

Թիւ 9

Ա ցանկք Մատթէոսի աւետարանին

Վասն ծննդեանն Քի

զմոգուցն

Վասն Հերովդէի զմանկունսն կոտորելոյ մանկանցն

Վասն փախստեանն ելոյ Հերովդէի

Վասն Յի եկելոյ մկրտելոյ

Վասն երանութեանցն այլ բարեացն

Վասն աղաչելոյ առն բորոտին

Վասն Հարիւրապետին — Կ

Վասն զոքանչին Պետրոսի — ԿԱ

Վասն բժշկութեան ամենազգազան ախտաւորացն — ԿԲ

Վասն անհրաման երթալոյ յետոյ
քանզի չետ տեղի — ԿԵ

Վասն սաստելոյ Հողմոյն — ԿԸ

Վասն անդամալուծին — Հ

Վասն Մատթէոսի — ՀԱ

Վասն դստեր ժողովրդապետին — ՀԲ

Վասն արիւնահոսին — ՀԳ

Վասն զհետ երթալոյն Յի երկուց կուրացն — ՀԴ

Վասն երկուց կուրացն — ՀԵ

Վասն դիւահարին համրին եւ կուրին — ՀԶ

Վասն պատուիրելոյն առ առաքելոցն — ՀԷ

Վասն կատարածին եւ որ Հերովդին յաւուրսն. ԽԳ
Վասն պատրաստելոյ զպասեքն. ԽԴ
Վասն մատնելոյ զՔի ԽԵ
Վասն ուրացութեանն Պետրոսի ԽԶ
Վասն խնդրելոյն յովսեփայ զմարմինն տեառն ԽԷ
Վասն փառաւոր յարութեն ԽԸ

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

համ ծնաւ զի
սահակ:
Իսահակ ծնաւ
զյակովբ:
Յակովբ ծնաւ
զյուդա եւ զեղբարս
նորա:
Յուդա ծնաւ
զփարէս եւ զզա
րա ի թամարայ:
Փարէս ծնաւ զե
զրոմ:
Եզրոմ ծնաւ զա
րամ:
Արամ ծնաւ զա
մինադաբ:
Ամինադաբ ծ
նաւ զնաասոն:
Նաասոն ծնաւ
զսաղմոն:
Սաղմոն ծնաւ

զբոոս ի ռաքաբայ:
Բոոս ծնաւ զով
բեդ ի հռութայ:
Ովբեդ ծնաւ
զյեսսէ:
Յեսսէ ծնաւ զդա
ւիթ արքայ:
Դաւիթ ծնաւ զսո
ղոմոն ի կնոջէն
ուրիայ:
Սողոմոն ծնաւ
զռոբովամ:
Ռոբովամ ծնաւ
զաբիա:
Աբիա ծնաւ
զասափ:
Ասափ ծնաւ
զյովսափատ:
Յովսափատ ծ
նաւ զյովրամ:
Յովրամ ծնաւ զո
զիա:
Ոզիա ծնաւ զյո

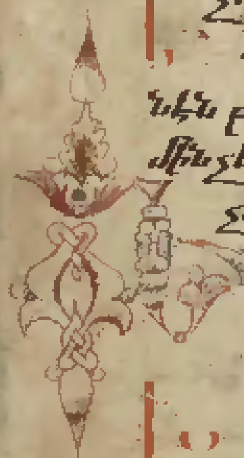
վաթամ ։
Յովաթամ ծնաւ
զԱքազ ։
Աքազ ծնաւ զե-
զեկիա ։
Եզեկիա ծնաւ
զՄանասէ ։
Մանասէ ծնաւ
զԱմոն ։
Ամոն ծնաւ
զՅովսիա ։
Յովսիա ծնաւ
զՅեքոնիա եւ զեղբ-
արս նորա առ գե-
րութեամբ բաբելա-
ցւոց ։
Եւ յետ գերութեանն
բաբելացւոց. ծնաւ
Յեքոնիա զՍաղաթ-
իէլ ։
Սաղաթիէլ ծնաւ

զԶաւրաբաբէլ ։
Զաւրաբաբէլ
ծնաւ զԱբիուդ ։
Աբիուդ ծնաւ
զԵղիակիմ ։
Եղիակիմ ծնաւ
զԱզովր ։
Ազովր ծնաւ
զՍադովկ ։
Սադովկ ծնաւ զԱ-
քիմ ։
Աքիմ ծնաւ զԵ-
ղիուդ ։
Եղիուդ ծնաւ զԵ-
ղիազար ։
Եղիազար ծնաւ
զՄատթան ։
Մատթան ծնաւ
զՅակոբ ։
Յակոբ ծնաւ
զՅովսէփ զայրն Մա

րեւեկոյ որում կատա
ւեցեալ. զմարմինեամ լուսեղ
կերպ. յորմէ ծնաւ
քս որդւանէ

ձայն. է

Որդ ամենայն
արարչին յորդեմահա
մէ մինչև եղաւ էի
մարդ. զոր էր աստուածք.
Անդառնէ մեր
չևեգերութեամբ բա
րեւ այցեաց ազգէ
զոր էր աստուածք.
Անդերութե
նէն բարէկացեաց.
մինչև եկեալ ազգէ
զոր էր աստուածք.

Այլք ի ծնունդ
ղ. նկեր. ձայնիւ.

Աստեալ զմայր

Նորոյ մարեամ յավ
սեփա. Մինչ չե
ելեալ առմենեանա
գետա. յշտացեալ ի
հօրոյն սրբէ ո
Պատկերն այրին ոն
րա. քանզի ատեալ
էր. և ոչ կամէր աստ
ուէլ զնա խորհրդեան
լաելեայն սրբա
կէլ զնա.
Մինչ զգեստաւորա
յս ա ծնը զմարմին. ա
հաւհրեշտակն. և
ասացեալն եղև
զաստուածն ուաէ. յով
սէփ որդի դաւթի
Մի երկնչիր առնուլ
առ քեզ զմարիամ
կինդ. քանզի որ ի
նմայն ծնեալ է ի հո

ւոյն սրբոյ է. ծն
ցի որդի եւ կոչեսցես
զանուն նորա յս. զի
նա փրկեսցէ զժողո
վուրդ իւր ի մեղաց
իւրեանց:
Այս ամենայն
եղեւ զի լցցի որ ասա
ցաւն ի տեառնէ ի ձեռն ե
սայեա մարգարէին.
ահա կոյս յղասցի եւ
ծնցի որդի եւ կոչես
ցեն զանուն նորա
էմմանուէլ որ թարգմանի
ընդ մեզ ած:
Զարթուցեալ
յովսէփ ի քնոյ անտի
արար որպէս հրամա
յեաց նմա հրեշտակն
տն. եւ առ իւր զկին
իւր. եւ ոչ գիտէր

զնա մինչեւ ծնաւ
զորդին իւր. զանդ
րանիկ: եւ կոչեաց
զանուն նո
րա յս:
Եւ ի ծնանելն
յի ի բեթղե
հէմ հրէաստանի
յաւուրս հերովդի
արքայի:
Ահա մոգք յարե
ւելից եկին յերուսա
ղէմ ասեն ուր է ծնեալ
արքայն հրէից. զի
տեսաք զաստղ նո
րա յարեւելս. եւ ե
կաք երկիր պագա
նել նմա:
Իբրեւ լուաւ ար
քայ հերովդէս խռո
վեցաւ. եւ ամենայն եր

ընդ նմա. և ժողովե
ալ զամենայն քա
հանայապետսն և
զդպիրս ժողովրդե
անն հարցանէր ի
նոցանէ թէ ուր ծնա
նելոց է քս.
Ե Եւ նոքա ասեն ցն
ա ի բեթղեհէմ
հրէաստանի.
Զի այսպէս գր
եալ է ի ձեռն մար
գարէին. և դու բեթ
ղեհէմ երկիր յուդայ.
ոչ ինչ ես կրտսեր
յիշխանս յուդայ. ի
քէն ելցէ ինձ իշխան
որ հովուեսցէ զժողո
վուրդ իմ զիէլ.
Զ Յայնժամ հերովդէս
ծածուկ կոչեաց
զմոգսն. և ստուգեաց
ի նոցանէ զժամանա
կն աստեղն երևելոյ.
և առաքեաց զնոսա ի
բեթղեհէմ. ասէ. գնա
ցէք ստուգեցէք
վասն մանկանն. և յոր
ժամ գտանիցէք. ազդ
արասջիք ինձ. զի ես ե
կեալ երկիր պագից
նմա:
Եւ նոքա իբրև լուան
ի թագաւորէն գնա
ցին. և ահա աստղն
զոր տեսին յարևելս
առաջնորդէր նոցա
մինչև եկեալ եկաց ի վե
րոյ ուր էր մանուկն.
Իբրև տեսին զաստղն
խնդացին յոյժ ու
րախութիւն մեծ.

Ժ Ճր Զ
Ե Զ
Զ /Ճէ

Եւ մտեալ ի տունն
տեսին զմանուկն. հան
դերձ մարեմաւ մօր
իւրոյ. եւ անկեալ
երկիր պագանէին ն
մա. եւ բացեալ զգանձս
իւրեանց մատուցա
նէին նմա պատարագս
ոսկի եւ կնդրուկ եւ
զմուռս.

Եւ հրաման առեալ
ի տեսլեան չդառնալ
անդրէն առ հերովդէս
այլով ճանապարհաւ
գնացին յաշխարհն
իւրեանց.

Իբրեւ գնա
ցին նոքա. ա
հա. հրեշտակ
տն երեւի ի տեսլեան
յովսեփու եւ ասէ. ա
րի առ զմանուկն եւ զ
մայր նորա. եւ փախիր յ
եգիպտոս. եւ անդ լինիջիր
մինչ ցորժամ ասացից
քեզ. քանզի խնդրելոց
է հերովդէս կորուսա
նել զմանուկն.

Նա յարուցեալ
առ զմանուկն եւ զմայր
նորա գիշերի եւ գնաց
յեգիպտոս. եւ անդ էր
մինչեւ ցվախճան հե
րովդի.

Զի լցցի ասացեալն
ի տէ ի ձեռն մարգա
րէին որ ասէ. յեգիպ
տոսէ կոչեցի զոր
դի իմ.

Յայնժամ իբրեւ ե
տես հերովդէս թէ խաբ
եցաւ ի մոգուցն

ուց· բարկացաւ յոյժ· և
և առաքեալ կոտորե
եաց զամենայն մա
նկունս որ էին ի բեթղե
Հէմ և յամենայն սահ
մանս նորա· յերկեմե
նից և ի խոնարհ ըստ
ժամանակին· զոր ստ
ուգեաց ի մոգուցն·
Յ այնժամ կատարե
ցաւ ասացեալն ի ձեռն
երեմիայի մարգարէի
որ ասէ
Ձ այն լուաւ ի
Հռամայ ողբումն և լա
լումն և աշխարումն
յոյժ· Հռաքէլ լայ
յր զորդիսն իւր և ոչ կա
մէր մխիթարել զի
ոչ էին
Ե ւ ի վախճանելն
Հերովդի· ահա Հրեշ
տակ տն երեւեալ է
ի քուն յովսեփայ· յե
գիպտոս և ասէ· ա
րուցեալ առ զմանուկդ· և
զմայր նորա· և երթ յեր
կիրն իհի· զի մեռան որ
խնդրէին զանձն մա
նկանն
Ն ա յարուցեալ
առ զմանուկն և զմայր
նորա· և եկն յերկիրն
իհի
Ի բրև լուաւ եթէ
արքեղայոս թագաւո
րեաց Հրէաստանի
փոխանակ Հերովդի
Հաւր իւրոյ· երկեաւ
երթալ անդր· և Հրա
ման առեալ ի տես
լեան· գնաց ի կող

մանս գալիլեացւոց
եւ եկեալ բնակեցաւ ի
քաղաքին որ կոչի Նա
զարեթ. զի լցցի
բան մարգարէին թէ
նազովրեցի կո
չեսցի:

Յաւուրսն յայ
նոսիկ գայ
յովհաննէս մկրտիչ
քարոզէր յանապատ
ին Հրէաստանի. եւ
ասէր. ապաշխարե
ցէք. զի մերձեալ է ար
քայութիւն երկնից:
Սա է վասն որոյ ա
սացաւ ի ձեռն եսայ
եայ մարգարէին որ ասէ.
Ձայն բարբառոյ
յանապատի. պատ
րաստ արարէք զճա
նապարհ Տեառն. եւ ուղիղ
արարէք զշաւիղս նո
րա:
Եւ ինքն յովհաննէս
ունէր հանդերձ ի
ստեւոյ ուղտու. եւ գօ
տի մաշկեղէն ընդ մէջ
իւր. եւ կերակուր նո
րա էր մարախ եւ մեղր
վայրենի:
Յայնժամ ելանէ
ին առ նա ամենայն
երուսաղէմ եւ ամենայն
Հրէաստան. եւ ամե
նայն կողմն յորդանա
նու. Մկրտէին ի նմա
նէ ի յորդանան գետ.
եւ խոստովան լինէին
զմեղս իւրեանց:
Իբրեւ ետես զբա
զումս ի փարիսեցւոցն

Մ Մա Ղ Յ
Է Զ ԶԵ
Ը Բ Ե Ժ

Մ Մա Ղ
Ա
Ժ Դ Ը

եկեալք եկեղեցւոյ
նորա . առն . ցնծա
ծնընդեանց ո՛ ցոյց
ձեր մխիթարիչ երամ
կաթողիկէ . առաքելա
ցնէ
ատքէ՛ պատու
հեռու պատուով ա՛ւ
ժամն առաքելաւ առա
թէ՛ ևս հանդերձ
ցէք առն յաւձեա
թե՛ ունինք մեզ հայր
զաբրահամ . առնեմ
ձեզ . զեկարար ած
եղբարանցս յայս չանք
յարաւչանել տուրքս
աւրաւ հանգա
Ո ւսհաւատեկաա
պար՛ աւաղմնձա
ուղղ դնի . անձնաւ
ծաւ պատշաճեաց զքեզ

սաւղ բարի հասանի
եկ հօ՛ր արդկանն
ահմագնեմ զձեզ
Զիմղ յաղայեղեք ար տե
թե՛ . բայց ոչ զենենմ
զայ հեղեալ աղջն է
քանզի նեևշեմ բա
նաևան բանտայ զքե
կայելն նորա . նա
միաւեայ զձեզ ևհո
գինու ևս հօր :
Ո ղհեծ ան սգն ի
ձեռնինք ուսմ ածեր
ցէ զկալեր . ևժողո
վերջ զ ցուեանն
առձմարանեալ . ևզեր
դն այրեաց անձն
հայր
Ա յն ժամ զայլ
եղանեկն կեղռանան
առյով հաճնեա մեր

տել ի նմանէ.
Եւ յովհաննէս ար
գելոյր զնա. եւ ասէ
ինձ պիտոյ է ի քէն մկր
տել. եւ դու առ իս գաս:
Պատասխանի ետ
ՅՍ եւ ասէ ցնա.
Թոյլ տուր այժմ զի այս
պէս վայել է. մեզ լնուլ
զամենայն արդարու
թի. եւ ապա թոյլ ետ
նմա.
Ժզ/Է Եւ իբրեւ մկրտեցաւ
ՅՍ. էլ վաղվաղակի
ի ջրոյ անտի. եւ ահա
բացան նմա երկինք
եւ ետես զՀոգին ԱՅ
զի իջանէր որպէս զա
ղաւնի եւ գայր ի վե
րայ նորա.
Եւ ահա ձայն յերկ
նից որ ասէր. սա է որ
դի իմ սիրելի ընդ որ
հաճեցայ.
ԺԵ/Ա Յայն ժամ վարեցաւ
ՅՍ յանապատ ի Հոգւ
ւոյն փորձել ի սատա
նայէ.
Ժզ/Է Եւ պահեաց զքա
ռասուն տիւ եւ զքա
ռասուն գիշեր. ա
պա քաղցեաւ.
Մատուցեալ
փորձիչն. ասէ ցնա
Եթէ որդի ես ԱՅ ասա
զի քարինքս այսոքիկ
հաց լինիցին.
Նա պատասխանի ա
նի ետ եւ ասէ. գրեա
լ է. թէ ոչ հացի
ւ միայն կեցցէ մարդ.
այլ ամենայն բանի

Մ Մր Ղ
Ժգ Ժա

Մ Մր Ղ Յ
ԺԵ Է Ժգ ԺԵ
Ժզ Զ ԺԵ

որ ելանէ ի բերանոյ այ։
[Յ]այնժամ առնու
ածէ զնա սատանայ
ի քաղաքն սբ. եւ կա
ցուցանէ զնա ի վե
րայ աշտարակի տա
ճարին եւ ասէ ցնա
եթէ որդի ես այ. արկ
զքեզ աստի ի վայր
զի գրեալ է. թէ հրեշ
տակաց իւրոց պա
տուիրեսցէ վասն քո
եւ ի ձեռս իւրեանց
բարձցեն զքեզ.
զի մի երբեք հար
ցես զքարի զոտս քո։ ԺԵ Գ
[Ա]սէ ցնա յս
դարձեալ գրեալ է
թէ ոչ փորձեսցես
զտր այ քո։ ԺԶ Է
[Դ]արձեալ առնու

Ծէ զնա սատանայ ի
լեառն մի բարձր յոյժ
եւ ցուցանէ նմա զամե
նայն թագաւորութիւ
նս աշխարհի եւ զփառս
նոցա եւ ասէ ցնա. զայ
սոսին քեզ տաց. եթէ
անկեալ երկիր պագա
նիցես ինձ։
[Յ]այնժամ ասէ ցնա
յս. երթ յետս իմ սա
տանայ. զի գրեալ է.
զտր այ քո երկիր պագա
ցես. եւ զնա միայն
պաշտեսցես։
[Յ]այնժամ եթող զնա
սատանայ. եւ ահա
հրեշտակք մատեան
եւ պաշտէին զնա։
[Ի]բրեւ լուաւ
յս. եթէ յոհան

Մ Մր Ղ Յ
ԺԵ
ԺԶ Է Ե

ննէս մատնեցաւ
մեկնեցաւ գնաց ի գա
ԺԲ լիլեա. եւ թողեալ
զնազարեթ.
Եկեալ բնակեցաւ ի կա
փառնայում ի ծով
եզերին ի սահմանս
զաբուղոնի եւ նեփ
թաղիմայ.
Զի լցցի բանն որ
ասացաւ ի ձեռն եսայ
եա մարգարէի. եր
կիր զաբուղոնի՝ ե
րկիր նեփթաղիմա.
ճանապարհ ծովու
յայնկոյս յորդանա
նու՝ գալիլեա հեթա
նոսաց. ժողովուրդ
որ նստէր ի խաւարի
ետես լոյս մեծ. եւ
այնոցիկ նստէին յաշխար

հին եւ ստուերս
մահու լոյս ծագեաց
նոցա :
Յայնմ հետէ սկ
սաւ քարոզել յիսուս
եւ ասել. ապաշխարեցէք
զի մերձեալ է արքայու
թիւն երկնից.
Մինչ դեռ շրջէր
յս. ընդ եզր ծովուն
գալիլեացւոց. ետես
երկուս եղբարս. զսի
մովն զկոչեցեալն
պետրոս. եւ զանդ
րէաս եղբայր նորա
արկեալ ուռկան ի
ծով. քանզի ձկնորս
էին :
Եւ ասէ ցնոսա
եկայք զհետ իմ. եւ ա
րարից զձեզ որսորդս

ԻԲ
սորդս մարդկան.
Նոքա թողեալ
վաղ վաղակի զուռ
կանսն գնացին. եւ զ
հետ նորա.
Անցեալ
անտի յառաջ. ետես
այլ երկուս եղբարս
զյակովբոս զեբե
դեա եւ զյովհաննէս
զեղբայր նորա. ի
նաւի զեբեդեա
հանդերձ հարբն
իւրեանց մինչ դե
ռ կազմէին զուռկա
նս իւրեանց. եւ կոչ
եաց զնոսա.
Նոքա թողեալ
վաղ վաղակի զնաւն
եւ զհայրն իւրեանց
գնացին զհետ նորա։

ԻԳ
Շրջէր յս̅ ընդ ամե
նայն կողմն գալիլեա
ցւոց. ուսուցա
նէր ի ժողովուրդս նո
ցա. եւ քարոզէր
զաւետարանն ար
քայութեն. եւ բժշկէր
զամենայն հիւանդու
թիւնս եւ զամենայն
ախտս ի ժողովր
դեանն.
Ել լուր նորա ընդ
ամենայն երկիրն ասո
րոց. եւ մատուցանէ
ին առ նա զամենայն
հիւանդս. որք
ղեալքն ի պէս պէս
ցաւս. եւ տանջանօք
ըմբռնեալս. եւ զդիւա
հարս եւ զլուսնոտս
եւ զանդամալ
յոյծս. եւ բժշկեաց

Մ	Մր	Ղ	Մ	Մր	Ղ	Յ
ԻԲ	Թ	ԽԷ	ԻԳ	ԻԵ	ՃԵ	ԻԴ
	Ժա				ԻԵ	

զնոսա

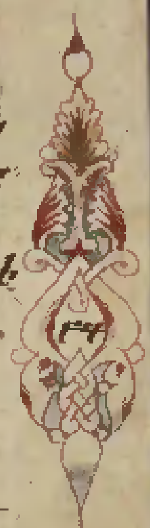
իգ Եւ երթային զհետ
նորա ժողովուրդք
բազումք ի Գալիլեէ
իդ և ի Դեկապօլեայ. և յե
րուսաղէմէ և ի Հրէաստա
նէ. և յայնկոյս յոր
իե դանանու. Եւ իբրև
ետես զժողովուրդսն

[illegible]
[illegible]

Ել ի լեառն. և իբրև
իզ նստաւ անդ. մա
տեան առ նա աշա
կերտքն նորա:
իէ Եւ բացեալ զբե
րան իւր ուսուցանէր
զնոսա և ասէր:
Երանի աղքատ
աց հոգւով. զի նո
ցա է արքայութի

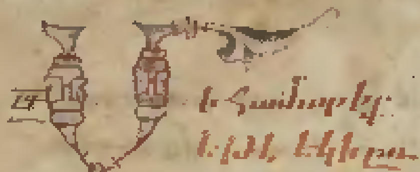
երկնից:
Երանի սգաւո
րաց զի նոքա մխիթ
արեսցին:
Երանի հեզոց՝
զի նոքա ժառանգ
եսցեն զերկիր:
Երանի որ քաղ
ցեալ և ծարաւի ի
ցեն արդարութե.
զի նոքա յագե

ցին:
Երանի ողորմա
ծաց զի նոքա ողոր
մութիւն գտցեն:
Երանի այնոցիկ
որ սուրբ են սրտիւք՝ զի
նոքա զԱծ տեսցեն:
Երանի խաղա
ղարարաց՝ զի նո

Մ Մր Ղ Յ
իդ իզ
իե իը
իթ

քա՛ որդիք այ կոչես
ցին.
Երանի որ հալա
ծեալ իցեն վասն ար
դարութն զի նոցա
է արքայութիւն
երկնից.
Լ Երանի է ձեզ յոր
ժամ նախատեսցեն
զձեզ եւ հալածես
ցեն. եւ ասասցեն զամե
նայն բան չար զձեզ
սուտ վասն իմ. ցնծա
ցէք եւ ուրախ լերուք
զի վարձք ձեր բազում
են յերկինս. զի այս
պէս հալածեցին զ
մարգարէսն որ յա
ռաջ քան զձեզ էին.
ԼԱ Դուք էք աղ երկ
րի. ապա թէ աղն ան
համի, իւ աղիցի. յայլ
ինչ ոչ պիտանա
նայ, բայց եթէ ընկե
նուլ արտաքս եւ կոխան
լինել ի մարդկանէ.
Դուք էք լոյս աշխար ԼԲ
հի. ոչ կարէ քաղաք
թաքչել որ ի վերայ լե
րին կայցէ. եւ ոչ լու
ցանեն ճրագ եւ դնեն
ընդ գրուանաւ, այլ ի
վերայ աշտանակի.
եւ լոյս տայ ամենեցուն
որ ի տանն իցեն. այն
պէս լուսաւորեսցէ
լոյս ձեր առաջի մարդ
կան. որպէս զի տեսա
նեն զգործս ձեր բարե
ւս. եւ փառաւորես
ցեն զհայր ձեր որ
յերկինսն է.

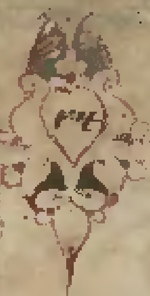

ԺԴ Ի հանդիսի։
Եւ ԹԹ, Եկեղեցւ

Ծանեաւ զարարչութեամբ
զմարդասէրս · ոչ եկն
լուծանել զմեղս մեր։

ԽԴ Ամենակալ Տէր
մինչ եւ անյեղն էր
կենդ. եւ էակիր · յանհ
մի որդի ծնեալ եւ յօդն
է · ոչ անցցէ յա
բնութ եւ խնամոց
ընդ մինչ եւ ամե
նայն երկիր·

ԺԵ Ընդ լուծցէ մե
նոչ խորհրդովք ա
նոյս յոյս ցանէ
եւ խորհրդոց եւ ստա
ցէ այնպէս զհար
դեն մարդ կոչեցեալ
յարդ այ ուխտեան
երկնից·

սկզբն ապա ամայէ եւ
ստացեալ ամենայն մեծ
կոչեցեալ յանդիմա
թէ երկնից·

այց ամենակալ Տէր·
զնէ թէ ոչ ամենակալ
ուղղա արարչութե
Տէր ամենն բաղդ զայ
րացն նորոգելոց
ցայց · ոչ մտան կ
ցէ յարդեայ ուխտեան
երկնից·

ուստի զերա
նացս առաջնոյն
թէ մի այսպիսն
զի որ ազգս նորեցէ
պարտս ակամն լեզե
դատաստանն·

Տէր ամենակալ
եթէ ամենայն որ
բարեկամն այ եղբար

Մ
Ա
Դ
Է

Գ

իւրում տարապարտ
ուց պարտական լի
նիցի դատաստանին·
Եւ որ ասիցէ ցեղ ԼԴ/Է
բայր իւր յիմար
պարտական լինիցի ա
տենի ·
Եւ որ ասիցէ ցեղ
բայր իւր մորոս պար
տական լիցի գե
հենի հրոյն ·
Եթէ մատուցա
նիցես զպատա
րագս քո ի վերայ սե
ղանոյ և անդ յիշես
ցես · եթէ եղբայր
քո ունիցի ինչ ոխս
զքէն · Թող զպա ԼԵ/Ժ
տարագդ քո առաջի
սեղանոյն · և երթ
նախ հաշտեաց ընդ

եղբաւր քում և ա
պա եկեսցես մատուս
ցես զպատարագս քո·
Լեր իրաւախոհ
ընդ ոսոխի քում վաղ
վաղակի · Մինչ դեռ ի
ցես ընդ նմա ի ճա
նապարհի · գուցէ
մատնիցէ զքեզ ո
սոխն դատաւորի ·
և դատաւորն պաշտաւ
նէի · և արկանիցիս
ի բանտ · Ամէն ասեմ
քեզ · ոչ ելանիցես
անտի մինչև հա
տուցանիցես զյե
տին նաքարակիտն·
Լուարուք զի ասա
ցաւ · Մի շնար ·
Այլ ես ասեմ ձեզ
թէ ամենայն որ

Մ Մր Ղ
ԼԴ [illegible] [illegible]

հայր երկին մարդաս-
երգանականաց ի նմայ.
անանէն չնաշաւ զԲոյ
նմանակարան կարոտ.
Թէ անկեալ աՀեղ
Թանզէր ուշանէ զԲ-
գեղ խաւսս զեա երկ-
կեա երկին. զի մա-
գեղ եթէ մի յանդու-
մոյ. քոյ. կորեայց. եւ մի
ամենայն. մարմինքն
անկանելի խաւսեն.
եւ եթէ աՀեղնացն
զայԹանկուեցուցա
նե զգեղ. Հաւասնեա
եւ ընկեա երկին. զի ա-
եւ գեղ եթէ մի յանդու-
մոյ քոյ կորեայց. եւ մի
ամենայն մարմինքն
անկանելի խաւսեն.
պաշտեմ ...
ցես Թէ որոտաՀանկե
ցէ զեկնեալ. արդէ
նմա զարՀանկմանն.
այգեա աւետ
Հեղ եթէ ամենայն
որոտաՀանկե զեկնեալ
առաւոտ բանի զոր
նկատեցէ, նա սա
նմա չնայ. եւ որպէս
Հակեայն ամենեՀնայ.
արՀեալ լուսոյ
զեսասացաւ առալ
նայն. մեկրգնոց
ոս սոսա. բայց Հա
սոռացեմ մն զերգ
մանս քո.
մեն աստանՀեղ
ամենեւին մեկոյ-
նայ. մեջերկեա զե
աԹանէ մյ. եւ մեջեր
կեր զեպատ ոսան

դանէ աւտից նորա :
Եւ մի յէմ զի քաղաքէ
մեծի արքայի . եւ մի
ի գլուխ քո երդնու-
ցուս :. զի ոչ կարես
մազ մի սպիտակ առ- ԽԲ / Ե
նել կամ թուխ :.
Այլ եղիցի ձեր բանն
այոն այո եւ ոչն ոչ
զի աւելին քան զայսն
ի չարէն է :.
Լուարուք զի ասա-
ցաւ ակն ընդ ական
եւ ատամն ընդ ատա-
ման :
Այլ ես ասեմ ձեզ
մի կալ հակառակ
չարին : ԽԳ / Ե
ԽԴ / Ա Այլ եթէ ոք ածի-
ցէ ապտակ յաջ ծնու
նաւտ քո դարձո ն-

մա : եւ զմիւսն :
Եւ որ կամիցի դա-
տել եւ առնուլ զշա-
պիկս քո . թող նմա
եւ զբաճկոնդ քո :
Եւ որ տարապարհա-
հակ վարեսցէ զքեզ
մղոն մի երթ ընդ նմա
եւ երկուս : որ ոք խնդ-
րիցէն տուր :. եւ որ
կամի փոխ առնուլ ի
քէն մի դարձուցա-
նէր զերեսս :
Լուարուք զի ասա-
ցաւ առաջնոցն՝ սի-
րեսցես զընկեր քո եւ
ատեսցես զթշնամին :
Այլ ես ասեմ ձեզ
սիրեցէք զթշնամիս
ձեր աւրհնեցէք
զանիծիչս ձեր՝ բա

մ ղ
ա ծդ

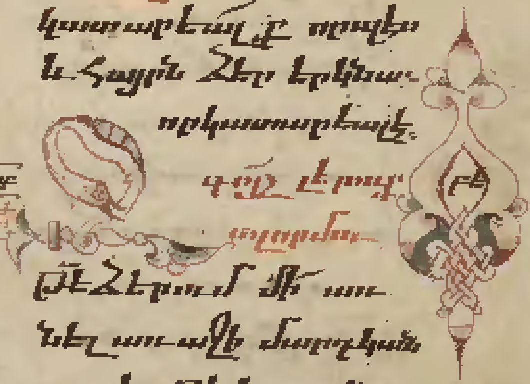
մ ղ
ԽԵ ծէ

բն՟ արարէք ատե
լեաց ձերոց. եւ ա
ղաւթս ի վերայ այնո
ցիկ. որ լլկեն զձեզ
եւ հալածեն. զի է
ղիջիք որդիք Հաւր
ձերոյ որ յերկինսն է.
զի զարեգակն իւր ծա
գէ ի վերայ չարեաց իբ
եւ բարեաց. եւ ածէ
անձրեւ ի վերայ ար
դարոց եւ մեղաւո
րաց:

խա Զի եթէ սիրիցէք
է զայնոսիկ որ սիրենն
զձեզ զի՞նչ վարձ ու
նիցիք. ոչ ապաքէն
եւ մաքսաւորք զնոյն
գործեն. եւ եթէ
տայցէք միայն ողջոյն
բարեկամաց ձերոց.

զի՞նչ աւելի առնէք.
ոչ ապաքէն մաքսա
ւորք եւ մեղաւորք զնոյն
գործեն.

Եղերուք այսուհետեւ դուք
կատարեալք որպէս
եւ Հայրն ձեր երկնա
ւոր կատարեալ է.

Զգո՞յշ լերուք իէ
ողորմու
թ̄է ձերում մի՟ առ
նել առաջի մարդկան
որպէս թէ ի ցոյց նո
ցա. ապա թէ ոչ վար
ձս ոչ ընդունիցիք ի
Հաւրէն ձերմէ որ
յերկինսն է:

Այլ յորժամ առ
նիցես. ողորմութի
ւն. մի հարկանիցես փող
առաջի քո. որպէս

կեղծաւորքն առնեն
ի ժողովուրդս և ի հրա-
պարակս. որպէս
զի փառաւորեսցին
ի մարդկանէ.
Ամէն ասեմ ձեզ
զի ընկալան զվարձս
իւրեանց:
Այլ դու յորժամ
առնես ողորմութիւն
մի գիտասցէ ձախ
քո. զինչ գործէ ա-
ջ քո. որպէս զի
եղիցի ողորմութիւն
քո ի ծածուկ. և Հայր
քո որ տեսանէ
ի ծածուկ հատուս-
ցէ քեզ յայտնապէս:
Եւ յորժամ յաղա-
թս կայցես. մի լի-
նիցիս որպէս կեղ-

ծաւորքն. զի սիրեն
ի ժողովուրդս և յան-
կիւնս հրապարա-
կաց կալ յաղօթս.
որպէս զի երեւեսցին
մարդկան:
Ամէն ասեմ ձեզ
զի ընկալան զվարձս
իւրեանց:
Այլ դու յորժամ
կայցես յաղօթս
մուտ ի սենեակ քո և
փակեա զդուրս քո
և կաց յաղօթս առ
Հայր քո ի ծածուկ.
և Հայրն քո որ տեսա-
նէ ի ծածուկ հա-
տուսցէ քեզ յայտ-
նապէս:
եա է Եւ յորժամ կայցես
յաղօթս. մի շատա-

խաւսք լինիցիք երբ և
զհեթանոսսն. զի հա
մարին եթէ ի բազում
խաւսութեան իւրեանց լսե
լի լինիցին. Արդ
մի նմանիցէք նոցա.
զի գիտէ հայրն ձեր
զինչ պիտոյ է ձեզ. մինչ
չև ձեր խնդրեալ իցէ
ի նմանէ.
Այսպէս այսուհետև
կացէք յաղաւթս.
Հայր մեր որ յերկինս
ես. սուրբ եղիցի անուն
քո. եկեսցէ արքայու
թիւն քո. եղիցին կամք քո
որպէս յերկինս և յերկ
րի. զհաց մեր հանա
պազորդ տուր մեզ այ
սաւր. և թող մեզ զպ
պարտիս մեր. որպէս

և մեք թողումք մե
րոց պարտապանացն.
և մի տանիր զմեզ ի
փորձութիւն. այլ փրկեա
զմեզ ի չարէն.
զի քո է արքայութիւն
և զաւրութիւն և փառք
յաւիտեանս.
խդ Եթէ թողուցուք
մարդկան զյանցանս
նոցա. թողցէ և
ձեզ հայրն ձեր երկ
նաւոր.
Ապա թէ ոչ թողուցուք
մարդկան
զյանցանս նոցա.
և ոչ հայրն ձեր թող
ցէ ձեզ զյանցանս
ձեր.
խե Յորժամ պահիցէք
մի լինիք երբ և

մ · մն
խդ
խե ձխդ

զկեղծաւորսն տրտ
մերեսք. ապական
նեն զերեսս իւրեանց
որպէս զի երեւեսցին
մարդկանն թէ պա
հեն. ԿԴ / Է
Ամէն ասեմ ձեզ
զի ընկալան զվարձս
իւրեանց.
Այլ դու յորժամ
պահիցես օծ զգ
լուխ քո. եւ լուա
զերեսս քո. զի մի ե
րեւեսցիս մարդկան ԿԵ / Է
պահող. այլ
Հաւր քում ի ծածուկ.
եւ Հայրն քո որ տեսա
նէ ի ծածուկ հա
տուսցէ քեզ.
Մի գանձէք ձեզ
գանձս յերկրի. ուր

ցեց եւ ուտիճ ապա
կանեն. եւ ուր գողք
ական հատանեն
եւ գողանան.
Այլ գանձեցէք
ձեզ գանձս յերկինս.
ուր ոչ ցեց. եւ ուտիճ
ոչ ապականեն. եւ ոչ
գողք ական հատա
նեն եւ գողանան.
զի ուր գանձն ձեր է.
անդ եւ սիրտն ձեր
եղիցի.
Ճրագ մարմ
նոյ ակն է. ե
թէ ակն քո առատ է՝
ամենայն մարմինդ
լուսաւոր եղիցի. ապա
թէ ակն քո չար է. ամե
նայն մարմինդ խաւա
րին եղիցի.

Իսկ արդ՝ եթէ լոյսդ
որ ի քեզ է խաւար է,
խաւարն որչափ ևս։

ԿԶ Է Ոչ ոք կարէ երկուց
տերանց ծառայել.
կամ զմին ատիցէ, և
զմիւսն սիրիցէ, կամ
զմին մեծարիցէ և
զմիւսն արհամարհի
ցէ. ոչ կարէք այ ծա
ռայել և մամոնայի։

ԿԷ Ժ Վասն այսորիկ աս
եմ ձեզ. մի հոգայք
վասն ոգւոց ձերոց՝
զինչ ուտիցէք կամ
զինչ ըմպիցէք. և մի
վասն մարմնոց ձե
րոց թէ զինչ ագանի
ցէք. ոչ ապաքէն ոգի
առաւել է քան զկերա
կուր և մարմին քան
զհանդերձ։

Հայեցարուք ի թռ
չուն երկնից. զի
ոչ վարեն և ոչ հնձեն.
և ոչ ժողովեն ի շտեմ
արանս. և հայրն
ձեր երկնաւոր կերակ
րէ զնոսա. ոչ ապա
քէն դուք առաւել ևս
քան զնոսա։

Իսկ ո՞ ի ձէնջ
որ հոգալ կարող
յաւելուլ կարասցէ ի
հասակ իւր կանգուն մի։

Եւ վասն հանդեր
ձի զի՞ հոգայք. հայ
եցարուք ի շուշանն
վայրենի. որպէս
աճէ ոչ ջանայ և ո՞չ նիւ
թէ. ասեմ ձեզ. զի
և ոչ Սողոմոն յամե

Մ
ԿԶ
ԿԷ

Ղ
ՃՂա

նայն փառսն իւրում
զգեցաւ իբրև զմի
ի նոցանէ.
Իսկ եթէ զխոտն ի
վայրի որ այսաւր է
և վաղիւ ի հնոց ար
կանի. ած այսպէս
զգեցուցանէ. որ
չափ ևս առաւել
զձեզ թերահա
ւատք.
Մի այսուհետև հո Ծ Է
գայցէք և ասիցէք
զինչ կերիցուք. կամ
զինչ արբցուք. կամ
զինչ զգեցցուք. զի
զայդ ամենայն հե
թանոսք խնդրեն.
քանզի գիտէ հայրն Ծա Ժ
ձեր երկնաւոր եթէ
պիտոյ է ձեզ այդ ամենայն.

Խնդրեցէք նախ
զարքայութիւնն այ և
զարդարութիւն նորա.
և այդ ամենայն յաւել
ցի ձեզ.
Մի այսուհետև հո
գայցէք վասն վաղուի.
զի վաղիւն վասն իւր
հոգասցի. շատ է
աւուրն չար
իւր.
Մի դատիք զի
մի դատիցիք.
զի որով դատաստա
նաւ դատիք դատի
ցիք. և որով չա
փով չափէք չափես
ցի ձեզ.
Զի տեսանես զշիղդ
յական եղբաւր քո.
և ի քում ական զգե

Մ Ղ
Ծ ՃԺ
Ծա

րանդ ոչ նկատանես ·
Կամ զի՞արդ ասասցես ցեղ
բայրդ քո · Թող հանից
զշիւղդ յականէդ քում
մէ · եւ ահաւասիկ
գերան ականդ քո
քում կայ ·
Կեղծաւոր հան
նախ զգերանդ յակա
նէ քումմէ · եւ ապա
հայեսցես հանել
զշիւղն յականէ եղ
բօր քո :
ձբ / Է Մի տայք զսրբու
թիւն շանց եւ մի արկա
նէք զմարգարիտս
ձեր առաջի խոզաց
զի մի առ ոտն կոխես
ցեն զնոսա · եւ դար
ձեալ եղծանիցեն
զձեզ ·

Մ
ձբ

ձգ / Է Խնդրեցէք եւ տա
ցի ձեզ · հայցեցէք
եւ գտանիջիք · բախեցէք
եւ բացցի ձեզ : զի ա
մենայն որ խնդրէ առ
նու · եւ որ հայցէ գ
տանէ · եւ որ բախէ
բացցի նմա :
Կամ ո՞վ է ի ձէնջ մարդ
զոր խնդրիցէ որդի
իւր հաց · միթէ քա՞ր
տայցէ նմա · եւ կամ
խնդրեսցէ ձուկն · մի
թէ օձ տայցէ նմա :
Իսկ եթէ դուք որ
չարքդ էք · գիտէք
պարգեւս բարիս տալ
որդւոց ձերոց · որչափ
եւս առաւել հայրն
ձեր որ յերկինսն է
տացէ բարիս այնոցիկ

Մ
ձդ

որ խնդրեն զնա :
ծդ Զամենայն որ միան
գամ կամիք ձեզ եթէ
արասցեն ձեզ մար
դիկ. այնպէս եւ դուք
արասջիք նոցա. զի
այս իսկ են օրէնք
եւ մարգարէք :
ծե Մտէք ընդ նեղ դու
ռն. քանզի ընդարձակ
է դուռն եւ հանդար
ձակ ճանապարհն որ
տանի ի կորուստ.
եւ բազումք են որ մ
տանեն ընդ նա. քա
նզի անձուկ է դուռն
եւ նեղ ճանապարհն որ
տանի ի կեանս.
եւ սակաւք են որ գտ
անեն զնա :
ծզ Զգոյշ լերուք ի
սուտ մարգարէից
որ գան առ ձեզ հան
դերձիւք ոչխարաց
եւ ի ներքոյ են գայլք
յափշտակողք. ի պտղ
ոյ նոցա. ծանիջիք
զնոսա :
ծէ Միթէ քաղիցեն ի
փշոց խաղող. կամ ի
տատասկէ թուզ :
ծը Այսպէս ամենայն
ծառ բարի. պտուղ
բարի առնէ. եւ ծառ
չար. պտուղ չար
առնէ :
Ոչ կարէ ծառ բարի
պտուղ չար առնել :
եւ ոչ ծառ չար. պտ
ուղ բարի առնել :
Ամենայն ծառ ո
րոչ. առնէ. պտուղ

րի · հատանի եւ ի
հուր արկանի ·
Ապա՝ ի պտղոց նո
ցա ծանիջիք զնոսա:
ծթ Ոչ ամենայն որ ասէ
ցիս տր տր մտցէ յար
քայութիւն երկնից · այլ
որ առնէ զկամս հա
րն իմոյ որ յերկինսն է ·
կ Բազումք ասասցեն
ցիս յաւուր յայն
մեկ · տր տր ոչ յա
նուն քո մարգարէա
ցաք · եւ յանուն քո դեւս
հանաք · եւ յանուն քո
զաւրութիւնս բազումս
արարաք · եւ յայնժամ
ասացից ցնոսա · եթէ
ոչ երբեք գիտէի զձզ
ձեզ հեռացարուք յի
նէն ամենեքեան որ

գործէիք զանաւրէ
նութիւն ·
Ամենայն որ լսէ կա
զբանս իմ · զայսոսիկ
եւ առնէ զնոսա · նմ
մանեսցի առն իմաստ
նոյ որ շինեաց · զտ
ուն իւր ի վերայ վի
մի · Իջին անձրեւք ·
եւ եկին գետք՝
շնչեցին հողմք եւ բա
խեցին զտունն եւ ոչ
կործանեցաւ · քանզի
ի վերայ վիմի հաս
տատեալ էր ·
Ամենայն որ լսէ
զբանս իմ զայսոսիկ ·
եւ ոչ առնէ զնոսա ·
նմանեսցի առն յի
մարի · որ շինեաց
զտուն իւր ի վերայ

մ ծթ կ — ղ ՃԿԷ

մ կա — ղ կէ

աւազի։ Իջին անձ
րեւք. եկաղ ագին
գետք. շնչեցին հող
մք. հարին զտունն
եւ անկաւ. եւ եղեւ
կործանումն նորա
մեծ յոյժ.

կբ Եւ եղեւ իբրեւ կա
տարեաց յս զամե
նայն բանս զայսո
սիկ. զարմանային
ժողովուրդքն ընդ
վարդապետութին
նորա. զի իշխանու
թբ ուսուցանէր.
եւ ոչ որպէս դպ
իրքն.

կգ Եւ իբրեւ էջ ի
լեռնէ անտի. զհետ
երթային զհետ նորա
ժողովուրդք բազ
ումք.

Եւ ահա մատու
ցեալ բորոտ մի.
երկիր պագանէր
նմա եւ ասէր. Տէր.
եթէ կամիս, կարող
ես զիս սրբել.
Ձգեաց զձեռն
իւր. եւ հասոյց ի
նա յս. եւ ասէ. կա
միմ. սրբեաց.
Եւ վաղվաղակի
սրբեցաւ ի նմանէ
բորոտութիւնն.
Եւ ասէ ցնա յս.
զգոյշ լեր. մի ումեք
ասիցես. այլ երթ
ցոյց զանձն քահա
նային. եւ մա
տո զպատարագն
զոր հրամայեաց մով
սէս ի վկայութիւն նոցա։

Մ	Մր	Ղ
կբ	մգ	եգ
կգ	մե	ԾԳ

կր Գ Ե [Մ]տեալ ի կա
փառնայում. մա
տեաւ առ նա հա
րիւրապետն. աղա
չէր զնա եւ ասէր.
տր̅. մանուկ իմ ան
կեալ կայ ի տան ան
դամալոյծ չարա
չար տանջեալ։
[Ա]սէ ցնա յս̅. եսե
կից եւ բժշկեցից զնա։
[Պ]ատասխանի ետ հա
րիւրապետն
եւ ասէ. տր̅. չեմ բա
ւական եթէ ընդ
յարկաւ իմով մտա
նիցես. այլ ասա
բանիւ. եւ բժշկեսցի
մանուկն իմ. քանզի
եւ ես այր մի եմ ընդ
իշխանութեամբ. ունիմ

ընդ ինեւ զինուորս.
ասեմ ցմա. երթ. եւ
երթայ. եւ այլում
թէ եկ, եւ գայ. եւ ծա
ռայի իմում. թէ ա
րա զայս. եւ առնէ։
[Ի]բրեւ լուաւ յս̅. զար
մացաւ. եւ ասէ ցայ
նոսիկ որ զհետն եր
թային. ամէն ասեմ
ձեզ. եւ ոչ յիսրայէլ այս
պիսի հաւատս գտի
երբէք։
կե Ա [Ա]սեմ ձեզ. զի
բազումք յարեւելից
եւ յարեւմտից եկեսցեն.
եւ բազմեսցին ընդ աբ
րահամու եւ ընդ իսա
հակայ եւ ընդ յակով
բայ. յարքայութեան
երկնից. եւ որդիք ար

քայութեն, ելցեն ի
խաւարն արտաքին.
անդ եղիցի լալ եւ կրճ
ճել ատամանց:

կզ Գ Եւ ասէ յս ցհա
րիւրապետն. երթ,
եւ որպէս հաւատա
ցերդ՝ եղիցի քեզ:
Եւ բժշկեցաւ մա
նուկն նորա՝ ի ժամու
յայնմիկ:

կէ Դ Եւ եկեալ յս ի տուն
պետրոսի. ետես զի
զոքանչ նորա. ան
կեալ դնէր. ջերմա
ցեալ. կալեալ զձե
ռանէ նորա, եւ եթող
զնա ջերմն. յառնէ
կացեալ պաշտօնէր
զնոսա:
Ընդ երեկոյս եղեալ

մատուցին առ նա
զիւահարս բազումս.
եւ հանէր զայսսն բա
նիւ. եւ զամենայն
հիւանդս բժշկէր:
Զի լցցի բանն որ
ասացաւ ի ձեռն եսայ
եայ մարգարէի. նա
զհիւանդութիւնս մեր
վերացոյց. եւ զցաւս
մեր եբարձ:

կե Եւ ետես յս ժո
ղովս [illegible]
զումս՝ զիւրեաւ.
հրամ. անցանել
յայն կոյս:
Եւ մատուցեալ
դպիր մի ասէ ցնա.
վարդապետ, եկից
եւ ես զհետ քո. յոր
ժ եւ երթիցես:

Մ Ղ Յ Մ Ղ
կզ. ժէ կզ կը կա ձէ
կը

Ասէ ցնա յս. աղ
ուեսուց՝ որջք գոն.
և թռչնոց երկնից
բոյնք. այլ որդւոյ մար
դոյ, ո՛չ գոյ ուր դնի
ցէ զգլուխն իւր.
Միւսն յաշակերտ
ացն նորա՝ ասէ ցնա
տէր տուր ինձ հրամանս,
զերթալ նախ թա
ղել զհայրն իմ.
Ասէ ցնա յս. եկ
զկնի իմ. և թո՛ղ զմե
ռեալսն թաղել զմե
ռեալսն իւրեանց.
կշ Իբրև եմուտ ի
նաւն. զհետ գնացին
նորա և աշակերտքն
նորա. և ահա շարժ
ումն մեծ եղև ի ծո
վուն. մինչև նաւուն

ծածկել յալեաց
անտի. և նա ննջէր.
Մատուցեալ աշա
կերտացն զարթուցին
զնա և ասեն. տէր.
փրկեա՛ զմեզ. զի
կորնչիմք.
Ասէ ցնոսա.
ընդէ՞ր վատասիրտք
էք թերահաւատք.
Յայնժամ յարու
ցեալ սաստեաց հող
մոյն և ծովուն, և եղ
և խաղաղութիւն մեծ.
Մարդիկն զար
մացան և ասէին.
ո՞վ արդեւք իցէ սա.
զի և հողմք և ծով
հնազանդին սմա.
Իբրև անցին
յայնկոյս յերկիրն

Մ	Մր	Ղ
կշ	խէ	ձգ

զերգեսայյսց · պա
տահեցեն նման՝ ղե
ահամբերելու · և
մեսու՛ք խորհրդեամ
նոցին՝ չարաչարք
յոյժ · որպես զիշեր
հնար անպարտել ու
մեղ ընդդայն ձայնս
պարտ · և աւհա ա
ղաղակեցին ևսանէ
զնի կայմէր և քո յա
ողորմեա՛ եկեր տա
րա ժամ տանմէր ըղ
մեղ ·

Որ հեռաւորյն
նեոյունէ՛ երամակ
մի խորհրդ ապաւստա
կան ·

Որերգն աղաչէ
խորհս և սանէն · և
Թե հանես զմեղա
տե · Հրամանատու
մեղերեթալ յերա
մակ խաղեցն ·
ւաւեղնաաա ·
Երթ·մբ ·

Մերբասէեալ զք
նաղեն յերամակ
խաղեցն · ևւխեղոց
անեծոյն երամակն
խրարե անուն · ի
ծոլեն ևեմեոան ի
Լուրն ·

Մողաբանծքն
ժամեռան · և կր
Թեալ կրամանն
պատմեցին զամե
նայն · և զեռա գրեա
հապայն ·

Առհա աներյն
քաղաքն էր ընդա
ռաջ յն · երրեաւե

սին զնա։ աղաչեմք
ըզքեզ, զերկնաւորն
խառնեալ ընդ նոցա։
մինեան կենաց,
ասաց յայն կոչ, և
եկն երկնաւորն
ժգ ւաճա մաստ
չեն արձա՛ անդա
մարմնոյ, որդներ
խնամեաց
ուսուցեալ զմեզ
հաւատով նոցա, ա
ղէ ցանկալիքն։
Թագաւոր երկնաւոր
Մեղաք։
ւաճա ումանք
նորոգեցն աւետեաց
մեզ՛ հայհոյեցաւ։
ծնեալ ուղեղ զի
զհոր հաւատա նոցա՛
աւե ցնոր։ զի
խոստովանաւ ուղղակ
խոստովանէր։ զնոյ
դերբեն, աւետ
Թագաւոր երկնաւոր
Մեղաք, Թէ աւետ
արդև շնորհաց։
ս զերկնաւորն՛
Թեթև ուրախ ու
նի՛ որդեմանդութ։
յերկիր Թագաւոր երկ
Մեղաք։
այն ժամանակ
ցանկալի լոյծն։
արկ ապա զնահատ
եր, նորոգեանց։
պատուեալ մեր
նաց խառն եր։
երևեալն ժամս
մարդկ, զաւ
մացան, եկաւ
առաջնեն զաւծ

զած որ ետ այնպիսի
իշխանութիւն
մարդկան:

[Ե]ւ անցեալ
յսի անտի ե

ՁԲ / Բ տես այր մի, զի նս
տէր առ մաքսաւորու
թեանն մատթէոս անուն,
եւ ասէ ցնա, եկ զհետ
իմ.

Եւ յարուցեալ
գնաց զհետ նորա:

Եւ եղեւ ի բազմել
նորա ի տան, եւ
ահա բազում մաքսա
ւորք եւ մեղաւորք
եկեալ բազմէին
ընդ յսի եւ ընդ ա
շակերտս նորա:

Եւ տեսեալ փա
րիսեցւոցն, ասէին

ցաշակերտսն նորա:
ընդէ՞ր ընդ մաքսաւո
րս եւ ընդ մեղաւորս
ուտէ վարդապետն
ձեր:

ՁԴ / Է Եւ նորա լուեալ
ասէ ցնոսա. ոչ պի
տոյ է բժիշկ ողջոց,
այլ հիւանդաց:

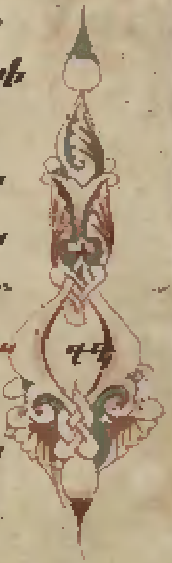
Երթայք ուսարուք
զինչ է. զողորմու
թի կամիմ, եւ ոչ զո
հ: զի ոչ եկի կո
չել զարդարս, այլ
զմեղաւորս:

Յայնժամ մատեան
առ նա, աշակերտքն
յովհաննու եւ ասեն.
ընդէ՞ր մեք եւ փարի
սեցիքն պահեմք յա
ճախ, եւ քո աշակերտ

տքդ. ոչ պահեն:
Ասէ ցնոսա յս:
Մի թէ մարթ լինիցի
մանկանց առագաս
տին սուգ առնել. մինչ
փեսայն ընդ նոսա ի
ցէ: այլ եկեսցեն
աւուրք յորժամ
բարձցի ի նոցանէ
փեսայն, եւ ապա
պահեսցեն:
Ոչ ոք արկանէ կա
պերտ անթափ ի
վերայ հնացեալ ձոր
ձոյ. զպատառու եալ
նէ զլրումն նորա
ի հանդերձէն. եւ
եւս չար պատառ
ումն լինի:
Ոչ ոք արկանէ
գինի նոր ի տիկս

հգ
ԺԵ

հինս. ապա թէ ոչ
տիկքն պատառին.
գինին՝ հեղու, եւ տի
կքն կորնչին. այլ
արկանեն գինի նոր
ի տիկս նորս. եւ երկո
քին պահին:

[illegible]
[illegible]
ւեր ընդ ժողովրդեա
նն. ահա նշանակն
մատուցեալ եկեղեց
պարգեւանեն նմա, եւ
աւետ. գոլ [illegible]
[illegible] վախճանին
ցին. այլ եկեալ զե
ցեն զձեռնդրոս իւրեանց
նորա եկեսցէ:
Յառեալ յս եւ զօր
նոյն զհինն նորա. այլա
կերպարանքն համեմատեն:

Մ Մր Ղ
հգ խզ ԺԵ

Ն ատուհա կենաց ի
տեւաստեն · երկա-
րաստան ամեա · մա
ասուցեալ յերաց մեր
ձեցան ի խրատչակ
հանդերձեա նոցա ·
քան զերասար իւրոց
իւրում. Թէ մեծն մեր
ձեռամբ իհանդերձ
նոցա փրկէիլ ·
ակն իբրեւ երեւեցաւ
Հա եւ եւսեւ ընդնա
աւէ · բաղձալերկրի
դուստր · հանգոյց
քո կեցուցեր զ քեզ
եւ փրկեցեր կենս իւր
մեն յայն ժամէ ·
բարեկեն ի խոսն
ենթանելս · եւսեւանց
փառաւորն · եւ մաքրի
յայն · աւէ ցնոսա ի
բանց զնացցէ · զերկ
նմեռեալ աշխարհ ·
այլ նորէ ·
Ընդունել ամենեն
ընդնա ·
Փրկելեալ ամբողջ
իբրեւ կայանս ընդէ
ամէն նորա · եւյա
բեռն աշխարհն
Մեծ համբերութեամբ
ընդունեցայն երկրին
· ընդունայն ·

Կ
Ժ
Ա

Մխիթարեալ
յանձնեալ ընդունայն
յս · զՀեռացերէն նո,
բանկոյր երկրու · ա
ղաղակեսն · եւ առեն
տերութեամբ մեր որ
ղե զամեն ·
Փրկեսցեն իսրան ·
ժամեան առանակոյրն ·

ասէ ցնոսա յս․
հաւատայք եթէ կա
րող եմ առնել ձեզ
զայդ․
ասեն ցնա․ այո տէր
յայնժամ մերձե
ցաւ յաչս նոցա՛ եւ
ասէ․ ըստ հաւա
տոց ձերոց եղիցի
ձեզ ։ եւ բա ցան
աչք նոցա ։
սաստեաց նոցա
յս եւ ասէ ․ զգոյշ կա
ցէք ․ մի ոք գիտասցէ ։
նոքա ելեալ
համբաւեցին զնա
ընդ ամենայն երկի
րն ընդ այն ։
կը ելանելն նոցա
արտաքս, ահա մա
տուցին առ նա, այր

մի․ համր դիւահար ։
եւ ի հանելն դեւին․
խաւսեցաւ ․ համրն ։
զարմացան ժո
ղովուրդքն ․ եւ ա
սեն, եթէ ոչ երբէք
երեւեցաւ այսպիսի
ի մէջ իէլի ։
փարիսեցիքն ա
սէին ․ իշխանաւն
դիւաց հանէ
զդեւս ։
շրջէր յս
ընդ ամենայն
քաղաքս եւ ընդ գեղ
ս ուսուցանէր ի
ժողովուրդս նոցա ։
եւ քարոզէր զաւե
տարանն արքայու
թեան ․ եւ բժշկէր
զամենայն ցաւս եւ

մ հզ
մր ծբ կզ
ղ ձկը

և զամենայն հիւան
դութիւն ի ժողովրդ
եանն.
ԿԵ Բ Տեսեալ զժո
ղովուրդսն գթացաւ՝
ի նոսա. զի էին աշխա
տեալք և ցրուեալք
իբրև զոչխարս՝ որոց
ոչ իցէ հովիւ.
ԿԶ Դ Յայնժամ ասէ ցա
շակերտսն իւր. Հուն
ձք բազում են. և մշ
ակք սակաւ. Արդ ա
ղաչեցէք զտէր հնձոց,
զի հանիցէ մշակս ի
հունձս իւր.
ԿԷ Եւ կոչեցեալ զեր
կոտասան աշակերտսն
իւր, ետ նոցա իշխանութի
ւն այսոց պղծոց հանել

զնոսա. և բժշկել զա
մենայն հիւանդութիւն.
Հ Առաքելոցն եր
կոտասանից. են ա
նուանք այսոքիկ.
Առաջին Սիմոն.
անուանեալն պետ
րոս. և Անդրէաս.
եղբայր նորա. Յակով
բոս, որ Զեբեդեայ և Յով
հաննէս եղբայր նո
րա. Փիլիպպոս և
Բարթողոմէոս. Թով
մաս. և Մատթէոս մաք
սաւորն. Յակովբոս
Ալփեա. և Ղեբէոս որ
անուանեցաւն Թա
դէոս. Սիմոն կանա
նացի. և Յուդա սկար
իովտացի. որ մատն
նեաց զնա.

Մ	Մր	Ղ		Մ	Մր	Ղ
ԿԵ ԿԶ ԿԷ	ԻԲ Լ	ՃԺ...	Գ	Հ	Լ	Հ...

ՂԲ (Զ)ոսա երկոտա
սան եւմն առաքեաց
յս. պատուիրեաց
նոցա եւ ասէ։
(Ի) ճանապարհս
հեթանոսաց մի
երթայցէք։ եւ ի քա
ղաք սամարացւոց
մի մտանիցէք։ այլ
երթայք առաւել
առ ոչխարս կորու
սեալս տանն իղի։
(Ի)բրեւ երթայ
ցէք. քարոզեցէք
եւ ասացէք. թէ մեր
ձեալ է արքայու
թիւն երկնից։
ՂԳ (Զ)հիւանդս բժշ
կեցէք. զբորոտս
սրբեցէք. զդեւս
հանէք ձրի առէք
ձրի տուք։
(Մ)ի ստանայք ոսկի.
մի արծաթ. մի
պղինձ ի գաւտիս
ձեր. մի պարկ ի
ճանապարհ. մի
երկուս հանդերձս.
մի կաւշիկս. մի
գաւազան. զի արժան
է մշակն կերակրոյ
իւրոյ։
ՂԴ (Յ)որ քաղաք մտա
նիցէք. կամ ի գեւղ
հարցանիցէք թէ
ով է ի նմա արժանի.
եւ անդ կացէք մին
չեւ ելանիցէք անտի.
ՂԵ (Ի)բրեւ մտանի
ցէք ի տունն. ող
ջոյն տուք նմա եւ
ասասջիք. ողջոյն

Մ	Մր	Ղ		Է	Մ	Մր	Ղ
Ճա					Ճդ	Ճդ	ՃԺԵՃԴ
Ճբ	Ճդ	ՃԻՃԲ			Ճդ	Ճդ	ՃԵ

ԴԴ

տանս այսմիկ. եթէ
եղիցի տանն արժանի,
եկեսցէ ողջոյնձեր
ի վերայ նորա. ապա
թէ ոչ եղիցի արժանի.
ողջոյնձեր ի ձեզ
դարձցի:

ՃԵ / Է Եւ որ ոչ ընդունիցի
զձեզ: եւ ոչ լուի
ցէ բանից ձերոց.
ելանիցէք ի
քաղաքէն յայնմա
նէ. թօթափեսջիք
զփոշին յոտից
ձերոց:

Ամէն ասեմ ձեզ.
դիւրագոյն լիցի երկ
րին սոդոմացւոց եւ
գոմորացւոց յաւուր
ծն դատաստանին
քան քաղաքին այնմիկ.

ՃԶ Ահա ես առաքեմ զձեզ

Հան առնել
եւ ...

իբրեւ զոչխարս ի մէջ գայլոց:
Եղերուք այսուհետեւ
իբրեւ խորագէտք իբ
րեւ զօձս. եւ միա
միտք իբրեւ զաղաւնիս:

ՃԷ Զգոյշ լերուք ի
մարդկանէ. զի մատ
նեսցեն զձեզ յա
տեանս. եւ ի ժողով
ուրդս իւրեանց տան
ջեսցեն զձեզ: Եւ
առաջի դատաւորաց
եւ թագաւորաց տար
ցին զձեզ վասն իմ
ի վկայութիւն նոցա
եւ հեթանոսաց:

ՃԸ Այլ յորժամ մատ
նեսցեն զձեզ. մի հո

Մ ՃԵ | Մր ԿԵ | Ղ ՃԺա ՃԸ

Մ ՃԶ ՃԵ ՃԸ | Մր ՃԺբ ՃԻա | Ղ ՃԵա ՃԵբ ՃԻբ | Յ ՃԽա ՃԽբ

հոգայցէք · Թէ զիարդ
կամ զինչ խաւսիցիք:
զի տացի ձեզ ի ժամ.
ուն յայնմ ժմկ · զինչ
խաւսիցիքն · զի ոչ
եթէ դուք իցէք որ
խաւսիցիքն · այլ հո
գին հաւր ձերոյ խաւ
սեսցի ի ձեզ:
Մատնեսցէ եղ
բայր զեղբայր ի
մահ · եւ հայր զոր
դի · եւ յարիցեն որ
դիք ի վերայ հարց
եւ սպանանիցեն զնո
սա: եւ եղիջիք ատե
ցեալ յամենեցունց
վասն անուան իմոյ·
Իսկ որ համբերես
ցէ ի սպառ նա կեցցէ:
Յորժամ հալա
ծիցեն զձեզ ի քա
ղաքէս յայսմանէ · փա
խիջիք յայլ: Եւ եթէ
յայնմանէ հալած
եսցեն՝ զձեզ · փա
խիջիք յայլն.
Ամէն ասեմ ձեզ՝
ոչ սպառեսջիք զքա
ղաքս իսրլի · մինչեւ
եկեսցէ որդի մարդոյ:
Չէ աշակերտ առա
ւել քան զվարդա
պետ · եւ ոչ ծառայ
քան զտէր իւր · Շատ է
ցէ աշակերտին ե
թէ եղիցի իբրեւ զվ.
վարդապետն իւր: Եւ
ծառայն իբրեւ
զտէր իւր·
Թէ զտանուտէրն
բեեղ․ զբուղ կոչեցին,

…ուշաւ եւ սատանայն
զզինուորութիւնս իւր.
Ի սպառ հեղձաւ
երկնչելով ի նոցանէ.
ՀԵ Երկեան երկեւղ ծա.
ծանր որոշ յայտնեա
ցե, եւ զաղանին
որոշ ծանեաց.
ՀԴ պատմեաց ձեզ
իխոսաւոր, ասա
ասացին հերս. եւ
զօրութեան յանկարծ
քաղ ոգեցին ի ներս
տանէաց.
Մի երկնչէիր
յայն ժամ որոգայթ
նանէն զմարմինս.
եւ զոգի ոչ կարեն
սպանանել.
Այլ երկերուք զայն
առաւել յայնժամ

նէ՛ որդի աստուծոյ եկ
հասեր եւ զմարմինս
բառնալ հոգեհանն.
Աղաչէին երկու
ձեռն ձգեաց զանձինս
ի փախչելն. եւ մի
նոցանէ յերկիր ոչ
կանի առաջին հայր
ձեր.
Աշխար, եւ անմեղն
իւր հետ զինքն
եկն. եւ արդ մի
նոցանէ. զերկինս
ընդ զօրութեամբ
ղուկս.
Մինչդեռ որդւոց
սուրբ անուանեցին յա
ռաջին մարդկան.
ի սատակեցայց.
եւ եւս զինքն առա
ջին հայրն իմ. որ

Մ Մր Ղ Յ
ՀԵ Խ ԾԶ
ՀԴ

յերկինս է։
ՂԴ Ե Եւ որ ուրասցի զիս
առաջի մարդկան. ու-
րացայց եւ ես զնա
նա առաջի Հաւր իմոյ
որ յերկինսն է։
ՂԵ Ա Մի համարիք եթէ
եկի արկանել խաղաղ
ութիւն յերկիր. ոչ եկի
արկանել խաղաղու-
թիւն. այլ սուր։ Քան-
զի եկի քակել զայր
ի հաւրէ. եւ զդուստր
ի մաւրէ. եւ զհա-
րսն ի սկեսրէ իւր-
մէ. եւ թշնամիք առն
ընտանիք իւր։
ՂԶ Որ սիրէ զհայր կամ
զմայր առաւել քան
զիս. չէ ինձ արժանի։
Եւ որ սիրէ զուստր
կամ զդուստր առա-
ւել քան զիս. չէ
ինձ արժանի։
Եւ որ ոչ առնու զխաչ
իւր եւ գայ զկնի իմ.
չէ ինձ արժանի։
ՂԷ Որ գտանէ զանձն
իւր. կորուսցէ զն
նա. եւ որ կորուսցէ
զանձն իւր վասն իմ
գտցէ զնա։
ՂԸ Որ ընդունի զձեզ
զիս ընդունի. եւ որ
զիս ընդունի ընդու-
նի զառաքիչն իմ.
Որ ընդունի զմար
գարէ յանուն մար
գարէի. զվարձս մար
գարէի առցէ։
ՂԹ Եւ որ ընդունի զար
դար յանուն արդարոյ.

Մ	Մր	Ղ	Մ	Մր	Ղ	Յ
ՂԴ	ՁԿ	ՂԵ ՃԽԿ	ՂԷ	ՂՂ	ՃԿԲ ՃԿԳ	ՃԽԱ ՃԽԲ
ՂԵ		ՃԿ	ՂԸ		ՄԽ ՃԿԶ	ԿԱ
ՂԶ			ՂԹ			

զխորհս աստուածութեա
ցէ։
Ո ուրախացուցէ
մեզ խնդրեսցես կանգնեա
լոյս ցանկ. բաժակ
մկրտութ ցուցա. մեզի
յանուն աշակերտին.
ամենայն սուրբ հէզ.
ուղղորդեսցի լող
փառօք եւ.

եւ լեւ եւ
կատարեալ

յու զգաստացեր երկրո
սասասանաց աշակերտ.
սասցերուս. զնաց
անոր բարեխօս
սուգս ցնծայ եբրայա
նոցա։
Ա մի յոխանն եւ երբե
լուսաւորեալս զէ
զօրութիւն յի. սասայեց

եհեռ աշակերտաց
եւ ազգ. եւ ասէ՛ ցնա։
զի՞նչ ողորմեցին.
եղիցի պատմակին կար
ցուցէ։
Գ սասանեսցի եա
յու եւ աւէ ցծոա։
զանգիտեց պատմեցէք
յամենայն զօրու
ազգ եւ աւետէք. հզօր
ամենայնս. կալ է զն
նա. բարոյ ազգին.
խոս լի բանն. մեր
եւ է յանձին. այդ
զօրացեալ աշակերտս.
եւ երկնաւոր տէր օրհնաց
Թագաւորեսցի յեր.
Վ ամենայն նոցա զի
նոցա. սկսանանել
ցօղ աշխարհս. զի
փառաւոր. զինս երկիր

տեսանել յանապատ.
եղեգն շարժեալ ի
հողմոյ. այլ զինչ ելէք
տեսանել. մարդ ի հան
դերձս փափկութե
զարդարեալ. ահա
սիկ որ զփափուկսն
զգեցեալ են. ի տունս
թագաւորացն են. այլ
զինչ ելէք տեսանել
մարգարէ. այո. ա-
սեմ ձեզ. և առաւել
ևս քան զմարգարէ.
Սա է վասն որոյ
գրեալ է. ահաւասիկ
ես առաքեմ զհրեշտակ
իմ առաջի երեսաց քոց.
որ պատրաստեսցէ
զճանապարհս քո ա-
ռաջի քո.
Ամէն ասեմ ձեզ.

չէ յարուցեալ ի ծնունդս
կանանց մեծ
քան զՅովհաննէս մկր
տիչ. բայց փոքրիկն
յարքայութե երկնից
մեծ է քան զնա.
այլ յաւուրցն յով
հաննու մկրտչի մին
չև ցայժմ արքայութի
երկնից բռնադատի.
և բռնաւորք յափշտա
կեն զնա.
ամենայն մարգարէքն
օրէնք և մարգարէքն
մինչև ցՅովհաննէս
մարգարէացան.
Եւ եթէ կամիք ընդու
նել. նա է եղիա որ գա
լոցն է.
որ ունիցի ականջս
լսելոյ լուիցէ.

ՃԷ Ե Այլ ում նմանեցայց
զազգս զայս · նման է
մանկանց որ նստիցին ի
հրապարակս · կոչ-
իցեն զընկերս իւ-
րեանց և ասիցեն ·
փող հարաք ձեզ և ոչ
կաքաւեցէք · ողբա-
ցաք ձեզ և ոչ կոծե-
ցարուք ։
Եկն յովհաննէս ոչ
ուտէր և ոչ ըմպէր ·
և ասեն դև գոյ ի նմա ։
Եկն որդի մարդոյ ու-
տէ և ըմպէ · և ասեն
ահա այր կերող և
արբեցող · բարե-
կամ մաքսաւորաց
և մեղաւորաց · և ար-
դարացաւ իմաս-
տութիւն յորդւոց
իւրոց ։

ՃԸ Ե Յայնժամ սկսաւ
նախատել · զքաղաք-
սն · յորս եղեն բա-
զում զօրութիւնք նո-
րա · և ոչ ապաշխարեցին ։
Վայ քեզ · քորազին
վայ քեզ բեթսայիդա ։
Զի եթէ ի տիւրոս
և ի սիդոն եղեալ էին
զօրութիւնքն · որ ի ձեզ
եղեն · վաղուց ապա-
քէն խորգով և մոխ-
րով ապաշխարեալ էին ։
Բայց ասեմ ձեզ թէ
տիւրոսի և սիդոնի
յաւուրն · դատաստա-
նի քան ձեզ ։
Եւ դու կափառնայ-
ում մի մինչև յերկինս
բարձրացիս · այլ մին

Մ Ղ
ՃԷ ՅԹ

Մ Ղ
ՃԸ ՃԱ

զաւրութիւնքն որ եղեն ի քեզ ապա
կային եւ մինչեւ
ցայսօր:

Բայց ասեմ ձեզ. ե
թէ երկրին սոդոմացւոց
եղիցի · դիւրագոյն
լիցի յաւուրն դատաստա
նի քան զձեզ:

ի նմին ժամանակի
պատասխանի

ետ Յիսուս եւ ասէ:

Խոստովան լինիմ
Հայր Տէր երկնի եւ երկ
րի · զի ծածկեցեր
զայս յիմաստնոց եւ
գիտնոց · եւ յայտնե
ցեր տղայոց · այո՛

Հայր · զի այսպէս հա
ճոյ եղեւ առաջի քո:

Ամենայն ինչ տուաւ
ինձ ի Հաւրէ իմմէ:

Եւ ոչ ոք ճանաչէ զոր
դի եթէ ոչ Հայր · եւ ոչ
զՀայր ոք ճանաչէ · ե
թէ ոչ Որդի · եւ որում
զՈրդին կամեսցի յայտնել:

Եկայք առ իս ամե
նայն վաստակեալք
եւ բեռնաւորք · եւ ես
հանգուցից զձեզ:
առէք զլուծ իմ ի ձեզ:
եւ ուսարուք յինէն զի
հեզ եմ եւ խոնարհ սըր
տիւ եւ գտջիք հան
գիստ անձանց · զի
լուծ իմ քաղցր է ·
եւ բեռն իմ փոքրոգի:

Մ Ղ Յ Մ Ղ Յ
[illegible]

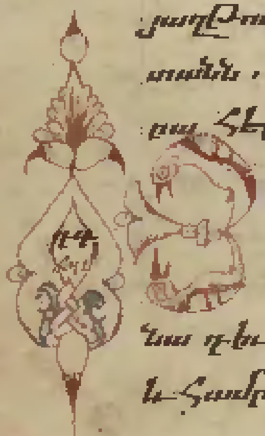

Ի նմին ժամ գ
նայր Յս ընդ
արտորայս նոյն
ի շաբաթու. եւ աշա
կերտացն. քաղցեալ էին. ՃԻ Բ
եւ սկսան հասկ կոտ
րել եւ ուտել. փարի
սեցիքն իբրեւ տեսին,
ասեն ցնա. ահաւա
սիկ աշակերտքն քո
գործեն զոր ոչ է ար
ժան գործել ի շաբա
թու.
Նա ասէ ցնոսա.
ոչ եւս ընթերցայք
ձեր. զոր արար Դա
ւիթ. յորժամ քաղ
ցեաւ ինքն եւ որ ընդ նմ
այն էին. որպէս ե
մուտ ի տունն Այ. եւ ե ՃԻԱ Գ
կեր զհաց առաջաւո
րութեն զոր ոչ էր ա
րժան նմա ուտել. եւ ոչ
որոց ընդ նմայն էին.
բայց միայն քահանայից.
Կամ ոչ ընթերցէք ըն
թերցեալ յօրէնսն.
զի ի շաբաթու. քա
հանայքն ի տաճա
րին պղծեն զշաբաթն.
եւ անմեղ են. բայց
ասեմ ձեզ. զի մեծ
քան զտաճարն է աստ.
եւ եթէ գիտէիք զինչ է
ողորմութիւն կամիմ
եւ ոչ զոհ. ապա ոչ
դատապարտէիք
զանպարտսն. տէր է շաբաթու
որդի մարդոյ.
Եւ փոխեցեալ անտի
եկն ի ժողովուրդ

Մ Մր Ղ
Մտ Լկ Յհ

...ուրդն նոցա·
ւ ահա էր այր մի
որոյ ձեռն իւր գօսա
ցեալ էր· հարցանէին ճժ / Է
եւ ասէին· եթէ պարտ
է ի շաբաթու բժշկել:
զի ամբաստանեսցեն
զնմանէ·
ւ նա ասէ ցնոսա
ով իցէ ի ձէնջ մարդ· ո
րոյ իցէ ոչխար մի· եւ ան ճժա / Է
կանիցի այն ի փոս ի
շաբաթու· մի
թէ ոչ ըմբռնիցէ եւ
հանիցէ զնա· իսկ
որչափ լաւ եւս ա
ռաւել մարդ քան զոչ
խար· ապա ուրեմն
պարտ է ի շաբաթու
բարիս գործել:
յայնժամ ասէ ցայ
րն ձգեա զձեռն քո
եւ նա ձգեաց· եւ եղեւ
ողջ իբրեւ զմիւսն:
ւ փարիսեցիքն ե
լեալ արտաքս խոր
հուրդ առնէին ընդ
նմանէ թէ որպէս կո
րուսցեն զնա:
իբրեւ գիտաց ՅՍ
չոգաւ անտի:
ւ գնացին զհետ
նորա ժողովուրդք
բազումք· եւ բժշկեաց
զամենեսեան· եւ սաս
տեաց նոցա զի մի յայտ
նեսցեն զնմանէ ու
մեք· զի լցցի ասա
ցեալն ի ձեռն եսայ
եա մարգարէի· ահա
մանուկ իմ զոր ընտրե
ցի սիրելի իմ ընդ որ

հաճեցաւ անձն իմ·
եդից զհոգի իմ ի վերայ
նորա · Եւ իրաւունս
հեթանոսաց պատմե ճի
սցէ · ոչ հակառակե
սցի և ոչ աղաղակես
ցէ · և ոչ ոք լուիցէ
ի հրապարակս զբար ճիա
բառ նորա · զեղէգն
ջախջախեալ ոչ փշրե
սցէ · և զպատրոյգն
առկայծեալ ոչ շիջու
սցէ · մինչև հանիցէ ի ճիբ
յաղթութիւն զիրաւու
նսն · Եւ յանուն նո
րա հեթանոսք յու
սասցին ·

այնժամ մա
տուցին առ
նա դեւահար մի կոյր
և համր · և բժշկեաց

զնա · մինչև զի համրն
և կոյրն խօսէր և տե
սանէր ·
Զարմանային ամե
նայն ժողովուրդքն և
ասէին · Միթէ սա
իցէ որդին Դաւթի ·
Այլ փարիսեցիքն
իբրև լուան ասեն՝ ոչ
հանէ դա զդևս
եթէ ոչ Բէեղզեբու
ղաւ իշխանաւն դիւաց ·
Իբրև գիտաց զխոր
հուրդս նոցա՝ ասէ
ցնոսա · ամենայն թա
գաւորութիւն բաժա
նեալ յանձն իւր աւե
րի · և ամենայն քա
ղաք կամ տուն բաժա
նեալ յանձն իւր ոչ կայ
ցէ · և եթէ սատանայ

զսատանայ հանէ.
յանձն իւր բաժանե
ցաւ՝ արդ զիա՞րդ կա
ցէ թագաւորութի
նորա։
ՃԿԴ [Ե]ւ եթէ ես բէեղ
զեբուղաւ հանեմ զդ
եւս. որդիքն ձեր
հանիցեն. վասն այ
նորիկ նոքա եղիցին
ձեր դատաւորք։
[Ա]պա՝ թէ հոգւով
այ հանեմ զդեւս.
ապա հասեալ է ի վերայ
ձեր արքայութիւնն այ։
[Կ]ամ զիարդ կարէ ոք մ
տանել ի տուն հզ
օրի. եւ զկահ նորա
յափշտակել. ե ՃԿԵ
թէ ոչ նախ կապեսցէ
զհզօրն. եւ ապա

զտունն նորա յափշ
տակեսցէ։
[Ո]ր ոչ ընդ իս է. հա
կառակ իմ է. եւ որ ոչ
ժողովէ ընդ իս. ցրուէ։
ՃԿԶ [Վ]ասն այսորիկ ասեմ
ձեզ. ամենայն մեղք
եւ հայհոյութիւնք թող
ցին մարդկան. բայց
զհոգւոյն հայհոյութի
ւն ոչ թողցի։
[Ե]ւ որ ասիցէ բան
զորդւոյ մարդոյ թող
ցի նմա. բայց որ ընդդէմ
հոգւոյն սրբոյ ասասցէ
ոչ թողցի նմա ոչ յայսմ
աշխարհի եւ ոչ ի հան
դերձելումն։
ՃԿԷ [Կ]ամ արարէք զծառ
ն բարի. եւ զպտուղ
նորա բարի։

Մ	Մր	Ղ
ՃԿԴ	Լ	ՃԽԵ
ՃԿԷ		ԿԸ

ճիդ
զ
Կամ արարէք զծա-
ռդ չար · և զպտուղ նո-
րա չար · զի ի պտղոյ
անտի ծառն ճանա-
չի ·
Ծնունդք իժից · զի-
արդ կարէք բարիս խօսել
որ չարքդ էք · զի ի յա-
ւելուածոց սրտի խօ-
սի բերան ·
ճիե
Է
Բարի մարդ ի բարի
գանձուց · սրտի իւրոյ
հանէ զբարիս · և չա-
ր մարդ · ի չար գանձուց
սրտի իւրոյ հանէ
զչարիս :
ճիզ
Բայց ասեմ ձեզ եթէ
ամենայն բան դատարկ
զոր խօսեսցին մարդիկ
տացեն վասն նորա
համար յաւուր դա-
տաստանի · զի ի բա-
նից քոց արդարասցիս
և ի բանից քոց դա-
տապարտեսցիս ·
ճիէ
Ե
Յայն ժամ պա-
տասխանի ետ-
ուն նմա ոմանք ի դպրաց
անտի · և ի փարիսեց-
ւոց · և ասեն · վարդա-
պետ · կամիմք ի քէն նշան
տեսանել ·
ճիը
Ե
Նա պատասխանի
ետ և ասէ ցնոսա ·
ազգ չար և շնացող
նշան խնդրէ · և նշան
մի տացի նմա · բայց
նշանն յովնանու մար-
գարէի :
Զի որպէս էր յովնան
ի փոր կիտին զերիս
տիւս և զերիս գիշերս ·

Մ	Մր	Ղ	Մ	
ճիդ		կը	ճիէ	ճիդ
ճիե		ճիզ	ճիը	ճիե
ճիզ		ճկզ		ճիզ
		ճկը		

Նոյն պէս եղիցի և այլ
պեկմաստաց խաղաղեալ
ըն գէրիս տիրալ ես ԺԻԹ
ըստ գիշերս:
Ըստ ՆՇԽ ուէ աղեկ
յարեսցէն երկասաս
տանիք ընդ աղզեկալոնեն
այս մեկ. և դաստապար
տեսցէն զաս. զերզ
Ձայնն եքաղոյութեն
յոհնանու:
Եսորդ առաաեկ
ՄԾ քանի զյոհնանեան
Չորրորդ հաւասաց
յարեսցէ երկասաս
տանի ընդ աղզեկալոնեն
այս մեկ. և դաստապար
տեսցէ զաս. զիեկն
ԽԾաղաց երկոբ լուե
զեվմասաս տիեզերն ա
ղովհննէ:

Սասհա ՄԾ քանի
զատղ յովհնն ե աստ.
Ե յորժամ այն
երանեայ խմար դ. ԺԲՐ
ԶԵ ընդ առնն ԶԵ անդեն
հնգրդ հանդերձ բաւ
զատանէ. յայն ժամ
ասէ. զաղձիցես
Մնին ասաւրեղին. և
կեալ զատանէ. որ
բացում մարդեալ
եղարցաւ եռ. յայն
ժամ երԹայ ևասնա
ընդեր. եԼԹն այլ
այս ձայնազլին քանի
զբղքն. և մեծարեմ
կէ ասող. և զինչ յե
սեն մի ըղ. այսմիկ
ձայն քանի զատամին.
Նոյն պէս եղիցի և այլ
գիրս այսմիկ ձայնի:

Մ	Հ
ԺԻԹ	ԾԼ

Մինչ՝ ղեռնաբեղ
ժողովրդեան խառնակք·
առՀա ձայնի նորա եւ եղ
բազմէ նորա կայծակն ար
ամպոց. եւ խռովեցին
խառնակեղ ընդ նմա·
Աւանէ ամէն ջրոց ա
Հանկարծօ եւ եղեալք
զոր կամն արարողաց եւ
խնդրեն խառնակէ
ընդ բեղ:
Ոչ պատա առխանի
եւ այն Միկ որ առաջին
ջրոց եւ անէ ովէ իմ
ձայն · կամ ովէն իմ
եղ բարբ:
Ձգեալ զձեռն
իւր յաղագկերտութեանն
աՀաւասիկ ձայն իմ
եւ եղբարքիմ· զԷր
առնիցէ զկամս Հաւ.

ընկեց ոչ յերկինսն

նեցէ իմ եղբարք
եւ հարք եւ մայր:
առ ուր յորն
ՄԿՆ. Եւր Ա
խնամն նաւեր առծով
եղերն · եւ մ ոչ յայտնեցան
առնա ժողովրդեան
բարձրան · Միւս եւ մի
սասնեցինս նշան եւ
նշանել · եւ անկեալք
ժողովրդեանն կայր առ
ծախեղերքն
Ի ... փառաւորն ընդ բա
զաւս առաջին եւ այլ եր:
Հայ է սերմանա
Հան սերմանել · եւ խաւար
մաւնէն խոյով էր ոչ
անկաս առաջնապար
Հաւ՝ եւ եկն թարգման
երկնից եւ եկեր զնա:

ԴԺ
Է

Ժե
Է

(64)

մ մ դ մ մ շ
ձե ժէ ճբ ձա ԺԴ ՀԴ

ւայլն անհաս յա
պատուանէ · ուրբէ զգայր
հող բազում · եւ փառ
փառաւետ բարեաւ ասէ
եկեղեցի հեթ · ոչ եւ կ
րին · եծագեալ արեւուն
տապացն · եւ զերոզ
զօդին արդարոց յոյս
…… ցաւ ……
ւայլն անհաս եւեւ
փզոց · եւ եկին փառս ըն
եւ հեղձուցին զնա ·
ւայլն անհաս · յեր
կնի բարի · եւ տայր աղ
անուղ · երբ որ հարեաւ
աւոր · եւ երբ որ փառօն
նուաւր · եւ երբ որ երեւ
նուաւր ·
բանիցն ակնածելս
ըեղեցյ ըրեցէ ·
մասուցեալ աշա

կերպար անձն ցեմաղըն
դեր առ աշխարհ խօս
սիս ընդ մեզ ·
ապաստանեալ
եւ եւաւէ ցնորոյն
զի ձեռ առ եւս եւ զե
ան զգայ հաւատ ամ
բայո թեանն եւ կրել
եւ նոյա չէ տաեալ ·
խորհրդոյ տայց
նախ եւ յաւ էլ ցէ · եւ
զյո ոչն գուցէ եւ զօր
ութերորդ բարձեալ է
Նոյնէ ·
ամենայն որդի ա
ռաւորապէս խօս սկզբնա
նոյա · զի անեսանելի
եւ ոչ անեսանելի · եւ
սէն եւ ոչ ըսէն · եւ ոչ
անձոն եղիա ·
կատարք անձն

ոս մարդ ումեք ոչինչ.
երթայես որպէս զքե
ըստ զանձին. եւ ի
մանկանցն. եւ ասեն
ցանկալիս. եւ իտես
Ղեր. զի Թանձրացեալ
սիրա ժողովրդեան
այսուհետեւ. եւ ամենայն
երկրաց ծանուցան
լսան. եւ զգուշանալ
նց կամեցան. զի
երբեք տեսցեն աշխարհ
եւ ամենայն աշխարհ
եւ որոնեն խնդրեսցեն. եւ
դարձցին եւ ժողով
ցեն զնոսա.
Այսպէս երթեալ է
աշակերտ զհետ նորա.
եւ ամենայն ձեռաց
զՔ[րիստո]ս.
Մեն առնել ձեզ

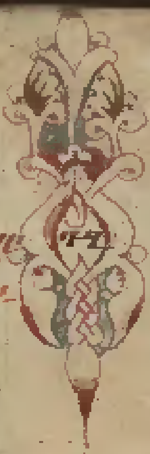
զեղջայն Գալիլեացւոց.
եւ արտաքս. ցանկացան
տեսանել զբարեաւ
նեղք եւ ոչ ասէին. եւ
յետ զամենայն. եւ ոչ
այլ ընտրեալ
դուք զատեալ տեսանի
նմանեաց յամենայն
է որդւոց զեղանն ամեն
աթէ. եւ ոչ ասացաւ
դարձաւ. եւ յանձն
զնեղանէ հոգին եւ
նոցա. այնէ առնել
նմանապէս անել տեղին
նեղյա.
Որ յաղագս
տեսանելեաց. այնէ
որ ծերութիւն զնա
եւ վասն փառաց եւ
դարձեալ անհնարին.
բարեբանութեան զեղ

մատս · յինքեան · այլ
առ ժամանակի մի է · ի
լինել նեղութեան եւ հա ՃԼԲ
լածանաց վասն բա
նին · վաղվաղակի գայ
թագղի ·

Իսկ որ ի մէջ փշոց
սերմանեցաւ · այն է որ
լսէ զբանն · եւ հո
գք աշխարհիս եւ պատ
րանք մեծութեան հեղ
ձուցանեն զբանն · եւ
լինի անպտուղ

Իսկ որ յերկիր բա
րի սերմանեցաւ ·
այն է որ լսէ
զբանն · եւ ի միտ առ
նու · եւ տայ պտուղ ·
է որ հարիւր · եւ է որ
վաթսուն · եւ է որ երես
ուն :

Որ ունիցի ականջս
լսելոյ լուիցէ ·

Այլ առակ արկ ա ՃԼԳ
ռաջի նո
ցա եւ ասէ ·

Նման է արքայ
ութեան երկնից · առն
որ սերմանեաց սերմն
բարի յագարակի իւ
րում · եւ ի քնանալ
մարդկան եկն թշնա
մին նորա · եւ ցանեաց
որոմն ընդ մէջ ցորե
նոյն եւ գնաց · իբրեւ
բուսաւ խոտն եւ
արար պտուղ · այնժամ
երեւեցաւ եւ որոմնն ·

Մատուցեալ ծա
ռայք տանուտեառնն
ասեն ցնա · տէր ոչ սեր
մն բարի սերմանեցեր

Ժ
ՃԼԲ

յագարակի քում։
արդ ուստի ունիցի
զորոմնն ։
Նա ասէ ցնոսա
այր թշնամի արարեալ է զայդ։
Ծառայքն ասեն ցնա
քն կամիս զերթից
ուք քաղեսցուք զայն
երանց ։
Նա ասէ ցնոսա ոչ․
գուցէ մինչ քաղի-
ցէք զորոմնն․ և ընդ
ցորեանն ընդ նմին
խլեսջիք․ Թոյլ
տուք երկոցունց ա-
ճել միասին․ մինչև
ի հունձս․ և ի ժամա
նակի հնձոց՝ ասա
ցից ցհնձաւորսն․ քա
ղեցէք նախ զորոմնն
և կապեցէք զայն խրձ-
ձունս առ ի այրել․ և
զ ցորեանն ժողովե-
ցէք ի շտեմարանս իմ։

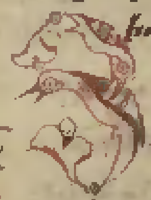
ՃԼԸ

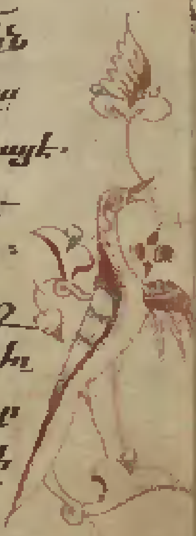
Այլ առակ արկա-
նէր նոցա և ասէր․ նման է
արքայութիւն երկնից
հատոյ մանանխոյ․
զոր առեալ մարդ սեր
մանեաց յագարակի
իւրում․ որ փոքրագոյն է
քան զամենայն սերմանիս
և յորժամ աճիցէ մե
ծ է քան զամենայն բան
ջարս․ և լինի ծառ․
մինչև գալ թռչնոց երկ
նից․ և հանգչել յոս
տս նորա․

ՃԼԹ

Այլ առակ խաւսե-
ցաւ ընդ նոսա և ասէ․
Նման է արքայութիւն
երկնից խմորոյ զոր

Մ	Մր	Ղ
ՃԼԸ	ԽԴ	ՃԿԱ
ՃԼԹ	ԽԵ	ՃԿԲ

առեալ կնոջ Օգտէր
կարգեալ երկնաւորէր. մին
չէ ամենայն խոհր եղեալ:
Ո այս ամենայն խոր-
հրդայքն աստուածայ
ընդ մարմնաւորսն. եւ
ատենի նորա անի ողջոյն
խառնեալ ընդ ձեռս. զի
լցցէ աստուածային խնդր
կամս. բարեգործու-
թեան զհետ նոր ընթա-
ցեալ զհնոյն հեռացեալ
խոկ զբանն. առ
խորհի:

այն Յաւիտենի
զբանն
զմարմնաւորսն եկն ի
տունն. մատուցանեալ
նա. աշակերտքն եւ ա-
սեն մեկնեա մեզ զա-
ռակ որոմանցն ագա

րակին

Նա պատասխանի
ետ եւ ասէ. սերմն բա-
րի. Է որդի մարդոյ.
Եւ ագարակն աշխար-
հս է. սերմն բարի
որդիք են. արքայու-
թեան են. իսկ
որոմն որդիքն չարին
են. եւ թշնամին որ սեր-
մեաց. զայն սատանայ է.
եւ հունձքն. կատա-
րած աշխարհի է.
եւ հնձաւորքն. հրեշ-
տակք են. որպէս ժո-
ղովի որոմն եւ ի հուր
այրի. այնպէս եղի-
ցի ի կատարածի
աշխարհիս. առա-
քեսցէ որդի մարդոյ
զհրեշտակս իւր. եւ

ժողովեսցեն յարքայ-
ութենէ նորա զամե-
նայն գայթակղութիւ-
և զայնոսիկ որ գոր-
ծեն զանօրէնութիւ-
և արկցեն զնոսա ի
հնոց հրոյ։
Անդ եղիցի լալ աչաց
և կրճել ատաման-
ց։
Յայնժամ արդար-
քն ծագեսցեն իբրև
զարեգակն յարքայ-
ութեան երկնից։ որ ու-
նիցի ականջս լսելոյ.
լուիցէ։

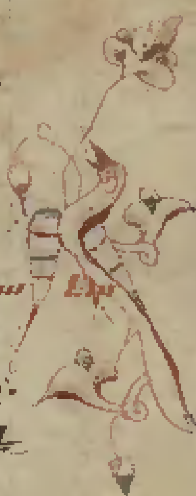
Դարձեալ նման է
արքայութիւն երկնից
գանձի ծածկելոյ յա-
գարակի։ զոր գտեալ
մարդոյ թաքուցանէ. և ի
խնդութենէ անտի եր-
թեալ վաճառեաց զա-
մենայն ինչ զոր ունէր.
և գնեաց զագարակն
զայն։

Դարձեալ նման է
արքայութիւն երկնից
առն վաճառականի
որ խնդրիցէ մար-
գարիտս գեղեցիկս.
և գտեալ միապատուա-
կան մարգարիտ. եր-
թեալ վաճառեաց
զամենայն ինչ զոր ու-
նէր. և գնեաց զայն
մարգարիտն։

Դարձեալ նման է
արքայութիւն երկնից
ուռկանի արկելոյ ի
ծով. և յամենայն ազ-
գաց ժողովելոյ. զոր
երբև լցաւ հանեալ

իցամաքն. եւ նստեալ
ժողովեցին զբա
րիսն յամանս. եւ
զխոտանն ի բաց ըն
կեցին:

Այսպէս եղիցի ի
կատարածի աշխար
հի. եւ ելցեն հրեշ
տակք եւ մեկնեսցեն
զչարս ի միջոյ արդա
րոց. եւ արկցեն զն
նոսա ի հնոց հրոյ:
Անդ եղիցի լալ եւ
կրճել ատամանց:
Ասէ ցնոսա յս. ի
մացարո՞ւք զայսամե
նայն. ասեն ցնա. այ
ո տր. եւ նա ասէ ցնո
սա. վասն այսորիկ
ամենայն դպիր աշա
կերտեալ արքայու-
թէ երկնից. նման է
առն տանուտեառն. որ
հանէ ի գանձէ իւրու
մէ, զնորն,
եւ զհինն:

Եւ եղեւ իբրեւ կա
տարեաց յս
զառակս զայս.
փոխեցաւ անտի. Եւ ե
կեալ ի գաւառն իւր.
ուսուցանէր զնոսա
ի ժողովրդեան նոցա
մինչեւ զարմանալ նո
ցա եւ ասել. ուստի
՞ իցէ սմա իմաստու
թի եւ զօրութի. ո՞չ
սա է հիւսանն որդի.
ո՞չ մայր սորա կոչի մա
րիամ. եւ եղբարք սո
րա. յակոբոս. եւ յով
սէփ. եւ սիմովն եւ յուդա:

և քորք նորա, ո՛չ ամե-
նեքեան առ մեզ են: ուս
տի է սմա այսոքիկ ա-
մենայն · և գայթակ
ղէին ընդ նա ·
ձկզ Յս ասէ ցնոսա,
Չէ՛ մարգարէ անարգ
եթէ ոչ յիւրում գա
ւառի · և ի տան իւրում ·
և ոչ արար անդ զօրու-
թիւնս · բազումս
վասն անհաւատու
թեան նոցա ·
այն ժամա
նակի լուաւ
Հերովդէս չորրորդա
պետ զլուր Յի · և աս
է ցծառայս իւր ·
Նա է Յովհաննէս մկր
տիչ · նա յարեաւ ի
մեռելոց · և վասն այ
նորիկ զաւրութիւ
նքն են ի նմա ·
ձկէ Քանզի Հերովդէս
կալեալ զՅովհաննէս,
կապեաց զնա եւ եդ ի
բանտի · վասն Հերովդ
դիայ կնոջ Փիլիպպո
սի եղբաւր նորա ·
Քանզի ասէր ցնա յով
հաննէս · չէ արժան քեզ
ունել զդա · և կամէր
զնա սպանանել · բա
յց երկնչէր ի ժողով
րդենէ անտի · քան
զի իբրև զմարգարէ
ունէին զնա ·
ձկը Իբրև եղեն ծն
ունդքն Հերովդի ·
կաքաւեաց դուստրն
Հերովդիայ ի մէջ բազ
մականացն · և հաճոյ

Մ	Մր	Ղ	Յ	Զ	Մ	Մր	Ղ
ձկզ	Ծա	Խա	Ը		ձկը	Կ	Կէ
ձկէ	Ծէ	Ղ			ձկէ		

թուեցաւ Հերովդի
ուստի երդմամբ խոստա-
ցաւ տալ նմա զինչ
եւ խնդրեսցէ :
Եւ նա յառաջագոյն
խրատեալ ի մօրէ
իւրմէ. տուր ինձ ա-
սէ աստ ի վերայ սկ-
տեղ զգլուխն յովհա-
ննու մկրտչի. եւ տրտ-
մեցաւ թագաւորն.
բայց վասն երդմանցն
եւ բազմականացն. հրա-
մայեաց տալ նմա.
Եւ առաքեալ գլ-
խատեաց զյովհաննէս
ի բանտի. եւ բե-
րաւ գլուխն նորա ի վե-
րայ սկտեղ. եւ ետուն աղջ-
կանն. եւ տարաւ առ
մայր իւր.

Եւ մատուցեալ ա-
շակերտքն նորա բար-
ձին զմարմինն եւ թա-
ղեցին եւ եկեալ
պատմեցին յիսուսի.
Իբրեւ լուաւ
յս գնաց անտի
նաւու յանապատ
տեղի առանձինն.
Եւ իբրեւ լուան ժողո-
վուրդքն գնացին
զհետ նորա հետի
ի քաղաքաց անտի.
Եւ ելեալ ետես
ժողովուրդ բազում.
գթացաւ ի նոսա. եւ
բժշկեաց զհիւանդս
նոցա.
Եւ իբրեւ երեկոյ ե-
ղեւ. մատեան աշա-
կերտքն եւ ասեն. տե

Է	Մ	Մր	Ղ	Յ
	ձկդ	—	ղէ	խզ
	ձկե	կդ	ղզ	

զիս անապատ է. և
ժամս տարաժամեալ.
արձակեա զժողով
ուրդդ. զի երթիցեն
շուրջ ի շէնսն. գնես
ցեն իւրեանց կերա-
կուր կարես:
ւ ասէ յս. ոչ ինչ
պիտոյ է դոցա եր
թալ. տուք դուք դո
ցա ուտել: և նոքա ա
սեն ցնա. ոչ ինչ ու
նիմք աստ. բայց հինգ
նկանակ. և երկու
ձկունս:
ւ ասէ ցնոսա.
բերէք այսր զայն. և
հրամայեաց բազմե
ցուցանել զժողովուրդ
դսն ի վերայ խոտոյ:
ւ առեալ զհինգ
նկանակն. և զերկուս
ձկունսն. հայեցաւ
յերկինս. օրհնեաց.
եբեկ. և ետ ցաշա
կերտսն զնկանակն:
և աշակերտքն ժողով
րդեանն. կերան ամե
նեքեան. և յագեցան:
և բարձին զնշխարս
կոտորոցն երկոտա
սան սակառի լի:
ւ որք կերանն էին
արք. իբրև հինգ հա
զար:
ճիը ւ ստիպեաց
վաղ վաղակի
զաշակերտսն մտանել
ի նաւ. և յառաջել յայն
կոյս. մինչդեռ ինքն զժողո
վուրդն արձակեսցէ:
ճիթ ւ իբրև արձակեաց

Մ	Մ	Ղ	Յ
ճիը	կէ	ղբ	ծա
ճիթ	կզ		
	կէ		

զժողովուրդսն ։ ել ի
լեառն առանձինն
կալ յաղաւթս ։
ՃԾ Ե Եւ ընդ երեկս
եղեւ ։ միայն էր անդ ։
Եւ նաւն մեկնեալ էր ի
ցամաքէն ։ բազում աս
պարիսաւք ծփեալ
յալեացն ։ քանզի էր
ընդդէմ հողմն ։
ՃԾԱ Ի չորրորդում պա
հու գիշերոյն ։ եկն առ
նոսա յս գնալով ի վե
րայ ծովուն ։
Իբրեւ տեսին զնա ա
շակերտքն զի գնայր
ի վերայ ծովուն ։ խռո
վեցան ։ եւ ասեն թէ ա
ռաչաւք երեւի ։ եւ առ
ահին աղաղակեցին ։
եւ վաղվաղակի խաւ

սեցաւ ընդ նոսա յիսու
ս ։ քաջալերեցարուք ։
ես եմ ։ մի երկնչիք ։
ՃԾԲ Պատասխանի ետ նմ
ա պետրոս եւ ասէ ։
տր ։ եթէ դու ես ։ հրա
մայեա ինձ գալ առ քեզ
ի վերայ ջուրցդ ։ եւ ասէ
եկ ։ եւ իջեալ ի նաւէն
պետրոս ։ գնայր ի
վերայ ջուրցն ։ եւ եկն
առ յս ։ եւ տեսեալ
զհողմն սաստիկ ։ եր
կեաւ ։ եւ սկսեալ
ընկղմել աղաղա
կեաց եւ ասէ ։ տր
փրկեա զիս ։
Եւ վաղվաղակի յս
ձգեաց զձեռն իւր ։
կալաւ զնա եւ ասէ ։
թերահաւատ ։ ընդէր

երկմտեցեր.
Եւ մտեալ նոցա ի նաւն՝
հանդարտեաց հողմն.
և որ ի նաւին էին. մա
տեան երկիր պագին
նմա և ասեն. արդար
և որդի այ ես դու.
Եւ անցեալ եկին ի
ցամաք. ի գեննեսա
րէթ. և իբրև ծանեան
զնա արք տեղւոյն այ
նորիկ. առաքեցին
ընդ ամենայն գա
ւառն. և ածին առ նա
զամենայն հիւանդս.
և աղաչէին զնա. զի
միայն ի քղանցս
հանդերձին նորա
մերձեսցին. և որք մի
անգամ մերձեցան
փրկեցան.

Յայն ժամ՝ մա
տեան առ յս
ու յէմէ փարիսեցիքն
և դպիրք և ասեն. ըն
դէ՞ր աշակերտքն քո
անցանեն զաւանդու
թեամբ ծերոցն. զի ոչ լո
ւանան զձեռս յոր
ժամ հաց ուտեն.
Նա պատասխանի
ետ և ասէ ցնոսա. և
դուք ընդէ՞ր անցանէք
զպատուիրանաւն այյ
վասն ձերոյ աւանդու
թեանն.
Քանզի ած ասաց. պա
տուեա զհայր քո և
զմայր. և որ բամբա
սէ զհայր կամ զմայր
մահու վախճանեսցի.
Եւ դուք ասէք. որ ասէ

Մ	Մր	Ղ	Մ	Մր
ՃԿԲ	ԿԶ	[illegible]	ՃԿԴ	ԿԸ
ՃԿԳ	ԿԷ			

ցհայր իւր. կամ զմայր
իւր. Թէ պատարագ է.
զոր յինէն աւգտեսցիս.
եւ ոչ պատուեսցէ զհայր
իւր. եւ զմայրն իւր։ եւ խո
տեցէք զբանն այ վասն
ձերոյ աւանդութեան։ ճծէ / Է
Կեղծաւորք բարւոք
մարգարէացաւ
վասն ձեր եսայի եւ ասէ.
ժողովուրդս այս շրթամբ
քն պատուէ զիս. եւ սիրտ
նոցա հեռացեալ մեկուսի է յինէն.
զուր պաշտեն զիս. եւ
ուսուցանեն վարդա
պետութիւնս, զմարդ ճծը / Է
կան պատուիրանս։
Եւ կոչեաց առ
ինքն զժողովուրդն.
ասէ ցնոսա. լուարուք

եւ իմացարուք, ոչ որ ինչ
մտանէ ընդ բերան
պղծէ զմարդ։ այլ որ
ինչ ելանէ ի բերանոյ
այն պղծէ զմարդ։
Յայնժամ մատու
ցեալ աշակերտքն նո
րա, ասեն ցնա. գի
տես զի փարիսեցիքն
իբրեւ լուան զբանն,
գայթագղեցան։
Եւ նա պատասխանի
ետ նոցա եւ ասէ.
ամենայն տունկ զոր
ոչ տնկեաց հայր իմ
երկնաւոր խլեսցի։
Թոյլ տուք դոցա.
կոյրք են կուրաց ա
ռաջնորդք։ կոյր. կու
րի յորժամ առաջնոր
դէ, սխալէ. եւ երկո

Մ ճծէ ճծը

Ղ ծէ

գին ի խաչելութեանն
կան էին։

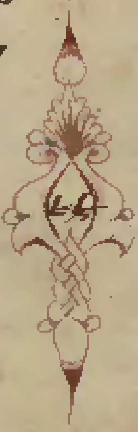
…աստուածն անձին եւս
Նշան պէտրոս եւ սուրբ։
Մեծեւն Մեղ զօրութե
ըս զայս ։
…ակյն տոսկուն էին
եւ զօրք անձնմանց էր։
եւ ոչխանանցն։ եւ Ժե
ամենայն որմանան
իբրեւ։ յարակայնէր
Թեւ եւ արարացս եւ
նէ։ խորտակեան ի
բերան ոչ հարանէ ան
տեղա։ եւ այն սրբոյ
զձայրն։ զի խարանէ
եղանէն խորհրդոյն
ձայն։ սրբան ութեան։
ճշմարտութեան։ պարզեւու
թեան։ փառաւորութեան
սուրբ միայն ութեան։

հայ հօր ութեան։ որոց
Մեծայն է սրբոյն զԾննդ
զձայն։ այրայրութեան
ատարան եւ։ ոչ
սրբոյ Ծէ զձայն
…եւեւ ուրանէ
Ծէ։ փառայ ի կող
ման։ տնօրէնս եւ
զօրէ։
…ուհանեն Մեղա
նանացէ։ խոնարհ
նայ յանօրէնացս։
եղեալ աղաղակեր, եւ
աղէր։ որոտման Եւ
ան սրբոյ դասութե։ սրբ
ատրեմ ճառաճառ։ այս
աւհարէ։
…ծնա ոչ եւանմն
պատարագանե։
…մատուցեալ ա
ճանկերդն նան ասա

չէին զնա և ասէին·
արձակեա զդա զի
աղաղակէ զհետ մեր·
Նա պատասխանի
ետ և ասէ· ոչ ուրեք
առաքեցայ, եթէ ոչ
առ ոչխարս կորուսեալս
տանն իսրի·
Նա մատուցեալ
երկիր պագանէր նմ̃
ա և ասէր· տր̃ օգ
նեա ինձ·
Նա պատասխանի ետ
նմա և ասէ· չէ
բարւոք առնուլ զհ
աց մանկանց և ար
կանել շանց·
Նա ասէ· այո
տր̃· քանզի և շունք ի
փշրանաց անկելոց ի
սեղանոյ տն̃· իւրեանց
կերակրին:
Յայնժամ պատաս
խանի ետ յս̃ և ա
սէ· ով կին մեծ է
հաւատք քո· եղիցի
քեզ որպէս և կամիս:
Բժշկեցաւ դուստր
նորա ի նմին
ժամու:

· գնացեալ անտի
յս̃ · եկն ի
ծովեզերբն գալիլե
ացւոց:
Ելեալ ի լեառն·
նստէր անդ:
Եկին առ նա ժո
ղովուրդք բազումք·
որ ունէին ընդ իւրեանս
կաղս · կոյրս · համրս.
միապաղաղս · և այլս
բազումս · և ընկեցին

զնոսա առ ոտս նորա,
և բժշկեաց զնոսա.
Մինչ և զարմանալ ժո
ղովրդեանն որ տեսանէին.
զի համրքն. խօսէ
ին. կաղք գնային. մի
անդամանիք բժշկէին.
կոյրք՝ տեսանէին.
և փառաւոր առնէին
զած իէլի:
Կոչեցեալ առ ին
քն յս. զաշակերտսն
իւր. գթամ ի ժողով
ուրդս: զի երեք
աւուրքն զի կան ա
ռիս և ոչ ունին զինչ
ուտիցեն. և արձա
կել զդոսա, անօ
թիս ոչ կամիմ, գուցէ,
նուաղեսցեն զճանա
պարհայն.

Ասեն ցնա աշակեր
տքն. Ուստի մեզ յա
նապատի աստ ուստի
իցէ այնչափ հաց մին
չ յագեցուցանել
զայնչափ ժողովուրդ:
Ասէ ցնոսա յս.
Քանի՞ նկանակ ունիք.
Եւ նոքա ասեն. Եւթն
և սակաւ ձկունս:
Հրամայեաց ժո
ղովրդեանն. բազմել
ի վերայ գետնոյ. Եւ ա
ռեալ զեւթն նկա
նակն, և զերկուս ձկ
կունսն. գոհացաւ.
եբեկ. Եւ ետ ցաշա
կերտսն. և նոքա ժո
ղովրդեանն:
Եւ կերան ևյագեցան
ա. Մնացորդսն. և բարձ

նշխարս · կոտորոցն ·
բարձին լի եւթն զամ
բիղս լի ։
Որք կերանն էին
իբրեւ չորեք հա
զար այր · թող զկանայս
եւ զմանկտին · իբրեւ
արձակեաց զժողով
ուրդսն · ել ի նաւ · եւ
եկն ի սահմանս մագ
դաղենայ ։
ՃԿԴ Մատուցեալ փա
րիսեցիքն · եւ սադու
կեցիքն փորձելով
խնդրէին ի նմանէ
նշան յերկնից ցուցա
նել նոցա ։
ՃԿԵ Նա պատասխանի
ետ · եւ ասէ ցնոսա
Ազգ չար · եւ շնացող
նշան խնդրէ · եւ նշան

մի տացի նմա · բայց
նշանն յովնանու մար
գարէի · եւ եթող
զնոսա եւ գնաց ։
ՃԿԶ Նաւեցին եւ աշակերտքն
նորա յայնկոյս · եւ մո
ռացան առնուլ հաց ։
ՃԿԷ Ասէ ցնոսա յս ·
տեսէք եւ զգոյշ լերուք
ի խմորոյ փարիսեցւոց
եւ սադուկեցւոց ։
Նոքա խորհէին ընդ
միմեանս եւ ասէին ·
թէ հաց ոչ բարձաք ։
ՃԿԸ Իմացաւ յս · եւ ասէ
զի՞ խորհիք ի միտս
ձեր թերահաւատք ։
եթէ հացս ոչ ունիք ։
տակաւին ոչ իմանայք
եւ ո՞չ յիշէք · զհինգ
նկանակսն ի հինգ հա

Մ	Մր	Յ	Մ	Մր	Ղ
ՃԿԴ	ՀԵ	ԽԴ ԵՂ	ՃԿԶ	ՀԶԷ	ՃԽԳ
ՃԿԵ	ՀԶ		ՃԿԷ	Է	
			ՃԿԸ		

զարացն. եւ քանի՞ սա
կառի բարձէք:
Եւ ոչ զեւթն նկա
նակն չորից հազարացն.
եւ քանի՞ զամբիղ բար
ձէք. Զիա՞րդ ոչ
իմանայք եթէ ոչ վասն
հացի ասացի ձեզ
զգոյշ լինել ի խմորոյ
փարիսեցւոցն եւ
սադուկեցւոցն:
Յայն ժամ իմացան
եթէ ոչ ասաց
զգոյշ լինել ի խմորոյ
այլ ի վարդապետութենէ փա
րիսեցւոցն եւ սադու
կեցւոցն:

ՃԿԵ
Ա

Եկեալ յս ի
կողմանսն փի
լիպպեայ կեսարացւոյն.
հարցանէր ցաշա
կերտսն եւ ասէր.
Զո՞ ոք ասեն զինէն
մարդիկ թէ իցեմ որ
դի մարդոյ:
Եւ նոքա ասեն. ոմանք
զյովհաննէս մկրտիչ.
եւ այլք զեղիայ. եւ այլք
զերեմիայ. կամ զմի ոք
ի մարգարէիցն:
Ասէ ցնոսա. իսկ
դուք զո՞ ասէք զինէն
թէ իցեմ:
Պատասխանի ետ սի
մոն պետրոս. եւ
ասէ ցնա. դու ես քս
որդի այ կենդանւոյ:
Պատասխանի ետ
յս եւ ասէ ցնա. երա
նի է քեզ սիմոն բար
յովնա: զի մար
մին եւ արիւն ոչ յայտ

Մ Մր Ղ Յ Մ
ՁԿԲ ՂԴ ԿԳ ՃԽԶ ՃԿԵ

նեաց քեզ. այլ հայր
իմ. որ յերկինսն է.
Եւ ես քեզ ասեմ.
զի դու ես վէմ. եւ ի վե
րայ այդր վիմի շինեցից
զեկեղեցի իմ. եւ դրունք
դժոխոց զնա մի յաղ
թահարեսցեն:
Եւ տաց քեզ զփ
ականս արքայու
թեանն երկնից. եւ զոր մի ճկը
անգամ կապեսցես
յերկրի. եղիցի կա
պեալ յերկինս. եւ զոր
արձակեսցես յերկրի
եղիցի արձակեալ
յերկինս.
ճկթ Է Յայնժամ սաստեաց
աշակերտացն զի մի ու
մեք ասիցեն թէ նա է քս.
Յայնմ հետէ սկսա
ւ յս ցուցանել աշակերտ
ացն. թէ պարտ է
նմա երթալ յէմ. եւ բա
զում չարչարանս չար
չարել ի քահանայա
պետից. եւ ի դպրաց.
եւ ի ծերոց ժողովր
դեանն. եւ սպանանել.
եւ յերիր աւուր յառ
նել.
ճկժ Առեալ զնա մե
կուսի պետրոս. ըս
կսաւ. հանդէպ ընդդիմա
եւ ասել. քաւ լիցի տր.
մի եղիցի քեզ այդ. եւ
նա դարձեալ եւ ասէ ցպետ
րոս ասէ. երթ յետս
իմ սատանայ. գայթ
ակղութիւն ես. զի ոչ
խորհիս զայ. այլ
զմարդկանն.

Մ ճկը — Մր հգ — Ղ ղէ ճզ — Մ ճկժ

ՃԿ
Գ

[Յ]այնժամ ասէ յս ցա
շակերտսն իւր: Եթէ ոք
կամիցի գալ զկնի
իմ, ուրասցի զանձն
իւր: եւ առցէ զխաչն իւր
իւր: եւ եկեսցէ զկնի իմ
[Զ]ի որ կամիցի զան
ձն իւր կեցուցանել,
կորուսցէ զնա: եւ որ
կորուսցէ զանձն իւր
վասն իմ, գտցէ զնա:
[Զ]ինչ օգուտ է մար
դոյ եթէ զաշխարհս
ամենայն շահեսցի,
եւ զանձն իւր տու
ժեսցի: կամ զինչ տա
ցէ մարդ փրկանս ընդ
անձին իւրոյ:
ՃԿա
[Զ]ի հանդերձեալ է որդի
մարդոյ գալ փառօք հա
ւր իւրոյ: հանդերձ հրեշ
տակօք իւրովք: եւ
յայնժամ հատուցէ
իւրաքանչիւր ըստ գոր
ծս իւր
[Ա]մէն ասեմ ձեզ:
զի են ոմանք ի սո
ցանէ որ աստ կան,
որք մի ճաշակեսցեն
զմահ մինչեւ տեսցեն
զորդի մարդոյ եկեալ
արքայութբ իւրով:
[Ե]ւ յետ վեց աւուրց
առնու յս զպետրոս
եւ զյակոբոս
եւ զյոհաննէս զեղ
բայր նորա: եւ հանէ
զնոսա ի լեառն մի
բարձր առանձինն:
եւ այլակերպեցաւ ա
ռաջի նոցա: եւ լու
սաւորեցան երեսք

Մ	Մր	Ղ	Յ
ՃԿ	ՁԷ		ՃԿԲ
ՃԿա	ՁԷ	ՂԱ	

նորա իբրեւ զարեգա
կն։ Եւ հանդերձք նո
րա եղեն սպիտակ իբ
րեւ զլոյս։ Եւ ահա ե
րեւեցան նոցա մովսէս
եւ եղիա խաւսէին
ընդ նմա։
Պատասխանի ետ պե
տրոս եւ ասէ
ցյս։ տէր բարւոք է
մեզ աստ լինել։ եթէ
կամիս, արասցուք
երիս տաղաւարս։
մի քեզ։ եւ մի մովսիսի
եւ մի եղիայի։
Մինչդեռ նա խաւս
էր, ահա ամպ լու
սաւոր հովանի եղեւ
ի վերայ նոցա։
Ձայն եղեւ յամպոյն
եւ ասէ։ դա է որդի
իմ սիրելի ընդ որ հա
ճեցայ, դմա լուարուք։
Եւ իբրեւ լուան աշա
կերտքն, անկան ի
վերայ երեսաց իւ
րեանց եւ երկեան յոյժ։
Մատուցեալ յս
բուռն եհար զնոցա
նէ, եւ ասէ, յոտն
կացէք, եւ մի երկն
չիք։ Ամբարձեալ
զաչս իւրեանց, եւ ոչ
զոք տեսին, բայց մի
այն զյս։
Եւ մինչ դեռ իջանէ
ին ի լեռնէ անտի,
պատուէր ետ նոցա
յս եւ ասէ, մի ումեք
ասիցէք զտեսիլդ։
մինչեւ որդի մարդոյ
ի մեռելոց յարիցէ։

Հարցին ցնա աշա
կերտքն եւ ասեն. զի
արդ դպիրքն ասեն.
եթէ եղիայի նախ պարտ
է գալ.

Պատասխանի ետ
յս եւ ասէ ցնոսա.
եղիայ գայ եւ հաստա
ատեսցէ զամենայն:
այլ ասեմ ձեզ. զի եղ
իայ եկեալ իսկ է.
եւ ոչ ծանեան զնա.
այլ արարին ընդ նմա
զոր ինչ կամեցան.
նոյնպէս եւ որդի մարդ
ոյ չարչարելոց է ի
նո ցանէ.

Յայնժամ իմացան
ին աշակերտքն եթէ
վասն յովհաննու մկր
տչի ասաց ցնոսա:

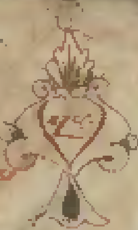
Եւ իբրեւ եկին
առ ժողովուրդն
մատեաւ այր մի. եւ
ծունր կրկնեալ առաջ
ի նր. տր ողորմեա որդ
ւոյ իմում. զի լուսնո
տի է եւ չարաչար հիւան
դանայ. բազում ան
գամ անկանի ի հուր
եւ բազում ի ջուր. եւ մա
տուցի զնա աշակերտ
ացն քոց. եւ ոչ կա
րացին բժշկել:

Պատասխանի ետ
յս եւ ասէ. ով ազգ
ան հաւատ եւ թիւր.
մինչեւ յերբ անսայցեմ
ձեզ. ած զդա այսր:

Սաստեաց նմա
յս եւ ել ի նմանէ դեւն
եւ բժշկեցաւ մանուկն

ի ժամէն յայնմանէ·
Յայն ժամ մատեալ
աշակերտքն առան
ձինն. եւ ասեն ցյս·
Մեք ընդէր ոչ կարա
ցաք հանել զնա·
Նա ասէ ցնոսա·
վասն թերահաւատու
թեան ձերոյ· ամէն
ասեմ ձեզ· եթէ ու
նիցիք հաւատս քան
զհատ մանանխոյ·
ասասջիք լերինդ այդ
միկ· փոխեաց աստի
անդր եւ փոխեսցի·
եւ ոչինչ անհնարին
լինի ձեզ· Բայց այս
ազգ· ոչ ելանէ
եթէ ոչ աղօթ
իւք եւ պահօք·

Եւ մինչ շր
ջէին նոքա

ի գալիլեա ասէ ցնո
սա յս· մատնելոց է
որդի մարդոյ ի ձեռս
մարդկան· եւ սպան
ցեն զնա· եւ յերրորդ ա
ւուր յարիցէ·
Եւ տրտմեցան յոյժ·
Իբրեւ եկին նոքա ի
կափառնաւում· մա
տեան որք զերկդրա
մեանն պահանջէին
առ պետրոս եւ ասեն·
վարդապետն ձեր ոչ
տայ զերկդրամեանն·
Ասէ այո:
Իբրեւ եմուտ ի
տուն յառաջեաց քան
զնա յս եւ ասէ զինչ
թուի քեզ սիմոն· թա

զաւ. ազգաց ազգաց յամ
մէ անձանց զՀայկն
կամ զՀաւան յորդւոց
Խորհրդոց Թէ յաւատա
բոց ·
Մեր և ասաց Թէ
յաւաստեայ · ամէ
ցնու յու · ասա ծերեամ
աշխատեն արմկեն ·
Այց զե մէ զայ
Թագաւորացաւ ...
զմանա · երէց ծով
և ընկեա կարգ և զա
ամբրն Հայկն անուա
նեցէ մա · և ...
զերկանն նորա և զաւ
նոյեն աստեր · և
զայն աւետել աւայե
նորա ընդունէ և ընկերե
այն ձայնաւոր մա
անաւն աշակերտն

առաջին ևանեն · խնկեն
խնկել մեծ յաւէտ յաւ
Թգան երկնից
Մոգ եկեալ ատենցն
յու ծննդեան · կայր
այց զեա խնկեցեալ
և ասէ · անտէն ամէն
Հեղ եկեալ ողջագուրեալ
խոնարհ զմանկան · ողջէ
ատենաքեն յաւէտյա
Թգ երկնից
Բոց որ խանձա
Հեզութեամբ զանձն
խոնարհ զմանկտիս զորս
նման է մեծ յաւէտ յաւ
Թգան երկնից
Առաջ ընծայ ըստ
ծննդեանն · այսպես
յանձանձիր զեա ընդաւ
Առաջ ևայլ Թեանց
ձեռն ... զմե խնդրոր

կանցս յայսցանէ ։
յիս հաւատացելոց՝
լաւ էր նմա՝ եթէ կախէ
ցի երկանաքար ընդ պա
րանոց նորա. եւ ընկղ
մեսցի ի խորս ծովու։
Վայ աշխարհի ի գայ
թագղութեանց. բայց
վայ մարդոյն այնմիկ.
յորոյ ձեռն գայթագղու ՃԶ
թագղութի
ՃԷ Գ Եթէ ձեռն քո կամ
ոտն քո գայթագղեցու
ցէ զքեզ. հատ զնա
եւ ընկեա ի քէն. լաւ է
քեզ միաձեռանի
կամ կաղ մտանել ի կե
անս. քան թէ երկու
ձեռս. եւ երկու ոտս
ունիցիս. եւ անկա
նել ի հուրն յաւիտենա ՃԸ
կան Է

Եւ եթէ ակն քո գայ
թագղեցուցանէ զքեզ.
խլեա զնա եւ ընկեա
ի քէն. լաւ է քեզ
միականի մտանել ի
կեանս. քան երկու
աչս ունել եւ ան
կանել ի հուր
գեհենոյն։
Զգոյշ լե
րուք մի արհամար
հեցէք զմի ի փոքր
կանցս յայսցանէ.
ասեմ ձեզ. զի հրեշ
տակք նոցա յերկինս
հանապազ տեսանեն
զերեսս Հօր իմոյ որ
յերկինսն է. զի եկն որ
դի մարդոյ կեցուցա
նել զկորուսեալն։
Զինչ թուի ձեզ

Մ ՃԶ Մր Ճ

Մ ՃԶա ՃԶբ Մր ՃԶէ ՃԶը

եթէ լինիցի մարդոյ
հարիւր ոչխար · և մո-
լորեսցի մի ի նոցանէ
ոչ թողուցու զինն
սուն և զինն ոչխարսն
ի լերինս և երթիցէ
խնդրեսցէ զմոլորեալ-
ն · և եթէ լինիցի
գտանել զնա · ամէն
ասեմ ձեզ զի ուրախ
լինի ի վերայ նորա · ա-
ռաւել քան ի վերայ
իննսուն և ինն-
ցն · որ ոչ են մոլոր-
եալ ·

Նոյնպէս ոչ են կամք
առաջի Հաւր ձերոյ
կինսն է · եթէ կորիցէ
մի ի փոքրկանցս
յայսցանէ ·

Թէ մեղիցէ քեզ
եղբայր քո · երթ յան-
դիմանեա զնա յոր
ժամ դու և նա միայն
իցէք · եթէ լուիցէ քեզ
շահեցար զեղբայրդ քո ։

Ապա թէ ոչ լուիցէ
քեզ · առ ընդ քեզ մի
և ս կամ երկուս զի ի
բերանոյ · երկուց եր-
րից վկայից հաստա-
տեսցի ամենայն բան ։

Ապա թէ նոցա ոչ լու-
ցէ եղիցի քեզ իբ-
րև զհեթանոս և
զմաքսաւոր ։

Ամէն ասեմ ձեզ ·
զոր կապիցէք յերկ-
րի եղիցի կապեալ
յերկինս · և զոր ար-
ձակիցէք յերկրի ե-
ղիցի արձակեալ յեր-
կինս ։

ՃԻԴ արձեալ ամեն.
ձեզ. եղեներկան
ձեռք մարդկանեցէն
յերկրէ. վասն ամե
նայն երկրաց. զինչ և
խորհրդեցէն եղեցի
նոցա ի հարուստն իմ
ոչ յերկինն ամէն.
Ո եւ տարեալ են երկա
կամ երեք ժողովեալ
յամենայնեան. ամենեքեան
իմն Քրիստոս.
ՃԻԵ այսօրեան ժամանակս
առ նոսա պէտս է եւ ամէն.
ամէն. քանզի ամենայն
թէ մեղուցեալն երկ
բազմութեամբ եւ թողութ
նոսա մինչեւ ցերեկն
ամ գամ.
[illegible] ոչ ա
ռամ. [illegible] թէ մինչեւ

յաւիտեան ան գամ. այլ
մինչև յաւիտենս
ներկին ենթն.
ՃԻԶ [illegible] այսպիսի ն
մանեցա. [illegible]
թէ եղեալց [illegible] թա
զաւորի. [illegible]
համար առնել իմիք
ծառայից [illegible].
[illegible]
նուէ. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
նորա. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

երկնից պարգեւատուն
եւ ասէր · երկայն
միտ լեր առ իս եւ զամե-
նայն հատուցից քեզ:
Գթացեալ տէրն ծա-
ռային այնորիկ · ար-
ձակեաց զնա · եւ զփ-
ոխն եթող նմա:
Ելեալ ծառայն
եգիտ զմի ի ծառայա-
կցացն իւրոց · որ պար-
տէր նմա հարիւր դա-
հեկան · եւ կալեալ
զնա խեղդէր եւ ասէր
հատուսցես զոր պար-
տիսդ:
Անկեալ ծա-
ռայակիցն առ ոտս
նորա · աղաչէր զ-
նա եւ ասէր · երկայն
միտ լեր առ իս եւ
հատուցից քեզ:
Նա ոչ կամէր
այլ չոգաւ արկ զնա
ի բանտ: Մինչեւ հա-
տուսցէ զպարտսն:
Իբրեւ տեսին ծառայ
ակիցքն նորա զոր
ինչ եղեւն · տրտմեցան
յոյժ · եւ եկեալ ցու-
ցին տեառն իւրեանց
զամենայն որ ինչ եղեւն:
Այն ժամ կոչեաց
զնա տէրն իւր եւ ասէ
ծառայ չար զամե
նայն զպարտսն թողի
քեզ: վասնզի աղա
չեցեր զիս · Ոչ ապա
քէն պարտ էր եւ քեզ ո-
ղորմել ծառայակցին
քում որպէս եւ ես քեզ
ողորմեցայ:

[Ե]ւ բարկացեալ տէրն
նորա · մատնեաց
զնա դահճաց · մին
չեւ հատուսցէ զամե
նայն զպարտսն :

[Ա]յնպէս եւ հայրն իմ
որ յերկինս արասցէ
ձեզ · եթէ ոչ թողու
ցուք իւրաքանչիւր
եղբաւր իւրում ի սրտ
ից ձերոց զյան
ցանս նոցա :

ձձը

Եւ եղեւ իբրեւ
կատարեաց յս

զբանս զայսոսիկ · փո
խեցաւ ի գալիլեէ եւ
եկն ի սահմանս հրէաս
տանի յայնկոյս յոր
դանանու :

[Ե]ւ գնացին զհետ
նորա ժողովուրդք
բազումք · եւ բժշկեաց
զնոսա անդ :

[Ե]ւ մատուցեալ առ
նա փարիսեցիքն փոր
ձէին զնա եւ ասէին ·
եթէ արժան իցէ ուրուք
արձակել զկին իւր ըստ
ամենայն պատճառանաց :

[Ն]ա պատասխանի ետ ·
նոցա եւ ասէ · չիցէ
ընթերցեալ ձեր · եթէ
որ հաստատեացն ի սկզբա
նէ · արու եւ էգ
արար զնոսա եւ ասէ
վասն այսորիկ թողցէ
այր զհայր եւ զմայր եւ եր
թիցէ զհետ կնոջ իւ
րոյ · եւ եղիցին երկո
քեան ի մարմին մի ·

[Ա]պա ուրեմն ոչ են
երկու · այլ մի մարմին :

Ժ
ձձը

Զոր Աստուած զու
գեաց մարդ մի մեկ
նեսցէ:

Ասեն ցնա. զի՞ Մո
վսէս վասն խստաս
րտութեան ձերոյ հրաման
եաց ձեզ արձակել
զկանայս ձեր. այլ ի
սկզբանէ ոչ եղեւ այդպէս:

ճղէ ե Այլ ասեմ ձեզ զի
ամենայն որ արձակէ
զկին իւր եւ ոչ վասն
բանի պոռնկութեան եւ
առնուցու այլ, շնայ եւ
որ զարձակեալն առնու, շնայ:

ճղը ա Ասեն ցնա աշակերտքն
իւր. Եթէ այդպէս
իցէ վնաս առն ընդ
կնոջ, լաւ է չամուս
նանալ:

Նա ասէ ցնոսա.

Ոչ ամենեքեան բաւա
կան են այսմ բանի,
այլ որոց տուեալ է:

Են ներքինիք որ
յորովայնէ մօր իւ
րեանց ծնան այնպէս:

Են ներքինիք որ
ի մարդկանէ եղեն
ներքինիք:

Են ներքինիք որ
զանձինս իւրեանց ա
րարին ներքինիս վասն
արքայութեան երկնից:

Որ կարողն է ընդունել
ընդունեսցի:

Յայնժամ մատու
ցան առ նա մանկունս
զի ձեռն դիցէ ի վերայ
նոցա եւ աղօթս ա
րասցէ:

Եւ աշակերտքն նո

Ասեն ցնա իւր աշակերտքն եթէ այդ
պէս իցէ վնաս առն ընդ կնոջ լաւ է
չամուսնանալ:

Մ	Մր	Ղ	
ճղը	ճէ	ճծա	մժը

րս սատանէին նոցա։
[Ա]սէ Յս․ Թշնամեաց
մահկացոց․ և մեռեալ
գելոյ զօրաց զաս
տախս․ զխաչն ալս
նացդէ տաշանաւ Թի
երկնից․
Ճղեալ Ճեսս ի
մեռոց նոցա պե
նացանաւ․
ուՀամս
ստոլցեալն
առ նա ասէ․ վարդա
պետ բարերար․ զինչ բա
րի գործեցից զի ժառան
գեցից զկեանսն
յաւիտենականսն․
[Ա]սէ ցնա զի
հարցանես զիս վասն բա
րւոյ․ մի է բարի․
Թէ կամիս ի կեանսն
յաւիտենականսն մեզ
տանել։ պարգեւեա զպա
ս տուիրանսն։
[Ա]սէ ցնա զորս։
[Ա]սէ ցնա Յս զմի
սպանաներն․ և մի
շնար․ և մի գողանար
և մի սուտ վկայեր
պատուեա զհայր քո
և զմայր և սիրեսցես
զընկեր քո իբրև զանձն
քո։
[Ա]սէ ցնա պատա
նին զայդ ամենայն պա
հեցի ի մանկութենէ
իմմէ․ զինչ ևս
պակասեցեալ։
[Ա]սէ ցնա Յս․ եթէ
կամիս կատարեալ լի
նել երթ վաճառեա
զինչս քո և տուր աղ

աղքատաց. եւ ունիցիս
գանձս յերկինս. եւ եկ
զհետ իմ.

Իբրեւ լուաւ պատանի
նն զբանն. գնաց
տրտմեալ. զի էին
ստացուածք բազումք.

Ասէ Յս ցաշակերտ
սն. ամէն ասեմ ձեզ
զի դժուարաւ մտցէ
մեծատուն յարքայու
թիւն երկնից.

Դարձեալ ասեմ
ձեզ. դիւրին է մալ
(անցանել)
խոյ ընդ ծակ ասղան.
քան մեծատան յար
քայութիւն այ մտանել.

Իբրեւ լուան աշակերտք
ն. զարմացան յոյժ.
եւ ասեն իսկ ո՞ կարիցէ
ապրել.

Հայեցեալ ի նոսա Յս
եւ ասէ. առ ի մարդ
կանէ այդ անհնարին
այլ առ այ ամենայն
ինչ հնարաւոր.

Յայնժամ պատասխա
նի ետ պետրոս եւ աս
է ցնա. ահաւասիկ մեք
թողաք զամենայն եւ
եկաք զհետ քո. արդ զի՞նչ
լինիցի մեզ.

Եւ ասէ ցնոսա Յս. ամէն
ասեմ ձեզ. զի դուք որ
եկիք զհետ իմ. ի միւսան
գամ գալստեանն յոր
ժամ նստցի որդի մար
դոյ յաթոռ փառաց
իւրոց.

Նստջիք եւ դուք յեր
կոտասան աթոռս. դա
տել զերկոտասան ազգս
իէլի

[illegible]

ընկերն կայք աստ
ղաւաղս իւրեանց գործեցա
ստանկէք։
Սենեցնա պետք
որ կայ առաջնոյն է
վարձու։
Սե գտեալ․ եւ
Թողք եղբարք յայտնեն
իմ․ եւ որ ինչ պարտական
առնուցուք։
Վերջին երեկորեալ
առեալ սրբոյ պետրոսի․ զգա
ստացեալն իւր․ եւ
չէր զիշխանն․ եւ որ
ընդոյս վարձս․ եւ
սեղ իւրեւ մնացին մեր
չէ պատուէին ընդ։
Բոլորեցին որպէս
առաջ երեր որդւոյ
մեծն․ եւ առին մեծ
մեղաւորեան։

Կեալ առաջինն
համարեցին թէ աւէ
ընկեց առանձնացաւ։
առնին մեծ մեղաւորէ
կան․ եւ ոգւ
Բոլոր առին․ որք
անձինն զառաջն
ունէին․ եւ առեն․
թէ զպէտս յառաջագոյն
մեծամ զործեցին․ եւ
համարձակութեամբ մեղ
արարեք զիրս ա
որդւոցն ճշմարտութեան
առ արին բարձրայ եւ
բաշխալ։
Ա պատ առնուլ
նմա մերձն իմաց
նե եւ ասէ ընդէր
չարեաւ զ ինք ոչ զա
հերկանն մերձական
արկեր ընդունել առ

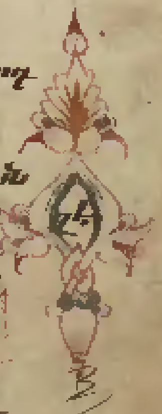
զմշուղեւերթ. եթէ
կամիմ յասացս.
սուր առաջին եւ զեղ.
եթէ հեղեալ են ի ձեռս
նուիրի. յիսն ասէ
զինչ չեկամիմ. կամ
թէ ամենայն զաւակ զի
եւ առաջնոյն.

Ա
յարեւելից
յաւիտեան ամէն.
եւ առաւօտուն յաւիտեան.
զի բարձրացեալ յԱստուծոյ
յետոյ եւ յաւուր
առաջին ընդ
բերան է.

Փրկեա զմեզ
յոյս յետ. ամէն.
կատարեալ անձին առ
անձինս. եւ անձին ա-
պաշխարութեան ժամ
ու. ահա առաքեալ է
լուսեղէն յետ. եւ որ
զփրկութիւն մարմնոյ
զի բարձրացեալ
անդին եւ գերագոյն.
եւ զաստուածաբանս
զՔո զՏէր խորհուրդ. եւ
մարմնացեալ զՏէր Հօր
Թագաւոր. այլապէս
եղ եւ հաւանեցեալ. եւ
յետոյ առաւօտ.
յաւիտեան.

Ա
յն ժամ մատ-
եւ առաջնոյ միայն մեր
անմահ զԲանն ըստ ամենայն. որ
զամենայն կեանս ի մեջ Հօր
զԲանն. երկնից արար
զամենայն. եւ խորհրդոյն
եւ նմանեալ.

Ի
մեր առաւ. զՔեզ
կամիմ.
Ա
յս յետ սուրբ առաւ.

զինաս ցՏն ամ ա եր
կու-սողերսիմ, մի
ընդ աղմկերամ մի
և մի ընդ ադահեկե
յաղագս պտղոց բամ
սասասասնանն
Եղիցի և սաւէ, ոչ
զկարէ զՏոչ խնդ
րեսց: կարէ ամ
պէս զբաւականս զոր
եալմակեղոցեմ, կամ
պկառաւութն զորես
միարեղոցեմ. միար
սեն ցնայ կատարոմ
ելք
ան ցնոսս ա Տր.
ըզբաւականս իմ ընդդէ
ցէ: և ըզգկառաւութն
նմ զորես միարե
ղոցեմ. միարեցեր
բայց նոսա պահել

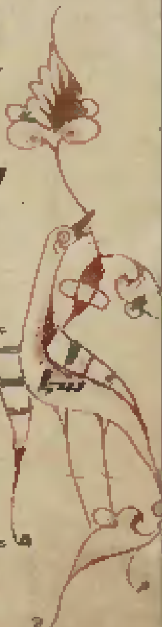
ընդ աղմկէ, և ընդ ա
հեկեկեմ մեզ, ածեմ
սուր: այլ ոգւոց սա
տանէ երկաբեկեմն
և լուսոյ գայն
սասասաւոցն: բարերա
ցամ խնկրա ելեկոյցն
եղեալոցն.
կոչեաց ըն
նոսա. ամենայն և
ամէ
խաչէ զի Խսեալ
այղայս ամբեն
նոյս, և մեծ ամեծ
ԽԽեկեն նոյս
Հայս պես նցեր
և խնձերամ մեկի
ա. որկամեցե
ԽՃԱՆ մեծ ճեկեղ.
եղեկխճեր պաշ սա
նեա. և որկամեցի

իշխել առ ամենեսեան.
եղիցի ամենեցուն
ծառայ.

ՃԽ Է [Ո]րպէս որդի մար
դոյ. ոչ եկն պաշտօն
առնուլ. այլ պաշտել.
եւ տալ զանձն իւր
փրկանս փոխանակ
բազմաց.

ՃԽԱ Եւ ելանել
նոցա յերիքո
վէ. գնացին զհետ
նորա ժողովուրդք
բազումք.
Եւ ահա երկու կոյրք
կային նստեալ առ ճա
նապարհաւ.
Եւ իբրեւ լուան եթէ յի
սուս անցանէ. աղաղա
կեցին եւ ասեն. ողոր ՃԽԲ Է
մեա մեզ տէր որդի

դաւթի. եւ ամբոխն
սաստէին նոցա
զի լռեսցեն.
Նոքա եւս առա
ւել աղաղակէին եւ ա
սէին. ողորմեա
մեզ տէր որդի դաւթի.
Կացեալ յիսուս. կո
չեաց զնոսա եւ ասէ
զինչ կամիք զի արա
րից ձեզ.
Ասեն ցնա. տէր զի
բացցին աչք մեր.
Գթացեալ յիսուս
մերձեցաւ յաչս նոցա.
Եւ վաղվաղակի
տեսին. եւ զհետ նորա
գնացին.
ՃԽԳ Է Եւ իբրեւ մերձ եղեն
յեմ. եւ եկին ի բեթ
փագէ մերձ ի ձիթենեացն

Մ	Մր	Ղ	Յ	Մ	Մր	Ղ
ՃԽ	ՃԺԴ	–	[illegible]	ՃԽԳ	ՃԺԵ	[illegible]
ՃԽԱ	ՃԺԴ	ՄԼԳ				

Ձիթենեաց.
յայն ժամ յս առ
աքեաց երկուս
յաշակերտաց իւ
րոց. եւ ասէ ցնոսա.
երթայք ի գեւղդ որ
հանդէպ ձեր է. եւ
վաղվաղակի գտանիցէք
էշ կապեալ եւ յաւանակ
ընդ նմա. արձակեցէք եւ
ածէք ինձ. եւ եթէ
ասիցէ ինչ ձեզ. ա-
սասջիք. եթէ տեառն
պիտոյ են.
եւ վաղ վաղակի ա-
ռաքեսցէ զնոսա.
յս ամենայն
եղեւ. զի լցցի բանն
մարգարէին ասաց-
եալ. ասացէք դստերն
Սիոնի. ահաւասիկ

թագաւոր քո գայ քեզ
հեզ. եւ հեծեալ ի վերայ իշոյ.
եւ յաւանակի իշոյ.
նացին աշակերտ
քն. եւ արարին որ
պէս հրամայեաց նո
ցա յս. եւ ածին զէշն
եւ զյաւանակն.
արկին զհանդերձս
իւրեանց. եւ նստաւ ի
վերայ նոցա.
ազում ժողովուրդ
ք տարածանէին
ին զհանդերձս իւ
րեանց ի ճանապար
հին.
յլք հատանէ
ին ոստս ի ծառոց.
եւ տարածանէին ի
ճանապարհին.
ժողովուրդքն որ առաջ

Մ
Մէ

Մ
Մա
Մբ

ռաջին · եւ զկնի եր
թային · աղաղակէին
եւ ասէին · օրհնու
թի որդի դաւթի · օ
րհնեալ որ գայ յա
նուն տն · օրհնու
թիւն ի բարձունս ։
Եւ ի մտանել նորա
յէմ · դղրդեցաւ
քաղաքն ամենայն ·
և ասէ · ո՞վ իցէ սա ·
և ժողովուրդքն ասէ
ին · է մարգարէն յս
որ ի նազարեթէ գալի
լեացւոց ։
Եւ եմուտ յս ի տա
ճարն · և եհան ար
տաքս զամենեսեան
որ վաճառէին և գնէ
ին ի տաճարին ·
և զսեղանս հատա
վաճառացն կործա
նեաց · և զաթոռս
աղաւնավաճառաց
ն և ասէ ցնոսա ·
գրեալ է տուն իմ ·
տուն աղաւթից կո
չեսցի · և դուք ա
րարէք զդա այր
աւազակաց ։
Եւ մատեան առ
նա կոյրք · և կաղք
ի տաճարին · և բժ
շկեաց զնոսա ։
Իբրև տեսին քա
հանայապետքն
և դպիրքն զսքան
չելիսն զոր արար
և զմանկունսն որ ա
ղաղակէին ի տա
ճարին · և ասէին ·
օրհնութի որդւոյ

Մ Մր Ղ Յ
[illegible]
[illegible]

Մ Ղ
[illegible]
[illegible]

զաւրէն · բարեխաւսութեամբ
և աւետիս ցնծա · լուսո
գիւտ աւետեաց · գողգա
ան գիտաս յա ·
այն · չիցէ լինելոյ
զերծեր · Եղև երեւ
ման սրբոյ առին
դեկեղեցւոյ կատարել
զերգաւորհնութիւն ·
ամենայն գիտաս
է տարածեալ բազում
զեռ երեւեսցին այ ·
և անդր ադամ ·
սուրբ ուղն
եւ սուրբ ազգի
կանգնեցին քաղ գեղ ·
և սեաւ Թագաւորին
կեր այդպէս արար
հեն · եկն եւ · և ող
կոյս էր նորա եւ · բա
յա քեզն սուրբ ·

սուրբ կուս մի ·
այսօր հետևեալ եկեղե
պատուականեցին զեղեցիկ ·
աստուածածին զարդա
յան Թագաւորին ·
երկնաւորն այս
կերպարն զարդացեալ ·
և աւետիս · Եղև զեղեցիկ
ձայն ձայն ական զորաց
Թագաւոր ·
աստուածածինն Եղև
և սուրբ գիտաս · աւետ
ական մեծ · Եղև ու
նեցէք հաւատով · և որ
երկրպագեցէք · որք
այն Թագաւորին
ցէք · այլ Եղև պետ եկէ
ընդդէմ առնելէք · բայ
ձեր · և անկեալ եղեւ
եղիցի ·
աստուածային

զոր եւ ինքն ուսուցանէ յա
ղաւթն հաստատով
ատնուցուք ·
[illegible] եւ [illegible] ·
Ծառն · Հաստատեալ [illegible]
ն [illegible]
նէր · [illegible]
[illegible] · եւ [illegible]
[illegible] եւ ասէն ·
[illegible] ութե [illegible]
նէս զայս · եւ [illegible]
[illegible] ութեան
զայս ·

[illegible]
եւ ասէ [illegible] ·
հաւցեց եւ ձեզ
[illegible] · զորթէ ա-
[illegible] · եւս
ձեզ [illegible] որով
[illegible] ութե [illegible]
զայս ·

[illegible] Թեանն յոսկա
նեալ · [illegible] եր ·
յերկնից Թէ խնդրո-
կամէ
[illegible] հաւ [illegible]
ընդ մի [illegible] · եւ ասէն ·
եթէ [illegible] յերկնից-
ան [illegible] · [illegible]
կը ոչ հասանէ [illegible]
նմա · եւ եթէ [illegible]
խնդրողական · եւ [illegible]
[illegible]
նէս · զի [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] եւ
[illegible] եւ ասէն · [illegible]
[illegible] ·
[illegible]
եւ ոչ [illegible] ձեզ ո-
րով [illegible] ութե [illegible]

ՃԻ
Է

նեմ զայս:

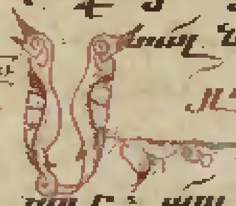
[Ա]րդ զի՞նչ թուի
ձեզ: Այր մի էին
երկու որդիք: եւ մա
տուցեալ առ առաջինն
ասէ: որդեակ երթ
այսօր գործեա
յայգւոջն:

[Ա]պա պատասխանի
ետ եւ ասէ: երթամ
տէր: եւ ոչ չոգաւ:
[Մ]ատուցեալ եւ առ
միւսն: եւ ասէ նոյնպէս:
[Ն]ա պատասխանի
ետ, եւ ասէ: ոչ կամիմ,
բայց յետոյ զղջացեալ
եւ չոգաւ յայգին:
[Ո]՞ր յերկուցունց
արար զկամս հօրն:
[Ա]սեն յետինն:
[Ա]սէ ցնոսա յս:

ամէն ասեմ ձեզ:
զի մաքսաւորք: եւ
պոռնիկք յառաջես
ցեն քան զձեզ յար
քայութիւն երկնից:
[Զ]ի եկն յովհաննէս
ճանապարհաւ ար
դարութեամբ: եւ ոչ
հաւատացէք նմա:
եւ մաքսաւորք եւ պոռ
նիկք հաւատացին
նմա: եւ դուք տե
սէք եւ ոչ զղջացա
րուք: յետոյ հաւա
տալ նմա:

ՃԻԱ
Ը

[Ա]յլ առակ
լուա
րուք: այր մի էր
տանուտէր: որ տնկ
եաց այգի: եւ ցանկ
ով պատեաց զնա

Մ
ՃԻ

Մ ՃԻԱ
Մր ԾԻ
Ղ Մհա

նա։ Եւ փորեաց ի նմ
մա հնձան. եւ շինեաց
աշտարակ. եւ ետ զն[ա]
մշակաց. եւ գնաց ի
տար աշխարհ։
Իբրեւ մերձեցաւ
ժամանակ պտղոց.
առաքեաց զծա
ռայս իւր առ մշակսն
առնուլ զպտուղ
նորա։ Եւ կալեալ մշ
ակացն զծառայսն
նորա. զոմն տանջ
եցին. եւ զոմն սպա
նին. զոմն քարկո
ծեցին։
Դարձեալ առա
քեաց այլ ծառայս
բազումս քան զառա
ջինսն. եւ արարին նո
ցա նոյն պէս։

Յետոյ առաքեաց
առ նոսա զորդի իւր.
եւ ասէ. Թերեւս ա
մաչեսցեն յորդ
ւոյ իմմէ։
Եւ մշակքն իբրեւ
տեսին զորդին. ա
սեն ընդ միմեանս. սա է
ժառանգն. եկայք
սպանցուք զսա. եւ
կալցուք զժառանգ
ութի. դորա։
Եւ կալեալ հանին
զնա արտաքոյ քան
զայգին. եւ սպանին։
այլ յորժամ ե
կեսցէ տէր այգւոյն.
զինչ արասցէ մշա
կացն այնոցիկ։
Ասեն ցնա. Զչ
արսն չարաչար կորուս

ցէ․ եւ զայգին տացէ
այլոց մշակաց․ որ ՃԻ Բ
տայցեն նմա զպտուղ
ի ժամանակի իւրեանց։
Ասէ ցնոսա յս․
Չիցէ ընթերցեալ ձեր
երբեք զվէմն զոր ա-
նարգեցին շինողքն․
նա եղեւ գլուխ ան-
կեան։ Ի տէ եղե-
ւ այս․ եւ է սքանչելի
յաչս մեր։
Վասն այսորիկ ա- ՃԻԱ Ա
սեմ ձեզ․ զի բարձ-
ցի ի ձէնջ արքայու-
թիւնն այ․ եւ տացի
ազգի որ առնիցէ
զպտուղս նորա։
Եւ որ անկցի ի վերայ
վիմին այսորիկ փշր-
եսցի․ եւ յորոյ վերայ

անկցի հոսեսցէ զնա։
Իբրեւ լուան քահա-
նայապետքն․ եւ դպ-
իրք․ եւ փարիսե-
ցիք զառակս նորա․
գիտացին թէ վասն
նոցա ասէր։ Եւ խնդ-
րէին զնա ունել։
Բայց երկեան ի ժողո-
վրդոյն․ քանզի իբր-
եւ զմարգարէ ու-
նէին զնա։

[illegible]
պատասխանի
ետ յս․ առակաւ
եւ ասէ ցնոսա․ [illegible]
Նմանեցաւ արքայ-
ութիւն երկնից․ առն
թագաւորի․ որ ա-
րար հարսանիս որ-
դւոյ իւրում։

Մ Մր Ղ Յ
[illegible]

ստուածդ եւց ըստ
ծառայիւք կոչէ
զհրաւիրեալսն ի
հարսանիսն , եւ ըշես
մեզ · այն դաւ :

րձեալ առաք
եաց · այլ ծառայս ·
եւ ասէ · ասացէք հը
րաւիրելոցն · ահա
ւասիկ զճաշ իմ պատ
րաստեցի · զուա
րակք զենեալք ·
եւ ամենայն ինչ պատ
րաստ է · եկայք ի
հարսանիս :

նփոյթ արարեալն
կեալ գնացին · ոմն
յագարակն իւր · եւ ոմն
ի վաճառ իւր :

այլքն կալան
ըզծառայսն նորա
թշնամանեցին եւ
սպանին :

սկ թագաւորն
իբրեւ լուաւ , բար
կացաւ · եւ առաքեաց
զզօրս իւր եւ սա
տակեաց զսպանող
սն զայնոսիկ · եւ
զքաղաքն նոցա
այրեաց :

այնժամ ասէ
ցծառայսն իւր · հար
սանիքս պատրաստ
են · եւ հրաւիրեալ
քն չէին արժանի :

րթայք յանց
ցս ճանապարհացն
եւ զորս միանգամ գը
տանիցէք կոչեցէք
ի հարսանիս :

մտեալ իտանն

պարհն ժողովեցին
զամենեսեան զորս
գտին․ զչարս եւ զբ
արիս․ եւ լցան
հարսանիքն բազ
մականօքն․
Մտեալ թագա
ւորն հայել ընդ
բազմականսն․
ետես անդ այր մի
որ ոչ էր զգեցեալ
հանդերձ հարսա
նեաց․ եւ ասէ ցնա․
ընկեր․ զիարդ մտ
եր այսր․ զի ոչ ու
նէիր հանդերձ
հարսանեաց․ եւ
նա պապանձեցաւ․
Յայնժամ թագա
ւորն ասէ․ ցպա
շտօնեայսն կապեցէք

ձե
Է
ձԹ
Բ

զոտսա․ զոտսա եւ զ
ձեռս․ եւ հանէք
զդա ի խաւարն արտա
քին․ անդ եղիցի
լալ եւ կրճել ատա
մանց․
Զի բազումք են կո
չեցեալք․ եւ սա
կաւք ընտ
րեալք․

Յայնժամ գնա
ցեալ փա
րիսեցիքն․ առին
խորհուրդ ընդմիմեանս․
թէ որպէս որսայցեն
նմա որոգայթ բա
նիւ․
Եւ առաքեն առ նա
զաշակերտս իւրեա
նց հերովդիանոս
աւքն հանդերձ,

Մ
ձե

Մ Մր Ղ
ձԹ ձէ ձԹ

եւ ասեն.. վարդա
պետ. գիտեմք զի
ճշմարիտ ես. եւ զճա
նապարհն Այ ճշմար
տութեամբ ուսուցա
նես. եւ ոչ է քեզ փոյթ
զումեքէ. եւ ոչ հայիս
յերեսս մարդկան:
արդ ասա մեզ. արժ
ան է հարկս տալ կայ
սեր. թէ ոչ: զինչ
թուի քեզ:
գիտաց յս զխորա
մանկութիւն նոցա.
ասէ: զի փորձէք
զիս կեղծաւորք: ցու
ցէք ինձ զդահեկան
հարկին:
Եւ նոքա մատուցին
նմա դահեկան մի:
ասէ ցնոսա յս:

Ո՞յր է պատկերս այս
կամ գիր:
սեն. կայսեր:
այնժամ ասէ ցն
ոսա յս: Երթայք
տուք. զկայսերն կա
յսեր. եւ զԱյն Այ:
բրեւ լուան. զար
մացան. եւ թողին
զնա եւ գնացին:
յաւուր յայնմիկ մա
տեան առ նա սադու
կեցիքն. որք ասեն
թէ չէք յարութիւն:
հարցին ցնա եւ ասեն:
վարդապետ. մովսէս
ասաց եթէ ոք մեռա
նիցի անորդի. առնա
ցէ զկին նորա եղ
բայր նորա. եւ յարուսցէ
զաւակ եղբօր իւրում.

[illegible] ։

[illegible] ։ [illegible]

[illegible] · եւ [illegible]

[illegible] · եւ [illegible]

[illegible] · [illegible]

[illegible]

[illegible] եւ [illegible]

[illegible] եւ

[illegible] ։ [illegible]

[illegible] ։

[illegible]

[illegible] ։ [illegible]

[illegible] ։

[illegible]

[illegible] եւ [illegible] ։

[illegible] ։ [illegible]

[illegible] եւ [illegible]

[illegible] ։

[illegible]

[illegible] ։

եւ [illegible] ։

[illegible]

[illegible] ։

[illegible] · [illegible]

[illegible] · [illegible]

[illegible] · եւ [illegible]

[illegible] ։ եւ

[illegible] · [illegible]

[illegible] ։ [illegible] եւ

[illegible]

[illegible] ։

[illegible]

[illegible] ։

[illegible]

[illegible] ամենայն [illegible]

[illegible] · [illegible]

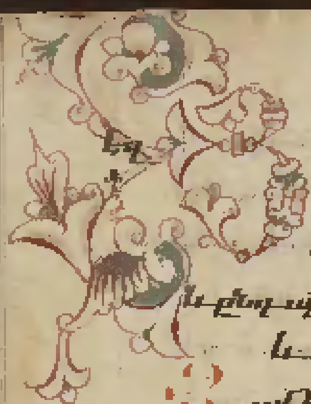
[illegible] ։

ւ եհարց միոմն ի
նոցանէ զնա փորձէ
լով եւ ասէ. վարդա
պետ. որ պատուիրան
մեծ է յաւրէնս:
ւ յս ասէ ցնա. սի
րեսցես զտր ած քո
յամենայն սրտէ քում
մէ. եւ յամենայն անձ
նէ քումմէ. եւ յամե
նայն. մտաց քոց.
այս է մեծ եւ առաջին
պատուիրան.
ւ երկրորդն նման
սմին. սիրեսցես զըն
կեր քո. իբրեւ զանձն քո:
ճդ / է այս երկու պա
տուիրանս. ամենայն
օրէնք եւ մարգա
րէք կան կախեալ:
ճէ / է ողովելոց փարի

սեցւոցն. եհարց
զնոսա յս եւ ասէ.
զինչ թուի ձեզ վասն
քի որդի ոյր իցէ.
ասեն ցնա դաւթի.
սէ ցնոսա յս.
իսկ զիարդ. դաւիթ
հոգւովն կոչէ զնա
տր. եւ ասէ. ասաց
տր ցտր իմ. նստ
ընդ աջմէ իմ. մին
չեւ եդից զթշնամիս
պատուանդան ոտից քոց
սկ եթէ դաւիթ
զնա տր կոչէ. զիարդ
որդի նորա իցէ:
ւ ոչ ոք կարէր տալ
նմա պատասխանի
բան մի. եւ ոչ իշխեաց
յայնմ աւրէ հարցա
նել զնա եւ ոչ ինչ:

մ մր ղ
ճհէ ծկդ ճկէ

մ մր ղ
ճհդ ձէ ճկդ

Յայն խօսեցաւ Յիսուս ընդ ժողովուրդսն եւ ընդ աշակերտսն իւր եւ ասէ.

Յաթոռն Մովսէսի նստան դպիրքն եւ փարիսեցիք. զամենայն ինչ զոր ասիցեն ձեզ. արարէք եւ պահեցէք. բայց ըստ գործոց նոցա մի առնէք. զի ասեն եւ ոչ առնեն։

Կապեն բեռինս ծանունս եւ դժուարակիրս. եւ դնեն ի վերայ ուսոց մարդկան. եւ մատամբ իւրեանց ոչ կամին շարժել զնոսա։

Զամենայն. զգործս իւրեանց առնեն ի ցոյց մարդկան։

Լայնեն զգրապանակս իւրեանց. եւ երկայնեն զքղանցս հանդերձից։

Սիրեն զգահս յընթրիս. եւ զնախաթոռս ի ժողովուրդս. եւ զողջոյնս ի հրապարակս. եւ կոչել ի մարդկանէ. ռաբբի ռաբբի։

Այլ դուք մի կոչիցիք վարդապետք. զի մի է ձեր ուսուցիչ եւ ամենեքեան դուք եղբարք էք։

Եւ հայր մի կոչէք ձեզ յերկրի. զի ձեր մի է հայր երկնաւորն։

Եւ մի կոչիցիք ա-
ռաջնորդք · զի առա-
ջնորդ ձեր Քս ։
Որ մեծն ի ձէնջ է · ե-
ղիցի ձեր · սպասաւոր ։
Որ բարձրացուցա-
նէ զանձն իւր · խո-
նարհեսցի · եւ որ խո-
նարհեցուցանէ ։
զանձն բարձրասցի ։
Վայ ձեզ դպիրք
եւ փարիսեցիք կեղ-
ծաւորք ։ զի փակէք
զարքայութիւն երկնից
առաջի մարդկան · դուք
ոչ մտանէք · եւ որոց
մտանեն · չտայք
թողուլ մտանել ։
Վայ ձեզ դպիրք
եւ փարիսեցիք կեղ-
ծաւորք · զի շրջիք
ընդ ծով եւ ընդ ցա-
մաք · առնել եկամուտ
մի ։ եւ յորժամ լինիցի ·
առնէք զնա որդի
գեհենի կրկին եւս
քան զձեզ ։
Վայ ձեզ առաջնոր-
դք · կոյրք · զի ասէք ·
որ երդնու ի տաճարն ·
չէ ինչ ։ բայց որ երդ-
նու յոսկին որ ի տա-
ճարին պարտի ։
Յիմարք · եւ կոյրք ·
զի՞նչ մեծ է · ոսկին
եթէ տաճարն որ սր-
բէ զոսկին ։
Եւ որ երդնու ի սե-
ղանն ։ չէ ինչ ։ բայց
որ երդնու ի պատա-
րագն որ ի վերայ նորա
է պարտի ։

Մ Է
Մա Մլ Մե Մլը
Մբ
Մգ

Խնդրեմ և կեցոյ ·
զխաչ մեծէ · պատա
րագն եկեղեցին
որ օծէ զսպասաւորսն ։
Ուրախացեալ խնդ
ահն · Երգեմ նմա
Եւ յամենայն օրհնեմ
նորա ·
Ուրախացեալ խաղա
ձայնիւ · Երգեն նմա ·
և հրեշտակքն նորա ։
Ուրախացեալ յեր
կինս · երկնաւոր յա
թոռն այ · և յազգս
նաւորն եկեղեցւոյ նորա
Ով Տէր դպրաց
և փառաբանեցին զքեզ
ծառայք · պետ ա
ամենայն դիմաց
ու և ազատութիւն ·
և ձայնիւ · և թողէք

զծաղիկ ծաղիկ ու
րախացի · զիմաստա
սուն · և զորովմութիւն
և զհաւատս ։
Այս ուրախանան
նել · և զայն ջերմութիւն
ուսուցանող քեզ
որ զնեղաւորս փրկեաց
և զորդոցն ամենայն ։
Ով Տէր դպրաց
և փառաբանեցուց զքեզ
ծառայից · զեղուլ
զգաստացիս քաղաքաց
և ազատագրաց · և
խնդրոց քեզ յաշխ
արհութեամբ · և ան
խափան ութեամբ ·
Արբեցեր կոյս սուր
բէն նախ զքեզ
քեզ քաղաքաց · և սր
տատաներ · զն

ժ
Ճ

Վայ ձեզ դպիրք
և փարիսեցիք կեղ
ծաւորք ․ զի նմա
նիք գերեզմանաց
բռելոց ․ որ արտա
քոյ երևին գեղեց
իկ ․ և ներքոյ լի են
ոսկերօք մեռելոց
և ամենայն պղծու
թեամբ ։
Այնպէս և դուք
արտաքոյ երևիք
մարդկան արդարք
և ներքոյ լի էք կեղ
ծաւորութեամբ և ա
նօրէնութեամբ ։
Վայ ձեզ դպիրք
և փարիսեցիք կեղ
ծաւորք ․ զի շինէք
զշիրիմս մարգարէ
իցն ․ և զարդարէք զգե
րեզմանս արդա
րոց ։ և ասէք եթէ
էաք յաւուրս հար
ցն մերոց ․ ոչ հա
ղորդ էաք արեան
մարգարէիցն ։ Ապա
ուրեմն վկայէք
զանձանց ․ եթէ որ
դիք էք այնոցիկ որ
կոտորեցին զմարգար
էսն ։
Եւ դուք լցէք
զչափ հարցն ձերոց ։
Օձք ։ ծնունդք
իժից ։ զիա՞րդ փախի
ջիք ի դատաստա
նէն գեհենին ։
Վասն այսորիկ
ահաւասիկ ես առաքեմ

Մ — ՄԷ, ՄԸ
Ղ — ՃԽ, ՃԽԱ
Մ — ՄԷ, ՄԺ, ՄԺԱ
Ղ — ՃԽԲ

քեմ առ ձեզ մարգա
րէս. եւ իմաստունս. [illegible]
եւ դպիրս. եւ ի նոցանէ
է սպանանիցէք եւ ի
խաչ հանիցէք։ եւ ի
նոցանէ տանջիցէք
ի ժողովուրդս ձեր,
եւ հալածիցէք ի
քաղաքէ ի քաղաք.
որպէս զի եկեսցէ ի
վերայ ձեր ամենայն
արիւն արդար հեղե
ալ յերկիր. յարե
նէն Աբէլի արդարոյ
մինչեւ ցարիւնն Զա
քարիայ. որդւոյ Բա
րաքեայ. զոր սպա
նէք ընդ մէջ տաճա
րին եւ սեղանոյ.
Ամէն ասեմ ձեզ. [illegible]
եկեսցէ այս ամենայն

ի վերայ ազգիս այսորիկ։
Երմ. Երմ. որ կո
տորես զմարգարէսն.
եւ քարկոծ առնէիր
զառաքեալսն առ քեզ.
քանիցս անգամ կամ
եցայ ժողովել զորդիս
քո զոր աւրին
ակ ժողովէ հաւ զ
ձագս իւր ընդ թեւովք.
եւ ոչ կամեցարուք.
ահա թողեալ ձեզ
տունդ ձեր աւերակ։
Ասեմ ձեզ.
Թէ ոչ եւս տեսանիցէք
զիս յայսմհետէ.
մինչեւ ասիցէք. աւրհ
նեալ եկեալն յանուն
տն։

[illegible]

[illegible]

ճարէն գնայր: Եւ մա
տեան աշակերտքն
ցուցանել նմա զշէն
ուածս տաճարին.
Եւ նա պատասխա
նի ետ և ասէ ցնոսա:
տեսանէք զայդ ա
մենայն· ամէն ասեմ
ձեզ· ոչ մնասցէ այսր
քար ի քարի վերայ
որ ոչ քակեսցի:
Յու Է Եւ մինչդեռ նըս
տէր ի լերինն ձիթե
նեաց· մատեան առ
նա աշակերտքն առ
անձինն և ասեն· ա
սա մեզ· երբ լինիցի
այդ· և կամ զի՞նչ նը
շան իցէ քո գալըս
տեանն· և կատարածի
աշխարհիս:

Պատասխանի
ետ յս և ասէ ցնոսա.
զգոյշ լերուք: գու
ցէ ոք զձեզ մոլորեցու
ցէ· զի բազումք եկես
ցեն յանուն իմ և ասաս
ցեն թէ ես եմ քն· և
զբազումս մոլորեցու
ցանիցեն:
Լսելոց էք պատե
րազմունս և համբաւս
պատերազմաց· ըզ
գոյշ լերուք: մի խռո
վիցիք: զի պարտ է
լինել այսմ ամենայ
նի· այլ չէ ևս կատա
րած:
Յարիցէ ազգ
յազգի վերայ· և թա
գաւորութիւն ի թա
գաւորութեան վերայ.

եւ եղիցին սովք եւ սր
ածութիւնք : եւ սա
սանութիւնք. ի տեղիս
տեղիս . սակայն եւ
այս ամենայն սկիզբն
երկանց .

Յայնժամ մատ
նեսցեն զձեզ ի նեղու
թիւն. եւ սպանանի
ցեն զձեզ . եւ եղիջիք
ատելի լինիջիք յամե
նայն ազգաց . վասն
անուան իմոյ .

Եւ յայնժամ գայ
թակղեսցին բազու
մք . եւ զմիմեանս
մատնեսցեն . եւ ատե
սցեն զմիմեանս .

Եւ բազում սուտ
մարգարէք յարիցեն .
եւ զբազումս մոլորեցու
ցանիցեն :

Եւ վասն բազմանալ
ոյ անօրէնութեան
ցամաքեսցի սէր բազ
մաց :

Այլ որ համբերեսցէ
ի սպառ՝ նա կեցցէ

Եւ քարոզեսցի աւե
տարանս արքայութե
ընդ ամենայն տիեզերս
ի վկայութիւն ամենայն
հեթանոսաց եւ ապա
եկեսցէ կատարած :

Իսկ յորժամ տեսա
նիցէք զպղծութիւն
աւերածին . զասաց
եալն ի ձեռն Դանի
էլի մարգարէի . զի
կայցէ ի տեղւոջ սրբու
թեան . որ ընթեռնու
իմասցէ .

Մ Մր Դ Յհ Մտթ. Մրկ. Ղկ. Յհ. Մտթ. Մրկ.

այն ժամանակ որք ի հրէ
աստանի իցեն փախի
ցեն ի լերինս .
որ ի տանիսն կայ
ցէ մի իջցէ առնուլ
ինչ ի տանէ իւրմէ .
որ յագարակի իցէ
մի դարձցի յետս .
առնուլ զհանդերձս իւր :
այ լիցի յղ
եացն · եւ ստնտուա
աց յաւուրսն յայ
նոսիկ :
աղաւթս կացէք
զի մի լինիցի փախուստ
ձեր ձմերայնի
եւ մի ի շաբաթու :
լինիցի յայնժամ
նեղութիւն մեծ · որ
չեղեւ ոչ եղեւ ի սկզ
բանէ արարածոց
աշխարհի մինչեւ ցայ
ժմ · եւ ոչ այլ լիցի :
եթէ ոչ կար
ճէին աւուրքն այնո
քիկ · ոչ ապրէր ամե
նայն մարմին : բայց
վասն ընտրելոցն · կար
ճեսցին աւուրքն
այնոքիկ :
այն ժամ եթէ ոք
ասիցէ ձեզ · ահաւա
սիկ աստ է քրիստոս կամ
անդ · մի հաւատայ
ցէք :
յարիցեն սուտ
քրիստոսք եւ սուտ
մարգարէք · եւ տաց
ցեն նշանս մեծա
մեծս եւ արուեստս
մինչեւ մոլորեցուցա
նել թէ հնարաւոր իցէ

և զընտրեալսն ա-
հա յառաջագոյն
ասացի ձեզ։
[Ա]պա թէ ասիցեն
ձեզ· ահաւանիկ
յանապատի է մի՛ ե-
լանիցէք· և թէ ա-
հայ յշտեմարանս
մի՛ հաւատայցէք։
[Զ]ի որպէս փայլակն
որ ելանէ յարևելից·
և երևի ի մինչև յարև-
մուտս· այնպէս եղի-
ցի և գալուստ որդ-
ւոյ մարդոյ։
[Զ]ի ուր դիակն իցէ
անդ ժողովեսցին
արծուիք։
[Ա]ւ վաղվաղակի յետ
նեղութեանն աւուր-
ցն այնոցիկ· արե-
գակն խաւարեսցի·
և լուսին ոչ տացէ
զլոյսն իւր· և աստեղք
անկցին յերկնից·
և զաւրութիւնք երկ-
նից շարժեսցին։
[Ա]պա երևեսցի
նշան որդւոյ մարդոյ
յերկինս· և յայն-
ժամ կոծեսցին ամե-
նայն ազգք երկրի։
[Ե]ւ տեսցեն զորդի
մարդոյ եկեալ ի վե-
րայ ամպոց երկնից·
զաւրութեամբ և փա-
ռաւք բազմաւք։
[Ե]ւ առաքեսցէ
զհրեշտակս իւր փո-
ղով մեծաւ· և ժողո-
վեսցեն զընտրեալս
նորա ի չորից հող-

մինչ ի ծագաց երկ
նից մինչև ի ծագս
նոցա:
ՃԻ / Ե
Ի թզենւոյ անտի ու-
սարուք զառակն
զի յորժամ նորա ոս-
տըն կակղանայցեն
և տերևն ցուցանիցէ
գիտասջիք թէ մերձ է
ամառն. նոյն
պէս և դուք յորժամ
տեսանիցէք զայս
ամենայն եղեալ գի-
տասջիք թէ մերձ է
ի դուրս:
ՃԻԱ / Է
Ամէն ասեմ ձեզ՝
եթէ ոչ անցցէ ազգս
այս. մինչև այս ամե-
նայն եղիցի:
Երկինք և երկիր ան-
ցցեն. և բանք իմ մի
անցցեն:

Այլ վասն աւուրն
այնորիկ և ժամու
ոչ ոք գիտէ. ոչ հրեշ-
տակք երկնից և ոչ
որդի բայց միայն
Հայր:
Որպէս աւ-
ւուրքն նոյի. նոյնպէս
եղիցի գալուստն
որդւոյ մարդոյ:
Որպէս էին յա-
ւուրսն առ յառաջ
քան զջրհեղեղն ու-
տէին. և ըմպէին.
կանայս առնէին և
արանց լինէին. մին
չև յաւուրն յորում ե-
մուտ նոյ ի տապանն.
և ոչ գիտացին մին
չև եկն ջրհեղեղն.
և եբարձ զամենեսեան.

Մ Մր Ղ
Մկ Ձեռ Մէ
Մտ Ձեռ

նոյնպէս եղիցի և գալուստն որդւոյ մարդոյ:

Մկբ / Ե Այնժամ եղիցին երկու յագարակի · մին առնուցու · և միւսն թողցի:

Երկու աղացիցեն ի ջաղացս · մին առնուցու և միւսն թողցի:

Մկգ / Ե Արթուն կացէք զի ոչ գիտէք յորում ժամու տէրն ձեր գայ:

Մկդ / Ե Զայն գիտասջիք · եթէ գիտէր տանուտէրն · յորում պահու գողն գայ · արթուն լինէր · և ոչ տայր ական հատանել զտուն իւր:

Վասն այսորիկ և դուք եղերուք պատրաստ: զի յորում ժամու ոչ համարիցիք գայ որդի մարդոյ:

Մկե / Զ Ով արդեօք իցէ ծառայն հաւատարիմ և իմաստուն · զոր կացոյց տէր իւր ի վերայ ծառայութեան իւրոց · տալ նոցա կերակուր ի ժամու:

Մկզ / Զ Երանի է ծառային այնմիկ · զոր եկեալ տէր իւր գտանիցէ առնել այսպէս: Ամէն ասեմ ձեզ զի ի վերայ ամենայն ընչից իւրոց կացուսցէ զնա:

Մկէ / Զ Ապա թէ ասիցէ ծառայն չար ի սրտի իւրում · յամէ տէր իմ գալ · և սկսանիցի հարկանել զծառայ

Մ	Մր	Ղ	Մ	Ղ
Մկբ	Ճծգ	Ճխբ	Մկե	Ճծե
Մկգ		Ճծդ	Մկզ	Ճծզ
Մկդ			Մկէ	Ճծէ

ակիցս իւր ուտիցէ և
ըմպիցէ ընդ արբեց-
ողս․ եկեսցէ տէր
ծառային այնորիկ․
յաւուր յորում ոչ ակնու-
նիցի․ և ի ժամու յո-
րում ոչ գիտիցէ․ և հա-
տցէ զնա ընդ մէջ,
և զբաժին նորա ընդ
կեղծաւորս դիցէ․
անդ եղիցի լալ և կր-
ճել ատամանց․

Մա Է Յայնժամ նմանես-
ցի արքայութիւն երկ-
նից տասն կուսանաց․
որոց առեալ զլապ-
տերս իւրեանց՝ ելին
ընդառաջ փեսային և
հարսին․ Հինգն ի նո-
ցանէ յիմարք էին և
հինգն իմաստունք։

Մ
Մա

Յիմարքն առին ըզ-
լապտերսն․ և ձէթ
ընդ իւրեանս ոչ բար-
ձին․ իսկ իմաստունքն
առին և ձէթ ամա-
նաւք ընդ լապտերս
իւրեանց․
Եւ յամել փեսային
նիրհեցին ամենե-
քին և ննջեցին․
Ի մէջ գիշերի եղև
բարբառ՝ ահա փե-
սայ գայ ելէք ընդա-
ռաջ նորա։
Յայնժամ յարեան
ամենայն կուսանքն․
և կազմեցին զլապ-
տերս իւրեանց․
Եւ յիմարքն
ցիմաստունսն․ տուք
մեզ ի ձիթոյ ձերմէ․

զի շիջանին լապ
տերք մեր ։
ատասխանի ետուն
իմաստունքն եւ ա
սեն · գուցէ ոչ իցէ
մեզ եւ ձեզ բաւական
այլ երթայք առ վաճա
ռականս եւ գնես
ջիք ձեզ ։
ինչդեռ գնային
գնել ։ եւ եկն փեսայն
եւ պատրաստականքն մ
տին ընդ նմա ի հար
սանիսն · եւ փակեցաւ
դուռնն ։
ետոյ գան եւ այլ
կուսանքն եւ ասեն
տէր տէր բաց մեզ ։
ա պատասխանի
ետ եւ ասէ · ամէն
ասեմ ձեզ թէ ոչ գի
տեմ զձեզ ։
րթուն կացէք զի
ոչ գիտէք զաւուրն եւ
ոչ զժամն ։
րպէս այր մի գնա
ցեալ ի տար աշխարհ ·
կոչեաց զծառայս իւր ·
եւ ետ ցնոսա զինչս իւր ։
իում ետ հինգ քան
քար · եւ միում երկու
կուս · եւ միում մի
իւրաքանչիւր ըստ
իւրում կարողութեանց ։
նաց վաղվաղա
կի որ առաւ զհինգն · գոր
ծեաց նոքօք եւ շա
հեցաւ այլ եւս հինգ ։
ոյնպէս եւ որ զեր
կուսն շահեցաւ · այլ
եւս երկու ։
սկ որ զմին առեալ

Ճ
Ճկը
ձզ

Հ
Ճկը

նոյն փառաց զերկնից·
և Թագւոր իմ զամենայն
ատեանն երից·
Յ եւ բազմաց ձա
յնական · զոյգ սեր
ծառայիցն այնոցիկ·
և առնէ համբաւ
խնկն նոյն :
Մատուցեալ ու
զՀնոց քեզ քաղցրութեան·
մատուցեալ այլև զՀնոց
քեզ քաղցր և անոյշ· սէր
Հնոց քեզ քաղցր հոտոյ
յես · սուրբ առաքելոց
Հնոց ամենայն քեզ քաղցր
խնկոյ շարահեցին :
Օրհնեալ ես Տէր
հր ազգին ծառայ ·
բարձր և հաւատարիմ·
սուրբ Հոգւոյն իմաստու
ու յաւիտենից

խնկոյ բարձրացեալ
ցուցից զՔեզ · միա
յաւիտենականն
անուն քո·
Ս աստուածային սուրբ
զերկինս քեզ բարձր
սրբարանն և սուրբ
երկնից քեզ բարձրս և
սուրբ ցեալ · ահա սա
սեբ երկնից և սուրբ
քեզ բարձր · զօրհնեն
սա շարահեցին·
Օրհնեալ ես աստուածոց
ազգին ծառայ բարձր
և հաւատարիմ · ս
ուրբ Հոգւոյն իմաստու
ու Հաւատարիմս ·
խնկոյ բարձրացեալ
ցուցից զՔեզ · միա
յաւիտենականն
անուն քո :

[Մ]ատուցեալ եւ որ
զմին քանքարն առեա
լէր. ասէ. տէր, գի
տէի. զի այր խիստ
ես. հնձես զոր ոչ
սերմանեցեր. եւ ժո
ղովես ուստի ոչ սփ ՄՀԱ / Ե
ռեցեր. երկեայ գնա
ցի եւ թաքուցի զքան
քարն քո յերկրի: աւա
սասիկ. քոյդ ցքեզ:
[Պ]ատասխանի ետ ՄՀԲ / Ը
տէրն եւ ասէ ցնա.
Ծառայ չար եւ վատ.
գիտէիր թէ հնձեմ
ուստի ոչ սերմանեցի.
եւ ժողովեմ ուստի ոչ ՄՀԳ / Է
սփռեցի. պարտ էր
քեզ արկանել զար
ծաթ իմ ի սեղանա
ւորս. եւ եկեալ իմ ա

ռնուէի. պահանջէի
զիմն:
[Ա]ռէք արդ ի դմա
նէ զքանքարդ. եւ
տուք այնմ որ ունիցի
զտասն քանքարսն.
[Զ]ի ամենայնի որու
նիցի. տացի եւ յաւել
ցի. եւ որոյ չունիցի.
եւ զոր ունիցին բարձ
ցի ի նմանէ.
[Ե]ւ զծառայդ անպի
տանն հանէք ի
խաւարն արտաքին
անդ եղիցի լալ եւ կրճ
ճել ատամանց:
[Յ]որժամ եկեսցէ
որդի մարդոյ փառաւք
իւրովք. եւ ամենայն
հրեշտակք ընդ նմա.
յայնժամ նստցի յա

Մ	Մր	Ղ
ՄՀԱ	ԽԲ	ՃԼ
ՄՀԲ		
ՄՀԳ		ՃԽԱ

թոռ փառաց իւրոց.
եւ ժողովեսցին առաջի
նորա ամենայն ազգք.
եւ մեկնեսցէ զնոսա
ի միմեանց. որպէս
հովիւ զի մեկնեսցէ
զոչխարս յայծեաց.
եւ կացուսցէ զոչխարս
ընդ աջմէ իւրմէ. եւ
զայծիսն ի ձախմէ.
Յայնժամ ասասցէ
թագաւորն. ցայնո-
սիկ որ ընդ աջմէն ի
ցեն. եկայք օրհնեալք
հաւր իմոյ. ժառան-
գեցէք զպատրաստ
եալն ձեզ. արքայու-
թիւնն ի սկզբանէ աշ-
խարհի. զի քաղցեայ
եւ ետուք ինձ ուտել.
ծարաւեցայ եւ ար
բուցէք ինձ. աւտար
էի եւ ժողովեցէք զիս.
մերկ եւ զգեցուցէք
զիս. հիւանդ էի եւ տե
սէք զիս. ի բանտի էի
եւ եկիք առ իս.
Յայնժամ պատաս
խանի տացեն նմա
արդարքն եւ ասաս
ցեն. տէր երբ տեսաք
զքեզ. քաղ. ցեալ. եւ
կերակրեցաք. կամ
ծարաւի եւ արբուցաք.
Երբ տեսաք զքեզ աւ
տար եւ ժողովեցաք.
կամ մերկ եւ զգեցու
ցաք. Երբ տեսաք
զքեզ հիւանդ՝ կամ
ի բանտի եւ եկաք առ
քեզ.
Պատասխանի տաս

ցէ թագաւորն եւ աս
ասցէ ցնոսա · ամէն
ասեմ ձեզ որովհե
տեւ արարէք միում
յեղբարցս այսոցիկ
փոքրկանց · ինձ ա
րարէք ·
Յայնժամ ասասցէ
եւ ցայնոսիկ որ ընդ ա
հեկէն իւրեն · երթայք
յինէն անիծեալք ի
հուրն յաւիտենական·
որ պատրաստեալ է
սատանայի եւ հրեշ
տակաց նորա :
Քաղցեայ եւ ոչ ե
տուք ինձ ուտել · ծա
րաւեցի եւ ոչ արբու
ցէք զիս · օտար էի
եւ ոչ ժողովեցէք զիս
մերկ էի եւ ոչ զգեցու
ցէք զիս · հիւանդ եւ
ի բանդի եւ ոչ տեսէք
զիս :
Յայնժամ պատասխա
նի տացեն եւ նոքա
եւ ասասցեն · տէր երբ
տեսաք զքեզ քաղ
ցեալ կամ ծարաւի
կամ օտար · կամ
մերկ · կամ հիւանդ ·
եւ ոչ պաշտեցաք զքեզ :
Յայնժամ պատասխա
նի տացէ նոցա
եւ ասասցէ · ամէն ա
սեմ ձեզ · որովհետեւ
ոչ արարէք միում ի
փոքրկանցս յայսցա
նէ · եւ ոչ ինձ արարէք :
Երթիցեն նոքա
ի տանջանս յաւիտե
նականս եւ արդարքն

ի կեանս յաւիտենա
կանս։
Եւ եղև յորժամ կատա
րեաց յս զամենայն
զբանս զայսոսիկ · ա
սէ ցաշակերտսն իւր·
Գիտէք զի յետ եր
կուց աւուրց զա
տիկ լինի · և որդի մարդ
ոյ մատնի ի
խաչել։
Յայնժամ ժողովե
ցան քահանա
յապետքն և դպիրք
և ծերք ժողովրդեանն
ի սրահ · քահանայա
պետին · որում անու
նէր կայիափայ · և ա
րար խորհուրդ · զի
նենգութեամբ կալցեն
զյս · և սպանցեն · բայց

ասէին ի մի ի տօնի
աստ · զի մի խռովու
թիւն լինիցի ի ժո
ղովրդեանն ։
Եւ եղև յս ի բեթա
նիայ ։ ի տան սիմո
նի բորոտի · մատեաւ
առ նա կին մի որ ունէր
շիշ իւղոյ ծանրագնի ·
և թափեաց ի գլուխն
նորա ի բազմականին։
Եւ տեսեալ աշա
կերտքն · բարկացան
և ասեն · ընդէ՞ր է կո
րուստս այդ · զի մարթ
էր վաճառել զայդ
զայդ մեծագնի և տալ
աղքատաց ·
Գիտաց յս և ասէ
ցնոսա · զի՞ աշխատ
առնէք զկինդ · գործ

մի բարի գործէ աղքա
տս յամենայն ժամ.
զոր քաւատ ընդ ձեզ ու
նէք. բայց զիս ոչ հա
նապազ ընդ ձեզ
ունիք.

ՃԿԵ
Ա

Արկանել դորա
զիւղդ ի մարմին իմ.
առ ի թաղել զիս նշ
խան արկեաց.

Ամէն ասեմ
ձեզ. զի ուր և քարո
զեսցի. աւետարանս
ընդ ամենայն աշխարհ
խօսեսցի. և զոր ա
րար դա ի յիշատակ
դորա.

ՃԿԶ
Բ

Յայնժամ գնաց մի
յերկոտասանիցն ա
նուանեալն Յուդա
սկարիովտացի առ
քահանայապետսն
և ասէ. զինչ կամիք
տալ ինձ և ես մատնե
ցից զնա ձեզ.

Եւ նոքա կշռեցին նը
մա երեսուն արծաթի
և յայնմհետէ խնդրէր
պատեհ զի մատնեսցէ
զնա նոցա.

Յառաջինն աւուր
բաղար

ջակերացն. մատեան
աշակերտքն առ յս. և ա
սեն. ուր կամիս զպատ
րաստեսցուք քեզ ու
տել զպասեքն.

Նա ասէ ցնոսա
երթայք ի քաղաքն
առ այս ինչ. և ասա
ցէք ցնա. վարդա
պետն ասէ. ժամանակ

Մ	Մր	Ղ	Յ
ՃԿԵ	ՃՂԱ	Ճ	ՂԷ
ՃԿԶ	ՃՂԲ		

իմ. մերձեալ է · առ քեզ
առնեմ զպասեքն աշա
կերտօքս հան
դերձ:
Եւ արարին աշա
կերտքն որպէս հրա
մայեաց նոցա յս. եւ
պատրաստեցին. զ
զատիկն:
Եւ իբրեւ երեկոյ է
ղեւ կայր բազմեալ
ընդ երկոտասանսն. աշա
կերտսն:
ՃԿԹ Եւ մինչդեռ ուտէ
ին. նոքա ասէ · ամէն
ասեմ ձեզ · զի մի ոմն ի
ձէնջ մատնեսցէ զիս:
Եւ տրտմեցան յոյժ.
ՃՀ Եւ սկսան ասել ցնա
իւրաքանչիւր ոք ի նո
ցանէ միթէ ես իցեմ:

Նա պատասխանի
ետ եւ ասէ · որ մխեաց
ընդ իս զձեռն իւր ի
սկաւառակն. նա մատ
նեսցէ զիս:
Որդի մարդոյ երթայ
որպէս գրեալ է վասն
նորա · բայց վայ մար
դոյն այնմիկ · յորոյ ձեռն
որդի մարդոյ մատ
նեսցի:
Լաւ էր նմա թէ չէր
ծնեալ մարդն այն:
Պատասխանի ետ
յուդա որ մատնելոցն
էր զնա եւ ասէ. միթէ
ես իցեմ վարդապետ:
Ասէ ցնա դու ա
սացեր:
Եւ մինչդեռ ընթրէին
նոքա · առ յս հաց

Մ	Մ	Ղ	Յ	Մ	Մ
ՃԿԹ	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ՃՀ	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	
				[illegible]	
				[illegible]	

նեաց եւ եբեկ եւ ետ
աշակերտացն եւ ասէ
առէք կերայք. այդ է
մարմին իմ...

Եւ առեալ բաժակ
գոհացաւ. ետ նո
ցա եւ ասէ. արբէք
ի դմանէ ամենեքին.
զի այդ է արիւն իմ
նորոյ ուխտի որ ի վե
րայ բազմաց հեղու
ի թողութիւն մեղաց

Բայց ասեմ ձեզ ոչ
եւս արբից յայսմ
հետէ ի բերոյ որթոյ
մինչեւ ցայն օր
յորժամ արբից զդա
ընդ ձեզ նոր. յարքայ
ութեան հօր իմոյ.

Եւ օրհնեցին եւ
ելին ի լեառն Ձիթե
նեաց.

Յայնժամ ա
սէ ցնոսա յս
ամենեքին դուք գայ
թագղելոց էք յիս
յայսմ գիշերի.

Զի գրեալ է. հարից
զհովիւն եւ ցրուե
սցին ոչխարք
հօտին.

Այլ յետ յառնելոյ
իմոյ. յառաջագոյն
երթայց ի գալիլեա.

Պատասխանի ետ
պետրոս եւ ասէ ցնա
եթէ ամենեքեան
գայթագղեսցին ի քեզ
ես ոչ երբէք.

Ասէ ցնա յս. ա
մէն ասեմ քեզ. զի յայս
մ գիշերի. մինչչեւ

[illegible]

ՄՁԳ Հաւու խաւսեսցի.
երիցս ուրասցիս զիս:
ՄՁԴ Ասէ ցնա պետ
րոս. Թէ եւ մեռանել
հասանիցէ ընդ քեզ
զքեզ ոչ ուրացայց:
Նոյնպէս եւ ամե
նայն աշակերտքն
ասէին:
ՄՁԵ Յայնժամ գայ ընդ
նոսա Յիսուս ի գեղն ո
րում անուն էր Գեթ
սեմանի:
ՄՁԶ Եւ ասէ ցնոսա.
Նստարուք աստ, մինչ
ես երթիցս կացից
յաղաւթս:
Եւ առեալ ընդ իւր
զպետրոս եւ զերկոսին
որդիսն զեբեդեայ սկ
սաւ տրտմել եւ հոգալ:

ՄՁԷ Յայնժամ ասէ ցնո
սա. տրտում է անձն իմ
մինչեւ ի մահ. կա
ցէք աստ եւ արթուն կացէք
ընդ իս:
ՄՁԸ Եւ մատուցեալ սա
կաւ մի յառաջ. ան
կաւ ի վերայ երեսաց
իւրոց. կայր յաղաւթս
եւ ասէր. Հայր իմ եթէ
հնար է անցցէ բա
ժակս այս յինէն:
ՄՁԹ Բայց ոչ որպէս ես կա
միմ, այլ որպէս դու:
ՄՂ Եւ գայ առ աշակերտսն.
եւ գտանէ զնոսա. ի
քուն. եւ ասէ ցպետրոս.
այդպէս ոչ կարացէք
մի ժամ արթուն կալ
ընդ իս. արթուն կա
ցէք եւ աղաւթս արա

Մ Մր Ղ Յ Մ Մր Ղ Յ
[illegible]

ընդ · զի՞նչ կամիք տալ
ցիք · եւ նոքա կշռեցին ·

ճղէ
Նոքա յանձնեցին
նմա երեսուն արծա

թի ·

ճղը
Եւ յառաջնում աւուր
բաղարջակերացն մատ
ուցեալ աշակերտքն առ յս եւ
ասեն · Ո՞ւր կամիս պատրաստես
ցուք քեզ ուտել զպա
սեքն · բաղարջակերացն այս ·
Մեկ · պատրաստեսցուք
ըստ որում եղիցի

կամիք ·

Եւ նա ասէ · Երթայք
ի քաղաքն առ այր մի
եւ ասասջիք ցնա · վարդա
պետն ասէ · ժամանակ իմ

մերձեալ է ·

Եւ արարին աշակերտքն
որպէս հրամայեաց նոցա յս
երր ուրախ պատրաստեցին զպասեքն

ճառ

աւուր ·

Յայնժամ բազմեալ էր
երկոտասանիւք աշակերտօքն · եւ ասէ

ցնոսա ·

ճղթ
Ամէն ասեմ ձեզ · զի մի
ի ձէնջ մատնեսցէ զիս ·
Եւ տրտմեալք յոյժ
սկսան իւրաքանչիւր ոք
ի նոցանէ ասել ցնա ·
Միթէ ես իցեմ տէր ·
Եւ նա պատասխանի ետ

եւ ասէ ·

Որ ընդ իս ձեռն
եդ յսկաւառակս ·
Նա մատնեսցէ զիս ·

Մ	Մր	Ղ	Յհ
ճղէ	ՃԿԲ		ՃԺ
ճղը	ՃԿԳ		

Մ	Մր	Ղ	Յհ
ճղթ	ՃԿԴ	ՄԸԵ	ՃԺԲ
Մ	ՃԿԵ	ՄԸԶ	

պետիցն և ի ծերոց
ժող ովրդ եանն։
ՃԽ Ա [Ե]ւ որ մատնելոցն էր
զնա· ետ նոցա նշան
և ասէ· ըզոր ոք ես
համբուրեցից նա է
զնա ունիցիք։
[Ե]ւ վաղվաղակի մա
տուցեալ առ յս և ա
սէ· ողջ լեր վարդապետ
և համբուրեաց զնա։
[Ա]սէ ցնա յս ընկեր
վասն որոյ եկիր·
[Յ]այն ժամ մատու
ցեալ արկին ձեռս
զյս և կալան զնա։
ՃԽ [Ե]ւ ահա մի ոմն յայն
ցանէ որ էին ընդ յսի·
ձգեաց զձեռն և եհան
զսուր իւր· և եհար
զծառայ քահանայա

պետին· և ի բաց եհատ
զունկն նորա։
ՃԽ [Յ]այն ժամ ասէ ցնա
յս· դարձո զսուր
ի տեղի իւր· զի ամենե
քեան որ առնուն սուր
ցուն սրով անկանիցին
[Ե]ւ համարիցիս թէ
ոչ կարիցեմ աղաչել զհ
հայր իմ· և հասուցանի
նոցա ինձ այժմ այսր
աւելի քան զերկոտա
սան գունդ հրեշտ
ակաց· այլ զիարդ
լնուցուն գիրք· եթէ
այսպէս պարտ է լինել
ՃԽ [Յ]այն ժամ ասաց
յս ցամբոխն իբրև
ի վերայ աւազակի ելէք
առ սրովք և բրովք կալ
անել զիս· համայնօր

[illegible]

ամբաստանեալն զքեզ։
նա լռեալ կայր։
Աստուածախօսին Եսա
յեայ ձայն պարգեւեալն
և ասէ ցնա։ երգ նոր
սուրբ ցանկալի զքեզ յանձն
կենդանի։ զխաչն
ցնծալի խաղաղութեան
աւետիք։
Ա՛յ ողորմ դու ամա
ցեր։
այ ցասեալ ձեզ։
յայտնեալ հեռու սէ
ամենայն։ զյարուցեալ
դու նաւաւոր։ ընդ ամե
նայն բարութեն և հեշտալից
ընդ ամենայն երկնից։
այն ժամ քահանայք
ամբարիշտ դատաւորաց
զհամբերութիւն և ա
նէ հայ հոյելով։

Ի նա սփռեցելոց մեզ
վերայ։ աւագ ատեան
ազգք զհայհոյութեան
դատու զնա հանդէ
ձեզ։
Ո՛վ անպարտ ատեան
նիւթեալ և ասէր մա
հապարտ։
այն ժամ կեղեքն
ընդ երեւեալ տօնս և
կախեցին զնա։ և մի
անգամ ապստամբեցին և ա
սէր։ մարդասիրեցեր
զնա։ ով է որ հային
զ քեզ։
Ահա ապստամբեալ
աստ պարտս խաչելութեն
մատնեալ ամենայն ազգս
խնդ մի և ամէն և ըստ
ընդ յերկրային աշխարհ
երգ։

մ մն ղ հ
մձ ձաս ձղ կբ
մձս ձղբ ձղե

մ մն ղ հ
մձս ձձղ ձբր ձէ
մձս ձէ

Նա ուրացաւ առա
ջի ամենեցուն եւ ասէ·
Թէ ոչ գիտեմ զինչ խօս
սիս:
ՄՂԷ Իբրեւ ելանէր ար
տաքս ընդ դուռնն·
ետես զնա այլ աղախին մի եւ
ասէ ցայնոսիկ որ անդն
կային· եւ սա ընդ Յիսուսի Նա
զովրեցւոյ էր:

Դարձեալ ուրա
ՄՂԸ ցաւ երդմամբ Թէ ոչ
գիտեմ զայրն:
Յետ սակաւ միոյ
մատուցեալ որք կային
անդ՝ ասեն ցՊետրոս·
արդարեւ դու ի նոցա
նէ ես· քանզի եւ խօս
քդ քո յայտնի առնէ զ
քեզ: ՄՂԹ
Յայնժամ սկսաւ
նզովել եւ երդնուլ Թէ
ոչ գիտեմ զայրն:
Եւ վաղվաղակի հաւն
խօսեցաւ:
Յիշեաց Պետրոս
զբանն Յիսուսի զոր ասաց
Թէ մինչեւ հաւ խօ
սեալ իցէ երիցս ուրա
ցիս զիս· եւ ել ար
տաքս լայր դառն
նապէս:

Իբրեւ այգ եղեւ
խորհուրդ արա
րին ամենայն քա
հանայապետքն
եւ ծերք ժողովրդեանն
զՅիսուսէ· սպանանել
զնա· կապեցին զնա
եւ տարան Պիղատոսի:
Յայնժամ ետես
Յուդա որ մատնեաց

Մ	Մ	Ղ	Յ
ՄՂԶ	ՃՁԴ	ՄԼ	ՃԽ
ՄՂԷ	ՃՁԵ	ՄԼԱ	ՃԽԱ
ՄՂԸ	ՃՁԸ		ՃԽԲ

Մ
ՄՂԷ

ւոյ դատաւորին :

ճխը Յայնժամ տեսեալ
յուդայի որ մատնեացն
զնա թէ դատապարտեցա
ւ. զղջացաւ եւ դար
ձոյց զերեսուն արծաթն
քահանայապետացն
եւ ծերոց ժողովրդեանն.
եւ ասէ. մեղայ զի մատ
նեցի զարիւն արդար:

Նոքա ասեն՝ մեզ
չէ փոյթ. դու գիտես:

Ընկեց զարծաթն
ի տաճարին եւ գնաց.
եւ չոգաւ խեղդեցաւ:

Քահանայա
պետքն առեալ զար
ծաթն. ասեն. ոչ է ար
ժան ընդ ունել զայդ ի ճխթ
կորբանն. քանզի գին
արեան է :

Խորհուրդ արա
րեալ՝ գնեցին նովա
ւ զագարակն բրտին ի
գերեզմանս օտարաց.
վասն այնորիկ կոչե
ցաւ ագարակն այն՝
ագարակ արեանն մին
չեւ ցայսօր :

Յայնժամ լցաւ որ
ասացաւն ի ձեռն երե
միայ մարգարէի :

Առին զերեսուն
արծաթն զգին վա
ճառելոյն. զոր ար
ժեցին յորդւոցն իսրայէլի եւ
ետուն զնոսա յագարա
կն բրտին. որպէս հրա
մայեաց ինձ տէր :

Յիսուս կայր առաջի
դատաւորին. եհարց
ցնա դատաւորն եւ աս

Մ Մ Մր Ղ Յ
յժթ կանխել այգ ժե Մ ԺԲ Ճհը ճձ.
ճն

ասէ դու ես թագաւորն
Հրէից ·
Յիսուս ասէ դու ասես ·
եւ ի չարախօսելն զնմա
նէ քահանայա
պետիցն եւ ծերոց
ոչինչ պատասխանի տայր
Յայնժամ ասէ ցնա
պիղատոս ոչ լսես · որ
չափ զքէն հակառակ
վկայեն · եւ ոչ ետ
պատասխանի նմա · եւ ոչ
բան մի · մինչեւ զար
մանալ դատաւորին
յոյժ ·
Ըստ տօնի սովոր էր
դատաւորն
արձակել ժողովրդ
եանն կապեալ մի
զոր կամէին
Ունէին յայնժամ
կապեալ մի նշանաւոր
որում անուն էր բա
րաբբա ·
Ի ժողովել նոցա ա
սէ ցնոսա պիղատոս
զո՞ կամիք յերկուցդ
ան զոր արձակեցից
ձեզ · զբարաբ
բա · եթէ զյս զանուա
նեալն քս · քանզի
գիտէր թէ առ նախան
ձու մատնեցին զնա ·
Մինչ նստէր յա
տենին առաքեաց առ
նա կինն իւր եւ ասէ ·
չիցէ ինչ քեզ եւ արդա
րոյն այնմիկ · զի բա
զում վշտաց համբերեցի
ես այսօր յանուրջս
վասն նորա ·
Իսկ քահանայապետքն ·

պետքն և ծերք հաւա-
նեցուցին զժողովուր- յիե
դն. զի խնդրեսցեն
զԲարաբբայն և զՅս
կորուսցեն:
Պատասխանի ետ դա-
տաւորն և ասէ ցնո-
սա. զո՞ր կամիք զի ար-
ձակեցից ձեզ յեր-
կուց աստի:
Նոքա ասեն. զԲա-
րաբբայն:
յիզ Ասէ ցնոսա պիղա-
տոս. իսկ զի՞նչ արարից
զՅս զանուանեալն Քս:
Ասեն ամենեքեան
խաչ ելցի:
Դատաւորն ասէ. զի՞նչ
չար արար:
Նոքա առաւել և ս
աղաղակէին և ասէին.

խաչ ելցի:
Տեսեալ պիղա-
տոս թէ ոչինչ աւգ-
նէ, այլ առաւել խռո-
վութիւն լինի. առեալ
ջուր լուաց զձեռսն
առաջի ժողովրդեանն
և ասէ. քաւ եղիցի ես ի
յարենէ արդարոյդ
այդորիկ դուք գի-
տասջիք:
Պատասխանի ետ
ամենայն ժողովուր-
դն և ասէ. արիւն դո-
րա ի մեզ և ի վե-
րայ որդւոց մերոց:
Այն ժամ արձա-
կեաց նոցա զԲարաբ-
բայն. և զՅս գան հա-
րեալ ետ ի ձեռս զի
խաչեսցի:

Մ Մր Ղ Յհ
յիզ ՄԵ յխբ ճիդ

Մ Մ Յհ
յիզ
յիզ մզ ժիգ ճիզ

Յայնժամ զինուո-
րք դատաւորին ա-
ռեալ զՅս. յապարանսն
և ժողովեցին ի վերայ
նորա զամենայն ըզօ-
րագունդն ·

Եւ մերկացուցին զնա
և արկին զնովաւ քղա-
միդ կարմիր · և բոլո-
րեալ պսակ ի փշոց ե-
դին ի գլուխ նորա · և
եղէգն յաջոյ ձեռին
նորա :

Ծունր կրկնեալ առա-
ջի նորա · կատակէին
և ասէին ողջ լեր թագա-
ւոր Հրէից :

Թքեալ ի նա ա-
ռին զեղէգնն և
ծեծէին զգլուխ նորա :

Յորժամ ձաղե-
ցին զնա · Մերկացու-
ցին ի նմանէ զքղա-
միդն կարմիր · և ագու-
ցին նմա զիւր հան-
դերձն և տարան զնա
ի խաչ հանել ·

Ելեալ արտաքս
գտին այր մի Կիւրենա-
ցի անուն Սիմոն · զնա
կալան տարապարհակ · զի
բարձցէ զխաչն նորա:

Եկեալ ի տեղին
անուն անուանի Գողգո-
Թայ որ է տեղի կառա-
փելոյ :

Ետուն նմա ըմպել
գինի ընդ լեղի խառ-
նեալ · և ճաշա-
կեալ · ոչ կամէր ըմպել:

Հանեալ զնա ի
խաչ բաժանեցին

զհանդերձս նորա արկին
վիճակս · զի լցցի
բանն որ ասացաւ ի ձեռն մար
գարէին · բաժանե
ցին զհանդերձս իմ
յիւրեանս եւ ի վերայ
պատմուճանի իմոյ
վիճակս արկանէին ·
Եւ նստեալ պահէին
զնա
Եւ եդին ի վերայ գլխոյ նո
րա գիր գրեալ · զվ
նասուն · Թէ սա է
յս թագաւորն հրէից
Յայնժամ հանէին
ընդ նմա երկուս աւազա
կս · զմի ընդ
աջմէ նորա եւ զմի յահեկէ
Եւ անցաւորքն
հայհոյէին զնա · շար
ժէին զգլուխս իւրեանց

եւ ասէին · վաշ որ
քակէիր զտաճարն
եւ յերիս աւուրս շինէ
իր · ապրեցո զանձն
քո եթէ որդի ես այ
էջ ի խաչէդ ·
Նոյնպէս եւ քահա
նայապետքն ծաղր
առնէին հանդերձ դպրօքն ն
եւ ծերովքն ասէին զայլս ապրե
ցոյց · զանձն ոչ կարէ
ապրեցուցանել · եւ
եթէ թագաւոր իղի
է էջցէ այժմ ի խաչէդ
եւ հաւատաս
ցուք ի նա · եթէ յու
սացաւ յած փրկես
ցէ այժմ զնա եթէ
կամի զնա · քանզի ասէր
թէ այ որդի եմ
Նոյն եւ աւազակքն

ուեր աւազակքն որ խաչեալ էին ընդ
նմա · նախատէին
զնա :

Եւ ի վեցերորդ ժամէ աւու
րն · խաւար եղեւ ընդ
բոլոր ամենայն երկիր ·
մինչեւ ցիններորդ ժամ :

Եւ զիններորդ ժամաւն աղա
ղակեաց յս ի ձայն մեծ
եւ ասէ · էլի · էլի · լա
մա սաբաքթանի · այս
է · ած իմ ած
իմ ընդէր թողեր զիս ·

Ոմանք յայնցանէ
որ անդն կային · լուեա
լ ասէին զեղիայ
կոչէ դա :

Եւ վաղվաղակի ըն
թացեալ մի ի նոցա
նէ · առ սպունգն լի
քացախով եդ ի վերայ

յեղեգան · եւ արբուցանէր
նմա :

Եւ այլքն ասէին
թող տեսցուք · եթէ
գա՞յ եղիայ փրկել զդա :

Եւ յս դարձեալ աղա
ղակեաց ի ձայն մեծ ·
եւ արձակեաց զոգին :

Եւ ահա վարագոյր
տաճարին ցելաւ ի վե
րուստ մինչեւ ի վայր
յերկուս :

Եւ երկիր շարժեցաւ ·
եւ վէմք պատառեցան ·
եւ գերեզմանք բացան ·
եւ բազում մարմինք
ննջեցելոց սրբոց յա
րեան · եւ ելեալ ի գե
րեզմանաց յետ յա
րութեանն նորա մտ
ին ի քաղաքն սբ եւ

Մ	Մր	Ղ	Յ
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	
[illegible]	[illegible]	[illegible]	
[illegible]	[illegible]		

Մ	Մր	Ղ
[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]

երեւեցան բազմաց։
յխդ Ը Եւ հարիւրապետն
եւ որ ընդ նմա էին պա
հէին զյս իբրեւ տե
սին զշարժումն եւ զե
ղեալսն. երկեան յո
յժ եւ ասեն արդարե
ւ այ որդի էր սա։
յխե Ա Էին անդ կանայք
բազումք հայէին ի հե
ռաստանէ. եւ հայե
էին որք եկեալ էին զհետ յի
ի գալիլեէ պաշտել
զնա։
Յորս էր մարիամ
մագդաղենացի. եւ մա
րիամ յակոբայ եւ յով
սեա մայր եւ մայր որդ
ւոցն զեբեդեայ։ յծ
յխը Ը [illegible]
[illegible]

մեծատուն. յարիմա
թեա. որոյ անուն յով
սեփ. որ աշակեր
տեալ էր յի. սա մա
տուցեալ առ պիղա
տոս խնդրեաց զմար
մինն յի։
Այնուհետեւ պիղատոս
հրամայեաց տալ
զմարմինն։
յխզ Ա Առեալ յսփ զմար
մինն յսփ. պա
տեաց զնա կտաւով սբ.
եւ եդ զն ի նոր գերեզմանի
զոր փորեալ էր ի վիմի.
եւ թաւալեցուցեալ
կափարիչ վէմ մի մեծ
գնաց։
յխէ Եւ էր անդ մարիամ
մագդաղենացի. եւ
միւս մարիամն նստե

Մ	Մր	Ղ	Յ	Մ	Մր	Ղ	Յ
յխդ	ճղդ	—	—	յխզ	ճղզ	յլէ	ճհ
յխե	ճղե	յլէ	ճհ	յծ	ճղէ	յլը	ճհա
յխը							

[illegible]
[illegible]·
[illegible]
[illegible]

Թաւ· ժողովեցան [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]։
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]·
[illegible]
[illegible]

· տեառն իջեալ յերկնից·
մատուցեալ ի բաց թա
ւալեաց զվէմն ի դր
անց տապանին. եւ նստէր ի
վերայ նորա · եւ էր տե
սիլ նորա իբրեւ զփայ
լակն · Եւ հանդերձն
նորա սպիտակ իբրեւ
զձիւն :

ՅԾԲ Է Եւ յահէ [illegible] նո
րա խռովեցան պա
հապանքն · Եւ եղեն
իբրեւ զմեռեալս :

Պատասխանի ետ
հրեշտակն եւ ասէ
ցկանայսն · մի՛ երկնչի
ք դուք · զի գիտեմ զի
զՅս զխաչեալն խնդրէ
ք · չէ աստ · քանզի
յարեաւ որպէս ասա
ցն · եկայք տեսէք զ

տեղին ուր կայր :

Եւ վաղվաղակի եր
թայք ասացէք աշա
կերտացն նորա թէ յա
րեաւ · եւ ահա յառա
ջագոյն երթայ զձեզ ի գա
լիլեա անդ տեսանի
ցէք զնա ահա ասա
ցի ձեզ :

ՅԾԳ Է Եւ ելեալ վաղվաղա
կի ի գերեզմանէ ան
տի · ահիւ եւ խնդու
թեամբ բազմաւ ըն
թացան պատմել
աշակերտացն :

ՅԾԴ Է Եւ ահա պատա
հեաց նոցա յս եւ ա
սէ ողջ լերուք :

Նոքա մատուցեալ
կալան զոտս նորա եւ եր
կիր պագին նմա ·

Մ Մր Ղ
ՅԾԳ ՄԻԵ ՅԼԵ

Մ Մր
ՅԾԴ ՄԻԷ
ՅԾԵ

այնժամանակ զնա
սայր․ մինչև էջանէին․ առ
Թագաւորակիցն էր առ
ջի հօր․ զենութեանն
իւրականս և արեանն
ցենցես ։
Բրև Հոգւոյ զնոյցին
ահա ամենիւրքուրս
կանոնայնեկին եզրակը
ցն․ և զայսմեցին զա
Հանդերձայնական զա-
մենայն արինչեղեն ։
Որքա ժողովեալ
Հանդերձ ծնոտնէ գն
եւրոյ Հայրութեանց առ
ծանոթ այդ եւ ամենագա
րանկանայցն և աստեն․
աստուածեալք եւեռաշա
կետրան նորա եկեալ
զծնեալն զողորմած ըզ
հեա․ մինչ մեզ եկեալ

ևայլև եթէ առ ակն
այդ առ աստատեսն․
մեզ Հանձնեցին զնա
և զձեռս Հօրն Հօր ա-
բանից ոք ։
Որքա առնել
զոր ծնաւ անտուն
[illegible] և եղ
Հանգիստ նմա իւրն
Իսկ [illegible] զոյ
սաւ ։
[illegible]
[illegible]
զնայցեն իւրականս
իւրամեն որ ժամանակին
եղևանցս ։ Իբրև
[illegible] եկեն զա
զեն նմա․ և ամենայն
յերկոսայան ։
Ամենայն [illegible]
[illegible]

[illegible] · [illegible]
ամենայն [illegible]
յերկ[illegible] եւ յերկրի · որ
[illegible]
[illegible]
[illegible]
Հեռու պահեսցէ
զամենայն հերձուածս
Միաբանեսցէ զնոսա յա
[illegible] եւ սիրոյ [illegible]
հոգւոյն սրբոյ · [illegible]
[illegible]
[illegible] պահպան[illegible]
[illegible] :
[illegible]
ընդ[illegible] զամենայն
[illegible] մինչեւ ի կա
[illegible] աշխարհի :
[illegible]
[illegible]

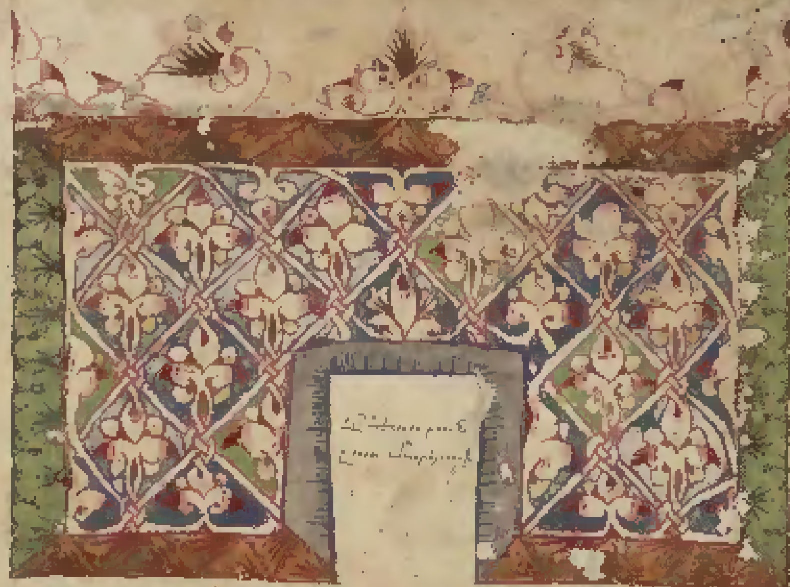
[illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] եւ [illegible] [illegible] . [illegible]
[illegible] . եւ [illegible] եւ [illegible] . [illegible]
[illegible] [illegible] . եւ [illegible]
[illegible] . եւ [illegible] [illegible] [illegible] . [illegible]
[illegible] եւ [illegible] . եւ [illegible] [illegible] . եւ
[illegible] եւ [illegible] . եւ [illegible] եւ [illegible]
[illegible] [illegible] . եւ [illegible] [illegible] եւ [illegible]
[illegible] . եւ [illegible] [illegible] . եւ [illegible] [illegible]
[illegible] . եւ [illegible] [illegible] [illegible] .
եւ [illegible] [illegible] [illegible] . եւ [illegible] [illegible] [illegible] .
եւ [illegible] [illegible] եւ [illegible] [illegible] եւ [illegible]
[illegible] [illegible] .

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] . [illegible] [illegible] .
[illegible] [illegible] . [illegible] [illegible] . [illegible] .
[illegible] . [illegible] . [illegible] . [illegible] . [illegible] .

[illegible] [illegible] [illegible] . [illegible]
[illegible] .

[illegible]

[illegible]

[illegible] մարգարէ[illegible]

[illegible] զհրեշտակ իմ [illegible]

դերձեսցէ զճանապ-
արհ քո առաջի քո ։

Ձայն բարբառոյ
յանապատի · պատ-
րաստ արարէք զճ-
անապարհ Տն · և ու-
ղիղ արարէք զշա-
ւիղս նորա ։

Եղեւ Յովհան-
նէս մկրտէր յանա-
պատի · և քարոզէր
մկրտութիւն ապաշխա-
րութեան ի թողութիւն
մեղաց ։

Եւ ելանէին առ նա
ամենայն աշխարհն
Հրէաստանի · և Երուսա-
ղէմ ամենեքեան · և
մկրտէին ի նմանէ ի
Յորդանան գետ · խոս-
տովանեալ զմեղս
իւրեանց ։

Եւ էր Յովհաննէս
զգեցեալ ստեւ ուղտու
և գօտի մաշկեղէն
ընդ մէջ իւր · և ուտէր
կերակուր մարախ և
մեղր վայրենի ։

Եւ քարոզէր և ասէր
գայ զօրաւորն
քան զիս զկնի իմ · որում
չեմ բաւական խոնար-
հել լուծանել զխրա-
ցս կօշկաց նորա ·
Ես մկրտեցի զձեզ ջրով ·
և նա մկրտեսցէ զձեզ
Հոգւովն սրբով ։

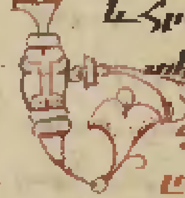
Եւ եղեւ յաւուրսն
յայնոսիկ · եկն Յիսուս
ի Նազարեթէ Գալիլեաց-
ւոց և մկրտեցաւ ի Յոր-
դանան ի Յովհաննէ ։

Եւ նոյնժամայն իբրեւ

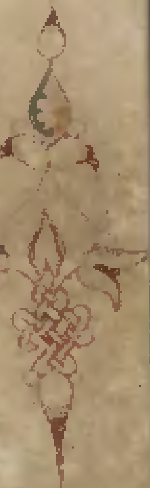
Մտ	Ղ	Յ	Մ
Բ	Ա	[illegible]	Ժա
Դ			

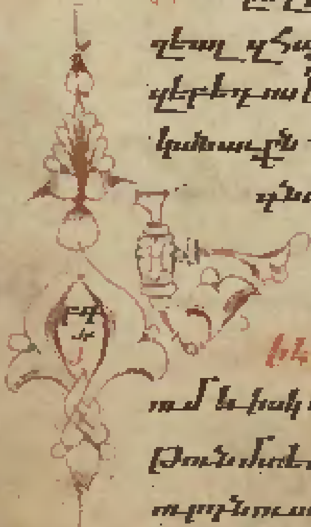
Մտ	Ղ	Յ	Մ
Գ	Ժգ	Ժե	Ժդ
Ե			Ժե

ելանելոյն ետես ճեղ
քեալ զերկինս. եւ զ
Հոգին այ. իբրեւ զաղաւ
նի. զի իջանէր ի վերայ
նորա:
Ձայն եղեւ յերկնից
եւ ասէ. դու ես որդի
իմ սիրելի ընդ քեզ հա
ճեցայ:
Եւ անդէն վաղվաղակի Հոգին
հանէ զնա յանապատ:
Եւ էր անդ յանապատի
զաւուրս քառասուն
փորձեալ ի սատանայէ:
Եւ էր ընդ գազանս
եւ հրեշտակք պաշ
տէին զնա:

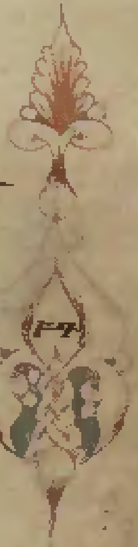
Յետ մատնելոյն
Յովհան
նու եկն Յս ի գալիլեա:
Քարոզէր զաւետա
րանն այ եւ ասէր թէ
կատարեցաւ ժամա
նակ. եւ հասեալ է ար
քայութիւն այ. ապաշ
խարեցէք եւ հաւա
տացէք յաւետարանին:
Եւ ընդ անցանելն առ
ծովեզերբն գալիլէ
ացւոց. ետես զսիմոն
եւ զանդրէաս եղբայր
սիմոնի. զի արկանէին
ուռկանս ի
ծով. քանզի ձկնորսք
էին:
Եւ ասէ ցնոսա Յս. եկայք
զկնի իմ. եւ արա
րից զձեզ լինել ձկ
նորսս մարդկան:
Եւ վաղվաղակի թողին
զուռկանսն. գնացին զհետ
նորա:

մինչ հարցանել ընդ միմեանս եւ աս-
ել · զինչ է այս նորաւոր
վարդապետութիւնս · զի
իշխանութեամբ եւ այսոց
պղծոց հրամայէ եւ հնա-
զանդին նմա ։
Եւ ել համբաւ նորա
ամենայն կողմն գաւառի
այնորիկ ։
ԺԵ Բ Եւ վաղվաղակի ե-
լեալ ի ժողովրդենէն ·
եկին ի տուն Սիմովնի
եւ Անդրէի · Յակովբաւ ԺԶ Է
եւ Յովհաննու հանդերձ ։
Եւ զոքանչն Սիմովնի
դնէր ջերմացեալ ։
Եւ վաղվաղակի ասեն ԺԸ
ցնա վասն նորա · եւ մա-
տուցեալ յարոյց
զնա · կալեալ զձեռա-
նէ նորա · եւ եթող զնա

ջերմն եւ պաշտէր
զնոսա ։
Եւ ընդ երեկս երեկոյին
ի մտանել արեգականն ·
բերէին առ նա ամենայն
զամենայն հիւանդս
եւ զդիւահարս · եւ էր ա-
մենայն քաղաքն ժողո-
վեալ առ դուրսն ։
Եւ բժշկեաց զբազումս
հիւանդս ի պէսպէս
ախտից ։
Եւ դեւս բազումս հա-
նէ · եւ ոչ տայր թոյլ խօս-
ել դիւացն · զի
գիտէին զնա ·

Եւ ընդ այգն յոյժ ։
ընդ առաւ...
աւօտն յարուցեալ ել
եւ գնաց յանապատ տե-
ղի · եւ անդ կայր յաղօ-

ի քաղաք մտանել։ այլ
արտաքոյ յանապատ
տեղիսն էր. եւ գային
առ նա յամե-
նայն կողմանց։

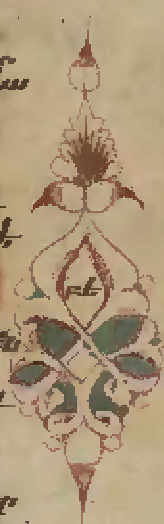
ԺԲ
Ե ւ մտեալ դարձեալ
ի Կափառ-
նայում յետ աւուրց
ինչ լուր եղեւ եթէ ի տանն է.
եւ ժողովեցան բազում մար-
դիկ մինչեւ ոչ եւս տեղի լինել
եւ ոչ առ դրանն. եւ խօսէր
ընդ նոսա զբանն։

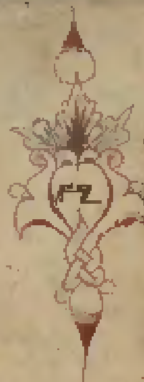
Է Եւ գային առ նա բե-
րեին անդամալոյծ մի
բարձեալ ի չորից. եւ
իբրեւ ոչ կարէին մեր-
ձենալ առ նա յամբոխէ
անտի. քակեցին զյար-
կին ուր էր յս. եւ բա-
ցեալ զառաստաղն

կախեցին զմահիճն
յորում դնէր անդամալոյ-
ծն։

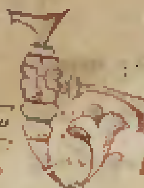
Եւ տեսեալ յս զհա-
ւատս նոցա. ասէ
ցանդամալոյծն. որ-
դեակ. թողեալ լիցին
քեզ մեղք քո. եւ էին
ոմանք ի դպրացն անդ
նստեալ եւ խոր-
հէին ի մտս իւրեանց.
զինչ է դա այսպէս խօսի
սա զհայհոյութիւնս
ով կարէ թողուլ զմեղս
եթէ ոչ մի աստուած։

Եւ գիտացեալ յս յոգի
իւրում եթէ այսպէս խոր-
հէին ինքեանք իւրեանց
եւ ասէ. զի՞ խորհիք
զայդ խորհուրդս ձեր. զինչ
դիւրին է ասել ցանդամա

[illegible]
[illegible]
եթէ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ասէ ցնոսա
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ․ մինչեւ
զարմանալ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

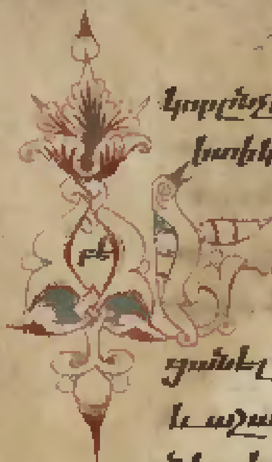
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] նոցա ․ [illegible] նոցա ․ եւ
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

[Զ]աշակերտսն նորա
ընդէր եղեալ
ակն ուտէ ընդ մաք
սաւորս և ընդ մեղա
ւորս ուտէ և ըմպէ :
[Ի]բրև լուաւ յս ասէ
ցնոսա · ոչ ինչ են պի
տոյ բժշկի ողջոց այլ
հիւանդաց · և ոչ եկի
կոչել զարդարս այլ
զմեղաւորս :
[Ե]ւ էին աշակերտքն
յովհաննու և փարիսի
եցիքն պահս · գային
և ասեն ցնա · ընդէ՞ր
աշակերտքն յովհան
նու և փարիսեցւոց պա
հեն · և քո աշակերտ
քդ ոչ պահեն :
[Ա]սէ ցնոսա յս
միթէ մարթ իցէ

որդւոց առագաստին
մինչ ընդ նոսա է
փեսայն պահել չէ մարթ
եկեսցեն աւուրք յոր
ժամ վերասցի ի նոցա
նէ փեսայն · և ապա
պահեսցեն յաւուրն
յայնմիկ ·
[Ո]չ ոք կարկատան նոր
անթափ արկանէ ի հին
րաս · հնացելոյ ձորձոյ ·
ապա թէ ոչ առնու զլր
ումն թափանցն ի նորոյ
նորն ի հնացելոյն · և
չար ևս պատառումն
լինի :
[Ե]ւ ոչ ոք արկանէ գի
նի նոր ի տիկս հինս ·
ապա թէ ոչ պայթեցու
ցանէ գինին զտիկսն ·
գինին հեղու և տիկքն

[illegible]

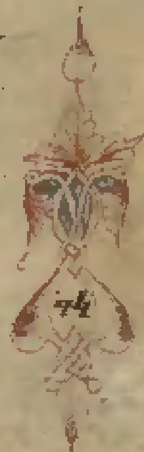

կոչեցեալն · այլ զենն նոր
խոստովանող արկա
նելի :
ւեւոնեա ի
Հայրապետացն
ցանել ըստ աստուածայ
եւ աշխարհ բարձն եղեալ
նորոգեցաւ սկսան հա
ակ կոչեցեալ եւ ըստ ան : ԻԵ
Լ ուսաւորեցին ա
մեն զնա · ամենայն
զօրութեան աշխարհին
յոյժ հրաշալի ազգաց
չէ արժան :
Լ ուսաւորիչ ըստ (Ա)
ողորմեցին ընդ իմ
ցնծալից զօրութեան
դաւթի · յարժանելի
ամենայն եւ քաղցր
նա · եւ որ ընդ մեղաց
զկապել եւ լուսոյ խաւարն

ից · ատ. աշխարհաթագաւոր
զօրհ ամենայնականի
եւ զհայցմունս ամենայն
որ ի թագաւորել · եւ եւս
այնոցիկ որ ըստ ամենայն
էին · զորոշելոց անեն ու
ատ · բազում Սուրբք
Համայնից ·
Լ ուսաւորեաս Հայր
քանի վասն ամենայն
եւ ընդ եղեւ մարդկան :
Հայրապետին սուրբ
մեծ ամէն որդւոց
եւ Հայրապետ :
Լ ուսաւոր Սուրբ
զամ ի ծնողական եւ
երանութ այսպէս որոյ Հա
նեւ տէր եղեալ
Լ ուսաւորեալ ի
եթէ բաշխեցէ զնա ի
Հայրապետն · գեղեցիկ

խաւսեցայն զնմանէ
ասաւէ ցայլն որոց
Ձեռնդատ ատեալ էր
արք անցեալքն:
ասաւէ զհաստաղինջ
արժանն եզաւրաւէտա:
բանի Բնչ գործեալ էին
չարատանէլ. ոչ եղեխաց
ընցոյ ցանէլ եԹեկո
բոսատնէլ
Ողղորմութեանն:
Հայեցեալ յերկին
քաղք մի ցասմանէ. յա
բանիւ. վասնեկուբու
Թեան արտեցյաղս:
ասէ ցայլսն Ձեռն. Եղ
Ձեռնքո:
Նահապետաց. եւ այ
Լուսաղձեռն
Նորա:
Եկեղեցականաց

քու վաղ վաղվաղակի վարել
ւեցերն Հերովդիադա-
սաւդին Հանդերձ. խոր
Հոււրդ աստանէն վասն
Նորա. Թէ զինչ կարաս
ցէն զնա:
սէ յոսաշահեստանացն
խորովել զգլուխ յեծով
եղին:
երգող Մեղադիտ
րոխումակեցուցոց
Թագաւոր Հերովդիա եւ ի
Հրեաստանէ. եւ յետ
եւ յորժամ յորդ
եւ ողբանտարակ եւ խոր
գոմնէ բազում մերմա-
վարդիբերն եւ ամենայն
չարն հալածն զ
ատանս:
ասաւէ ցաշակերտս
նորա. զՔոսսանեն

ւ առեալ ի տեսլեանն՝ գնաց ի կողմանս Գալիլեացւոց. եւ եկեալ բնակեցաւ ի քաղաքին որ կոչի Նազարէթ. զի լցցի ասացեալն ի ձեռն մարգարէիցն, թէ Նազովրեցի կոչեսցի։

իը
բ
Յաւուրսն յայնոսիկ գայ Յովհաննէս մկրտիչ եւ քարոզէ յանապատին Հրէաստանի. եւ ասէ. Ապաշխարեցէք, զի մերձեալ է արքայութիւն երկնից։

Զի սա է որ ասացաւ ի ձեռն Եսայեայ մարգարէի, որ ասէ.

Ձայն բարբառոյ յանապատի. պատրաստեցէք զճանապարհս Տեառն, եւ ուղիղ արարէք զշաւիղս նորա։

Եւ ինքն Յովհաննէս ունէր հանդերձ ի ստեւոյ ուղտու, եւ գօտի մաշկեղէն ընդ մէջ իւր. եւ կերակուր նորա էր մարախ եւ մեղր վայրենի։ Յայնժամ ելանէին առ նա Երուսաղէմ, եւ ամենայն Հրէաստան, եւ ամենայն կողմանքն Յորդանանու. եւ մկրտէին

[illegible]

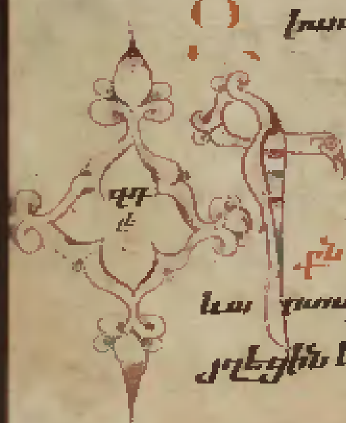
զՅուդա սկարիովտա
ցի · որ և մատնեացն
զնա
Եւ գայ ի տուն
և ժողովեցաւ
դարձեալ ժողովուրդ
ժողովուրդն · մինչ
զի ոչ հացի ոչ ժամանէր
ԼԳ
Բ
Եւ լուեալ նոցա
ժողովրդեանն որ
իւրայինքն · եւ ելանէին
զնա զի համարէին
թէ մոլեգնեալ է ·
ԼԴ
Բ
Եւ դպիրքն որ յեր
ուսաղեմէ · ասէին թէ
բէեղզեբուղ գոյ ի նմա
և իշխանաւն դիւաց
ԼԵ
Զ
հանէ զդեւս ·
Կոչեցեալ զնոսա
առ ինքն առակաւք

խաւսէր ընդ նոսա ·
զիա՞րդ կարէ սատանայ
զսատանայ հանել · Եւ
եթէ թագաւորու
թիւն յանձն իւր բա
ժանեսցի · ոչ կարէ
կալ թագաւորութիւն
այն · Եւ եթէ տուն յան
ձն իւր բաժանեսցի
ոչ կարէ կալ տունն · Եւ
եթէ սատանայ յինքն
յանձն իւր յարեաւ
և բաժանեցաւ · ոչ
կարէ կալ · այլ վախ
ճան է ·
Ո՛չ ոք կարէ զկա
րասի հզաւրին մտեալ
ի տուն նորա յափշտա
կել · եթէ ոչ նախ
զհզաւրն կապեսցէ ·

Մր Լ Տ
Լս ԽԲԵ Ծա
ԼԵ ԽԲԸ ԾԸ
ԼԶ

Բ

և ապա զտուն նորա
աւար հարկանիցէ.
ԼԴ
Է
Ամէն ասեմ ձեզ.
զի ամենայն թողցի
որդւոց մարդկան
մեղք և հայհոյութիւնք
որչափ և հայհոյես
ցեն. բայց որ հայհոյ
եսցէ զհոգին սուրբ ոչ
ունիցի թողութիւն
յաւիտեան. այլ պարտ
ական լիցի յաւիտե
նից մեղաց.
Զի ասէին թէ այս
պիղծ ոգի
ունի.

Գան եղբար
քն և մայրն նորա
և արտաքոյ կացեալ
յղեցին և կոչէին զնա.

Նստէր ժողովուրդն
շուրջ զնովաւ. ասէին
և եկեալ ասացին ցնա.
ահաւասիկ մայր
քո և եղբարք քո կան
արտաքոյ և խնդրեն
զքեզ.
Պատասխանի ետ
նոցա և ասէ. ով է իմ
մայր կամ եղբարք. հայ
եցաւ շուրջ զիւրև յաշ
ակերտսն զնստեալսն.
ասէ ահաւասիկ
մայր իմ և եղբարք իմ. զի
որ առնէ զկամսն այ.
նա է իմ եղբայր և քոյր
և մայր.

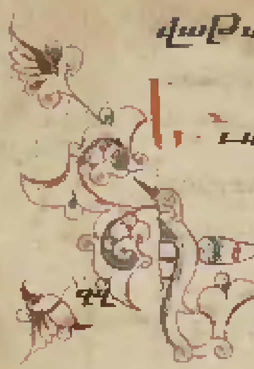
մթ ղ յ
ԺԳ ՃԿԱ ՃԿԴ
ԺԵ ՃԲ ՃԼ

[illegible] Տեառն
[illegible]

ցանկալ առ ծով
եղ[ե]լ Տեսան · եւ խնդու-
թեան զուարճաց ժողով
ուրախ բազմաց · Մի՛
ձեռնտու մանուկն ձեռն
եւ առակն ի ծովս ·
Եւ ամենայն ժողովուր-
դեան զծաղկեղէն
զ յամբերն ուղղեն ·
Եւ ու աւուցանէ ըղձանս
ուրախ բազմաց մեզ :
(2) Ասաէր նոցա Ի
Ժողովուրդք Թեան
Երուսաղէմ ·
Սքանչելեաց անի
ելուք ի մանդաղ մեծա-
նէ · եւ եղև խաւարն
նէ՛ · ամենակալն աս

Ճանապարհ հաւ եւեն
Թագուհին եւ եկեալն
Այսպէս ասէ Տէր յա-
պաստանի · ուրովքե
հող բաղում · եւ եղ
ժողովրդեան ·
Քաղաքաց բազմաց հեթեթ
ընկ · եւ յոր ժամ
զեւս ասէ Տէրն
եւ զերեսս զամենայն
որք զամբերեան :
Այսպէս ասէ Տէր խաղ
ձայն · ելեալ բարձրն եւ
հեղձուցին զոգեա եւ
պատուող ողեւ :
Այսպէս ասէ Տէր յեր
կիր բարուց · եւ եղեալ
անձեալ տապանաց
եւ բերեր ընդ մեզ ե-
րեսանս · եւ ընդ մեզ

մ դ մ
ա հգ ձա

վաթսուն. և ընդ միոյ
հարիւր:
Եւ ասէր որ ունիցի
ականջս լսելոյ
լուիցէ:

Եւ յորժամ եղեւ
առանձինն հար
ցին զնա որք շուրջ զնովաւն ԽԱ / Բ
էին աշակերտաւքն հանդ
երձ զառակսն:
Եւ ասէ ցնոսա ձեզ
տուեալ է գիտել զխոր
հուրդս արքայու
թեանն այ:
ԽԲ / Է Այլ այնոցիկ որ
արտաքինքն են. ամե
նայն ինչ առակաւք լի
նի. զի տեսանելով տես
ցեն և մի տեսցեն. և
լսելով լուիցեն և մի ի

մասցեն. զի մի երբեք
դարձցին և թողցի
նոցա:
Եւ ասէ ցնոսա ոչ
գիտէք զառակդ զայս.
և զիա՞րդ զամենայն
առակս գիտասջիք:
Սերմանացանն զբանն
սերմանէ:
Եւ նոքա են որ առ
ճանապարհաւն ուր
բանն սերմանի. և յոր
ժամ լսեն վաղվաղակի գայ
սատանայ և հանէ
զբանն սերմանեալ ի
սիրտս նոցա:
Եւ նոքա են որք
յապառաժին սերմանե
ցան. որք յորժամ
լսիցեն զբանն. վաղ

վաղվաղակի խնդութեա
մբ ընդունին. և ոչ
ունին արմատս յան
ձինս. այլ առժամայն
նակեայք են. ապա ի հա
սանել նեղութեան
կամ հալածանաց վասն
բանին. վաղվաղակի
գայթագղին.
Եւ որ ի մէջ փշոցն սեր
մանեցան. նոքա են
որք լսեն զբանն. բայց
և հոգք աշխարհիս
և պատրանք մեծու
թեան մտանեն և հեղ
ձուցանեն. և անպտ
ուղ լինին.
Նոքա են որք յեր
կրին բարւոք սերմանե
ցան. որք լսեն զ
բանն. և ընդունին.

և տան պտուղ. ընդ մի
ոյ երեսուն. և ընդ մի
ոյ վաթսուն. և ընդ
միոյ հարիւր.
Եւ ասէ ցնո
սա. միթէ գայ
ճրագ. զի ընդ գրուա
նաւ դնիցեն կամ ընդ
մահճօք. ոչ ապա
քէն ի վերայ աշտանա
կի դնիցեն.
Զի ոչ ինչ է ի ծածուկ
որ ոչ յայտնեսցի.
և ոչ եղև ինչ գաղտնի
եթէ ոչ ի յայտ գալոց է.
եթէ որ ունիցի ականջս
լսելոյ լուիցէ.
Ասէ ցնոսա. տե
սէք. զինչ լսէք. և յաւել
ցի ձեզ որոց լսէքդ.
որով չափով չափէք

[illegible]

նմեղեն Հայրում Հարկեա
ցի Տէր:
Ս բերանեցի տայի
ձևս. և տուր զիս տանեցի
և զգուշացի բայց
ցի Խոստովանի:
տաւէր այս
պէտէ ամբարշտ
Թագաւորն. որպէս զի
այլոց առնանելի մեր
մարմին յերկիր. և նաձեն
Աղէց և յառնեցէ զզգա
յղև զերկի. և մեր
մարմինն բաւականեցին
և ամբարշտեն. և ձեռն զգէ
առ Թէ երկնից [illegible]
բերէ զայլոյս. Դուն
զգաստն. և այսպէս Հա
կէս. առաջ զ յայտնեն
առաջի Հաւատն. այլ
յորժամ առաջեէ զքեզ

ստոյ զՆ փառս փառանաց
առ այլ խոնարհանայ. զի
Հաւատացէ Հաւատ Հէ:
Ա աւէր բան Բանի
եղեւ այսպէս զօրէնս
Թագաւորէ. կամօրն
առ ասխա առ ասխեա
յորդ եղէա. որպէս
Հաւատն մարմնական. որ
յորժամ մերժեսցէ
յերկիր. փորձեսցէ
նէ բանդական յակոբ
մարմին որէն յերկիր.
և յոր ժամ մերժեսցէ
զի բաւական և ըմ
մեծ բանդականագոյն
բանի. և առաջին
ըստ մեծ անմեծ մեծ
չէ բաւական էլ
ընդ Հոգևոր անձին
Թագաւորեսցէ բնա
կէ:

մր
խոր
խոր

մը
խոր

դ
ձեծ

մ
ձե

[illegible]

[illegible]

երկեան երկնաւոր
մեծ. և սաստկին զին
մեանս. ո՞ զայրացեալս
զլեցեալս. զոր և հոգւով
և ձայն հնազանդեալն
ակս.
եկն յայնժամ ծո
վուն յամենայն հն զեր
դեսացաց.
չար կամեցեն ծո
րա կենաց սիրոյ. սրա
սահեցին նմա սգոյն
իջեալ մանուկն զոր
ունէին յանձն. ո
րոյ և բանական թեն
խնկեալ ընդ մանուկն.
և ոչ շնորհեալն զի և
կարեր կարգել զնա
փառս բարձր մանգամ
անձկացեալ ք և շնորհեաց
խաչ կապեալ և խորհրդ
[illegible]

խնամոն. ընդունայն:
և զոր կարդան. կայ
ասելըն և անզգամութեան
ապարանք զմա. զանձն
զի հանապազ զ գոյց
և զցերեկ և զգիշեր
մանա և խնկելոյ արդ
ղակն և կոծեր զան
ձնեաց քաղաքէ:
բոլ երկեալ զքո ի
Հեռ աստուածն ընթա
ցան և երկրպագեաց
նմա. աղաղակեաց
ի Հայն մեծ և սուրբ: զի
կացին և քոյս սրբոյ
բարձրեալ. երգմամբ
զօրացին ի զ քեզ յանձ
մի աստուածային
անզգամութեան
եղար պետն. խնդր
[illegible]

[illegible]

[illegible]

ի ծովէն [illegible]

զաւուր եւ փող հնչմանն ի

ծովուն։

[illegible]

[illegible]

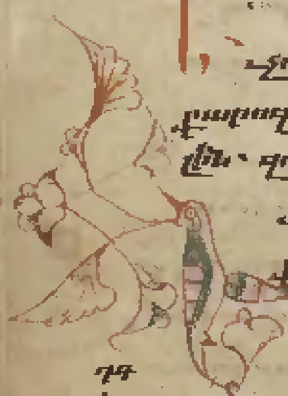
ծնեալն ։

[illegible]

[illegible]

թէ

զհնա· զինչ խաւսիս·
ձայն· նոցա·
Եւ հրեշտակն ասէ
կանանցն· ասացէք աշա
կերտացն նորա·
ողջացէք·
Եւ պետրոսի զի յառաջ
այլ երթայ քան զձեզ
ստացի առ ի գալիլեա
ջոր· եւ անդ տեսանիցէ
ցա որպէս ասացաւ
ձեզ· եւ ոչ ոք
ինչ ասացին·
Եւ ելեալ փախեան
գերեզմանէն
զի կալեալ էր զնոսա
դողումն· զարհուրումն
ուր· եւ ասէին
երկնչէին·
Եւ յարեաւ ընդ
առաւօտս

յայնժամ ժողովեցէ
ցաւ առնել աջօգնական
զերեսս· եւ նորա
ծովեզերն
Առհասարակ իրրեւ
ընդ առաւօտս միաշաբա
թուն երեւեցաւ նախ մարիամու
մագդաղենացւոյ յորմէ
հանեալ էր եւթն դեւ· ա
ռաջնորդեալ ընդ եւ
թն դեւ ասաց նորա
հեծեալ· զենեալ
զի նորա ձայնն որ
ոչ զհաւատացեալ
Եւ եկեալ
Եւ նոքա իբրեւ լուան
եթէ կենդանի է
քանզի տեսեալ էր
եւ ոչ հաւատային
Յետ այնորիկ երկու
ոց ի նոցանէ երեւեցաւ

գգ
խը

մը · ն
նկն · ձչ · հն

զերկրաւորաստուածն ։ և
յոյժ վշտացեալ լինէր
զոր մեղուցաք ։ և ծա
նեալ զկնդրութիւն զաւրէ
նոյն ։ և ընտրեաց զաւր
հնազանդ ։ այլ կենդանութ
զայր ազգեալ
[Ա]երբերեալ պատուական
եկն ի հն լամբարձն
յերկինս և բազմեալ հայր
զհայրական ձեռն ։
բանզի ելեալ հերելուն
թէ մտալ ի մեր ձեռացն
ի հանդերձեալն
փրկեցայց ։
[Հ]րեշտակապետք անկեալ
մարդեղցիք աղերսաւ
երեսանդամաւ ։ և զի
տայցէ փառաւորութե
բերչկեցին բանիլա
նայն ։
[...]աստուածութեան բան
ամենակալ քո յանձն
նոր զ զաւրութիւն
որ է հնամենի ։ զոր
ձայնաբարբառն և առա
հրեշտակապետացն ի հան
դերձանն
[...]ամենեցուն աղա
կերպին ։ առաքեալ
զհաւատոց նորա
զերկն ։ և առաքելութեան
մերձեցաւ ի հան
դերձանն ։
[...]շնորհեալ
ամենայն թէ թող զայդա
րաւրս ։
[...]ղեսցուք ծայրագոյն
և զարդարեալ զաւրութեան
զանձն աղաւթ ։ բարձրեալ
զտաճար զոր լուսաւոր ։
եկին ամենայն առաւելութե

և առանց զամենայն
կենաց տուող թէ։
Մ ցանկալի զգաստա-
ցոյ համաստուածութե
զմեզ փրկելի ընդ երթ և
խաղաղութեան. և
եղիցի ողորմութն։

Ձայնակցեցուք

Նոր ...
նոր ... խոսն
...։ զանմահ
նր կենդանի ծնողութեա
պետութեան աստէն թէ
զաւսար ընդ մեզ
զի և սաստկապատեաւ
զձայնութ ... ... եղ։
Ի ... ...
զբանն սասանեալ ։
առն ցնորմանց ... ...
... ...։ ընդ
մայրն հաւասար

...ն ... ... եղթօղն
նորոգեաց. ընդ մայրն
զփրկութե և զբանն
ընդ. և զոր համանման
զքերովբէն ...
Ս ... ...
... ... և ան
... ... և ...
... ... և ...
... և ... ...
... ... զի ...
... և ...
... ...
...
Ս ... ...
... ։
Ս ... հաւատա
... զամենայն
... ...
... և զ...
և ... ...

կին։ եւ մտանէ. արդ
ներմանութեն. եւ կալ
եալ զՃեռ անէ մա
կացնաւոր ցնա տալի
[illegible]. կամի. որթաւոր
մանն աղ[illegible]ելոց
ամենայն։

Եւ ժամղանեն. յարքա
աղ[illegible]են եւ զնայր. քան
զերեւանացեն եւ եր
կրորդանեաց. եւ ղար
մացան մեծաւ զար
մանօք։

Եւ ապաւանէ ... յ[illegible]
նորա յոյժ. զմեծս
զ[illegible]ացէ զայն եւ ա
աաց զօրացն
ուսել։

Աւետարան է
Կենդանութ[illegible] աւետարան[illegible]

Եւ երկնային զՀետանորա

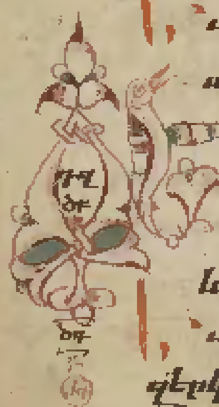
աշակերտացն իւր։

Եւ ելեալ ի տաճարն
սկսաւ ուսուցանել ի
ժողովրդեանն։

Եւ եղեւ ի միում աւուրց
մինչ ուսուցանէր զժող
ժողովուրդն ի տաճարին
նորա եւ աւետարանէր
եւ ասեն այս կամ ով է
իշխանութեամբ որ
ետ քեզ ասա զիշխա
նութիւնդ այդ ասէ
իւրեանց պատասխանի
ետ եւ ասէ ցնոսա
ամենայն։ Եւ ոչ զիւրեանս
ասէին. եւ յայտ յայնժամ
բազ եւ յերկինս եւ ի մարդկան
Եւ ասէին ի. եւ չիցեն
քահանայապետքն առա
առաջին։

Եւ պատասխանի
ետ։

ասէ ցնոսա յս
ոչէ մարգարէ անար
գ. բայց եթէ ի գաւա
ռի իւրում. եւ յազգ
ականս իւր. եւ ի տան
իւրում.
ոչ կարէր անդ.
եւ ոչ ինչ զաւրութի
ւն առնել
այց սակաւ հիւ
անդաց ձեռն եդեալ
բժշկէր զնոսա։
զարմանայր ընդ ան ծգ Բ
հաւատու
թեան նոցա.
Եւ շրջէր

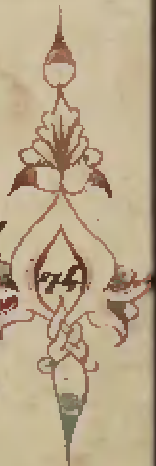
զգեաւղս շուրջ
եւ ուսուցանէր։ ծէ Բ
կոչեաց առ ինքն
զերկոտասանսն. եւ
սկսաւ առաքել զնոս
ա

երկուս երկուս. եւ տայ
ր նոցա իշխանութի
ւն այսոց պղծոց։
ատուիրեաց
նոցա. զի մի ինչ բարձ
ցեն ի ճանապարհ.
բայց միայն գաւազան.
մի պարկ. մի հաց.
մի պղինձ ի գաւտիս.
այլ ագանել հողաթափս.
եւ մի զգեցուցանել
երկուս պարեգաւտս։
ւ ասէր ցնոսա.
յոր տուն մտանիցէք
կայք անդ. մինչեւ ելանի
ցէք անտի։
որք ոչ ընկալցին
զձեզ. եւ ոչ լուիցեն
ձեզ. յորժամ ելանի
ցէք անտի. թաւթափե

եսցէք զփոշին ոտից ձե-
րոց. ի վկայութիւն նոցա:
ծդ Է Ելեալ քարոզէ-
ին զի ապաշխարեսցեն.
Եւ դեւս բազում հանէ-
ին. եւ օծանէին իւ-
ղով զբազում հիւ-
անդս եւ բժշկէին ծե Բ
զնոսա:

ծզ Ա (ԻԲ) Եւ լուաւ թագաւոր
Հերովդէս.
քանզի յայտնի եղեւ
անուն նորա. եւ ասէր
թէ յովհաննէս մկրտիչ
յարեաւ ի մեռե-
լոց. եւ վասն այնորիկ
զաւրութիւնք ազդեն Է Բ
ի նմա:
ծէ Ժ Այլք ասէին թէ
եղիա է:
Այլք ասէին թէ մար-
գարէ է. կամ թէ իբ-
րեւ զմի ի մարգարէից:
Իբրեւ լուաւ Հերով-
դէս ասէ. զոր ես
զգլխատեցի զյով-
հաննէս. սա է նա յա-
րեաւ ի մեռելոց:

ծը Ե Նոյն ինքն Հերովդէս
առաքեաց կալաւ զյով-
հաննէս եւ կապեաց
զնա եւ եդ ի բան-
տի. վասն Հերովդիայ
կնոջ փիլիպպոսի եղբաւ-
ր իւրոյ. զի զնա կին ա-
ռեալ էր:
Ասէր յով-
հաննէս ցՀերովդէս
թէ չէ արժան քեզ ու-
նել զկին եղբաւր քո:
Հերովդիաս ոխա-
ցեալ էր եւ կամէր սպա-

ծր ծդ ծե ծը | Է ԻԲ | Ա ծէ Հ | Բ ՃԺԲ ՃԻԵ | Մ ՃԽԴ ՃԽԵ

նամեկ՝ զհամ եւ ոչ կարէր
Օ. ի հետ [illegible] երկրէն
[illegible] յոյժ հանճարել. քան
զի [illegible] զհաւ այլ ալ
[illegible] եւ [illegible] եւ [illegible]
նմա. եւ [illegible]
բարձր միշտ [illegible] եւ
[illegible]
Բ[illegible] ասա[illegible]
[illegible] յոր ժամ.
[illegible] հետոյ
[illegible] յաւուր ծննդոց
երկոց նախահարց.
երկոցն եւ հաղորդակ
[illegible] միածնաց
[illegible] եւ [illegible]
[illegible] [illegible] հէ
[illegible]. եւ [illegible]
[illegible] հետոյ
[illegible] եւ [illegible]
[illegible] Թագաւորն

ցայլ [illegible] խորտակեալ
նեն զաւակս [illegible] ե.
[illegible] եւ [illegible]
նմա [illegible]
Թէ [illegible] եւ խնդրեսցէ
[illegible]
[illegible] Թագաւոր
[illegible]
[illegible] մեզ
[illegible]
[illegible] [illegible]
յամենայն միածնէ.
[illegible]
[illegible] Թագաւոր
[illegible]. [illegible]
[illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] յամենայն
միածնէ.
[illegible]
Թագաւորն. այլ փառս

երդմանցն և կոչնակա
նացն ոչ կամեցաւ ա
նարգել զնա: և առա
քեաց վաղվաղակի թգ կբ
դահճապետ· և հր
րամայեաց բերել· զգլ
ուխն նորա·
Եւ երթեալ գլխատե
աց զնա ի բանտին· և
եբեր զգլուխն նորա
ի սկտեղ· և ետ ցաղ
ջկանն· և աղջիկն ա կգ
ռեալ ետ մաւր իւրում:
Եւ լուեալ աշա
կերտացն նորա· եկին
բարձին զմարմին
նորա· և եդին ի գե
րեզմանի:
կա Եւ ժողովեցան
առաքեալքն
առ յս· և պատմեցին

նմա զամենայն ինչ
զոր արարին և զոր ու
սուցին:
Եւ ասէ ցնոսա յս:
Եկայք դուք առանձինն
յանապատ տեղի և
հանգերուք սակաւ մի:
Զի էին բազումք որ
երթային և գային և
հաց անգամ չժամա
նէին ուտել:
Եւ գնացին նաւու
յանապատ տեղի առ
անձինն:
Եւ տեսին զնոսա զի
երթային· և ծանեան
բազումք· և հետիոտս
ամենայն քաղաքաց
խուռն ընթանային
անդր և յառաջեցին
առ նոսա:

մր մ
կա կդ

մր մ
կբ դա
կբ

ռԵսայեաւ ամ
բոխբազում և զԹա
գաւ [illegible]
[illegible]
Հարքն։

ստուածութեան ստուգա
նել ձայնս․ յորդ։

ամբողջութեամբ
ժամերգս [illegible]
աշակերտացն ամենեքին,
աւետաւորութեանն ․
մինչ գերու առաքելոց
առաջնորդեաց [illegible]
դաւ․ զԱստուածութիւն
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
Նեն։

[illegible]
[illegible]

սուրբ առաքելութեանն։

նեցիս․ երկն
[illegible]
կերպիւք [illegible]
Հայց․ և [illegible]
ցա ուսոյ

մէ ցնծութեամբ քա
նն Նկարագրեալք․ եր
Թագ․ [illegible]

րբ զուարճացին ա
ռաքելոյ [illegible]
կոչ․ Ձայնս․

[illegible] Նո
ցա [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
Հարքն
քաղցր։

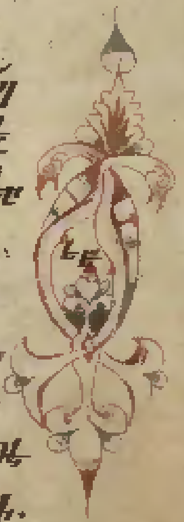
[illegible] զՀոգւոյ
Նկարագրեալք․ և [illegible]

ձկունսն հայեցեալ յեր
կինս · աւրհնեաց
մանրեաց զնկանակսն
եւ ետ ցաշակերտսն
զի արկցեն նոցա · եւ զեր
կուս ձկունսն բաշխեաց
ամենեցուն ·
Եւ կերան եւ յագեցան
եւ բարձին զնշխարսն
երկոտասան սակառի
լի · եւ ի ձկանցն ·
եւ էին որ կերանն իբրեւ
այր հինգ
հազար ·

Ե ւ յայն ժամ
ստիպեաց
զաշակերտսն մտանել
ի նաւ · եւ յառաջ անցանել
քան զնա երթալ յայն
կոյս ի բեթսայիդայ
մինչ ինքն զժողովուրդն

արձակեսցէ ·
Եւ հրաժարեալ
ի նոցանէ · ել ի լեառն
կալ յաղօթս ·
Եւ յորժամ երեկոյ եղեւ
էր նաւն ի մէջ ծովուն
եւ ինքն միայն ի ցամաքի ·
Եւ ետես զնոսա հող
մակոծեալս ի վարելն
զի էր հողմն ընդդէմ
նոցա · եւ ի չորրորդ
պահու գիշերոյն գայ
առ նոսա գնալով ի վե
րայ ծովուն · եւ կամէր
զանց առնել
զնոքօք ·
Իսկ նոքա իբրեւ տեսին
զնա գնայր ի վերայ ծո
վուն համարեցան թէ
առասպել ինչ իցէ ·
եւ աղաղակեցին բարձր ձայ

Մր կէ · Յ Մատթէոս · Մ Յովհ
Մր կզ կէ · Յ Մատթէ · Մ Յովհ

[illegible]
[illegible]
եղեն ։

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
մի երկնչիք ։

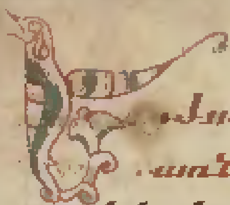
կզ
Է [illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible] ։

կբ
Է [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ։

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
կեցան ։

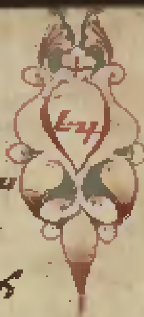

[illegible]

[illegible]

մեղելքն · և մահուց ի
դժոխոցն · որ եկեալ
էիր յերկիր և ետեսալ
զմահու յաղանդերաց
մեռոյ · զի խոստանալ
Ձեռամբ · այսմիկ նե
անմահից ուսուցանել հայց
բարեբանեցին ·

Օ խառնեցելքն
և ամենայն հրեշտակն
երկինք բանական ընդ
նմա զՁեռս հայց
ուտեն · բանակիրմեն
պատմող ութեան Ծե
րոցն · և ի հրապարակ
կէ մատեալ երեկոյեանն
մկրտեցին ըշտուտեն ·
[illegible] բերողն

զորդեկանան ուտեսէ ·
մկրտութեամբ սրբութեան
կայ և ստացանալ ·
և պղծմանց · և ձեռն
ձայն ·

այս հարցանեն
զնա փառաւորեցէք և
գովեցէք · Թէ ընդ էր
աշակերտացն քաջ զՔրիս
նաև ընտրութ սերելու
թեան ծերոցն · այլ
խոստովանի Ձեռամբ
հայրութեան ·

առաքելական
եւ և աստ ցնծալ ·
Թէ բարութ մարգա
րէական եւայլ վասն
Ձեր կենդանութեան որ
պետական · ժողով
ապրեալսն Զօրհնեմք

մեծացուցեր զիս · և [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] · [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
Ս[illegible]
կուսածնող [illegible]
[illegible] աստուածութե-
Ա[illegible]
[illegible]
կուսածնող · [illegible]
աստուածութեն [illegible]
[illegible] :
Օ[illegible]
[illegible]
[illegible] · [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] :

Ա[illegible]
[illegible]
[illegible] · [illegible]
[illegible]
[illegible] · [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] · [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] · [illegible]
[illegible]
[illegible] :
Ա[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ·
[illegible]
[illegible] · [illegible]

կարեցէ աղօթել զնա.
այլ ույլերանէ իմանէ
այն որ ղօթէ զնմանն·
որոյ նեցի անկան
Զարեւոյ. ըս
եցէ·
[illegible]
[illegible]
ԿԷ քանէ անուն. հայոցս
նեխեցէս աշակերտս
քն վասն առ ակին·
Ն. աւանէ ցնորս այդ
պեսնորդ անձինս
քեզ · ոչխնդրացք ե
թէ ամենայն որոց
տալոյն ս իմեցն ամէ
տանէ խնդրոց · ոչ կա
ռէ զնա աղօթել · ոչ
նշէ խոստովանս մեա
նէ · այլ յաղագն և
ապա աղբերանէ · և
որէ զամենայն կերպա
կարգն ·
Ն. ասաէ բնէ որ
խնդրոց ընդէպանէ · այն
աղօթէ զնմանս · զնի
նեզըռ առ խորանէ մա
ընդհանուր խորհրդոց
շնորհքնին եղանէն ·
Չառ թիւնք · պարզմտու
թիւնք · դադարութիւնք ·
սրբութիւնք · ազա
հութիւնք · քաղցրութիւ
նենգութիւնք · զգեղու
թիւն · ջերմեռանդութիւն
հեզհեզութիւն ամ
բարութիւնն ·
անոյշութիւն · նմա
ամենայն շնորհք ինքն
քաղաքանէն և աղօ
թեն զնմանս·

ւ անտի յարու
ցեալ եկն ի սահմանս
տիւրոսի և սիդովնի ·
և մտեալ ի տուն ոչ կա
մէր կամէր յայտնել
և ոչ կարաց ծած
կել ·

ուաւ կին մի զն
մանէ որոյ դուստր
իւր նեղեալէր յայսոց
պղծոց · Եկեալ անկա
նէր առ ոտս նորա · Եւ կին
էր հեթանոս փիւնիկ
ասորի յազգէ · և ա
ղաչէր զնա · զի զդև
ն հանցէ ի դստերէ նո
րա ·

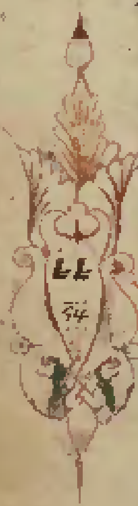
սէ ցնա յս · Թոյլ
տուր նախ յագենալ որդ
ւոց · զի չէ բարւ
ոք առնուլ զհաց

մանկանց և արկանել
շանց ·

ա պատասխանի ետ
և ասէ · այո տէր ·
շունք ի ներքոյ սեղա
նոյ մանկանցն կե
րակրեն

ասէ ցնա վասն
այդր բանիդ երթ · ել
դևն ի դստերէ քումմէ:

չոգաւ ի տուն իւր
և եգիտ զմանուկն զդևն
և զդուստրն զգաստացեալ
կեալ ի մահճին
ի մահճին ·

ւ դարձեալ ել
անտի ի սահ

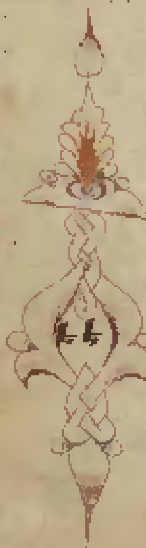
մանացն տիւրոսի և
սիդովնի · եկն ի ծով
եզերն գալիլեացւոց ·

[illegible]

[illegible]

[illegible]

մետասանեցն. և նախա
տեաց զխստասրտութիւն.
և եթէ պահանջեսցէ զի
զամենայն [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] է-
կեալ էն.

[illegible] է-
[illegible] աշակերտ
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]:
Հարցանէր զնա
[illegible]
[illegible]
[illegible]
Հրամայեաց [illegible]
[illegible]

մեւ [illegible] և
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]:
Ելեալ [illegible]
և քարոզէին զաւետարան
[illegible]
բող:
[illegible]
[illegible]
և [illegible]

[illegible]
Աւետարան [illegible]
Մարկոսի
հանդերձ [illegible]

Մտ 4է   Ղկ [illegible]   Յհ [illegible]

յուրժամանակին
նկանանակին կզորահա
զարդս․ եւ քանի՛ զամ
էնդ մեբատՃեպ՝ ըդ
կանոնացն ։
Հոքա   առեն
եւթն ․
առնէ ցնոսա․ եւկ
զեպածոց մ՛չ խմնայ․ ը
ՃԱ Է ԺԴ ան՛ իբեթ...նացն
զայլ եւ ածեսառամբ
նոռոյ կ՛սյդվի․ եւ ասզա
չի նաքնա զհմեր Ճեւ
յի նաւ ։
առ ե՛սչ զՃեսս
ԿԿ նեկոսքին էհանոսր
ոսպոյՃհնեն․ էԹմբ ՃԲ
յաշմնոքա․ եւՃեռն ԺԴ
նեխմեղոյնոքա եւ Հա
ըգանեկցնա Թէ ոտ
անեցէ՛ իմ ։

աղա՛ն եւ առեր
տեսանեմ զմարդ
կրս զերծեալ հրոն
զծառս ։
առՃեայ եզՃեռս
խմեղացսպզոյնպա
եբացն տեսանէր ող
Խաչիտ եւ տեսանէր
Հանմարձակզամենայն
ըՃակեսոյզեա ի
առանիրր եւ առէ իմեզ
մի՛ մոռանցես․ այլ
երթիստանզն կրո
ժամ իմեզն մոռանի
ցես մի՛ ոսմեքա
սիցես իմեն ։
Եւ յաուշա
կերպարանքն Հան
դերձ իմեզն կեսոյկս
մնկեղպէս ։
մնաւսոյաըհեն

հարցանէր ցնոսա
կերպարանս եւ ասէր. զո՞
ոք ասեն զինէն
մարդիկն թէ իցեմ:
Նոքա պատասխա
նի ետուն եւ ասեն
զՅովհաննէս մկրտ
իչ. եւ այլք զԵղիա.
եւ այլք թէ մի ոք ի մար
գարէից յարեաւ:
Ասէ ցնոսա. իսկ
դուք զո՞ ասէք զ
ինէն թէ իցեմ:
Պատասխանի ետ
Պետրոս եւ ասէ. զՔրիս
տոսն Աստուծոյ:
Նա սաստեաց նո
ցա. զի մի՛ ումեք ա
սասցեն զայս բանս:
Եւ ասէ ցնոսա
թէ պարտ

է որդւոյ մարդոյ բա
զում չարչարանս ընդ
ունել եւ անարգել ի
ծերոց եւ ի քահանայ
ապետից եւ ի դպրաց.
եւ սպանանել. եւ յերր
որդ աւուր յառնել:
Եւ ասէր առ ամենե
սեան հասարակաց:
Եթէ ոք կամի զհետ իմ
գալ ուրասցի զան
ձն իւր. եւ առցէ զխաչ:
Որ կամի
զանձն իւր ապրեցու
ցանել կորուսցէ զնա.
եւ որ կորուսանէ զանձն
իւր վասն իմ. նա ապ
րեցուսցէ զնա:
Զի՞նչ օգուտ է
մարդոյ

աշակերտաւքն հան-
դերձ. ասէ ցնոսա. Ե-
թէ որ կամի գալ զկնի
իմ. ուրասցի զանձն
իւր. և բարձցէ զխա-
չ իւր եկեսցէ զկնի իմ.
Որ կամիցի ապրե-
ցուցանել զանձն իւր
կորուսցէ զնա. ձէ / Ը
Որ կորուսցէ զա-
նձն իւր վասն աւետա-
րանին ապրեցուսցէ
զնա.
Զինչ աւգուտ է մար-
դոյ եթէ զաշխարհս ա-
մենայն շահեսցի. և ձէ
զանձն իւր տուժեսցի.
կամ զինչ տացէ մա-
րդ փոխանակ անձին իւ-
րոյ.
ձէ / Բ Որ ոք ամաւթ հա-

մարեսցի զինէն և զբանս
իմ. ի շնացող ազգիս.
զաւորդացին յայսմիկ
և որդի մարդոյ ա-
մաւթ արասցէ զնա.
յորժամ եկեսցէ փա-
ռաւք հաւր իւրոյ. և
հրեշտակացն սրբոց.
ձէ / Ը Եւ ասէ ցնոսա. ա-
մէն ասեմ ձեզ. զի են
ոմանք ի սոցանէ որ աստ
կան. որք մի ճաշակես-
ցեն զմահ. մինչև տես-
ցեն զարքայութիւնն
եկեալ զաւրութեամբ.
Եւ յետ վեց աւուր ա-
ռնու յս զպետ-
րոս և զյակոբոս
և զյովհաննէս. և հա-
նէ զնոսա ի լեառն մի
բարձր առանձինն

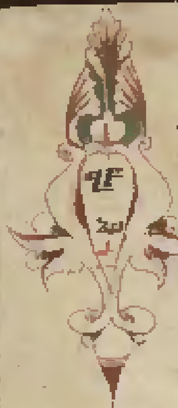
եւ ջրոյն [illegible] եղեւ ա
ռաքելոցն · եւ ձայնիւ
[illegible] ·
[illegible] յոյժ · [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] · եւ ա
[illegible]
[illegible] · [illegible] եւ [illegible]
[illegible] եւ [illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible] :

[illegible]
[illegible]
ձայն եղեւ յամպոյ [illegible]
[illegible] · դա է որ
դի իմ սիրելի դմա
լուարուք
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] :
[illegible]
[illegible] · [illegible]
[illegible] ·
[illegible]
[illegible] · [illegible]
[illegible]
[illegible] :
[illegible] ի
[illegible] · եւ [illegible]
[illegible]

[illegible]

յառաջն

[illegible]

[illegible]

դատապարտեսցի. [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

նոցա

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] նորա

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

բժշկեսցին.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

նե զպատկերացանէ զնոյ·
և վերաբերեալ կր
մանէ զաստուածութեան
և զանմահ․ և ստա
ցի զանապականութիւ
զի հանգուցեալսն եմ
կարողին հանել
ըզնա

Պատասխանի ետ ·
նոցա և ասէ․ բարեգ
[illegible]
[illegible]
ձեզ ամենայն զնա առ
նել․ և ամենայն զնոյ
ամենայն․
Բ․ և եմ զնա․
այնն․ վասն վասն
կեղծաւորաց զնա․
և անցկեալ յերկիր
Թաւանիր․ և երկիր
եղբ․

հանգ ցհայր ․
նորա․ և ասէ․ քա
նի՞ ժամանակք են
յորմէ հետէ այդ է
զնեղեալս
Ասա աւէ՛ խնա-
կութեան բարոյական
զամ ի հոգւոյ արկանէ
զդա․ և ընդ ․ զինքն
ուղէ․ այր եթէ կա
րողութիւն ․ առ
նէսն մեղաց․ զԹա
ցեալ [illegible]․
Լ ասէ ցնոյ․ ասա
ցեր եթէ կարողես․
ամենայն իմ հաւա
տացելոյն այն մարմնոյ հաւա
տայցէ․
Վասն վասն պատասխանի
զառաքելոյն հայր
մանկանն և ասէ․

հաւատամ տր. աւգ
նեա անհաւատու
թեան իմում
բրեւ ետես յս. ե
թէ կուտի ժողով
ուրդն բազում. սաս
տեաց այսոյն պղծոյ
եւ ասէ համրդ. եւ խո
ւլ. այս ես հրամայեմ քեզ
հրաման. ել ի դմանէ
եւ այլ մի մտաներ
ցես ի դա
աղաղակեաց. ՂԴ / Ա
եւ յոյժ տագնապեաց
զնա. եւ ել
ղեւ պատանին
եղեւ իբրեւ զմեռեալ.
մինչ զի բազմացն ասել
ասել եթէ մեռաւ.
յս կալաւ զձե
ռանէ նորա. եւ յա

րոյց զնա. եւ կանգ
նեցաւ
ւ իբրեւ եմուտ
նա ի տուն. աշա
կերտքն առանձինն
հարցին ցնա. մեք
ընդէ՞ր ոչ կարացաք
հանել զնա. եւ նա ասէ
ցնոսա. այս ազգ. ոչ
իւիք ելանէ. եթէ ոչ
պահօք եւ ա
ղաւթիւք.
ւանտի ելեալ
անցանէին ըն
դ գալիլէացւոցն
եւ ոչ կամէր եթէ ոք
գիտասցէ. քանզի
ուսուցանէր զաշա
կերտսն իւր. եւ ասէր
ցնոսա. եթէ որդի
մարդոյ մատնելոց է

մտ ղ լ
ղբ ճա ճհղ

ի ձեռս մարդկան.
եւ սպանցեն զնա. եւ
իբրեւ սպանցի յերիր
յաւուր յարիցէ:
Նոքա ոչ գիտէին
զբանն. եւ երկնչէ
ին հարցանել ցնա:
ղբ/ե Եւ եկին ի Կափառնա
ում. եւ իբրեւ եմուտ
ի տուն. հարցանէր
զնոսա. զինչ վիճէ
իք ընդ ճանապար
հայն ընդ միմեանս
Եւ նոքա լռեցին:
ղգ/ա Քանզի ընդ միմեանս
վիճեցին ի ճանապար
հին. թէ ով մեծ
իցէ:
Եւ նստեալ
կոչեաց զերկոտա
սանսն եւ ասէ ցնոսա.

եթէ ոք կամի առաջին
լինել եղիցի ամենե
ցուն յետին. եւ ամե
նեցուն սպասաւոր:
Եւ առեալ մանուկ
մի կացոյց ի մէջ նոցա.
եւ ընկալեալ զնա ի
գիրկս իւր ասէ ցնոսա.
որ միանգամ յայսպի
սի մանկանց ընդունի
յանուն իմ զիս ընդու նի:
ղդ/ա Եւ որ զիս ընդունի
ոչ զիս ընդունի. այլ
զայն որ առաքեացն
զիս:
ղե/ը Պատասխանի ետ
նմա Յովհաննէս եւ
ասէ. վարդապետ
տեսաք զոմն զի յանուն
քո դեւս հանէր եւ ըն
մեզ ոչ զհետ երթայր

Մր	Մր	Ղ	Հյ
ղբ	ղդ	ձա	
ղէ	ղէ		

[illegible] [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Կենդանի նկար

[illegible]

[illegible] [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Ձայնք

[illegible] [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ՀԷ

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

եղեւ Հօրէ

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

մատանէ յաղագս աւանդութե
ան· զանց եղեն ... սայր
ունել եւ ա[illegible] հայ
եւ
որդն ոտսյա ոչ
[illegible] եւ հա[illegible]
չեղանի · զհանեսցին
... Հայր ... ցի։

ՃԻԵ
Է
... ոչ պատուեսցէ
զհայր [illegible] իւր
հայրենեացն։

... ղ[illegible]
բարւոք մարգարէ ... ձեր
զարդն եւ խարդախու
Եսայի մարգարէ
[illegible]

ՃԻԶ
Է
... [illegible]
[illegible]
[illegible]
ասացն · յիւնդ յու
[illegible]
... յանձամն

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

խօսեցաւ ժողովրդեան
սրբոց · եւ ասացեալ
վերայ զօրաւորին։

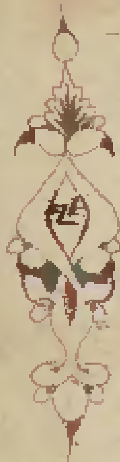
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
եւ ասէ ... եւ ...
[illegible]
... Դաւիթ։

[illegible]
[illegible]
ղայ[illegible] Հայր
Տուեալ։

[illegible]
[illegible]
[illegible]
Դաւիթ։

[illegible]
[illegible]
[illegible]

Մր · ՃԹ · ՃԺԲ
Ղ · ՃԿԵ
Յ · ՃԿԶ

սրտութեան ձեռոց գլ·
ընդ զաւրապետութեանն
զայն · այլ ի կինք զուանէ
առաջարածոց առն եւ
եգարամարդիտաս անձ ձգ Է
եւ ասէ · փառաւորութեան
թող զի այս դժոխաւր
եւ զխայր · եւ եւ յիշատէ
զՀեռակնալ Հերոց եւ ե-
ղեցին եկեղոցն իմոյ
մեռեալ · եւ այսու Հետեւ
ոչ էնէրկու · այլ մայր
մեռեալ · առաջաբանն
զառաքեալ մաւրամեծ
Նեացէ ·
ձդ Է · ժամանակն իմ մերձեալ
աշակերտաւքն իմոց
Հարցեն ցնա ·
ասէ ցնոսա ·
ձե Է Թէ ոչ ասաց ձեռն
զի զմինն եւ արասցէ

այլ Հնոյ · եւ կինն էթէ
եւ զի յառնէ իւրմէ
Եւ եղիցի առն
այլ մհնոյ ·
· մխաստասյա
Նեփթաղիմայ
մանկունք զի ձեւեն
ղեցէ նոցա · եւ կաշա
կերակուրն ասացեալ այն
ոգին որդասարցանէ
իմն ·
ըրեւեալ ցի · ըաղ
կացցեալ · ասսաւելոյ
նոցա եւ ասէ · Թագաւոր
մանկունք զդաւառակս ·
եւ մի արդեւ ու զգաւա ·
զլոյսն ըսելոյն ու
քաղաքութեամբ
մեծամեծ ձեզ ·
ոչ՝ ընկալ զի զաւրէ
ութեամբ երկրորդ

մր ձդ ձէ · ղ ձղէ · յ ձղ

մր ծկ · ղ մխղ · յ ձղը

ւ առեալ զնոսա ի գիրկս · ձեռնեդ ի վե
րա. եւ օրհնեաց
զնոսա:

ՃԵ Բ կը ւ ընդ ելանելն նո
րա ի ճանապարհ · ընթացեալ մի
ա՛ռ հաս այր ոմն մեծա
տուն ընթացեալ ի ծու
նր կրկնեալ · Հարցա ՃԶ Է
նէր ցնա եւ ասէր · վար
դապետ բարի զի՞նչ գոր
ծեցից · զկեանսն
յաւիտենականս
ժառանգեցից:

սէ ցնա յս · զի՞
ասես զիս բարի:
չէ ոք բարի · բայց մի
այն ա՛ծ Հայր · զպատուի
րանս գիտես · մի՛ շը ՃԷ Բ
նար · մի՛ սպանաներ ·

մի՛ գողանար · մի՛ սուտ
վկայեր · պատուեա՛
զհայր քո եւ զմայր:

ա պատասխանի
ետ եւ ասէ ցնա · վար
դապետ · զայդ ամեն
այն պահեցի · ի մանկու
թենէ իմմէ · արդ
զի՞նչ եւս պակասիցեմ:

ւ յս հայեցեալ ի
նա սիրեաց զնա:

ւ ասէ ցնա մի ինչ
պակասէ քեզ · եթէ
կամիս կատարեալ լի
նել · երթ զոր ինչ ունիս
վաճառեա · եւ տուր
աղքատաց եւ ունիցիս
գանձս յերկինս եւ առ
զխաչն եւ եկ զկնի իմ:

ա խոժոռեալ
ընդ բանն · գնաց տրտ

Մտ ՃԵ · Ղ ՃԿԱ ՄԺԹ · Մ ՃՂԴ
Մտ ՃԸ ՃԺԶ · Ղ ՃԽԸ ՄԺԳ Մ · Մ ՃՂԹ ՃՂԷ

տում։ զի ունէր ստացուածս
բազումս։
Հայեցեալ յայս
կոյս յայնկոյս յս ա-
սէ ցաշակերտսն զի
որպէս դժուարին որ
զինչս ունին մտանել
յարքայութիւն այ։
Աշակերտքն զար-
մացեալ էին ընդ
բանիցն նորա։
Եւ յս դարձեալ պա
տասխանի ետ ցնոսա
եւ ասէ։ որդեակք որ
չափ դժուարին է յու
սացելոց ինչս մտա ՃԺ
նել յարքայութիւն
այ։ դիւրին է մալխոյ
ընդ ծակ ասղան ան
ցանել։ քան մեծա
տան յարքայութիւն

այ մտանել։
Նոքա առաւել
եւս զարմանային եւ ա
սէին ընդ միմեանս։
եւ ո՞վ կարասցէ ապ
րել։
Հայեցեալ ընդ նո
սա յս ասէ առ ի մարդ
կանէ այդ անհնարին է
այլ ոչ առ յայ։
Սկսաւ ասել ցյս։
Կանոն ասէ
ցնա պետրոս
ահաւասիկ մեք թողաք
զամենայն եւ եկաք
զկնի քո։
Պատասխանի ետ յս
եւ ասէ։ ամէն ա
սեմ ձեզ։ ոչ ոք է որ
թող զտուն։ կամ եղ
բարս։ կամ քորս։
կամ հայր։ կամ մայր։

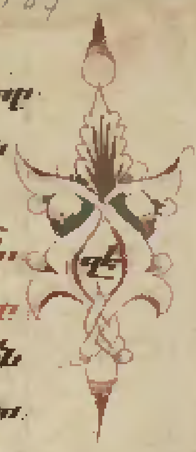
մտ ՃԺԴ · Ղ մհա · Յ ՃԿԵ

կամ զորդիս · կամ զա
գարակս վասն իմ ·
կամ վասն աւետարա
նին · եւ թէ ոչ առնու
ցու հարիւրապատիկ
իսկ այժմ յայսմ ժամանա
նակի տունս եւ եղբա
րս · եւ քորս · եւ մարս
եւ որդիս · եւ ագարա
կս հալածանօք հան
դերձ · եւ յաշխարհին
ն որ գալոց է զ
կեանսն յաւիտե
նականս ։

ճխա Բ Բազումք եղից
ին առաջինք · յետինք ·
եւ յետինք առաջինք ։

ճխբ Ը Եւ էին ի ճանապար
հի · ելանել յԵրուսաղէ
մ · եւ երթայր յա
ռաջ նոցա Յիսուս ·

եւ զարմանային եւ որ
զհետ նորա երթային
երկնչէին ·

ւ առեալ դար
ձեալ զեր
կոտասանսն առան
ձին · սկսաւ ասել նո
ցա զինչ անցք ան
ցանելոց էին ընդ նա ·
թէ ահա ելանեմք յե
րուսաղէմ · եւ որդի մար
դոյ մատնեսցի քա
հանայապետիցն · եւ
դպրաց · եւ դատես
ցեն զնա ի մահ · եւ մա
տնեսցեն զնա հեթա
նոսաց · եւ կատակես
ցեն զնա · եւ հար
կանիցեն զնա · եւ թքա
նիցեն ի նա · եւ սպան
ցեն · եւ յետ երից աւուր
յարիցէ ։

Մտ	Ղ	Յ
ճխա	ճհգ	Կղթ
ճկբ	մհբ	ճա

Ա
եւԹ ութիւն առձեռ
ձեռ յանկարծ ու եղով
Հանդերձ որ ուրախ զե
բերելոց · և առաքեցեր
զառաջ առաջեա կամակ
զնորոգիչ եւ որ ... ցող
եկեղեցեաց աղբեր :
Անձն առաքեալ
զի ... կամօք ... զի
... առաքեցէ :
Անզ առաքեցեր
ամենեցուն զնորոգ
ցողք · ... յաղԹող
մե · և ... Հեթեն ի
... :
առաքեալ ... եւ
յո և առաքեալ
ոչ զարմանք զինչ
... · կամօք ...
զառաքեալ զօրաւոր
... կամ զմիջնորդ

Թեւենն մարտէ ... զոր
... և
նոքա առաքեցեր
... :
... առաքեալ
զօր ... զօրաւոր
... :
և ... Թեւենն զոր
... :
...
... առաքեալ
... յաՀեկի · ... առաք
... սուրբ առաքեալ
... :
... զայն
առաքեալ · ...
... յանկարծ
... եղով Հանդերձ :
... առաքեալ
առաքեալ և առաքեալ

մ ... մ
...

[illegible]

Թագաւորաց [illegible]

ց․ և մեծամեծ [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] · յաշակերտսն

իւր ասէր ·

Ե[illegible]

[illegible] · զի ձեր

[illegible]

Ե[illegible]

[illegible]

[illegible]

Ե[illegible]

[illegible]

[illegible]

Ե[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Ե[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] · եւ

[illegible] · եր[illegible]

[illegible]

[illegible] · վասն

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ցնծացէք

եւ [illegible]

[illegible] ձեզ · [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] · եւ

[illegible]

[illegible] :

Վ[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] :

Վ[illegible]

[illegible]

կայքն ։ ասեն ցնոսա ·
զինչ [illegible] վասն ա-
[illegible] ։

[illegible] ասեն
ցնոսա · [illegible]
[illegible]
[illegible] ։

[illegible]
[illegible] · և [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ։

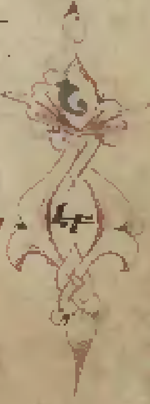
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ։

[illegible]
[illegible]
[illegible] · և [illegible]
[illegible]
[illegible] և

[illegible] · ա-
ղաղակեն [illegible] և ասեն,
[illegible] ։
[illegible]
[illegible]
[illegible] · [illegible]
[illegible]
[illegible] ·
Խաղաղութեան յեր-
կինս և փառք ի բար-
ձունս ։

[illegible]
[illegible] · և [illegible]
[illegible]
[illegible] · և [illegible]
[illegible] · [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ։

[illegible] ·
[illegible]

ելանէին ի բեթանիայ
քաղցեաւ. եւ տեսեալ թզե
նի մի ի հեռաստանէ
որ ունէր տերեւ. եւ եկն եթէ
գուցէ գտանիցէ ինչ ի նմա:
Եւ իբրեւ եկն ի նմա
ոչինչ եգիտ. բայց
միայն տերեւ. զի ոչ
էր ժամանակ
Թզոյ.

Պատասխանի ետ
եւ ասէ ցնա. մի եւս
ոք յաւիտենից ի քէն
պտուղ կերիցէ:
Եւ լսէին աշակերտքն
նորա:

ձիա Եւ գան յԵրուսաղէմ. եւ մտեալ ի ձիբ
ա
տաճարն սկսաւ
հանել զվաճառա
կանսն. եւ զգնօղս
որ էին ի տաճարին

եւ զսեղանս հատա
վաճառացն ցրուեաց
եւ զաթոռս աղաւնե
վաճառացն կործա
նեաց. եւ ոչ թողոյր
եթէ ոք անօթ
անցուցանիցէ ընդ
տաճարն.

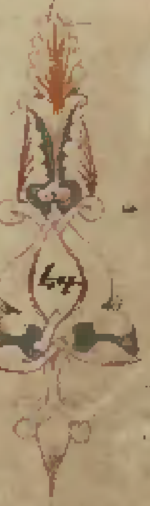
Եւ ուսուցանէր
զնոսա եւ ասէր. ոչ
գրեալ է թէ տուն իմ
տուն աղօթից կո
չեսցի ամենայն հե
թանոսաց. եւ դուք ա
րարէք զդա այր
աւազակաց:

Եւ լուան քահանայա
պետքն եւ դպիրք. եւ
խնդրէին թէ որպէս
կորուսցեն զնա. քանզի
երկնչէին ի նմանէ:

մր ձիա · ղ մը · յ իա · մ ճեա · մր ձիբ

զի ամենայն ժողովու
րդն զարմացեալ էր
ընդ վարդապետութիւն նորա:
Եւ իբրեւ երեկոյ եղե
ւ. արտաքս ելանէր
ի քաղաքէն:
Եւ ընդ առաւօտս այ
գուն. անցանէին ընդ ան
ցս. տեսանէին զթ
զենին զի ցամաքեալ էր
յարմատոց. յիշեաց
պետրոս եւ ասէ ցնա
ռաբբի. ահաւասիկ
սին. թզենին զոր ա
նիծեր. ցամաքեցաւ:
Պատասխանի ետ
Յս եւ ասէ ցնոսա.
Թէ ունիցիք զհաւատս
Աստուծոյ. ամէն ասեմ
ձեզ. որ ոք ասասցէ
լերինս այսմիկ. բարձ

ձիր եւ անկիր ի ծով.
եւ ոչ երկմտեսցէ ի սր
տի իւրում. այլ հաւատ
ասցէ թէ զոր ասէն լինի
եղիցի նմա զոր ինչ
ասասցէ:
Վասն այսորիկ աս
եմ ձեզ. զամենայն
ինչ խնդրեսցէք յաղօթս
առնիցէք խնդրիցէք
եւ հաւատասջիք թէ
առնուք եւ եղիցի ձեզ:
Եւ յորժամ յաղօ
թս կայցէք. թողու
ցուք եթէ ունիցիք
ինչ զումեքէ. զի եւ
Հայրն ձեր որ յերկին
սն է թողցէ ձեզ
զյանցանս ձեր:
[illegible]
[illegible]

յէմ· եւ մինչ շրջէր ի տա
ճարին զջնէր·
գան առ նա քահանա
յապետքն եւ դպիրք
եւ ծերք· եւ ասեն ցնա
որո՞վ իշխանութեամբ
առնես զայդ եւ ո՞ ետ
քեզ զիշխանութիւն
զայդ·

Պատասխանի ետ
յս եւ ասէ ցնոսա
հարցից եւ ես զձեզ բան
մի· տուք ինձ պատաս
խանի· եւ ասացից
ձեզ որով իշխանու
թեամբ առնեմ զայս·

Մկրտութիւնն
յոհաննու յերկնից
էր թէ ի մարդկանէ·
տուք ինձ պատաս
խանի·

ՃԻԸ

Խորհէին ընդ մի
մեանս եւ ասէին·
եթէ ասեմք եթէ յերկ
նից· ասէ ցմեզ թէ ըն
դէր ոչ հաւատա
ցէք նմա· այլ եթէ
ասեմք ի մարդկանէ
երկնչէին ի ժողովր
դենէն· զի ամենե
քին զյոհաննէս
զկալեալն թէ մարգա
րէ է·

Պատասխանի ետու
ն եւ ասեն ցյս չգի
տեմք·

Պ յս ետ նոցա պա
տասխանի եւ ասէ·
եւ ոչ ես ասեմ ձեզ
որով իշխանութեամբ
առնեմ զայս·

Եւ սկսաւ խօսել

Ճ ՃԻԸ ՂՃԽԱ ՃՃԼԱ

ընդ ձեռս ատելւոյ
և անկ։

...ր մեղանչեցաք
այսօր · և ածցես
[illegible] · և զօ
րս հրեշտակաց ·
և [illegible]
և [illegible]
...

...ատ մեղանչեցաք
[illegible]
[illegible] · զի ի
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

...ղջ[illegible]
[illegible]
և [illegible]

ատեցին · և ողորմեսցէ
[illegible]։
...շնորհեա մեզ
[illegible]
ոչ պահեն։
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]։

Այս՝ [illegible]
[illegible] · [illegible]
[illegible]
և անկ · Թէպէտ [illegible]
[illegible]
[illegible]։
[illegible]
[illegible]
[illegible] · ամենակալ
[illegible] · Եւ
[illegible] · և
մինչև [illegible] ամէն.

ևկալեալ զնա սպա_
նին և հանին արտա
քոյ այգւոյն : ՃԼ
Արդ՝ զինչ արաս Ե
ցէ տէր այգւոյն · ե_
կեսցէ և կորուսցէ
զմշակսն : և տացէ
զայգին ի ձեռս այլոց :
Ոչ զգիրս զայսու_
ցէ ընթերցեալ ի ձեր
թէ զվէմն զոր անար
գեցին շինողքն նա
նայ եղև գլուխ ան
կեան · ի տէ եղև այս
և է սքանչելի յաչս
մեր :
ՃԼԱ Ը Խնդրէին զնա
ունել : և երկեան ի
ժողովրդենէն · զի
գիտացին թէ առ
նոսա ասաց զառակն ·

և թողին զնա և գնա_
ցին :
ՃԼԲ Ե Առաքեն առ նա
զոմանս ի փարիսեց
ւոցն · և ի հերով
դիանոսաց · զի
զնա որսասցեն բա
նիւ :
Նոքա եկեալ հար
ցանէին զնա նեն
գութեամբ և ասէ
ին վարդապետ գի
տեմք զի ճշմարիտ ես ·
և ոչ ինչ փոյթ է քեզ
զումեքէ · զի ոչ հայիս
յերեսս մարդկան :
այլ ճշմարտութե
զճանապարհն այ ու_
սուցանես · արդ ա_
սա մեզ · արժան է
հարկս տալ կայսեր ·

մր ՃՀԸ · ղ մԼմկ · յ ՀՃԷ · մ մի
մր ՃԼ · ղ մրմկ · յ ՃԸ · մ մրգ

եթէ ասացուք թէ՞նչ ա
ասացուք ։
[Վ]ոյս փառաց ցինի
ծառայութեան նորա
ամենայն ցնոսա ․ որ ճար
[illegible] ․
[illegible]
մերձեալսն ․
[Վ]ասն բերելն ․
[Վ]ասն ամենայն ըղձ
պատասխանաւոր կամ
զինի
[Վ]ասն ամենեցուն
կոչելոց ․
[Վ]ասն [illegible]
յն և ամենայն ․
եւ թագաւորն [illegible]
մերկացուցեալ [illegible] ․
[Վ]ասն [illegible]
[illegible] ։

Եւ մատեան
սադու ․ կեցիքն որ
ասեն թէ չիք յարու
թեան ․ Հարցանէին
զնա և ասէին ․ վար
դապետ ։ Մովսէս
գրեաց մեզ թէ որոյ
եղբայր մեռանիցի ․
և թողուցու կին ․ և զա
ւակ ոչ թողուցու ․ զի առ
ցէ եղբայր նորա զկին
կինն նորա ․ և յարուսցէ
զաւակ եղբաւր
իւրում ։
[Ե]ւթն եղբարք
էին առ մեզ ․ ա
ռաջինն առ կին և մե
ռաւ ․ և ոչ եթող զա
ւակ ․ և երկրորդն առ
զնոյն և մեռաւ ․ և ոչ
նա եթող զաւակ ․

նոյնպէս և երրորդն .
առ զնոյն . և եւթնե
քեանն . և ո՛չ թողին
զաւակ . յետ ամենե
ցուն մեռաւ և կինն .
արդ ի յարութեանն
յորժամ յառնիցեն
ո՞յր ի նոցանէ լինիցի
կինն . զի եւթնեքեան
կալան զնա կնութեան .
Պատասխանի ետ
յս և ասէ ցնոսա
ո՞չ վասն այդորիկ իսկ
մոլորեալ էք զի ո՛չ
գիտէք զգիրս և ո՛չ զզօ Ձա
րութիւնն այ .
Զի յորժամ ի մեռե
լոց յառնիցեն ո՛չ կա
նայս առնեն . և ո՛չ կա
նայք արանց լինին .

այլ են որպէս հրեշտակք
երկնից որ յերկինսն են .
Այլ վասն յարու
թեան մեռելոց զի յառ
նեն . չիցէ՞ ընթերցեալ
ձեր . ի գիրսն մովսիսի .
ի մորենւոջն որպէս
ասաց ցնա ած : ես եմ
ած աբրահամու
մու . և ած իսահակայ .
և ած յակոբայ : և ո՛չ
է ած մեռելոց այլ կեն
դանեաց . և դուք յոյժ
յոյժ մոլորեալ էք .
Մատուցեալ մի
ոմն ի դպրացն . լուեալ
նոցա մինչ վիճէին
իբրև ետես եթէ բար
ւոք ետ նոցա պատասխա
նին . եհարց ցնա
և ասէ ո՞ր պատուիրան

մր
Ձա

Մ
մրդ

Ե տուածն
Յի պատասխանի ետ · ա
ռաջին քան զամենայն
պատուիրան · տէր ած մեր
տէր մի է · և սիրեսցես
զտէր ած քո յամենայն
սրտէ քումմէ · և յա
մենայն անձնէ քում
մէ · և յամենայն մտ
աց քոց · և յամե
նայն զօրութենէ
քումմէ · այս է առա
ջին պատուիրան :
Եւ երկրորդն նման
սմին · սիրեսցես զըն
կեր քո իբրև զանձն
քո · մեծ քան զսոսա այ
լ պատուիրան
ոչ գոյ ·
Եւ ասէ ցնա դպիրն
բարւոք վարդա

պետ ճշմարտութ
ասացեր թէ մի է
և ոչ գոյ այլ բաց ի նմ
մանէ · և սիրել զնա
յամենայն սրտէ · և
յամենայն իմաստու
թենէ · և յամենայն
մտաց · և սիրել զըն
կեր իբրև զանձն ·
առաւել է քան զող
ջակէզս և զպատարագս :
Եւ տեսեալ Յիսուս
իմաստութեամբ ետ
զպատասխանին ·
ասէ ցնա ոչ ես հեռի
յարքայութենէ այ ·
Եւ ոչ ոք իշխէր
այնուհետև հարցա
նել զնա :
սասանս
Ննջեցելոց

ասէր մինչ ուսուցա
նէր ի տաճարին · զի
արդ ասեն դպիրքն
եթէ քս որդի դաւթ
է · և ինքն դաւիթ հոգ
ւովն ասէ · ասաց տր
ցտր իմ · նիստ ընդ աջ
մէ իմմէ · մինչև եդից
զթշնամիս քո պատուան
դան ոտից քոց :
արդ եթէ ինքն իսկ
դաւիթ զնա տր կո
չէ · զիարդ լինիցի որ
դի նորա :
Եւ բազում ժողով
ուրդ · լսէին նմա քաղ
ցրութբ :
Եւ ասէր ուսուցա
նէր ի վարդապետութ
եան իւրում ·
զգոյշ լերուք ի դպրաց
անտի · որ կամին
ի հանդերձս երթեւեկս
շրջել · զողջոյնս ի հր
ապարակս · ի հրապարակս ·
և զնախաթոռս ի ժո
ղովուրդս · և զգահս
զգլուխս ընթրեաց · որ
ուտեն զտունս այրեաց ·
պատճառանօք երկար
կացեալ · աղօթս ·
նոքա ընկալցին ա
ւելի դատաստանս ·
Եւ նստեալ յսի հանդէպ գան
ձանակին · հայէր
թէ որպէս ժողովուրդն
արկանէր պղինձ
ի գանձանակն · և բա
զում մեծատունք ար
կանէին բազում · եկն
այրի մի · և արկ երկու
լումայս · որ է նաքարա
կիտ մի :

Եւ կոչեցեալ զաշակերտսն
իւր ա-
սէ ցնոսա· ամէն ա-
սեմ ձեզ· զի այրին
այն աղքատ առ-
աւել քան զամենեսե-
ան որ արկին ի գանձ-
անակն· զի ամենե-
քեան ի յաւելորդաց
իւրեանց արկին· այլ
նա ի կարօտութենէ
իւրմէ զամենայն զոր
ինչ ունէր արկ
զամենայն կեանս
իւր:

[illegible]
[illegible]

ճարէն անտի· ասէ ցնա
մի յաշակերտացն իւրոց·
վարդապետ· տես
որպիսի· քարինքս
եւ որպիսի շինուածքս:
Պատասխանի ետ
նմա յս եւ ասէ· տե-
սանես զայդ ամե-
նայն շինուածս· ա-
մէն ասեմ ձեզ· եթէ
ոչ թողցի աստ քա-
ր ի վերայ քարի որ ոչ
քակտեսցի:
Եւ մինչդեռ նստէր նա
ի լերինն ձիթենեաց
յանդիման տաճա-
րին· հարցանէին զնա
առանձինն պետրոս
եւ յակոբոս· եւ յով-
հաննէս· եւ անդրէաս·
ասա մեզ երբ լինիցի
այդ· եւ զինչ նշանք
յորժամ կատարել
լինիցի այդ ամենայն:
Պատասխանի ետ եւ

յս̄ եւ ասէ ցնոսա.
զգոյշ կացէք. մի՛ ոք
զձեզ խաբեսցէ. զի բա
զումք եկեսցեն յանու
ն իմ եւ ասասցեն թէ ես
եմ. եւ զբազումս
մոլորեցուսցեն:

[illegible] Այլ յորժամ լսի
ցէք պատերազմունս.
եւ համբաւս պատե
րազմաց. մի խռովի
ցիք. զի պարտ է լինել
բայց չեւ է կատարած:
Յարիցէ ազգ
յազգի վերայ. եւ թա
գաւորութիւն ի թա
գաւորութեան վե
րայ. եւ եղիցին շարժ
մունք ի տեղիս տեղիս
սով. եւ խռովութիւնք.
սկիզբն [illegible]

բն. երկանց:
* Այլ զգոյշ լերուք
դուք անձանց
[illegible]
Այլ յորժամ տա
նիցեն զձեզ մատնել
մի յառաջագոյն հո
գայցէք. եւ մի խորհիցիք
ածեցէք թէ զինչ խօսի
ցիք. այլ որ ինչ տա
ցի ձեզ ի նմին ժամու
զայն խօսեսջիք. զի ոչ
էք դուք որ խօսիցիք
դ. այլ հոգին սուրբ:
Մատնեսցէ եղբայր
զեղբայր ի մահ եւ հայր
զորդի. եւ յարիցեն որ
դիք ի վերայ հարց. եւ
սպանանիցեն զնոսա.
եւ եղիջիք ատեցեալ ի
յամենեցունց վասն
անուան իմոյ:

* Եւ մատնեսցեն զձեզ յատեանս եւ ի ժողովուրդս [illegible]
[illegible]
[illegible] քարոզել զաւետարանս:

[illegible]

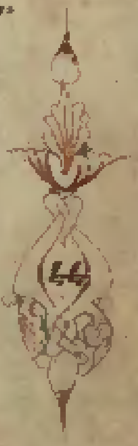
Բայց որ համբերես-
ցէ ի սպառ · նա
կեցցէ ։
Յորժամ տեսանի-
ցէք զպղծութիւնս
աւերածին · զի կայցէ
կանգնեալ ուր ոչ է ար-
ժան ։ որ ընթեռնուն
իմասցի ։
Յայնժամ որ ի Հրէ-
աստանի իցեն փա-
խիցեն ի լերինս · եւ որ
ի տանիս անդ իցէ ·
մի իջցէ ի տուն . եւ մի
մտցէ բառնալ ինչ ի
տանէ իւրմէ . եւ որ յա-
գարակին իցէ մի դար-
ձցի յետս առնուլ զիւր
հանդերձս ·
Վայ իցէ յղեաց
եւ ստնտուաց յաւու-
րսն յայնոսիկ ։
Աղաւթեսցէք
զի մի ձմերայնի լի-
նիցի այն ։
Զի եղիցին աւուրքն
այնոքիկ նեղութեանց
որպիսի ոչ եղեն երբէք ·
ի սկզբանէ արարածոց ·
մինչեւ ցայժմ . եւ մի
այլ եղիցի ։
Եթէ ոչ էր կարճեալ Տէր
զաւուրսն զայնո-
սիկ · վասն ընտրելոց
նորա · ոչ ապրէր ա-
մենայն մարմին · այլ
վասն ընտրելոցն զորս
ընտրեաց · կարճեաց
զաւուրսն զայնոսիկ ·
Յայնժամ եթէ ոք
ասիցէ ձեզ · եթէ ահա
աստ է քրիստոս կամ ա-

[illegible]

նմա. Մի՛ հաւատայք.
[Զ]ի յարիցեն սուտ
քրիստոսք. եւ սուտ
մարգարէք. եւ տա
ցեն նշանս եւ արուես
տս. առ ի մոլորեցու
ցանել. եթէ հնար
ինչ իցէ եւ զընտրեալսն.
[Ա]յլ դուք զգոյշ լե
րուք. ահաւասիկ
յառաջագոյն ասա
ցի ձեզ զամենայն.
[Ա]յլ յաւուրսն յայ
նոսիկ. յետ նեղութեան
այնորիկ. արեգակն
խաւարեսցի. եւ լու
սինն ոչ տացէ զլոյս
իւր. եւ աստեղք յեր
կնից թաւալեսցին.
եւ զօրութիւնք յեր
կինս շարժեսցին.

[Ե]ւ յայնժամ տեսցեն
զորդի մարդոյ եկեալ
ամպովք. եւ զօրութեամբ
եւ փառօք բազմօք.
[Ե]ւ յայնժամ առա
քեսցէ զհրեշտակս իւր.
եւ ժողովեսցէ զընտ
րեալս իւր ի չորից հող
մոց ի ծագաց երկրի
մինչեւ ի ծագս երկնից.
[Ա]յլ ի թզենւոյ
անտի ուսարուք զա
ռակն. յորժամ ոստք
նորա կակ
ղասցին. եւ տերեւ
արձակեսցէ. գի
տէք թէ մերձ է ամա
ռն. Նոյնպէս եւ դուք
յորժամ տեսանիցէք
զայս ամենայն եղեալ
գիտասջիք թէ մերձ է
առ դուրս.

էն ասեմ ձեզ
թէ ոչ անցցէ ազգս
այս. մինչեւ այս ամե
նայն եղիցի.
կինք եւ երկիր
անցցեն. եւ բանք իմ
ոչ անցանիցեն.
վասն աւուրն
այնորիկ. եւ ժամու ոչ
ոք գիտէ. ոչ հրեշտա
կք յերկինս. եւ ոչ որ
դի. բայց միայն հայր.
գոյշ լերուք. տքնե
ցէք եւ կացէք յաղօ
թս. զի ոչ գիտէք երբ
ժամանակն իցէ.
պէս այր մի գնա
ցեալ հեռու. եթող զտուն
իւր. եւ ետ ծառայից
իւրոց իշխանութիւն.
եւ իւրաքանչիւր զգոր
ծ իւր. եւ դռնապանին
պատուէր ետ զի
արթուն կացցէ.
թուն կա
ցէք. զի ոչ գիտէք եթէ
երբ տէր տանն գայցէ.
յերեկորեա. եթէ ի մէջ
գիշերի. եթէ ի հաւա
խօսի. եթէ ընդ առա
ւօտս. գուցէ
եկեալ յանկարծ գտանէ
զձեզ ննջեցեալս.
որ ձեզդ ասեմ
ամենեցուն աս
եմ արթուն կա
ցէք.

Աւետարանն
Եւ ատեանն

կէտք յաւետարանս
այս.

ՃԽԵ

Նոքա եկին բարեհամա
ռաջեալքն · եւ գոչէին
եթէ զինչ զնա նենգեն ·
զա կամէին սպանա
նելն · բայց ասէին
թէ մի խոստանամ ասա · զի
մի խոստովանութեան զնա
ցի ժողովեալ խաւսն ·

ՃԽԶ
ա
[իսր]

Մինչ ելանէր ի տաճա
րէն · իսկ աշակերտն
բարոյն բարգեաղ ·
եւ նա մի ուսանէր
չինչ եղեւ ուսուցանէր ·
ազնուին մեծապէս ·
եւ բեկեալ զշէնսն է
հեղ խնդրապէս
նորա :

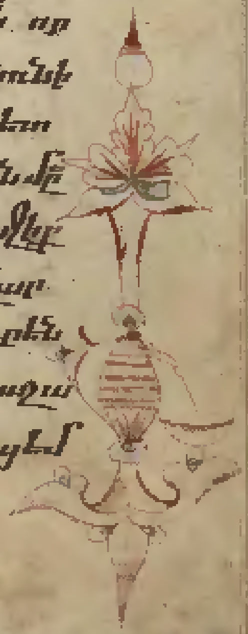
Եւ աշակերտքն
զչարէին եւ ասէին
ընդ երե կորուսանել
զնա այսուհետեւ · մեր

ՃԽԷ
Է

Թէ երբ լինիցի սա
ռէ · ամենեքին բարեկեցք
հարկեալ զանհեթանոսն
եւ ասեն ... · եւ
զայր անայթին նմա յայտ ·
ցուցանէ ցնոսա
Թող աւուր զինք · զինչ
խնդրանէք զխորհ
մեռանի զորդեաց ·
դա ... · յամենայն ·
ժամ զան ... ընդ
Զեղ ... · եւ յորժամ
կամիք կատարել · առ
նեղութեանս [illegible] · այլ
զինչ · յամենայն ժամ
ընդ ձեզ ...
այլ զոր ... ...
[illegible] ... ...
[illegible] ... ...
ի նշան ... ...
Մինչ ... Հազ.

ուր եւ քարոզեսցի
աւետարանս այս ընդ
ամենայն աշխարհ.
եւ զոր արարն դա խօ
սեսցի վասն յիշատա
կնոջն.

ԺԴ Է [Յ]ուդաս. սկարիովտ
ացի. մի յերկոտա
սանիցն [illegible] · գնաց
առ քահանայապետս
ն զի մատնեսցէ
զնա · նոքա
իբրեւ լուան
եղեն ուրախ · եւ խոստա
ցան նմա · արծաթ
տալ: եւ խնդրէր թէ
զի որպէս պատեհաւ
մատնեսցէ զնա.
Եւ յառաջ
նում աւուր բա
ղարջակերացն յոր
ժամ զզատիկն զե
նուին · ասեն ցնա
աշակերտքն · ուր կա
միս երթիցուք պատ
րաստեսցուք քեզ
ուտել զզատիկն.
Եւ առաքէ երկուս
յաշակերտացն իւ
րոց · եւ ասէ ցնոսա.
երթայք ի քաղաքն
եւ իբրեւ մտանիցէք
ի քաղաքն · պատա
հեսցէ ձեզ այր մի. որ
սափոր ջրոյ յուսանի
ցէ · երթիջիք զհետ
նորա · եւ յորում մտ
անիցէ · ասասջիք
ցտանուտէրն · վար
դապետն ասէ · ուր է
աւթեւանն · ուր զա
կերից աշակերտօք իմ

Մր ԺԴ — Ղ ՃԿԱ — Յ ՃԶԵ

մ զպասեքն · եւ նա ցուց
ցէ ձեզ վերնատուն մի
մեծ զարդարեալ ·
անդ պատրաստեսջ
իք մեզ ·

[illegible] Ելին աշակերտքն եւ եկին ի քաղաքն · եւ գտին որպէս ասացն նոցա · եւ պատրաստեցին զպասեքն ·

[illegible] Եւ ընդ երեկոյս ե
կն ընդ երկոտասա
նսն հանդերձ ·

Եւ մինչդեռ բազմե
ալ էին · եւ ուտէին
ասէ յս · ամէն ասեմ [illegible]
ձեզ · զի մի ի ձէնջ
մատնեսցէ զիս · որ
ուտէ ընդ իս ·

[illegible] Եւ նոքա սկսան տրտ
մել եւ ասել ցնա մի ըստ
միոջէ · միթէ ես իցեմ
եւ այլն · միթէ ես իցեմ ·

Եւ նա պատասխանի
ետ եւ ասէ ցնոսա ·
մի յերկոտասանից
այդի · որ մխեաց ընդ
իս ի սկաւառակն ·

Որդի մարդոյ
երթայ որպէս գրեալ
է վասն նորա · բայց
վայ մարդոյն այն
միկ յորոյ ձեռն
մատնեսցի · Որդի մարդոյ

Լաւ էր նմա եթէ
չէր ծնեալ մարդն
այն ·

Եւ մինչդեռ ուտ
էին առ յս հաց
օրհնեաց եւ եբեկ
ետ նոցա եւ ասէ · առ

Մտ	Ղկ	Յ	Մ	Մտ	Ղկ	Յ	Մ
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

ռէք. այս է մարմին իմ:

ՃԿԴ [Ե]ւ առեալ բաժակ
գոհացաւ: Ետ նոցա
եւ արբին ի նմանէ ա-
մենեքեան: Եւ ասէ
ցնոսա: Այս է արիւն
իմ նորոյ ուխտի որ
վասն բազմաց
հեղու:
[Ա]մէն ասեմ ձեզ.
թէ ոչ եւս յարբից
ի բերոյ այգւոյ մին-
չեւ յաւուրն յայն յոր-
ժամ արբից զնա նոր
յարքայութեանն այ:
ՃԿԵ [Ե]ւ օրհնեալ ելին
ի լեառն Ձի-
թենեաց:
ՃԿԶ Եւ ասէ ցնոսա
Յս. ամենե-
քեան գայթակղեսջիք

ի յիս յայսմ գիշերի
ՃԿԷ [Զ]ի գրեալ է թէ հա-
րից զհովիւն եւ
ոչխարքն ցրուեսցին:
[Ա]յլ յետ յարութե-
նիս յառաջագոյն
երթայց քան զձեզ ի Գա-
լիլեա:
ՃԿԸ [Պ]ատասխանի ետ
Պետրոս եւ ասէ ցնա.
Թէպէտ եւ ամենեքեան
գայթակղեսցին այլ
ես ոչ:
[Ե]ւ ասէ ցնա Յս. ա-
մէն ասեմ քեզ: Թէ դու
այսօր յայսմ գիշերի մինչ
չեւ հաւու խօսեալ ի-
ցէ. երիցս ուրասցիս
զիս:
ՃԿԹ Պետրոս ասէր:
Թէ եւ մեռանել հասանէր

Մր	Ղ	Յ	Մ	Մր	Ղ	Յ	Մ
ՃԿԴ	ՄԿԷ		ՄՁԴ	ՃԿԷ	–	–	–
ՃԿԵ	ՄԿԸ	ՃԽԲ	ՄՁԵ	ՃԿԸ	–	–	–
ՃԿԶ		ՃԽԴ	ՄՁԶ	ՃԿԹ	ՄԿԹ	ՃԽԳ	ՄՁԹ

եթէ մեռանիցի նորա [illegible]
[illegible] ոչ
զերդ [illegible]
[illegible]
զ[illegible]
[illegible]
[illegible]
եւ [illegible]
[illegible]
մինչեւ յարութ[illegible]
կայցէ
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
եւ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
արքայ [illegible] ամենայն
[illegible]
[illegible]
յիմենէ
[illegible]
[illegible]
կամիս
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
եւ յ[illegible]

[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	–	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	–		[illegible]	[illegible]	—	–	–
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

մեծամեծք երկրաւորն թէ
ՃՀԸ ոտիս յառաջնորդն
բայց մարմինն
ոչինչ
ՃՀԹ սպանանել չէ
զաւետիսյ յաղագս
եւ զհոգին բանսարկուս ՃՁ
որ ճշմարիտն
զամ աներբեն եւ
զկորուստ հոգւոյ
քան զերեսն աչ քեո
ցա ծանուցեալ եւ
ոչ զկանխեն թէ զինչ
պատասխանի տայ
ցեղեան
ճշմարիտ ասեմ ՃՁԱ
եւ ասէ ցնոսա. նոքա
ցէք այսր հաւաք
եւ հանդերձեալք զի հա
սեալք վաղվաղակի
ՃՁԲ կենդանի եւ ահա

մարդկան որդի մարդոյ
հրեշտակացն աստուծոյ:
Ամենայն որ ասէ
զորդ. զհայհոյա
նս ի հոգին սուրբ որ ասա
ցէ ոչ թողցի նմա
ՃՁ Եւ յորժամ տանիցին
զձեզ յատեանս. զի ոչ
յայտ լինի. սխալեալք
զի ի մեջ եղեալ ասացայց
անձանց եւ ընդ տանս ամ
բոխս առաջի ... եւ
բարձրք իշխանաց
ասիցեն եւ թագաւորաց
եւ ի ծերոց
ՃՁԱ ասէ ցնա ոմն
մարդ եւ ասէ
ընդ որում մեծ հաւաքս
ընդ մի եւ բաժանել
զինս եւ ասէ զգա
ժառանգութիւն

Եւ մատուցեալ
վաղվաղակի ասէ
ցնա · ռաբբի · ռաբ
բի եւ համբուրեաց
զնա
Եւ նոքա արկին ի
նա ձեռս · եւ կալան
զնա
ՃՁԴ Եւ մի ոմն յայնցա
նէ որ զնովաւն կային
ձգեաց սուր եւ եհար
զծառայ քահանայա
պետին · եւ ի բաց ե
հան զունկն նորա
ՃՁԵ Պատասխանի ետ
ՅՍ եւ ասէ ցնոսա
իբրեւ ի վերայ աւազա
կի ելէք սուսերաւք
եւ բրաւք ունել զիս ·
Հանապազ առ ձեզ էի
եւ ուսուցանէի ի տա

ճարին · եւ ոչ կալա
րուք զիս · այլ զի լց
ցին գիրք մարգա
րէիցն
ՃՁԶ Յայնժամ թողին
զնա աշակերտքն ա
մենեքեան եւ փախեան ·
ՃՁԷ Եւ ոմն երիտասարդ
զհետ երթայր նորա
արկեալ զիւրեւ
կտաւ մի ի մերկ վերայ
ունէին զնա երիտա
սարդքն · եւ նորա
թողեալ զկտաւն մերկ
փախեաւ ի նոցանէ ·
ՃՁԸ Եւ տարան զՅՍ
առ քահանայապետն
Կայիափա · եւ գային
ընդ նմա ամենայն
քահանայապետքն
եւ դպիրք եւ ծերք ·

Մր	Ղ	Յ	Մ
ՃՁԴ	—	—	—
ՃՁԵ	ՄԾԵ	ՃԿ	ՄԻ

Մր	Ղ	Յ	Մ
ՃՁԶ	ՄԾԸ		
ՃՁԷ			
ՃՁԸ	ՄԿ	ՃԿԲ-ՃԿԳ	ՄԻԵ

ճհե [Ե]ւ պետրոս երթայր
ի հեռաստանէ զհետ
նորայ. մինչեւ ի ներ
քս ի գաւիթ քահա
նայապետին եւ նստէր
ընդ սպասաւորսն.
Եւ ջեռնոյր առ լուսովն
ճհզ [Ե]ւ քահանայա
պետքն. եւ ամենայն ա
տեանն խնդրէին հա
կառակ յի վկայութի
ւն. զի սպանանիցեն
զնա. եւ ոչ գտանէին:
[Զ]ի բազումք սուտ
վկայութիւն. վկայէին
զնմանէ. եւ նմանք մի
մեանց ոչ էին վկայ
ութիւնքն:
ճհէ [Ա]յլք յարուցեալ
վկայէին սուտ զնմանէ
եւ ասէին. Թէ մեք լուաք
ի դմանէ. զի ասէր.
Ես քակեցից զտա
ճարս զայս ձեռագործ.
եւ յերիս աւուրս շի
նեցից այլ առանց
ձեռագործի:
[Ս]ակայն եւ այնպէս
չէր նման վկայութիւն
նոցա:
[Ա]պա յարուցեալ
քահանայապետն
ի մէջ հարցանէր զյս
եւ ասէր. ոչ ինչ տաս
պատասխանի զինչ
դոքա. զքէն վկայեն.
[Ն]ա լռեալ էր.
կայր. եւ չտայր ինչ
պատասխանի
[Դ]արձեալ քա
հանայապետն հար
ցանէր զնա եւ ասէ ցնա

մր	ղ	մ
ճհե	կդ	մկ
ճհզ	–	մե
ճհէ	մե	մը

ԶՆԱ ԵՒ ԱՍԷ · ԴՈՒ ԵՍ
ՔՍ ՈՐԴԻՆ ՕՐՀ
ՆԵԼՈՅՆ
[Պ]ԱՏԱՍԽԱՆԻ ԵՏ
ՅՍ ԵՒ ԱՍԷ ՑՆԱ · ԴՈՒ
ԱՍԱՑԵՐ ԹԷ ԵՍ ԵՄ ·
[Ա]ՅԼ ՏԵՍԱՆԻՑԷՔ
ԶՈՐԴԻ ՄԱՐԴՈՅ ՆՍՏ
ԵԱԼ ԸՆԴ ԱՋՄԷ ԶՕ
ՐՈՒԹԵԱՆՆ · ԵՒ ԵԿԵԱԼ
ԸՆԴ ԱՄՊՍ ԵՐԿՆԻՑ ·
[Ք]ԱՀԱՆԱՅԱՊԵՏ
ՆՆ · ՊԱՏԱՌԵԱՑ ԶՊԱՏ
ՄՈՒՃԱՆՍ ԶԳԵՍՏՈՒ
ՃԱՆԱԿՍ ԻՒՐ ԵՒ ԱՍԷ ·
[Զ]Ի՞ ԵՒՍ ՊԻՏՈՅ ԵՆ
ՄԵԶ ՎԿԱՅՔ · ԱՀԱ ԼՈՒ
ԱՐՈՒՔ ԱՄԵՆԵՔԵԱՆ ԶՀԱ
ՅՀՈՅՈՒԹԻՒՆ ԻԲԵ
ՐԱՆՈՅ ԴՈՐԱ ԶԻԱՐԴ
ԹՈՒԻ ՁԵԶ ·

[Ա]ՄԵՆԵՔԵԱՆ ԴԱ
ՏԱՊԱՐՏԵՑԻՆ ԶՆԱ
ԹԷ ՄԱՀԱՊԱՐՏ Է ·
[Ե]Ւ ՍԿՍԱՆ
ԹՔԱՆԵԼ ԶԵՐԵՍՍ
ՆՈՐԱ · ՃՈՌՃԱԳԵՏՈՎ
ԱՐԿԱՆԵԼ · ԿՌՓԵԼ Ե
ԱՍԵԼ · ՄԱՐԳԱՐԷԱՑ
ՔՐ · ՈՎ ԷԱՅՆ ՈՐ Ե
ՀԱՐՆ ԶՔԵԶ · ԵՒ ՍՊԱ
ՍԱՒՈՐՔՆ ԱՊՏԱԿԱՒ
ՀԱՆԷԻՆ ԶՆԱ ·
[Ե]ՒՊԵՏՐՈՍ · ՄԻՆՉ
ԴԵՌ Է Ի ԽՈՆԱՐՀ · ԻԳԱՒ
ԹԻՆ · ԶԱՅԱՂԱԽՆԱՑ
ՆԻ · ՔԱՀԱՆԱՅԱՊԵՏ
ԻՆ · ԵՒ ՏԵՍԵԱԼ ԶՊԵ
ԶԻ ՋԵՌՆՈՅՐ · ՀԱՅԵՑԱՒ
ԸՆԴ ՆՄԱ ԵՒ ԱՍԷ · ԵՒ ԴՈՒ
ԸՆԴ ՅՍ ՆԱԶՈՎՐԵՑՒՈՅ
ԷԻՐ

Ե[Ւ] ԱՅՍՊԻՍԱՑԱՆ ԵՒ Ա
ՍԷ · ՅԶԱՐՄԱՑԵԱԼ ԵՒ ՈՉ
ԶԻՆԵԱԼ ԶԻՆՉ ԳՈՐԾ
ԱՍԷՐ :

ՄԻ ԶԱՐՀՈՒՐԻՔ ՅԻՍ
ՈՒՍ ԽՆԴՐԷՔ ԵՒ
ՀԱՆ ԽԱՉԵԱԼՆ : [illegible]

Յ ԱՐՁԵԱՒ ԵՒ ՉԷ
ԱՅՍ ԱՇԱԿԵՐՏԱՑՆ · ԵՒԿ
ԱՍԱ ԱՍԷՐ ՅԱՌԱՋԵԱԼ
ՈՐՇԱՓ ԶԵՆՈՒԹԷ · ԹԷ
ԵՒ ԱՅՆ ԵՐԿՈՒՑԱՆԷ :

Ո ՆՈՔԱ ԴԱՐՁԵԱԼ
ՈՐՊԷՍ ԱՍԱՑԻՆ [illegible]

Ի ՎԵՐ ԱՌԵԱԼ ՄԻՈՅ
ԴԱՐՁԵԱԼ ՈՂՈՐՄԻ
ԿՈՅՐԻ ԱՄԷՆ ՑԻՐԵՆՔ ·
ԱՌԱՋՆՈՐԴ ԴԱՏԵՐՑԱ
ՆԵՐՍ · ՔԱՆԶԻ ԶԱՒ
ԱՌՆՑԵՐ : ԵՒ ԽԱՒՍԷՐ
ՔԱՐՈԶԵԼՈՎ :

Ե[Ւ] ՆՈՔԱ ԵԼԵԱԼ ՓԱԽԵԱՆ
ԵՐԹԱՅԻՆ ԵԼԵԱԼ ԹԷ ՈՉ
ԶԻՆԵԱԼ ԶԱՅՍ ԶԱՐՄԱՑԱՆ
ԴՈՂՈՒՄՆ ԱՄԷՆ :

Ո ՉՈՒՄԵՔ ԻՆՉ ԱՍԱՑԻՆ ԿԱՐ
ԿԻՆ ՀԱՆ ԽԱՒՍԵՑԱՆ :

Ք ԱՆԶԻ ԵՐԿՆՉԷԻՆ ԱՌԱՒՕՏՍ
ԳԵՐԵԶՄԱՆԷՆ ԶԱՐՄԱՑԵԱԼ
ՅԱՌԱՋ ԵԿԵԱԼ ՀԱՍԱՆ
ԵՐԵՒԵՑԱՒ ԱՌԱՒՕՏՍ · ԶԻ
ԴՈՒՌՆ ԵՐԵՒԵՑԱՒ

ՅԻՍՈՒՍ ԶԻՆՉ ԵՒ ԱՍԷ
ՆՈՑԱ

ԱՐԻՍՏՈՆԻ
ԵՐԻՑՈՒ

ՆԱՍԱՆ · ԽՈՐՀՈՒՐԴ
ԲԱՐԵԱՑ ՔԱՀԱՆԱՅԻ
ՊԵՏՐՈՍԻ · ՀԱՍՏԱՏԵԱՑ
ԾԵՐՈՒՆՔՆ ԵՒ ԴԻՐ
ԲԱՆՔ ԵՒ ԱՄԷՆԱՅՆ Ա
ՄԷՆՆ :

[illegible]

ճկբ ատենիւն զյս և
տարան մատնեցին
պիղատոսի
մ Եհարց զնա պի-
ղատոս և ասէ· դու ես
Թագաւորն հրէից
Պատասխանի ետ
նմա և ասէ· դու
ասես
մա Եւ չարախօսէին
զնմանէ յոյժ քահա-
նայապետքն· և նա
ոչինչ տայր պատաս-
խանի
Եւ պիղատոս դար-
ձեալ հարցանէր
զնա· ոչինչ տաս պա-
տասխանի· տես քա-
նի· ամբաստանեն
զքէն·
Եւ յիսուս ոչ ևս

ոչինչ ևս պատասխա-
նի ետ· մինչ զարմանալ
յոյժ պիղատոսի·
մբ Այլ ըստ տօնին
արձակէր նոցա զմի
զկապեալ զոր խն-
դրէին·
մգ Եւ էր ոմն անուանեալ
բարաբբա կապեալ
ընդ խռովարարսն· որոց
ի խռովութեանն սպա-
նեալ էր
Եւ ելեալ ամբոխն սկսա-
ն աղաղակել ամբոխն·
և խնդրել որպէս առ-
նէր· միշտ հանապազ
չէ նոցա ըստ սովորու-
թեան
Պատասխանի ետ
պիղատոս և ասէ
նոցա· կամիք զձեզ

մժ	ը	ա	ժ
ճկբ	ա		
մ			
մա	ժբ	ճձճկբ	ճժե

մբ	ը	ա	մ
մգ			ճկէ
մդ	ժդ	ճձգ	ճիլա
			ճզ

Յանկեցին ձեռք զայր
քանզի երկնչէին։

Յ[ար]ուցեալ զկիւրակէին
առաւաւտուն երեւեցաւ Մարեմ
Մագդաղենացւոյ զորմէ հանեալ
էր եւթն դեւս։

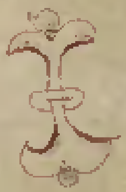
ՄԴ Նա երթեալ պատմեաց
այնոցիկ որ ընդ նմա
լեալ էին, որ սգային
եւ լային։

Եւ նոքա իբրեւ լուան
թէ կենդանի է եւ երեւեցաւ
նմա, ոչ հաւատացին։
Եւ զկնի այսորիկ երկուց
ի նոցանէ երեւեցաւ այլով
կերպարանաւ գնացելոց յագարակ։

ՄԵ Նոքա դարձեալ
պատմեցին աշակերտացն, եւ
ոչ նոցա հաւատացին։
Յետոյ յերեւեցաւ
մետասանիցն։

սպասաւոր եղեն նորա
Նոքա ելեալ
եւ աշակերտեցին եւ
մկրտեցին յանուն
Հաւր

ՄԷ Իսկ զկնի այսորիկ Տէր
Յիսուս համբարձաւ
հանդերձ զաւրութեամբ
զոր տուեալ էր նոցա, եւ նստաւ
ընդ աջմէ Հաւր
ի փառս յաւիտեանս

ՄԸ Աւետարան
ըստ Ղուկասու

Քանզի բազումք յաւժարեցան
կարգել զպատմութիւն իրացն
հաստատելոց ի մեզ, որպէս
աւանդեցին մեզ որ ի
սկզբանէ ականատեսքն եւ
սպասաւորք բանին եղեն

ՄԴ	Հ	Ժ	Մ	ՄԴ	Մ
ՄԵ	ՃԽ		ՄԺ	ՄԵ	ՄԵ
ՄԷ	ՃԻ	ՃՀԱ	ՃԼԲ	ՄԷ	

րանս · եւ եդին ի գ
լխն նորա պսակ
յօդեալ ի փշոյ · եւ սկ
սան ողջոյն տալ նմա
եւ ասել ողջ լեր ար
քայ հրէից · եւ ծե
ծէին զգլուխն եղե
գամբ · եւ թքանէին
ընդ երեսս · եւ ծունր
կրկնեալ երկիր պագա
նէին ·

ՄԺԱ Եւ յորժամ այպանե
ցին զնա · մերկացու
ցին զքղամիդն եւ զծ
ծիրանիսն · եւ զգեցու
ցին նմա զիւր հան
դերձն ·

ՄԺԲ Եւ ածին արտաքս
զի խաչեսցեն
զնա ·

Եւ անէին պահակ ՄԺԳ
զանցաւորն կիւրենացի
ումեմն սիմոն անցանէր
եկեալ յագարակէ ·
զհայրն աղեքսանդրի
եւ ռուփայ · զի բարձ
ցէ զխաչափայտն
նորա ·

ՄԺԴ Եւ ածին զնա ի գող
գոթայ տեղին · որ
թարգմանի տեղի
կառափելոյ ·

ՄԺԵ Եւ տային նմա ըմ
պել զմռսեալ · եւ նա
ոչ առ · եւ հանեալ
ի խաչ ·

ՄԺԶ Եւ բաժանեցին
զհանդերձս նորա
արկեալ վիճակս ի վե
րայ · թէ ո զինչ առնու
ցու ·

Եւ էր ժամ երրորդ եւ

Մտ	Ղ	Յ	Մ
ՅԺԲ	ՄՂԵ	ՃԿԷ	ՄԺԵ
ՅԺԴ	ՄՂԷ	ՃԿԸ	ՄԺԴ

Մտ	Ղ	Յ	Մ
ՅԺԵ	ՄՂԸ	ՃԿԹ	ՄԺԶ
ՅԺԶ	ՄՂԹ	ՃՀ	ՄԺԵ
ՅԺԷ	ՄՂԹ ՄՂԹ	ՃՀԱ	ՄԺԴ
ՅԺԸ			

խաչեցին զնա։

Եւ գիր վերնա-
գրեալ նորա. Եթէ
Թագաւոր հրէից։

Եւ ընդ նմա խաչե-
ցին երկուս աւա-
զակս. մի ընդ աջմէ
եւ մի ընդ ահեկէ նորա։

Եւ լցաւ գիրն որ ասէ
թէ. Ընդ անօրի-
նաց համարեցաւ։

Եւ որ անցանէինն
հայհոյէին զնա. շար-
ժէին զգլուխս իւրեա-
նց եւ ասէին. վահ
որ քակէիր զտա-
ճարն. եւ երիս աւու-
րս շինէիր. կեցո
ցանձն քո եւ էջ ի
խաչէդ։

Նոյնպէս եւ քահանա-
յապետքն այպն
արարեալ ընդ մի-
մեանս հանդերձ
դպրօքն եւ ասէին.
զայլս ապրեցոյց.
զանձն ոչ կարէ ապրե-
ցուցանել. Քրիստոսդ
թագաւորդ իսրայէլի
էջ այժմ ի խաչէդ զի
տեսցուք եւ հաւա-
տասցուք դմա։

Եւ որ խաչեալքն էին
ընդ նմա նախատ-
էին զնա։

Եւ իբրեւ եղեւ ժամ
վեց խաւար եղեւ ընդ
ամենայն երկիր մին-
չեւ ցինն ժամն։

Եւ յիններորդ ժա-
մուն աղաղակեաց
Յիսուս ի ձայն մեծ եւ ասէ.

Էլի՛· Էլի՛ ղամասա
բաքթանի · որ թարգ
մանի Ած իմ Ած իմ ըն
դէ՞ր թողեր զիս :

Ոմանք ի կացելոցն
անդ իբրև լուան · [illegible]
[illegible]
[illegible] թէ զեղիա կարդա
յ դա :

Եւ ընթացեալ մի
ոմն ի նոցանէ [illegible]
քացախով : և հա
[illegible]
[illegible]
Թող տեսցուք [illegible]
[illegible]
[illegible] :

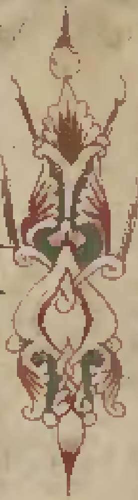
Եւ Յս աղաղակեաց
ձայն մեծ և եհան
զոգին :

Եւ վարագոյրն տա
ճարին պատառե-
ցաւ [illegible]
[illegible]
[illegible] :

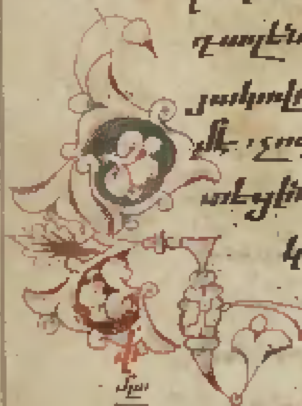
Եւ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] :

և այլ բազում կա
նայք՝ որ ընդ նմա
ելեալ էին
յեմ :
ձէ Եւ ընդ երե
խը կոյ եղեւ զի ուր
բաթն էր · որ է
շաբաթամուտն էր ·
եկեալ յովսէփ որ յա ձը
րիմաթեայ էր այր
պարկեշտ նախա
րար · որ և ինքնին
ակն ունէր արքայու
թեանն այ · համար
ձակեցաւ եմուտ առ
պիղատոս · և խնդր
եաց զմարմինն յի : ձթ
Պիղատոս զար
մացաւ · թէ արդեօք
վաղ մեռաւ · և կոչե
ցեալ զհարիւրապետն
րիւրապետն · եհա
րց զնա եւ ասէ եթէ
արդարեւ մեռեալ է
վաղ մեռաւ · և իբրև
ստուգեաց ի հարիւ
րապետէն անդէն
շնորհեաց զմարմ
ինն յովսեփայ :
ձի յովսէփ գնեաց
կտաւ · և իջուցեալ
զնա պատեաց կտաւ
ովն և եդ ի գերեզ
մանի · զոր էր փո
րեալ ի վիմէ · և թա
ւալեցոյց վէմ մի · զդ
ռն գերեզմանին :
ձիա Եւ մարիամ մագ
դաղենացի · և մար
իամ յակովբեայ և յով
սէս տեսանէին ուր
դնէին զնա

ՄԼ Եւ իբրեւ անց շա
բաթն մարիամ մագ
դաղենացի եւ մարիամ
յակովբեայ եւ սաղով
մէ. գնեցին պատրաս
տեցին խունկս զի ե
կեալ օծ
ցեն զնա.

Աւետարան
առաւօտին

Ժա

շաբաթոյն գան ի
գերեզմանն ընդ ա
ռաւօտն. եւ ա
սէին ցմիմեանս.
ո՞վ թաւալեսցէ ա
ցմեզ զվէմն ի դրանէ
գերեզմանին.
Եւ հայեցեալ տե
սին զի թաւալեալ էր
վէմն. զի էր ի
գերեզմանէն, քանզի
էր մեծ յոյժ։
Եւ մտեալ ի գերեզ
մանն տեսին
երիտասարդ մի զի
նստէր ընդ աջմէ կող
մանէ զգեցեալ պատ
մուճան սպիտակ եւ
զարհուրեցան.
ՄԼԲ Նա ասէ ցնոսա
մի զարհուրիք զՅս խնդ
րէք զնազովրեցի
զխաչեցեալն յարեաւ
չէ աստ ահաւասիկ
տեղին ուր եդին
զնա։
Այլ երթայք ա
սացէք աշակերտաց
նորա եւ Պետրոսի.
եթէ ահա յառաջա
գոյն երթայ քան
զձեզ ի Գալիլեա. անդ

ուեցան եղեւ զնա
որպէս աւուրցն
Ձեզ

Ծգ Ն մերձ եղեւ յաւուրն է
զն եւ փակեսցեն ի
զերեզմանեն. զամ
զի ջուրն հարկեալ
ենն. եւ ոչ ունէր
ինչ ամսոյն
զերկն
ընչէ
ին

Ցուցակ
Լամենտիոնի
մարգարէին
յերուսաղէմ

տունն ամսեանն մեռ
շաբաթին երկու եղա
մարդկանն մեծաւ
ղենադոյ. յորժամ
ննջեցէր զերկինն ղեն.
Ն սաւերբթեալ
պատմեաց այնոցիկ
որ ընդ նմա էին մեծ
ղեւ պայքն եւ որպէս
Ն ոչ իբրեւ լուան
թեւեղանեն. եւ երեւ
եղան նմա ոչ հաւա
տացին
Ց եւ այնուհետեւ
այլով կերպարա
նաւ. որ երթային
յանդաստան. նոքա

մի մէ մէն մի մեն

չոգան պատմեցին
այլոց եւ ոչ նոցա
հաւատացին:
Յետոյ մինչ դեռ
բազմականէին մե
տասանքն. երեւե-
ցաւ նոցա եւ նախա-
տեաց զանհաւա
տութիւն նոցա. եւ
զխստասրտութիւն
զի որ տեսեալ էին
զնա յարուցեալ ի
մեռելոց. եւ նոքա
ոչ հաւատացին:
Եւ ասէ ցնոսա եր
թայք յաշխարհ հա-
մենայն. եւ քարոզե
ցէք զաւետարանն
ամենայն արարա
ծոց. որ հաւատայ
եւ մկրտեսցի. կեցցէ.
եւ որ ոչն հաւատայ
դատապարտեսցի:
Նշանք այնոցիկ որ
հաւատան. երթի
ցեն զհետ այսոցիկ
յանուն իմ դեւս հան
ցեն. լեզուս խօս
եսցին. ի ձեռս
իւրեանց օձս բարձ
ցեն. եւ եթէ մահա
ցու ինչ դեղ արբցեն
նոցա ինչ ոչ վնասես
ցէ. ի վերայ հիւան
դաց. ձեռս դիցեն
եւ բժշկեսցեն:
Եւ տէր յս յետ
խօսելոյ ընդ նո
սա համբարձաւ
յերկինս եւ նստաւ
ընդ աջմէ հօր:
Եւ նոքա ելեալ քա

որպէսզի ընդ ամե
նայն երկիր · մեզ պա
ծանիցեն թէ · և զբանն
հաստատունեն · ա
Մնայն Աստուածը
որ երկնային դ[illegible]
նոցա ։

Հանգստեան ձայն կանոնայ
գոհ

Զգծնումն զբանն [illegible]
զգիրսն մեղաց զառա
ծեալ · և զապաշխարու
թիւն զգրեաս · սրբեա
և կատարեալ [illegible]
յիշեցէ [illegible] ։

Ղուկաս առաքելոյն բժշկապետին։

Այսօր աշակերտութեան Փրկչին · և համարեալ
կոչեցաւ ի թիւս եւթանասնիցն · իսկ յետոյ ա
շակերտեցաւ Պօղոսի · վասն որոյ անուանեալ
եթէ սորա յաւետարանին։ Որ հրամանաւ
[illegible] գրեաց զաւետարան[illegible] [illegible]
[illegible] · [illegible] · [illegible] · [illegible] · համբառնալով
Փրկչին։ [illegible] · Տէր։ [illegible]
[illegible] · [illegible]

Ղուկաս Յ առաքելոյն

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Թէն վասնորոյն
հաստատուն ոչ ի
մեզ․ ուղղեսցաս
զեղյմմեզ ողորմ
զեանձն անձն ա
ռեալ․ նորոգեա
ոլերեն բանին․
Ամենեքեան ո
րս կղզեան զՀեւեր
Թեալկի ամենայն
Աձմարու ու Թեանք
կանգաւորեղ քեզ
փառք Թեանին․ զի
Ծանեաս զեանեայն
ուղղ ապաշխարեսցուք։
Աձմարու ու Թիւնն․
Արդ յաւուր
հերոսին առ այլ
հրեշտակին․ քա
հանայ ամն ամենայն
քարոզ․ եկեսցուք
եղ․ առեալ ահաւոր
նի․ և անմահ նորա
Եղիսաբեթ․
Աեթաւորաց
երկրորդ առաջին․
զնոյն յամենայն
պատուիրան էր
յաստուածն անուարաք․
Աւ գթածոյն ու
զեակե․ քանզի երկիր
բեթ անդր․ և եր
կրեան անգեալ
Խոստովանեաք
Խորհուրդ․
Աշխարհս հանա
պազ նորա քաղաքի
զի առաքեալն հաստա
տեալ առաջնոյ․ եւ
աւրհնել քահանայս
Թեան․ Էհասնեա
խանկարեալ․ մէ

տեալ խնկարկութեան
և ամենայն բազմու
թիւն ժողովրդեանն
կային յաղաւթս ար
տաքոյ ի ժամու խնկո
ցն
Երևեցաւ նմա
հրեշտակ տն կայր
ընդ աջմէ սեղանոյ
խնկոցն . և խռովե
ցաւ զաքարիա իբ
րև ետես , և անկաւ
ահ ի վերայ նորա :
Եւ ասէ ցնա հրեշ
տակն տն , մի երկն
չիր զաքարիա . զի
լսելի եղեն աղաւթք
քո , և կին քո եղիսա
բեթ ծնցի քեզ որդի ,
և կոչեսցես զանուն
նորա յովհաննէս .
և եղիցի քեզ ուրախութի
և ցնծութիւն , և բա
զումք ի ծննդեանն
նորա խնդասցեն .
զի եղիցի մեծ առաջի
տն . և գինի և աւղի մի
արբցէ . և հոգւովն սրբ
ով լցցի մինչդեռ
ի յորովայնի մաւր
իւրոյ . և զբազումս
յորդւոցն իլի դար
ձուսցէ առ տր ած
իւրեանց :
Եւ նա եկեսցէ առա
ջի նորա հոգւովն զաւ
րութեամբն եղիայի .
դարձուցանել զսիր
տս հարց յորդիս .
և զանհաւանս յիմաս
տութիւն արդարոց
պատրաստել տն
ժողովուրդ կազմեալ .

Լուսաւէ զարդարեալ
յհրեշտակս · եւ մի
զաւրացեց զայր · զի
ես ծնեալ եմ եւ կենամ
անեղեալ զնաւուրս
ի կուսէ :

Աստուածախաւսն եւ
հրեշտակն եւ առա
քեա · Եւեւմզարեն
եւ աշխարհամտից
եւ առաքելոց խաւ
սել ընդ քեզ եւ սան
սարմանդ ընդ զայր
եւ առ Հայ եկեղեցի
եւ մի կայացեալ խա
ւել միաբանեցուցին յո
ւմնալ զէմբիչի · դա
խնամակ զեղչ հաւա
տացեր բաննիկելոց ·
որք ելեն խնամածուս
կենքեն :

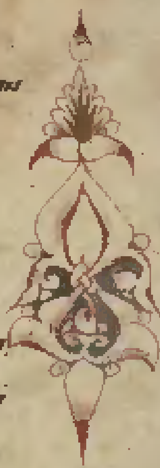
Լժողովուրդն անծ
ռներ զաւազակն · և
զարդարեալն ընդ չարագործն
նորա խաչահանեն · և
եբերեալ · ոչխարելոյ
խառնել ընդ նոսա ·
և նմանեցան եթէ նման
Եւ ես խաչահանեն · և
նա չարանայիր խասանել
ընդ նոսա եւ կոյս
առանձին :

Լուիլքն եբերեալ զան
ասեայր պարզատանել
նոցա · զմայլեցան
իւր :

Լսեաւ ուրացեալ
նոցին · յղացան եղե
ապերախտն նոցա ·
և թագաւորեցան · զա
նձն անձամբ հեղեալ
եւ զգինն պարծանաւ

[illegible] տր ։ յա
ւուրս յորս հայեցա
ւ բառնալ զնա
խատինս իմ ի
մարդկանէ ։
Յամսեանն
վեցերորդի
առաքեցաւ գաբրիէլ
հրեշտակ յայ ի քա
ղաք մի գալիլեացւոց ·
որում անուն էր նազա
րէթ · առ կոյս խօսե
ցեալ առն որում ա
նուն էր յովսէփ ի տա
նէ դաւթի · եւ անուն
կուսին մարիամ ։
Եւ եկեալ առ նա ա
սէ · ողջ լեր բերկ
րեալդ տր ընդ քեզ ։
Եւ նա ընդ բանն
խռովեցաւ · եւ խոր

հէր ընդ միտս թէ որ
պիսի իցէ ողջոյնս
այս ։
Եւ ասէ ցնա հրեշ
տակն · մի երկնչիր
մարիամ · զի գտեր
շնորհս յայ · եւ ահա
յղասցիս եւ ծնցես որ
դի · եւ կոչեսցես զա
նուն նորա յս · նա ե
ղիցի մեծ եւ որդի բար
ձրելոյ կոչեսցի եւ տա
ցէ նմա տր ած զա
թոռն դաւթի հաւրն
նորա · եւ թագաւորես
ցէ ի վերայ տանն յա
կոբայ յաւիտեանս ·
եւ թագաւորութեան
նորա վախճան մի լիցի
Եւ ասէ մարիամ
ցհրեշտակն · զիարդ

մեղուցելոցն Հայր՝ բան
զերկրայինս փրկեալ :
Աստուածն էր
հրեշտակն աւետ
ցնծաւ · հոգի նորոգելեալ
ցն կրել · և զաւրութեան
բարձրելոյ հովանին
ցի ելեալ բոլորեալ
և ծնանելոցն է
բնի մէջ և որդոց
կոչեցեալ :
Ահա հանեղինաւորեալ
աղբեւրն եղեալ · նմա
յղեւ էր ծնեալ բանն
լիովին · և այս միջին
զանմեկնելին ։ Սա
մեծն կոչեցեալ · զի
ոչ աներեւութին ոչինչ ։
անճառելի բանն
Ամէն մարմնացաւ
հաստատեալ կամովն

խնդամն երգեցելոյն Հ
բանն բանին լուսոյ ։
Աստուածածին
հրեշտակն

սուրբ կուսին
Մարիամայ
սուրբն յաւիտենի · զի
նաև լինեալ նորոգել
մարմնավոր կրեալ
զին յարութեան
խառն զարդարեալ ·
և եկեալ զայն երգեալ
բերեն :
Աւետիս եղև լուսոյն
զանճառ մարմինն
եղեալ բերեալ · կամաւ
մանկաւ յարութեան
նորա
Ով զայն եղեալ բեր
հոգւով լուսով և հաւր
բանն աստուածային
նման

Վ Բ Կ · Մ Կ

ուրհեծանէրայրն
կանայս եւ արքհեծեան
ընդ պատուականաւորին
քոյ. եւ աստուածահաճ
ոյս. զինուորեալ մայր
ան. նոյն ամէն:
խաչահանդէսին
ըեւ բարձրեալ տէրն
յանձնեալ էր. խաչելոց
զծնունդ մաստական.
յորժամ այսին եկեալ. եւ
երկնից որ հաւատաց
զէ կենդանիս կապեալ
բարձր աստուածացուցս
նման հինէ:
աստուածայնատեսած
էծայեղանգէ ան.
Ձայն զքո. եւ զնոծայր
հոգւով յոծ մարմնոյն
զի հայեցան լինել
հաւատով ազատագրեր
ոց

խաչա յայսմ հե
տէ երանեսցեն ինձ
ամենայն ազգք.
զի արար ինձ մեծա
մեծս հզօրն եւ սուրբ է
անուն նորա. եւ ողոր
մութիւն նորա ազգաց
յազգս երկիւղածաց
իւրոց:
ապաւինութի
բարեխօսութեամբ: ցա
եւս գամենասուրբ աստուածա
մարգարէ սրբոցեւ րեա
նց. քանզի սա զհրա
յաւիտենից եւ բանաղոր
ցից վերմառ հն. զորա
ցէալ ցզզ բարո
թեամբ. եւ զմեծա
նս արժանացուցեր
պարգեւ արժանաց լինի
ծառայից եւ ամ. մեծե

զօրութեամբն · որ
[illegible]
հաստատեցեր [illegible]
[illegible] · և [illegible]
[illegible] :
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] :
[illegible]
[illegible]
[illegible] · և [illegible]
[illegible] :
[illegible]
[illegible] · և [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
և [illegible]
[illegible] :
[illegible]

[illegible] · եկեղեցիս
[illegible] · և [illegible]
[illegible] յանուն [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] և [illegible] ·
[illegible] յաւ
իտեանս :
[illegible]
[illegible]
[illegible] յաւ
իտեանս
[illegible]
[illegible] · [illegible]
[illegible] :
[illegible] · [illegible] ·
յաւիտեանս [illegible]
[illegible] :
[illegible]
[illegible] :

Եւ բացաւ բերան
նորա վաղ վաղակի
եւ լեզու նորա եւ խօսէ
ր եւ օրհնէր զած·
Եւ եղեւ ահ ի վերայ·
ամենեցուն որ լսէին
զայս ; եւ որ շուրջ բնա
կեալ էին զնոքօք
եւ ընդ ամենայն լեռնա
կողմն հրէաստանի·
պատմէին ամենայն
բանքս այսոքիկ· եւ
եդին ամենեքեան որ
լսէին ի սիրտս իւրեա
նց· եւ ասէին զինչ
լինիցի մանուկս այս
եւ ձեռն տն էր ընդ նմա
Եւ զաքարիա հա
յր նորա լցաւ հո
գով սրբով· եւ մար
գարէացաւ եւ ասէ·

Օրհնեալ տր
ած իսլի· զի այցե
լեաւ եւ արար փրկու
թիւն ժողովրդեան
իւրում· եւ յարոյց եղ
ջիւր փրկութեան մեզ
ի տան դաւթի ծա
ռայի իւրոյ որպէս
խօսեցաւ բերան
ով սրբոց· որ յաւի
տենից մարգարէքն
նորա էին· փրկութի
ւն ի թշնամեաց մերոց·
եւ ի ձեռաց ամենայն
ատելեաց մերոց·
առնել ողորմութի
ւն ընդ հարս մեր· եւ յի
շել զուխտն իւր սբ·
զերդումն զոր երդ
ուաւ աբրահամու
հօր մերում տալ

մեզ առանց երկիւղի
ի ձեռաց թշնամեաց
փրկելոց պաշտել
զնա սրբութբ եւ ար
դարութեամբ առա
ջի նորա զամենայն
աւուրս կենաց մերոց։
Եւ դու մանուկ մար
գարէ բարձրելոյ
կոչեսցիս. զի երթի
ցես երեսաց տեառն պա
տրաստել զճանա
պարհս նորա. տալ
գիտութիւն փրկու
թեան ժողովրդեան
նորա. ի թողութիւն
մեղաց նոցա. վասն
գթութեան ողոր
մութեան այ մերոյ.
որով այց արասցէ
մեզ ծագումն ի բար

ձանց. երեւել որ ի
խաւարի եւ ի ստուեր
մահու նստէին. ուղ
ղել զոտս մեր ի ճա
նապարհս խաղաղու
թեան։
Ե[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
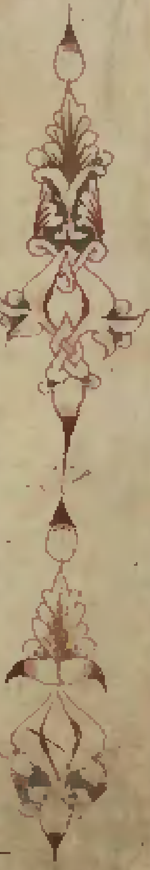
[illegible]

ութեամբն ․ ուրախ լի
ցի ամենայն ժողովրդ
եանն ․ զի ծնունդ [illegible]
այսաւր [illegible]
ծնաւ [illegible]
[illegible] ․ և [illegible]
[illegible] ․ [illegible]
[illegible] ի
[illegible] ․ և [illegible]
[illegible] ։
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
և [illegible] ։
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ։
[illegible]

[illegible]
[illegible] ․ [illegible]
[illegible] ։ ե
[illegible]
[illegible] ․ և [illegible]
[illegible]
[illegible] ։
[illegible]
և [illegible]
և [illegible]
[illegible] ․ և [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ։
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ։
[illegible]
[illegible]
[illegible] ․ և [illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
Նոյնպէս բարեխաւսութեամբ մա
[illegible]
[illegible]
[illegible]

յարութեանն · [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
ի հոգւոյն սրբոյ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible]

նոցանէ և հարցանէ
ր ցնոսա :
ԺԶ Զարմանային ա
Է մենեքին որ լսէին ի
նմանէ ընդ իմաստու
թեան և ընդ պատասխա
նիս նորա . և իբրև
տեսին զնա զարմաց
ան :
ԺԷ Եւ ասէ ցնա մայր
Ժ իւր : որդեակ զինչ
արարեր մեզ այդպէս
մեզ . ահաւասիկ
հայր քո և ես տանջ
եալք խնդրէաք
զքեզ :
Եւ ասէ ցնոսա . զի
խնդրէիք զիս : ոչ գի
տէիք եթէ ի տան հաւ
րիմոյ պարտ է ինձ լի
նել :

Եւ նոքա ոչ իմացան
զբանն զոր խաւսեցաւ ընդ
նոսա
Եւ էջ ընդ նոսա և եկն
ի նազարէթ . և էր նոցա
հնազանդ :
Եւ մայրն նորա պա
հէր զամենայն զբանսն
ն ի սրտի իւրում :
Եւ Յս զարգանայր
իմաստութեամբ և հա
սակաւ . և շնորհաւք
յԱյ . և ի մարդ
կանէ :
ԺԸ Յ Հնգետասա
Բ աներորդի
տէրութեանն
Տիբերեայ կայսեր
ի դատաւորութեանն
Հրէաստանի պետեալ
. չորրորդապետ

Զ Մ ՄԵ Ա Ղ
Է ԿԲ ԿԱ Բ ԲԿԵ
Է

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

չէր իբրուրեալ թեւեն
ուրախ ոգւ · յարուցեալ
պարու հեշտին պատուաւոր
արժանիս աստուածային
բանականն ։
Միաբանութեամբ ա-
ռել · Եդեմ ունելով հան
յոգնազարդ հաւան զայն
ամենայն · Եդեմ կա
բարեպաշտին երգարան
ցոյց բայց ցանկն · յարատ
ցանկալ առաքելոց ։
Հարցն ·
ողջ աստուածն ամ
պարզ առաքելեն · մայրն
Ծառ ողբոց ·
Միաչի Ծառ
ուրշ անձին զարմանալ
բարձրեալ · հասարակ
և ի հնոյ աւետման ·
առաքելոց իւր զեան

ծնողին աստուծոյ և սրբոյն ·
խոնարհեալ վերին զամենայ
յոյժ ·
աստուածային և սուրբ
գոյսս · զլուսեղէնս
կոյս հանդերձիր · սուրբ
զանձն անձամբ զորոյն զարդարեաց ·
և զորս կարգեցեր երկնայինք
նախնեաց ի սուրբ աստուածն ·
կենդանի և մարդկան սուրբ
միջնորդ · և ամենայն
փառաւոր աղերս · զնորոգիր
Ծնողի ։
Հոգս աստուածաւոր ·
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
Ծնողի ։

[illegible]

[illegible]

յաղաւթս • բանից
երկնից եւ երկրաւոր. հա
ղորդութեան. մարմնա
ւորական խառնէ երբե
զաղարեալ խոցեալ
հոգս •

Ա ողորմեա ինձ տէր.
կենաց աղաւթք դաւեա
ողբերգականե սիրո
ըստ հասարակաց
Ա մեղաց յանցանաց
երբեք երկնային. ամէն
ամեն զրուցականա կա
ուստի ողբերգականս

ը̄ յանկարծեացն.
ը̄ հեղեաց. ն.
ը̄ մատնութեացն.
ը̄ ղեկեաց. ն.
ը̄ մեղուցեաց. ն.
ը̄ յանձնեաց. ն.
ը̄ յանկարծելոց. ն.

ը̄ մարտիրոսացն
ը̄ առաքելոց. ն.
ը̄ հաւատացելոց. ն.
ը̄ եղբարց. ն.
ը̄ հանդերձեալ. ն.
ը̄ մանկութեանց. ն.
ը̄ մասնաւորութեանցն
ը̄ ականեաց. ն.
ը̄ յանձնեալեացն. ն.
ը̄ յովդեաց. ն.
ը̄ յանկարծեաց. ն.
ը̄ եւաց. ն.
ը̄ գաւառաւորականէին
ը̄ աստուածաբանէին. ն.
ը̄ նեղեաց. ն.
ը̄ մեղուրեաց. ն.
ը̄ աղքատաց. ն.
ը̄ կրօնաւորաց. ն.
ը̄ եղծանողաց. ն.
ը̄ եւաց. ն.
ը̄ ջեռուաց. ն.

ժդ
լ

դ ժգ մ ժ
ժդ ամէն ա ե

Ը. երկոտասանառաքելոցն
Ը. յովհաննու ն.
Ը. մաթէոսի ն.
Ը. զեբեդեայ ն.
Ը. սիմոն առաքելոյն ն.
Ը. յուդայ ի ն.
Ը. յակոբայ ն.
Ը. յովհաննու ն.
Ը. եօթանասնիցն
Ը. մելքիսեդեկայ ն.
Ը. մովսեսայ ն.
Ը. մատաթեայ ն.
Ը. հաբակումայ ն.
Ը. զաքարիայ ն.
Ը. յեսուայ ն.
Ը. յովսեփայ ն.
Ը. եզեկիելայ ն.
Ը. ստեփանոսայ ն.
Ը. հա. սարգսի ն.
Ը. ամենայն մարգարէիցն
Ը. աբրահամայ ն.
Ը. սամուելայ ն.
Ը. սամսոնայ ն.
Ը. եղիսեայ ն.
Ը. մանասէի ն.
Ը. յովսեփայ ն.
Ը. յովակիմայ ն.
Ը. եղիազարայ ն.
Ը. աբրահամու ն.
Ը. թադէոսի ն.
Ը. նաթանայելայ ն.
Ը. սամսոնայ ն.
Ը. դաւթայ ն.
Ը. եզեկիայ ն.
Ը. եզրայ ն.
Ը. ամոսայ ն.
Ը. կայենանայ ն.
Ը. ամենայն արդարոցն
Ը. սեմայ ն.
Ը. նոյի ն.
Ը. զաքարիայ ն.
Ը. մաթուսաղայի

ըՆծայ քոյն ։

ը յարուցելն ն․

ը մարգարէիցն ն․

ը կուսանաց ։ ն․

ըՆծամեաց ․ ն․

ը․ սեթայ ն․

ը առաքելոց ն․

ըտղ ն․

կենդ հոգեւոր

սրով ․ զօրացեալ եւ մեր

զմեծանեն ․ եւ մեր․

ըսէր հոգեւորին յանուն ․

պատա ․ առաջնորդաւ

ատասնեն ։ փրկեաց

Խաստուածոյ ․

ուրեմն եւ աշխարհ

պատուէրն յայտնեալ․

Աշխատաւորեն նոցա

քաղ ցնեալ ․

անունս ցնա ․

տանց եթեւութեանս

ած տասն բանիւ օրինացն միշ

զի հաշտ լիցի ։

ատասնախանաներեան եմք

մա յաւետարան ․ զբեմ

ե ․ եթէ ոչ հաւասարել մեզ

կեցցէ մարդ ․ այլ ամե

նայն բանիւ ․

․ Հանեալ զնա ի

մեծն ․ միաբանեցա

ցին երկնայինքն Թէ

զաւրութեանն յայժմ

առ հն ․ եկեալ կենաց

ժամանակի ․ եւ ամե

նայն աստուծոյ ․ փրկեա

լոյց զգայ ամենայնի

խանութեան եւ զերկրա

ւորս ․ զկենդանակրե

եւ անմահական ամեն զա

ւրբ զորութենեանց

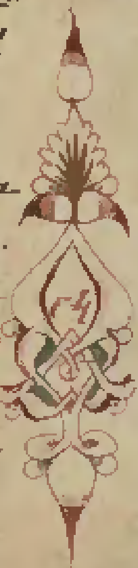
երկնայ պատուիրանացն եւ

ամենայն քերովբէիւքն։

ղ մ ձ
ա ա ղ
ամ ամ

Ա ստուտանանելեա
նմա յարեաւ. զի
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
Ա ստուտանանելեա
նմա յարեաւ. ա

[illegible]
[illegible]
[illegible]

Հոգւոյն
Եւ ես
[illegible]

Հ Մ Ճ Ձ
ԺԶ

Եւ ետուն ցնա զգիրս
զԵսայեայ մարգարէի
Եւ յարեաւ ընթեռնուլ
Եւ իբրեւ եբաց զգիր
սն · եգիտ զտեղին
ուր այսպէս գրեալ էր
Հոգի Տեառն ի վերայ իմ ·
վասն որոյ եւ աւծ
եալ զիս · աւետարան ԺԶ Է
ել աղքատաց ա
ռաքեաց զիս · բժշ
կել զբեկեալս սր
տիւ · քարոզել գե
րեաց զթողութիւն ·
եւ կուրաց տեսանել
արձակել զբեկեալս ի ԺԷ Ժ
թողութիւն · քարո
զել զտարեկան ·
ընդունելի :
Եւ խփեաց զգիր
սն եւ ետ ցպաշտաւ
եայն եւ նստաւ :
Եւ ամենեցուն որ
ժողովրդեանն էին
աչք հայէին
Սկսաւ ասել
ցնոսա · այսաւր լց
ան գիրքս այս յա
կանջս ձեր :
Եւ ամենեքին վկա
յէին նմա · եւ զար
մանային ընդ բանս
շնորհացն որ ելանէ
ին ի բերանոյ նորա :
Եւ ասէին ոչ սա
է որդի Յովսեփու :
Եւ ասէ ցնոսա ա
պաքէն ասիցէք ա
ռ իս զառակս զայս ·
բժիշկ բժշկեա զանձն
քո · որչափ լուաք զոր
արարեր ի կափառնաում

ամ.. որոց և սոսա ի
[illegible]:
[illegible] ամենասուրբ
[illegible]
[illegible]

եւ մարգարէիւք. և ա
[illegible] սրբոց
[illegible] բարեխօսութեամբ [illegible]
[illegible]

զայն պահելոց ոչ ·
և [illegible] զնոսա
[illegible] :
ԻԶ սպասաւորացն
ըստ վարդապետութեան
նորա · զի [illegible]
Թէ [illegible] բանս նորա :
ԻԷ [illegible]
[illegible] նորա [illegible] .
[illegible] [illegible] ի
[illegible] և [illegible] .
[illegible] և
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] . [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] · [illegible]
[illegible] և [illegible] ·
[illegible] ·

[illegible] [illegible] [illegible] .
իմանան և [illegible] :
ասաց նմա
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ·
[illegible] [illegible] [illegible]
նա և [illegible] · [illegible]
բանս այս [illegible]
Թէ [illegible] և [illegible]
[illegible] [illegible] սրբոց
և նմանեն :
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] :
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] և
[illegible] [illegible] [illegible]
նե · [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] · [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ·

Հ Մ Ղ
ԻԶ ԻԷ ԻԸ

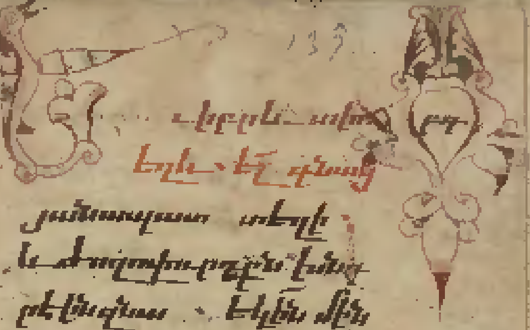
Եկաց առաջին սասա. եւոյ Թադէոսի եւ Բարթող

ձայն

Առաք(ել)ք փառաւորք յեր
ըստ ... պատուականք ձայնս
Առաքելականն մէջ
առանց ամենայն ...
տայցեն ...
աւետարան ... ըն
ըստ ձայնս. առնաս.
Սա երանեան
շնորհաց երկրաւոր
գոհութեամբ եւ ...

... ձայնս

Ընտրեալ եւ ... ի
բազմաց. եւ ...
... ... սերմանիչ
Սա առաքելոյն
... Թադէոսի
... գովեսցուք
զնա Թէ ...

... յառաջապատն տեառն
եւ ծագեցուցեր զնոյն
ըստ ձայնս. երկիր մեր
ընդ ... եւ ...
առաքեաց. գովեմք
զնոյն երանեալ
Սա առաքեալ
սա եւ ... զ...
առ ... ... յետ
առաքելոց ...
Թադէոսի. գովեսցուք
առաքելոյն.
Զառաքեալս ի...
... ... զ...
Սա երանեալ զ...
... ... ըստ
եւ ... զանձն
ոյ եւ ...
Ծաղկեցին. եւ ...

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Ամէն ասեմ ձեզ [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Ղ Յ Մ Մտ

ԺԵ

ԺԵ

Ղ Յ Մ Մտ

ԺԵ խա Ժ

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ան զհա հայութեան
ամենայն Թողութի[ւն] զիւ
զա բայց միայն
մծ ·

Բ Եւ զխօսից յա
զնոր հաւատոյն նո
րա · պատասխանի տա
նի եւ ասաց զինչ ·
զի եւր հէր երկնայ
ձեր · զենչ զեխաւոր
նէ աստեղծեալ ի
զմն ըստ մարմնոյ եւ
Թէ ամենայն եւ զխոհ ·

Ղ Ա զերկրաւոր
եԹէ երկնաւորն
ամի աստուածայ յեր ԺԵ
կոչ Թողու զիւ ·
ամէ զամենայնին ·
զեղ ամեն ամէ ան
զմանհնձեր եւ իԹէ
առան ըմ

Վ առակամ եւ
յաղագս սերմա
նաւանդայ · առ
զերկի յերկ վէրա
ամենայն զերկի զն
նաց երաւաներ եւ խա
ռանց ամեներ
զան ծ ·
Ո րպէս ահ կաղաղ
զամեն եւ եւ աս
առաջին ամեներ
զան ծ · ԹԻ ԵՀԷ Եհէ
եւ ամեն եԹէ ան
ամէ աշխար
նոր նշան ·
կատարեցաւ ·
ըստ Մարկոսի Աւետարան
Մարգարէութեան որում
ամենայն զետ · զետ
ամէ խաչարանի
աւԹեան · եւ ամէ

Է
ԺԵ Մ Վր
     Կա Խա
     ԺԵ ԲԵ

ցնա եւ եկ զհետ իմ։
Եւ թողեալ զա
մենայն՝ յարեաւ
գնաց զհետ նորա։
ԽԹ
Բ
Եւ արար ընդու
նելութիւն մեծ
ղեւի ի տան իւրում։
Եւ էր ժողովուրդ
բազում մաքսաւո
րաց. եւ այլոց որք
էին բազմեալ ընդ
նոսա։
Եւ տրտնջէին
փարիսեցիքն եւ դպիր
քն նոցա ընդ
աշակերտսն նո
րա եւ ասէին. ըն
դէր ընդ մաքսաւոր
ս ուտէք եւ ըմպէք։
Ծ
Բ
Պատասխանի ետ
յիսուս եւ ասէ ցնոսա.
ոչ են պիտոյ բժիշկ
ողջոց այլ հիւանդաց։
Ոչ եկի կոչել զար
դարս այլ զմեղաւոր
ս յապաշխարութիւն։
Եւ նոքա ասեն ցնա.
Ընդէր աշակերտքն
յովհաննու պահեն
ստէպ եւ խնդրուածս
առնեն. նոյնպէս
եւ փարիսեցւոցն. եւ
քոյդ ուտեն եւ ըմպեն։
Եւ նա ասէ ցնոսա.
միթէ կարողք էք զոր
դիս առագաստին
մինչդեռ փեսայն ընդ նո
սա է պահել տալ. եկես
ցեն աւուրք յորժամ
բարձցի ի նոցանէ
փեսայն եւ ապա պահե

Հ Ճ Ճբ
ԽԹ Կդ Իդ
Ի

[illegible]

[illegible]

...եկեղեցի...

[illegible]

Զաւրութեամբ...

[illegible]

Հաւր...

[illegible]

լուծ

[illegible]

կորուսանել ։
Եւ հայեցեալ շու
րջ զամենեքումբք ·
զայրացեալ ասէ ցայր
նա ձգեա զձեռնդ ։
Եւ նա ձգեաց և հա
ստատեցաւ ձեռն
նորա իբրեւ զմիւսն ։
Եւ նոքա լցան անմտու
թեամբ · և խօսէին

ընդ միմեանս թէ
զինչ արասցեն
Յի ։

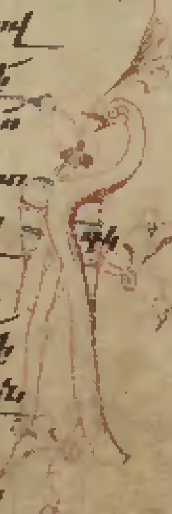
Լուկ
Է

առաքելոց ընթերցուածն

Ել ի լեառն կալ յա
ղօթս · և հանէր
զգիշերն ի յաղօ
թս Այ ։

Լուկ

Եւ իբրեւ այգ է
ղև կոչեաց զա

շակերտսն իւր · և
ընտրեաց ի նոցա
նէ երկոտասան
զորս և առաքեալս
անուանեաց · զՍի
մոն · զոր և պետ
րոսն անուանեաց ·
և զԱնդրէաս եղ
բայր նորա · և
զՅակովբոս և զՅով
հաննէս · և զՓիլի
պպոս · և զԲարթո
ղոմէոս · և զՄատ
թէոս · և զԹով
մաս և զՅակով
բոս Ալփեայ · և զՍի
մոն զկոչեցեալն
Նախանձայոյզ ·
և զՅուդա Յակով
բեայ · և զՅուդա
Իսկարիովտացի ·

Ղ. Մ. Մր
Լուկ Յովհ Լու ԺԴ
Լուկ.

որ եղեւ մատնիչն:
Եւ իջեալ նոքօք
հանդերձ եկաց ի տեղ
ւոջ դաշտավայրի. եւ
ժողով աշակեր
տացն նորա. եւ
բազմութիւն յոյժ
ժողովրդեանն յա
մենայն Հրէաս
տանէ. եւ յԵմէ.
եւ յայնմ կողմանէ.
եւ ի ծովեզերէն
Տիւրոսի եւ Սիդով
նի. որ եկեալ լսել
ի նմանէ. եւ բժշկել
ի հիւանդութեանց
իւրեանց. եւ նեղեալք
ի այսոց պղծ
ոց բժշկէին. եւ
ամենայն ժողովուր
դն խնդրէին մեր
ձենալ ի նա. զի զօ
րութիւն բազում
ելանէր ի նմանէ. եւ
բժշկէր զամենե
սին:
Եւ նա ամբարձ
զաչս իւր յաշակեր
տսն իւր եւ ասէ.
Երանի աղքատաց հո
գով. զի նոցա է ար
քայութիւն:
Երանի որ քաղցեալ
էք այժմ. զի
յագեսջիք:
Երանի որ լայք այժմ
զի ծիծաղեսջիք:
Երանի է ձեզ յոր
ժամ ատեսցեն զձեզ
մարդիկ. եւ յորժամ
որոշեսցեն զձեզ. եւ
նախատեսցեն. եւ հա

հանիցեն անուն չար զձե
ձէնջ վասն որդւոյ
մարդոյ. ուրախ լեր ի
յաւուր յայնմիկ.
և ցնծասջիք զի ա ճբ / դ
հա վարձքն ձեր. բա
զում են յերկինս. ըստ
նմին օրինակի առ
նէին մարգարէ
իցն հարքն նոցա:
Ե Այլ վայ ձեզ մե
ծատանց. զի ըն
կալայք զմխիթա
րութիւն ձեր.
Ը Վայ ձեզ որ լիա ճդ / դ
ցեալդ էք այժմ զի քա
ղցիջիք.
Վայ ձեզ որ ծի
ծաղիքդ այժմ. զի
սգասջիք և լայցէք.
ճա / Է Վայ ձեզ յորժամ

բարւոք ասասցեն զձե
ձէնջ ամենայն մար
դիկ. քանզի զնոյն օ
րինակ առնէին մար
գարէիցն հարքն նոցա.
Այլ ձեզ ասեմ որ
լսէքդ. սիրեցէք զ
թշնամիս ձեր. բա
րի արարէք ատելեա
ց ձերոց. օրհնե
ցէք զանիծիչս ձեր.
Աղօթս արա
րէք ի վերայ նեղչաց
ձերոց.
ճդ / դ Որ հարկանէ զծնօ
տս քո. մատո
ցս և զմիւսն. և որ
հանէ ի քէն զբաճ
կոնն. մի արգել
ուր ի նմանէ և զպատ
մուճանն. ամենայն որ

Հ Ճ
ճ Լ
ճա

Հ
ճբ
ճդ

խնդրիցէք՝ հաւատացէք
եւ առնուցուք հանդերձ
եղիցի ձեզ որպէս
ձեզ

ճդ / Է Եւ յորժամ կայցէք
Թէ ունիցիք ինչ ձեզ ի
ումեքէ՝ այսուհետեւ ա-
ռաքելք եւ զյանցանս
ծե / Է Ապա թէ մի թողուցուք
զպարտիս ձեր՝ զի եւ
Հայրն ձեր՝ զի եւ
զյանցանս ձեր զոր
ընդ նոսա ինչ · եւ եւ
Թէ թողուցուք մարդկան բա
րեգործաց ձերոց ·
ոչ Հայրն ձեր զի
եւ մեղաւորաց ձեր
ջնջեսցէ · Եւ եթէ
ոչ թողուցուք մարդկան
յորոց յանցանէք ա-
նոցա՝ ոչ Հայր ձեր ·

քաւեսցէ ձեզ զանցանս
մեղաւորաց · թողութիւն
զյանցանս ձերոց
զՔրիստոս ·

Այլ սիրեսջիք
թշնամիս ձեր · եւ բա
րի արարէք ատելեաց
ձերոց · եւ աղաւթս արա-
րէք ի վերայ հալածչաց
ցէք առնուլ · եւ եղի-
ջիք որդիք Հաւր ձերոյ
զի · եւ եղիջիք որ
դիք լուսոյ · զի
նա զարեգակն ծագէ իւր
չարաց եւ բարեաց
Ձեր Հայր ·
Զի եթէ սիրէք զսիրելիս
ծանր · միայն եւ հայցին
ձեր զԹամբէ ·
ծզ / Է Ի դառնէք եւ
դատեսցէք · Սիրեցէք

Զ / Մ
ծդ / Խ
ծզ / ԼԷ
ծդ
խաւ

Զ / Մ
ծզ / Ծ

ցիք եւ ոչ պարտաւորիցիք·
արձակեցէք· եւ ար
ձակեսջիք ։ տուք եւ տա
ցի ձեզ · չափ բար
ւոք · թաթաղուն հա
րուած զեղուն տա
ցեն ի գոգս ձեր · նո
վին չափով · որով չա
փէք չափեսցի ձեզ ·
Ասաց եւ առակ մի
նոցա · միթէ կա
րէ՞ կոյր կուրի ա-
ռաջնորդել · ոչ ա
պաքէն երկոքեան ի
խորխորատ անկա
նիցին ·
Չէ աշակերտ առա
ւել քան զվարդապետ
իւր · ամենայն կատա
րեալն եղիցի իբրեւ
զվարդապետն իւր ·

Զի տեսանես զշիւղ
յական եղբօր քո·
եւ զգերանդ յական
քում ոչ նշմարես ·
Կամ զիարդ կա
րես ասել ցեղ
բայր քո · եղբայր
թող հանից զշիւղդ
յականէ քումմէ·
եւ զգերանդ յականէ
քումմէ ոչ տեսա
նես ·
Կեղծաւոր հան
նախ զգերանդ յա
կանէ քումմէ · եւ
ապա հայեսցիս
հանել զշիւղ յա
կանէ եղբօր քո ·
Ոչ է ծառ բա
րի · որ առնէ պը
տուղ չար · եւ ոչ ծառ

ձեռն ծառայից որ
ամենայն պատուհասի
զհետ [illegible] ծառ
[illegible]
ՅԷ
[Ո]րոշ եւԹեւ [illegible]
բաժնեն Թով · և ոչէ
մոլեռն [illegible]
կա [Ա]սէ ըստ · [illegible]
ըն զանձնոց [illegible]
[illegible] ըստ [illegible]
ըն · և [illegible] ի
[illegible] ըստ [illegible]
[illegible] [illegible]
ծոյ [illegible] [illegible]
ըստ [illegible]
կբ [Պ]ի կոչէր զնա
ար · և զորսանէն
ոչ ասենք ·
կգ [Ա] Մեծայն որդւոյ
[illegible] · և [illegible] զբանն

սիմ և ատենէ զնոսա
ցուցեց ձեզ ոմն նոր
մանէ · նմանէ ամենայն
Չինեցէ առնէ · որպէս
ըստ և [illegible] · և եւ
Հինն [illegible] · ի
յանուն Հրեշտակաց ·
բժշկեսցեն զԴևս [illegible]
և ոչ [illegible] [illegible]
զօձս · զի Հաստատեալ
էր Հինն [illegible]
և ոչ [illegible] · նմանէ
առնէ [illegible]
[illegible] Հոգւոյ [illegible]
Հիւանդ · զօրութեանց
զԷս · և [illegible]
[illegible] և [illegible]
կե Ծանուցանէ [illegible]
[illegible]
[illegible]

Ղ Յ Մ
կա ձկդ ծշ
կբ ծէ
կգ ձկէ
կդ ծթ

Ղ Է Մ
կե Է կդ

ստուերաց պաշտմանցն
քահանայից իւրեանց ծա
ռայելեացն եկեալ է
կատարածացս ամ․
արքայապետն ու
րախն ծառայ հա
բաշխող հնաւորաց
եալ մերձեցուցեալ
ձեռնել՝ որքն նմա
պատարագս · եւ
ըն ղունս զինչ ա
ռապետաց զծերուն է
հրեից արտաքոյ զնա
զենեալ՝ արդեօք
ասցէ զծառայն
նորա ․

Հրամա եկեալ ան
ջն արտաքոյ զնա
ածեալ եւ առեալ ըն
արժանի որում զը
ձեռն հաւրեն զայս առնել․

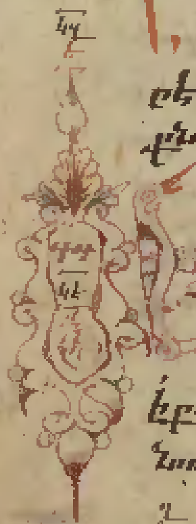
զենուլ զպատարագն
եւ զծառայութեանցն
նմանեցուցանէր․

Սա զնաց ընդդէմ
սա․ եբեր զԱստուած կա
մն հեթանոսաց
յորմէ ասնա հայր
տարեալ քարեկա
մն․ եւ առեալ զնա մտ
մեղաց աղաւաղեալ
զինչ բարձառն․ եւ
Թէ ընդ յամպեալ
մով մատնեցէ․
վասն որոյ եւ ոչ զան
ձն համարեցաւ ար
ժանի աւրէն զա
ւր․ պատուէր
նին եւ քահանայ
մատուցանէ․ քանզի
եւ եւ այլն կարգեալ
ընդ ժամանուն Թէ
ուսոյ ընդ ինքն

նոցա [illegible]
եւ [illegible] ․ եւ այլում
[illegible] եւ ծա-
[illegible] ։ Թէ [illegible]
[illegible] եւ ասէ ․

Ե[ւ] [illegible] ի լեառն [illegible]
[illegible] ․ [illegible]
[illegible]
[illegible]
զ[illegible] եւ ասէ ՝
[illegible] ։ Թէ
եւ ոչ [illegible]
[illegible] ։

Ե[ւ] [illegible]
[illegible]
[illegible] ։ եւ [illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ․ եւ

[illegible] եւ
[illegible] նորա ․ եւ [illegible]
[illegible] ․ եւ
[illegible]
[illegible]
[illegible] ․ եւ
[illegible] ․ եւ [illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible] եւ
[illegible]

Ե[ւ] [illegible]
[illegible]
եւ [illegible]
[illegible]

Ե[ւ] [illegible]
[illegible]

Ե[ւ] [illegible] եւ [illegible]
[illegible] ․ եւ [illegible]
[illegible] ։ եւ [illegible]

զնա զմայրն. և մահ
կալապանաւորեանն. և
ժամանակս. ամենեքեան
զած և առնեն. Թէ
մարդասիրութեանն մեծ.
յար ողորմել է. եւմեծ
մերում. և թէպէտ
բար ամ ժամանակս
նիւրում. երկրպագեմ

կբ
Ա
Եւ... զաւետ յայ
ըստ ամենայն Հոր
ամենայն. ժամն նորա.
և ըստ ամենայն. կալ
մանս. աղաչեսցուք.

կգ
Ա
(Ի)
Եւ յարութեան յով
Հանդերձ աղաչեսցուք
յիշեսցուք ժամն ամէ.
Նորին. աղօթեսցուք.
Եւ կենդանեաց ամ
ենայն երկնից. ո
մանս յաղաչեսցուք

Ղ Մ
կբ Ձբ
կգ

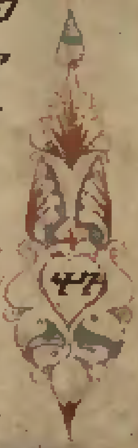
երրորդ առաջին և ա
մեն. ողորմեա որ
զայլ ոգիներ եղե
այլ ում. ամենայն
քրզ
Եւ ... ամ
նա առաջին ամեն
յամենայնի ... մեզ
ըստ ... առաջին
ալ. զՏէր. աղաչեսցուք
եւ առնէ. ողորմեա որ
զամենայն եղե
այլ ում ամենայն. կալ
քրզ
Եւ ... ժամու
եկեղեցւոյ զբազում
ն եհեղ սուրբ ... թեան
եւ հարուածոց.
և յայլոց չարաց.
և կարգաց բազմաց
Հոգւոց ստանա
նել

Պ ատատատեալանձնէր
հոգայ. եւ ամէ եր
Թագք · պատմեցէք
յամ հասնեա · զոր
տեսէք զ երգայք ·
զերկնայք · տեսա
նէն · եւ կայ է զբ
նան · բարձանք մեք
բնն · խոս է լսեն
մեծ եան է յամէն
ամ քանդ աւեսա
բանեն · եւ երանեն
եցե · որոց զ այ Թա
կիւեցն յետ
Լ բերեն զնայցն
հրեշտակքն · յամ
հասնեա · սկսա
խաւսել ընդ մտ
մարդն · մանն յամ
հասնեա · զնոյն է
ետք յանձն ապաատ

անձնէ · եղեւ նշաւ
ման · նհօղեալ
Ա զնոյն եղեւ ու
ամն եւ · պրեհան
դեղձս · փառքն ԹԷ
զատաւորեալ · ահա
ւանն · որ հաւնդեր
ձս երեւելս նկնա
փերաԹեանն · յոր
քանն իւեն ·
Ա զնոյն եղեւ ու
անեւ · մարգարէ
այր · աւետ հեզ առա
ջեւս · քանկալոր
զաւր · զքաւն փառ
նորդ զրեանեն ·
Ս ե ահա առաքեալ
զհրեշտակեալ առա
քեր · որդիապատրա
ցեղմանապար հայք ·
առ աքեր ·

Ղ Ն Մր
Հ Ձկ ա

ճա / է Ամէն ասեմ ձեզ
մեծ ի ծնունդս կանա-
նց մարգարէ չիք
զյովհաննէս մկրտչէ.
բայց փոքրիկն յար-
քայութեան այ մեծ է
քան զնա.
ճբ / է Եւ ամենայն ժողո-
վուրդն որ լուաւ
մաքսաւորքն արդա-
րացուցին զած մկր-
տեցան մկրտութեամբ
յովհաննու.
Այլ փարիսեցիքն և
օրէնսգէտքն զխոր-
հուրդն այ անարգե-
ցին յանձինս իւրեանց.
չմկրտեալք ի նմանէ.
ճգ / է Արդ ում նմանեցից
զմարդիկ ազգիս այ-
սորիկ. և ում
են նմանաւղք`
նմանեն մանկանց`
որ հրապարակս նստ-
ին. կարդայցեն
զմիմեանս. և ասա-
ցեն` փող հարաք
ձեզ` և ոչ կաքաւե-
ցէք` ողբացաք և
ոչ լացէք.
Եկն յովհաննէս
մկրտիչ` ոչ ուտէր
և ոչ ըմպէր. և ա-
սէիք դև գոյ ի նմա.
Եկն որդի մարդոյ
ուտէ և ըմպէ և աս-
էք` ահա այր կե-
րող և արբեցող. բա-
րեկամ մաքսաւորաց
և մեղաւորաց. և ար-
դարացաւ իմաստու-
թիւն յորդւոց
իւրոց.
ճդ / ա

Հ ճա ճբ ճգ — Մ ձգ ձե

Հ ճդ — Յ ղը — Մ ձհգ — Մր ձող

զնա խնամակալեցուցա
ցն · զփրկեալսն
Ձայն. Բ՛. կող. նախ.
Անճառ խնամն
մարմնացելոյն · բազ-
մեցան ·
Կենս միշտ եղա
րարիչն մեղաւոր ·
երկրի զգեցաւ Թշուա-
ռական խնամն մա
րդկ եղելոյն · բերեալ
Հօր մի եղեւ աս-
տուածութեան կենաց յաւէտ
աստուածութեամբ ընդ
և մարդկութեանն միա
ւորութեամբ զգեցաւ նո
րա · և հեղեալ զարիւն
իւրոյ Քրիստոսի և հասանէ
բանն ընդ տառապեալս և
անձանձիր խնդրեմք ·
Անեղ մա

րինեցոյն որ կենդանարար
զնա աներևոյթ միա-
սին · սայթաք մարդա-
ըն զինքն · որպէս զնե
տէր թագաւոր և ողորմած
որ կեանս մեղաւորաց խնա-
մեցար ·
Ամենախնամն Տէ
րն և անեղծանելի ·
մարդն ամենեցուն առաջ
երկ
Հաւատ աստ ·
փառաւորեալ ·
Անեղ երկրպագեալ
ամենայն տիեզերաց
փառաւորեալ · Միայն
տէր հզօր հայր
դաւթեան և միայն
յաւէտ · և երկրի նէ
զօր Նորա հասանե
ցանել · երկնայինք

շնորհեաց. արդ ո՞
յայնցանէ առաւել սի-
րեսցէ զնա.
Պատասխանի ետ
սիմոն եւ ասէ. համա-
րիմ թէ որում զառաւելն
շնորհեաց.
Եւ նա ասէ ցնա.
ուղիղ դատեցար.
Եւ դարձեալ առ կինն
կողմն. ասէ ցսիմոն
տեսանես զկինդ
մտի ի տուն քո. ջուր
ոտից իմոց. ոչ ետուր
ինձ. այլ դա արտասուաւք
իւրովք եթաց զոտս
իմ. եւ հերովք գլխոյ
ջնջեաց. համբոյր
մի ոչ ետուր ինձ.
սա. յորմէ հետէ
մտեալ եմ ոչ դա-

դարեաց ի համբուր
ելոյ զոտս իմ. իւղ
ով զգլուխ իմ ոչ աւ-
ծեր. այլ դա իւղով ա-
ռաւելաւծ. վասն
այսր ասեմ քեզ. թո
ղեալ լիցին սորա
մեղք իւր բազում
զի յոյժ սիրեաց.
Իսկ որում սակաւն թող
ուցու. սակաւ սիրէ. և
որում առաւել առաւել։
Եւ ասէ ցնա. թո-
ղեալ լիցին քեզ
մեղք քո.
Սկսան որ բազ
մեալ էին. ընդ նմա
ասել ընդ միտս
իւրեանց ո՞վ է սա որ
զմեղս թողու.
Եւ ասէ ցկինն.

հան առաջ. ընդ կեցու-
ցին զորդին իւր. և
հաւատացին:
Ընթեռ. յետ
այսորիկ և
էր տօն հրէից. և ել
Յս յերուսաղէմ:
Էր յերուսաղէմ ի պրո-
բատիկէ աւազա-
նին, որ կոչիւր եբրա-
յեցերէն բեթհեզդա. և
հինգ սրահս ունէր. որ
ի նոսա անկեալ կային
բազմութիւն հիւանդաց.
կուրաց. կաղաց. գօսա-
ցելոց. որք ակն ունէին
շարժման ջրոյն: Զի
հրեշտակ տեառն
ըստ ժամանակի իջա-
նէր յաւազանն. և խռովէր
զջուրն. և որ առաջին
մտանէր յետ խռովե-
լոյ ջրոյն. ողջանայր
յորում և հիւանդութեան
կայր:
Եւ էր անդ այր մի. որ
երեսուն և ութ ամ
կայր ի հիւանդութեան իւ-
րում:
Զսա իբրև ետես Յս
դնէր. և գիտաց թէ
բազում ժամանակս
է. ասէ ցնա. կամիս
ողջանալ. պատասխանի
ետ նմա հիւանդն. Տէր
ոչ ոք է իմ
Զայս ասաց
պատասխանի. ... զի
մանկտի ...
... շարժեալ ...

Է · Մ · ՃԽ · Է
ԿԷ · ՃԼ · ՃԺ · ԿԷ

Եւ այլն անկաւ ի
մէջ փշոց · եւ ընդ նմի
ն. բուսեալ փշոցն
հեղձամղձեցին զնա·
Եւ այլն անկաւ յեր
կիր բարւոք եւ պարարտ
եւ բուսեալ արար
պտուղ հարիւրապա
տիկ.
Զայս իբրեւ խօսէր
ձայնէր ասէ որ ունի
ցի ականջս լսելոյ
լուիցէ·
Հարցանէին զնա ա
շակերտքն. թէ զի՞նչ
իցէ առակն·
Եւ նա ասէ ձեզ
տուեալ է գիտել զխոր
հուրդս արքայու
թեանն այ·
ՀԵ Այլ այլոցն առա
կօք՝ զի տեսանիցեն
եւ մի տեսցեն· եւ լսի
ցեն եւ մի իմասցին·
այս է առակն ՀԶ
այսինքն է·
Սերմն բանն այ է
եւ որք առ ճանապար
հաւն · այնոքիկ են
որ լսեն · եւ ապա գայ
սատանայ հանէ
զբանն ի սրտից նոցա՝
զի մի հաւատասցեն
եւ ապրեսցին·
Եւ որք յապառա
ժին. որք յորժամ
լսիցեն · խնդութեամբ
ընդունին զբանն՝
եւ արմատս ոչ ունի
ցին · որք առ ժա
մանակ մի հաւա
տան՝ եւ ի ժամանակս

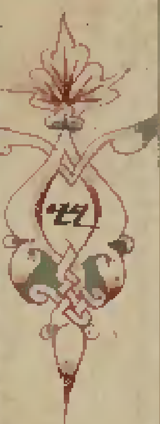
Ղ	Յ	Մ	Մր	Ղ	Մ	Մր
ՀԵ	ԽԹ	ԽԳ	ԼԵ	ՀԶ	ԽԵ	ԼԶ

կի փորձութեան
հեռանան։
Եւ որ ի մէջ փշոցն
անկաւ․ նոքա են որ
լսեն զբանն ․
եւ ի հոգս եւ ի մեծու
թեան եւ ի ցանկութե
աշխարհիս զբաղեալ
հեղձնուն եւ ոչ ա
ծեն ։ պտուղ ։
Իսկ որ յերկիրն բարի
բարւոք ․ նոքա բար
ւոք եւ զուարթա
գին ։ սրտիւ ։ լուեալ
զբանն ընդունին ․
եւ տան պտուղ համ
բերութեամբ
ՀԹ Բ Ոչ ոք լուցանէ ճրա
գ եւ թաքուցա
նէ ընդ կարասաւ եւ
կամ դնէ ընդ մահ

ճաւք ․ այլ ի վերայ աշ
տանակի դնէ ․ զի որ
մտանեն զլոյսն տեսցեն։
Ձ Բ Զի ոչ ինչ է ծածուկ
որ ոչ յայտ լինի ․ եւ ոչ
գաղտնի որ ոչ ծանի
ցի ․ եւ եկեսցէ յայտ։
Ձա Բ Տեսէք այսու հետեւ
զիարդ լսէք ․ զի որ
ունի տացի նմա ․ եւ
որ ոչն ունիցի ․ եւ զոր
կարծէ թէ ունիցի
բարձցի ի նմանէ։
Ձբ Բ Եկին առ նա մայր
եւ եղբարք նորա ․ եւ ոչ կա
րէին հասանել նմա
վասն բազմութեանն։
Պատմեցին նմա եւ
ասեն ․ մայր քո եւ եղ
բարք քո կան արտաքոյ ․ եւ կամին զքեզ
տեսանել

Ղ	Մ	Մր
ՀԹ	ԼԵ	ԼԹ

Ղ	Մ	Մր
Ձ	ՃԼ	Խ
Ձա	ՃԼ	
Ձբ		

Ա․․ աւտէ ցասանալ
ըսէն․ և եղ բարձրեալ որ
զըզեն․ ողջէին
ընթեննեւ տնենէն․
․․ելոյ խաչեալ
յամենայն․ Երգն
եղեւ Լ․․․ և աշակերտաց
նորա․ և սաստեց ծովու
եկեղց․ անցուցան յայն
կոյս․ ծովակին
Գերգասցին
․․․մեծ զեւ նաւակն
երկն․ ելանել․ և եղ Ջինջ
ըեկ հողմոյ․ ի ծովակն
և տաւմեցէ և առաջ
նաւակին․
Ա․․․ստուածային․ զաւր
Թագին զեալ․ և ամէն
վարդապետն վարդա
պետ կոչեցեալ
ամէն․

ԽԴ ․․․նա․ յարուցեալ
սաստկեաց հողմոյն․
և խռովեալ ալեօքն
Ջրոյն․ և համբառնայր
ալեացն․ և եղև խաղա
ղաղութիւն․
Զ․․․ստ․ ցասման․ որ
էր հակառակ ձեր․
Ա․․․զարհի հարկեալ
զարմանայք է․ և առ
ակեն գիծ մեծաւ․
ով արարչապետեալ
զեն հողմոց և Ջրոց․
հրամանն տալ և հնա
զանդեն ամոյ․
Հ․․․նազանդեցին նմին
յաղԹեաց աւ հՏն․ զերդէ
ամպոց․ որէ յայն
կոյս հանդերձ զա
մենայ․
ԽԵ ․․․ընկղմեալն նորա

Հ Մ Մր
Ձայ․ ԿԹ խռ

եցանիցէ։ սրբոյս
հնոցն սրբոյն երկրպա
գեն․ յարուցելոցդ
Եւ բազմամարդաւորս
կոչէր․ համարձակ
զքերովբէսն․ եւ զսերովբէսն
բնակեալս։ այլ է
զգեստ մեծս․
Աստուած զքո
արար անեղն եւ ան
կան աստուածութեան․
եւ ամէն միածնադ
զի կոչել եւ յոր
դւոց․ բարձրեալդ
արարչեալ զգեստ մեր
աստուածութեամբ․ քան
զի հրամանն սորա
ազգացն պղծոց եւ
նեղ իմաստից անօր
զի բազմամարդաւորս
կա յաւերժացուցեալ

երգեցաք․ եւ կարդացէք է
Զզերովբէս եւ սրբահեր յետ
կամքս․ եւ կոչէր զգեա
պատմիչ․ եւ փառաբանէ
զձեզն յաւիտեանս։
Հարց մեր յաւե
տեան․ զբնաւ անդամն
քեզ
Ա․ մեր ան լինի
ամենայն զի օրհնել բաղ
ում մանկանց մեծ
եւ արդարոցն զհա զի
մի հրաման տայէ
նոցա երկնային յան
դուգեալ
Անտ անուն երա
մանկն եօթներ բաղ
մաց արդարացեալ
իւրեանց․ եւ արդարոցն
զհա զի հրամանն տա
յէ նոցա մանուկն

Եդուս. և հրամայ
եաց նոցա։
տեսեալ զնշխարս
[illegible] մասին եկա
զեանն.
ողորմեալ երամս
զի եղանակէ սաստ
ի ծովականն. և հեղձամ
բոլոր ատեանն. եւ
զարմանալն. զկոյսն
եղեն. փախուցեալ և
սրբասերս. եղբայր
զնա եւ յաղթեալ Ձայն
տեսիլ եղեն. սէ
սանդ զգործն և
եկին. այսր և զօրէն
զայրն ասա զեկեղե
ցեալքն զգեստ և
զգաստացեալ նոր
սէր աստուծոյ և
երկեան

ամենեցին. նա
ցա որոց եալ
նոր. Թէ զխաչդ
միշտ յանդիման
լայ ամէն զնա
ամենայն բարեաց
Թէ հարցմանց
մասն եմ ձեռն
այսօր. որպէս
մտաց. նոցա
բանք զխաչն մեծ
սուրբ նշխարէ
Տէր մեկնեալ
զարմանալի
զայրն զամենայն
ի սպասէ
ցած երկրպա
նաւ

Բ [illegible]
ձայն
Հ Տ Խ
[illegible] Հ [illegible]

մեա զոր մեծամեծս
արար քեզ ած ·
Գնաց քաղա
քն · եւ քարոզէր
զորչափ արար նմա ·
ԾԱ Է Եւ իբրեւ · դար
ձաւ անդրէն յս
ընկալաւ զնա ժո
ղովուրդն · քանզի
ամենեքեան · ակն
ունէին նմա ·
իե Եւ ահա · եկն
այր մի · որում անուն
էր յայրոս · եւ նա
էր իշխան · ժողովրդ
եանն · անկեալ
առ ոտսն յի · աղա
չէր զնա · մտանել
ի տուն նորա · զի
դուստր · միամօր
էր նորա · ամաց իբ

րեւ երկոտասանից ·
եւ նա մեռանէր ·
Եւ ընդ երթալն նո
րա · ժողովուրդքն · նե
ղէին զնա ·
իզ Կին մի էր · ի տա
ռատեսութեան · ա
րեան · յամաց երկո
տասանից · որում
ոչ էր ումեք · հնար
յումեքէ · բժշկել
մատուցեալ · զհետոյ
մերձեցաւ · քղանցս
հանդերձին նորա · եւ
նոյնժամայն · եկաց
բղխումն արեան նորա
ասէ յս · ո՞վ է որ
մերձեցաւն յիս ·
Իբրեւ ամենեցուն
ուրանային · ասէ
պետրոս եւ որ ընդ նմայն

դ ծա
մր խթ

էին վարդապետս
ժողովրդեանն· այլ
ըզՏէր. և նմանեցին զքեզ
Սուրբ ես ոտին
Մովսիսիւ յետ. քան
զեգիպտացին եԹէ զա
րանԹիւնն էր. յետե
բարեխօսն կենդ
եԹէ ոչ ճանաչեցաւ
խնկաւն. էին զոհս.
րով. և անձին ասա
ցեալ ԹագաւորուԹ
եան Մովսիսեան է
նա. պատուեցաւ ա
ռաջին. անձնայն ժո
ղովրդեանն. և եԹէ
պետ բժշկեցան. ա
ժանեցն.
Սուրբ քահանայապետն
յ դուստր Հաւատք
քո կենդանացին զբեզ

ԵրԹի մաստակ ուԹե
Մեծ զենմամբ,
խաւարեր զոր մեծ է
սուրբ ժողովրդեա
պետոսն և աւետեցաւ
Մեծաւ զօրուԹեամբ
Մի լինք աշխարհ ասա
ցեր զօրա
Սէ ոչ երբեք
պատմուԹիւն
Նման և սուրբ Մեծեր
կենդ Միայն Հաւա
տոյ. և կեցեն.
Սրբուած խորանն
ոչ զերեԹով Մովսէս
էր. բայց Միայն
զսկիզբն և զքահ
ծախուն և զՀայր Սին
Նոյն. և շնորհ Հայր
կային և զհաւատոյ.
այլին ամենեքեան

Եւս եւ կործանմանն
Նա ասէ մի
լալը զջջեւնեւեալ ՃԻ
այդ նմին: ԿԵ
Նորա ծառը
առնելոյ զնա. զի
զեւսեւնն Թէ մեռան:
Նորա համեալ
զամենեւեան. առ
տարին կալեալ զՃէ
ասէ Նորա բար
բառեցաւ եւ ասէ
արկ կայ մանուկը:
Այդ աւրհնու որ
նորա եւ կանգնեցոյց ՃԷ / Է
վեր փայտին. եւ
հրամայեաց տալ
նմա ուտել. եւ զայն
մայրն ծնողքն.
նորա. եւ նա պա
տուէրէր մի ումեք:

ասէ որդւոյ
Ղուկ
Սկիզբն աւետարանի
ըստ Ղուկասու
յառաջաբանն. Եւ
նոցա զպատմութիւն
եւ ըմբռնմանութիւն եւս
[illegible]
եւ բաժանել զհետեւող
ութեանն
Նառաջ եկեալ մա
սա. քարոզել զնո
րոյ թուղթն. եւ բաշ
կել զանասնոց.
Նանէ զմանն
մի էրէ բաժանեալ ի
ձեռն ապարահ. մեծա
նալն. եւ մի մահ
ալ. մի հաց. եւ մի
անծանօթ. մի երկրում
հաւատեան անկանելով:

Ղ Ճ
ՃԺ ՀԷ
ՃԵ ՃԵ

Եւ յոր տուն մտա
նիցէք . . . անդ կա
ցէք եւ անտի գնա
ցէք.
ՃԱ Ը Եւ որք ոչ ընդու
նիցին զձեզ. յոր
ժամ ելանիցէք ի քա
ղաքէն յայնմանէ
զփոշին ոտից ձերոց
թօթափեսջիք ի
վկայութիւն նոցա.
ՃԲ Ժ Ելեալ շրջէին
ընդ քաղաքս եւ ընդ
գեաւղս աւետարանէին
էին ընդ ամենայն
տեղիս.
Ղ Թ Լուաւ Հերովդէս
չորրորդապետն զամ
ենայն ամենայն. եւ
զարմանայր. վասն
ասելոյ յոմանց թէ
յովհաննէս յա
րեաւ ի մեռելոց. եւ
յոմանց թէ եղիա
յայտնեցաւ. եւ այլ
ոց թէ մարգարէ
ոմն յառաջնոցն
յարեաւ.
Ասէ Հերովդէս
զյովհաննէս ես գլ
խատեցի. իսկ այս
ո՞վ իցէ. զորմէ
զայսպիսի լսեմ. եւ խն
դրէր.
ՃԴ Է Եւ դարձեալ առա
քեալքն եւ պատմե
ցին նմա զամե
նայն զոր արարին.
ՃԵ Եւ առեալ զնո
սա խոյս ետ առ

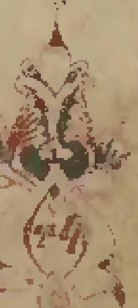
անձինն ի տեղի ա-
նապատ քաղաքի
միոյ որ անուանէր
բեթսայիդայ ·
ժողովուրդն
իբրեւ գիտացին ·
գնացին զհետ նո-
րա · եւ ընկալեալ
զնոսա · խաւսէր
ընդ նոսա վասն ար-
քայութեանն այ ·
եւ որոց պէտք է-
ին բժշկութեան
բժշկէր ·
ղբ (կր) աւուրն սկսաւ
տարաժամել · մա-
տեան երկոտա-
սանքն եւ ասեն
ցնա · արձակեա
զժողովուրդդ ·
զի երթեալ շուրջ

ի գեւղսն եւ յագարա-
կս հանգիցեն · եւ
գտցեն կերակուր ·
զի աստ յանապա-
տի տեղւոջ եմք ·
ասէ ցնոսա տուք
դուք · դոցա ուտել
Նոքա ասեն ոչ
գոյ մեր աւելի քան
զհինգ նկանակ եւ
զերկուս ձկունս ·
բայց եթէ երթի-
ցուք գնեսցուք բա-
ւական ժողովրդեա-
նս կերակուր · քան-
զի էին արք իբրեւ
հինգ հազար ·
ասէ ցաշակերտ-
սն բազմեցուցէք
զդոսա դասս դասս
յիսուն յիսուն ·

ղ ղբ · ժ ձմէ · ժր ձկզ կր · ժգ

արդարոյն այն
պես եւ բազմեցու
ցեն զաւակսնեան:
ամուսնոյ զՀօ
նոր նկարագն եւ
զերկրոս Հրաւան
Հայեցեալ յերկինս
արհնեաց եւ
բեկ եւ ասայր ցա
Հաւատարմն արկա
նել ժողովրդեանն:
Երանի ամենե
քեան եւ յանդեցան
եւ բարձրեալ զքեզ
րա կատարեցն եւ
կատարեալն
ամբարտ
ժողվե նկարն
Նորա յա
րածոյ · առ ամենայն
նեն եկին ընդ Նման եւ

աշակերտացն նորա:
Հոգւոյ զխոստա
եւ առեալ զոր ու ա
սէն զխնձն ժող
մարդկան Թեկղեայ:
Այսօր պայծառ
ախորժելի տօնեալս
սէն զյիշատակս
Միայնոյ եւ այժմ
զերկրի երկնային
Թէ մարդ աշխարհ
յաստուածոյն մա
րիամ
Սէ ցնծա
Քոյ զոր քեզ ասէ
զկոյսն Թեկղեայ
աստուածային
եւ պսակաւ
սէ զգեստ
աստուածեղէն
Նման եւ պատուա

րեաց ։ մի ումեք ա-
սել զայն ։ և ասէ՝
Թէ պիտոյ է որդւոյ
մարդոյ բազում
չարչարիլ ։ և անար-
գել ի քահանայա-
պետից և ի ծերոց
և ի դպրաց ։ և սպա-
նանել ։ և յերրորդ ա-
ւուր յառնել ։
ՂԱ Ասէր առ ամենե-
սեան ։ եթէ ոք
կամի զհետ իմ գալ
ուրասցի զանձն և
առցէ զխաչ իւր հա-
նապազ ։ և եկեսցէ
զհետ իմ ։
Որ կամիցի զան-
ձն իւր կեցուցանել
կորուսցէ զնա ։
և որ կորուսցէ զան-
ձն իւր վասն իմ զնա
գտցէ ։
Զի զինչ օգուտ
մարդոյ ։ եթէ զաշ-
խարհ ամենայն շա-
հեսցի ։ և զանձն
կորուսցէ կամ տու-
ժեսցի ։
Որ ամօթ հա-
մարեսցի զիս և զբա-
նից իմ ։ զնա և որդի
մարդոյ յամօթ հա-
մարեսցէ յորժամ գայ-
ցէ փառաւք իւրովք
և հաւր և հրեշտա-
կաց սրբոց ։
ՂԲ Այլ ստուգապէս
ասեմ ձեզ ։ եթէ են
ոմանք ի սոյն աստ
կացելոց ։ որ ոչ
ճաշակեսցեն զմահ

մինչև անցանէ զատ
քաղաքացութեանն այդ ։
Եւ եղև յետոյ
այս բանից ։ եւ բերեալ
առաջք ոտն ամենայն
զպղծութիւն եւ յանկարծ
քոց ։ եւ յանձնանս
նէս ։ եղեւ կենդանակալ
Յաղաւթս ։
Եւ մեկնեալ նմա քա
ղաքն ։ եղև ան
ձն հրեշտակաց նորա
պղծեալ էր ։ եւ փոխեաց
զամ հանդերձ նո
րա ։ եւ եղև այնպէս
փայլուն ։ եւ այնպէս ա
ռ երկիր ծնկանէր
ընդ ձեռս ։ որպէս
աւր եւ ապրեալ եղեւ
փառաւք ։ եւ ամենայն
զիրիւն նորա զգեստ

աստղերգեր մեծ ։
Եւ ապաշխարաւ եւս
ընդդիմանային ։
ծառայ այցելու է ։ ի
մէջ ։ զայրացեալ
ամենայն զհրամանս նո
րա ։ եւ զերեկոյս որ
չէ ։ ողջունեալ ամենայն ։
Եւ եղև եղևնեան
նոցա իմաստ ։ ամե
նայնիւ ցոյց մար
դկանց՝ բարեգործ
մեծութեան ։ զիւր եւ ա
ռաքելոց ։ եղեւ ստո
րասոր ։ Միշտ ։ և
մեծամեծաց ։ եւ միշտ
զերկինս ։ եւ յետ այնոր
զնոյն ։ խոստանայ ։
Եւ երբեմն զայս
ասաց՝ եկեղեցւոյ
եւ հոգևոր ։ եղև իսկ

րա հոգս. եւ եղիցին
նի մտաւորեցէ. հոգս.

Ձ ընդ առաւօտն.
այն եղեւ յամ.
ազգն. եւ ասէ. գնա.
ե որդի. [illegible]
Լ [illegible] ուրախ
Լ [illegible] բար
բառոյն. [illegible]
Լ յս [illegible]
Լ [illegible] ընդ
ցնա. եւ ոչ [illegible]
պատմեցին. յառա
ջին [illegible] եւ ոչ
[illegible] յայտնել
աշխն.

ՂԸ
Է

աւետարանն
ի [illegible]

Նշանն հոգւոյ [illegible]
նմա. [illegible]
[illegible]

[illegible] բազում
Լ ասէ. այսմ է
ժողովրդեան. անոնք
աշխարհականաց. եւ առն
փարիսեցւոց. ապա
չէ ոչ ինչ հայրենի
յաղթել. զի մեր
մարդ[illegible]. եւ ասէ
այս հարկաւոր [illegible]
եւ [illegible]. զի եւ
[illegible] եւ
[illegible] եւ
հայցեն [illegible]
նա [illegible]
եւ [illegible]
[illegible] զի հանգիցեն
եւ ողորմութիւն:

Պ ատասխանի ետ
Յս. եւ ասէ. [illegible]
[illegible] հաւատա. եւ [illegible]
մեծս [illegible]

Ղ
ՂԹ

Մ
ՃՀԴ

[illegible]
Ղ[illegible]

ձեզ· եւ անսայցեմ
ձեզ· մատո այսր
զորդին քո·
Եւ մինչդեռ մա
տչէր զարկանէր զնա
դեւն եւ շարժէր·
Սաստեաց յիսուս
այսոյն պղծոյ· եւ բժշ
կեաց զմանուկն· ՃԶ Բ
եւ ետ զնա ցհայր իւր·
Ճ Բ Եւ զարմանային
ամենեքեան ի մեծա
մեծս աստուծոյ·
ՃԱ Բ Եւ մինչ զարմանային
ամենեքեան ընդ ամե
նայն զոր առ
նէր· ասէ ցաշա
կերտսն իւր· դիք դուք
յականջս ձեր զբանս
զայսոսիկ· զի որդի
մարդոյ մատնելոց է

ի ձեռս մարդկան·
Եւ նոքա ոչ գիտէին
զբանն· եւ էր
ծածկեալ ի նոցանէ
զի մի իմասցեն·
եւ երկնչէին հարցա
նել զնա վասն բա
նին այնորիկ·
Եմուտ խորհուրդ
ի նոսա· թէ ո՞ ար
դեօք մեծ իցէ ի
նոցանէ· յիսուս
ծանուցեալ զխորհուր
դս սրտից նոցա·
առեալ մանուկ մի կա
ցոյց ի մէջ նոցա առ
իւր· եւ ասէ ցնոսա·
որ ընկալցի զմա
նուկս զայս յանուն
իմ զիս ընդունի·
եւ որ զիս ընդունի ըն

Ղ	Մ	Մր
Ճ	ՃԿԳ	ՀԵ
ՃԱ	ՃԿԴ	ՀԶ
		ՀԷ

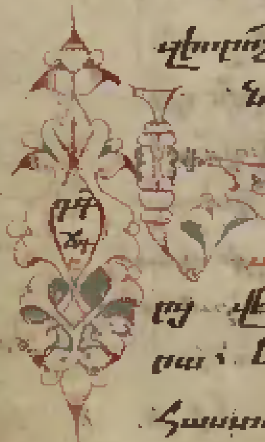
Ղ	Մտ	Մր
ՃԲ	ՃՀԳ	ՀԵ

ընդունի զառաքիչն իմ։
զի որ փոքրիկն է յա
մենեսին ի ձեզ. նա
եղիցի մեծ։

ձգ
ժ

[Պ]ատասխանի ետ
յոհաննէս և աս
է. վարդապետ.
տեսաք զոմն զի յա
նուն քո դևս հանէր
և արգելաք զնա
ոչ շրջի ընդ մեզ։

[Ա]սէ ցնոսա յս.
մի արգելուք զնա
զի որ ոչն է ձեզ. ընդ
դէմ ձեր ի ձեր
կողմն է։

Եղեւ ի լնու
լ աւուրցն համ
բառնալոյ նո
րա. և ինքն զերեսս
հաստատեաց եր

թալ յէմ։
[Ա]ռաքեաց հրեշ
տակս առաջի
երեսաց իւրոց. և նո
քա գնացեալ մտին ի
գեղ մի սամարա
ցւոց պատրաստել
և ոչ ընկալան զնա.
զի երեսք նո
րա էր երթալ յէմ.
[Ի]բրև տեսին աշա
կերտքն. յակոբ
ոս և յոհաննէս.
ասեն. տր. կամիս զի
ասասցուք. և իջցէ
հուր յերկնից և սա
տակեսցէ զնոսա։
[Դ]արձաւ սաստ
եաց նոցա և աս
է. ոչ գիտէք որոյ
հոգւոյ էք դուք. զի

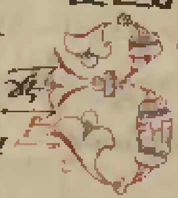
Դ
ձգ
ձգ

Տ
—
ղէ

ՃԼԵ

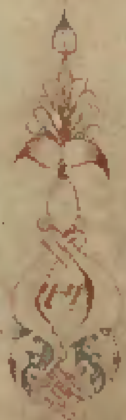
ապաշխարութեան ի չէ քն
զորեա մեռելոցն
կ[illegible] ասել՝ պտղէ
ցուցանել՝
ՃԿԶ Ա[illegible] յերկնից յայդ
զեր՝
ՃԿԷ Յ[illegible] մինչև երթա
ես ասացի [illegible] ՃԿԴ
առ ձեզ [illegible] Ե
զայս եկեղեց զ[illegible]
յորժամ և եղեւ
Ա[illegible] յս այդ
[illegible] [illegible]
և թողութեան երկնից
[illegible] և այլ
[illegible] [illegible]
զեղջ [illegible]
Ա[illegible] ի Մովսէս եւ
զինի իմ. և նստ[illegible]
[illegible] [illegible] ՃԿԶ
[illegible] երթալ [illegible] Ե

ոչ զհարցանել
Ա[illegible] ի վեր
Թ[illegible] զկերակուրն
Թ[illegible] զկերակուր
[illegible] և [illegible]
[illegible] [illegible]
ութեան այդ.
ՃԿԴ Ա[illegible] և [illegible]
Ե եկեց զ[illegible]
բայց [illegible]
[illegible] հրամ
[illegible] [illegible]
[illegible]
Ա[illegible] յս [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] և [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible]

Ետարան

ըստ երկ[illegible]

Կ	Մր	Ղ	Մ	Մր
ՃԵ	ԿԱ	ՃԿԴ	—	ՀԸ
		ՃԿԵ	ՀԹ	ՁԴ

ցոյց Տէր եւ այլ եւթ
անասուն եւ երկուս
եւ առաքեաց զնո
սա երկուս. երկուս
առաջի իւր յամէ
նայն քաղաքս եւ
տեղիս՝ ուր ինքն
երթալոց էր.
Եւ ասէ ցնոսա.
ՃԻ Է հունձք՝ բազում
են. եւ մշակք սա
կաւ՝ աղաչեցարուք
զՏէր հնձոց.
զի հանցէ մշակս
ի հունձս իւր.
ՃԻԲ Երթայք ահայ
առաքեմ զձեզ իբ
րեւ զգառինս ի մէջ
գայլոց.
ՃԻԱ Մի բառնայք
քսակ. մի մախաղ

մի կօշիկս.
եւ ի ճանապարհին
ումեք ողջոյն մի
տայցէք.
ՃԻԳ յոր տուն մտա
նիցէք. նախ ասաս
ջիք. Խաղաղութիւն տա
նդ այդմիկ. Եթէ իցէ
անդ որդի ողջունի
հանգիցէ ի վերայ
ողջոյնն ձեր. ապա
թէ ոչ ի ձեզ դարձցի.
ՃԻԴ Ի նմին տան ա
գջիք. ուտիջիք
եւ ըմպիջիք ի նոցանէ
զի արժանի է մշակն
վարձու իւրոյ.
Ի մտանիցէք ա
նդ իսկ
ՃԻԵ որ քաղաքն մտա
նիցէք. եւ ընդունի

Ղ ՃԲ ՃԳ ՃԻ
Ղ ՃԻ ՃԻԲ ՃԻԳ
ՃԷ ՃԷ

ցիս զձեզ՝ ատելեաց
զինչ առաւելի ունիցեն
ձեր։ եւ բարեկեցելք
որդիսն հաւատոյ եւ
ցեն · եւ առաւելէք
նոցա մեր ձեռնելեալ
բա ձեր աղքատաց
Թիւն էր
ուկ յորդորեալ
մանաւանդ եւս
ընդունելեանն զձեզ՝
իբրեւ եղանեցէք ի
հրապարակս նոցա·
ամենայնի · եւ զիջեալ
որդոցն եղաւ
զէ ձերումն · յաւու
մեր · Թաւ Թաւեա
ցուց է ձեզ՝ բայց
զայս զհաստատութիւն
զանմահանալ ամբոխ
ութիւնս

Սէր ձեզ զի
առաւելապէս լեալ
ընդ առաջնորդաց մերոց
զի յառաջին յայն
մեկ կարգաւորեալքն
այնմիկ·
մի բեղ բազում
զին · մեծ բեդ բէԹ
այնի · գայ · զենԹե
ե անձեղս եւ կոխեա
մի եղբայրին զաւ
րաԹիւնքն որէ
զեն ի ձեզ · մաղթեմ
եւ սարս լեր իմոց
եւ խնամքը նանեկ
եւ այսպիսի աղաչանօքս
այս սիրոյն
եւ միաբանեալ ընդ
արձակուցն Թող
յաւուրն դատաստ
անին քաւ ձեզ

Ո՝ւրախ կացէալ
նա ում սրբեցելոց
կնոջ բարձրացեալ
լեր մեծացելոց պ[illegible]
ըստ երգեա

Ա՝ ընծայ լուս[illegible]
լուս ևօրհնեմք ա[illegible]
նարգէ զքեզ ա[illegible]
զէ · և [illegible]
զէ · զա[illegible]
ա[illegible] · և [illegible]
[illegible] · լուս այն
մեծ [illegible]
[illegible]

[illegible] և [illegible]
նա[illegible] և [illegible]
կոյսին [illegible]
և [illegible] · [illegible]
[illegible] Հայր [illegible]
մեզ [illegible]

Ս՝ [illegible]

տեսանելի զ[illegible]
նոյ անեղծ [illegible]
[illegible] երբև զենուն.
[illegible]

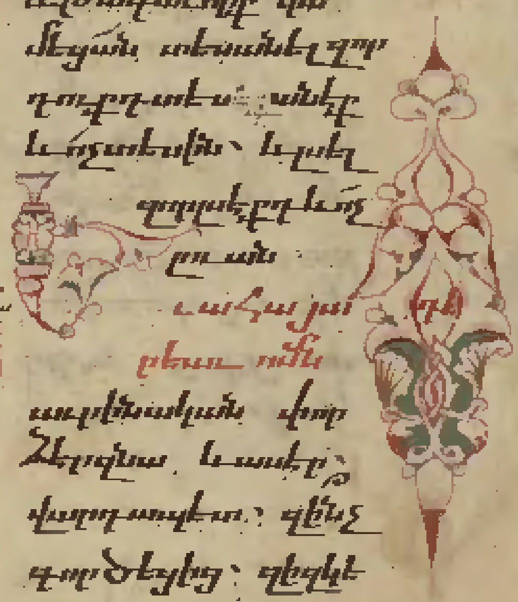
Հ՝ աւատով ձեզ.
Խնամատարութիւն · կո
ւսիդ զանձն և [illegible]
[illegible] և [illegible]
[illegible] թագաւորի
[illegible] · և [illegible]
[illegible]

Ա՝ յսօր [illegible]
[illegible] թագաւոր
Հ[illegible] ձեզ ·
[illegible] զբան
[illegible] ձեր [illegible]
լեր [illegible] ·

Ն՝ [illegible]
Ծ[illegible] ի Հօրէ
[illegible] և [illegible] ·
զօրհնեալ [illegible]

[illegible]

տր երկնից. և երկրի
զի ծածկեցեր զայս
յիմաստնոց. և ի գիտ
նոց. և յայտնեցեր
զայդ տղայոց. այո
հայր. զի այսպէս
հաճոյ եղև առա
ջի քո:
[illegible] Ամենայն ինչ տու
եալ է ի հաւրէ իմ
մէ. և ոչ ոք գիտէ
թէ ով է որդի. եթէ
ոչ հայր. և ով է հայր
եթէ ոչ որդի. և ում
կամիցի որդին յայտ
նել:
[illegible] Եւ դարձեալ առ
անձինն. աշա
կերտսն ասէ. երա
նի աչաց որ տեսանեն
զեդ զոր տեսանէքդ:
ասեմ ձեզ. զի բա
զում մարգարէք
և թագաւորք կա
մեցան տեսանել զոր
դուքդ տեսանէք.
և ոչ տեսին. և լսել
զոր դուքդ լսէք
լուան:

Եւ ահա յա
րեաւ ոմն
օրինականաց փոր
ձէր զնա. և ասէ.
վարդապետ: զինչ
գործեցից. զի զկե
անսն յաւիտենա
կանս ժառանգե
ցից:
Եւ նա ասէ ցնա
յաւրէնսն զինչ գր
եալ է. զիարդ
ընթեռնուս:

Նա պատասխա
նի ետ եւ ասէ. սի
րեսցես զտէր ած քո
յամենայն սրտէ
քումմէ. եւ յամե
նայն անձնէ քում
մէ։ Եւ յամենայն
զօրութենէ քում
մէ. եւ յամենայն
մտաց քոց. եւ զըն
կեր քո. իբրեւ զան
ձն քո.

Ասէ ցնա.
ուղիղ ետուր զպա
տասխանին. զայդ
արա եւ կեցցես։

ձեբ Նա իբրեւ կամէր
ցոյց զանձն ար
դարացուցանել.
ասէ ցՅս. եւ ո՞վ է իմ
ընկեր։

Ընդունեալ Յսի
ասէ. այր մի իջա
նէր. յԵմէ յԵրիքով
եւ անկաւ ի ձեռս աւա
զակաց. որք մերկա
ցուցին զնա։ եւ վէրս
եդին ի վերայ. Թո
ղին կիսամահ. եւ գնա
ցին.

Դիպեցաւ քահա
նայի միոյ իջանել
ընդ նոյն ճանապա
րհ. եւ տեսեալ զնա
զանց արար. նոյնպէս
եւ ղեւտացի մի եկեալ
ընդ նոյն տեղի եկեալ.
եւ զանց արար.

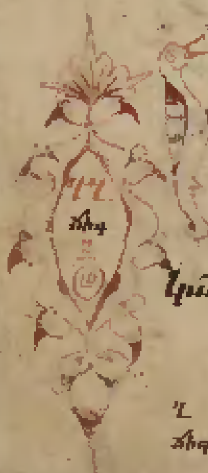
Սամարացի ոմն
ճանապարհորդեալ
եկն ընդ նոյն. առ նովաւ.
եւ տեսեալ զնա գթ

Է
ձեբ

Թագցյա ։ և խաւար
ցեալ ։ պատուեաց զի՛
մերս Նորա ։ արկեր
խնկոց ՀեԹ և զննեաց ։
և եղեալ խնկոց զի՛
բստատա իւրոց ։ ամ
զնա իւրանդոսկի մի ։
և զարդարանեաց զնա
և խնկարկութեամբ եր
ըն Երկանիր ամենի ։
Համբեալ Եռ զգեստս
ամենայն Երկրաւ
զուՀենկանս և ամէ
զարմանս աստուածս ։
և զօրենս ծածկեցեալ
իրանս ։ իմնաւ անձրանալ
զայլանտեան խնամՀա
տապէս քեզ
որ ՞ յերկեցա
ւց նորագոյն Թաւէ
քեզ ՄեծՀասարէսն

մանկերայն ի Հեռու
առողականաց ։
Նմա ... ամենայն
բարի զօրութեան
խնկոց Նորա ։
Աւ ցնա յաւելԹ
և դատապար Նոյն
պես ։
Մեղե ի զոյն
Նոցա և իւրեանց Եկեա
իրեանց ։ և կնոջն
ամեն մարթայ ըն
կալաւ զնա խոան
խորհ ։ և Նորանց
քերթ ։ որով ա
Նմանէր մարթանոր
և ելին Նմանաւ
ասան ամին ։ և ասէր
զքանոն Նորա ։
մարթայ զեր
ՏԷանէր Խեսայգամ

սպասու․ Եկն եկաց
առ նմա եւ ասէ․ Տր̅
ոչինչ փոյթ է քեզ։
զի քոյրս իմ միայն ե-
թող զիս սպասաւո-
րել․ ասա դմա զի
օգնեսցէ ինձ։
Պատասխանի ետ
Յս եւ ասէ․ մարթայ
մարթայ դու հո-
գաս եւ զբաղեալ
ես․ զբաղեալ ես
բայց սակաւ
ինչ պիտոյ է․ կամ
մի․ մարիամ բարի ընտ
րեաց․ որ ոչ
բարձցի ի
նմանէ․

նորա ի տե
[illegible]
կայր յաղօթս․ եւ

դադարեաց․ ասէ
ցնա ոմն յաշակերտ
ացն իւրոց․ Տէր ու-
սո մեզ յաղօթս
կալ։ որպէս յովհան-
նէս ուսոյց աշակերտս
իւրոց․
Ասէ ցնոսա․ յոր
ժամ կայցէք յաղօ-
թս․ ասասջիք․
Հայր մեր․ սրբեղիցի
անուն քո․ Եկեսցէ
արքայութիւն քո․
զհաց մեր հանապազ
որդ․ տուր մեզ զօ
րըստօրէ․ Եւ թող
մեզ զմեղս մեր․ զի
եւ մեք թողումք ամե
նայնի․ որ պարտիցէ
մեզ․ Եւ մի տանիր
զմեզ ի փորձութիւն

Լ Տ
ՃԿԴ ԽԴ

ճժգ
Է
Եւ ասէ ցնոսա.
ո՞ իցէ ի ձէնջ. որոյ իցէ
բարեկամ. եւ եր
թիցէ առ նա ի մէջ
գիշերի. եւ ասիցէ
ցնա. բարեկամ տուր
ինձ փոխ. երիս նկա
նակս. զի բարեկ
ամ իմ եկն առ իս
յուղւոյ. եւ ոչ ինչ
ունիմ դնել առաջի
նորա. եւ նա ի ներ
քուստ տայցէ պա
տասխանի. եւ ասիցէ.
մի աշխատ առներ
զիս. զի դուռն փա
կեալ է. եւ մանկտի
նս ընդ իս կան
յանկողինս. ոչ կարեմ
յառնել. եւ տալ քեզ.
Ասեմ ձեզ եթէ
ոչ յարուցեալ տայ
ցէ նմա վասն բա
րեկամութեանն. սա
կայն վասն լրբութեան
յարուցեալ տայցէ
նմա զինչ եւ պիտոյ
իցէ.
ճժե
Է
Եւ ես ասեմ ձեզ
խնդրեցէք եւ տա
ցի ձեզ. հայցե
ցէք եւ գտանիջիք. բա
խեցէք. եւ բացցի
ձեզ. զի ամենայն որ
խնդրէ առնու. եւ որ
հայցէ գտանէ
եւ որ բախէ բաց
ցի նմա.
Ո՞ ի ձէնջ հայր
խնդրեսցէ որդի իւր
ձուկն. միթէ փո
խանակ ձկանն օձ

Հ
ճժգ

Հ Մ
ճժե ճգ

տացէ նմա. և կամ ճխե / Է
խնդրեսցէ ձու՝ մի թէ
կարի՞ճ տացէ նմա:
Մն:
Ապա եթէ դուք
չարքդ էք. գիտէք ճխզ / Է
պարգևս բարիս
տալ որդւոց ձե-
րոց. որչափ ևս ճխը / Է
առաւել Հայրն ձեր
յերկնից տացէ
բարիս այնոցիկ
որ խնդրեն
ի նմանէ:
ւ հանէր
դև մի համր
Եւ եղև յելանել դև-
ին. խօսեցաւ
համրն. և զարմա-
ցան ամենայն ժո-
ղովուրդքն:

Ոմանք ի նոցանէ
ասէին. բէել. զե.
բուղաւ իշխանաւն
դիւաց. հանէր
զդևս:
Այլք փորձե-
լով նշան յերկնից
խնդրէին ի նմանէ.
Եւ նա գիտացեալ
զխորհուրդս նոցա՝
ասէ ցնոսա՝ ամե-
նայն թագաւորու-
թիւն բաժանեալ.
յանձն աւերի. և
տուն բաժանեալ
յանձն կործանի:
Ապա՝ եթէ և սա-
տանայ բաժանեցաւ
յանձնէ. զիա՞րդ
կացցէ թագաւոր-
ութիւն նորա. զի ա-

Ղ ճխղ | Մ ճձա | Մր լէ | Ղ ճխե ճխը ճխթ | Մ ճհա ճխե

ուէք. ՚ի յմէնէն եղեւ
բժիշկ գեղապատանց
խաժամու դժնդակ հա
նէ դարպասաւ:
Թեւ բժիշկ զէ
բարդա. հանդերձեալսն
որոշեալ ձեռին հանէ
ցէն.
Ամեն աշխարհ նո
րին. եղիցին ձեռք գա
տաւորք.
Իւկէթէ մարտակից
ով հանդերձեալս. ա
պա հասարակ խնդրոց
ձեր առաջնորդութեան
ով
Որժամ հզօր
վարեաց՝ պարհեցէ
զատանչնոք. խնդրող
ութեանն իշխ նո
րա. քայցէթէ հզօր

տառապեալ քանզի ի
վերայ եկեղեց. յաղթեա
ցեղեաց. զպայծառա
զծնուլթեան հանէ
յոր յաղագս կարեացն
և զանազան նորոգ յուղ
խնդրէ.
րձէ ընդդէմ հա
կատակ խնե. և որ
ղ՛ժողովէ ընդդէմ
ցրուէ.
Որժամ այդմ այն
ղծ եղանեցն խնդր
դոյ. Հզօր ընդդեմ
Զօրքն առեղծս կոր
րէ հանդերձ. և
երրորդ զոր հանէ
ամեն դարձեալ զօր
րին խառնեալ տա
ուր եղին. և զայն զը
ամեն մարգարէ

եւ սպասաւորեալ: այլն
ժամ երթեայ եւ առ
նուէրն. այլոյ
հարկս քահանայիցն.
եւ մնասէ բնակէ
անուն. եւ զինքն յաւիտեանս
մարդոյն այնորիկ
Հեռ քան զպատուաւ:
Լէն
Եւ ասէ Մուշեղեա
խաւսակցութեան. Հայն
երկրպագեմք. ի ծնողս
ողորմութեանց. եւ ա
նէ. երանեմ երանել
այնմ որ երկրպագ զքո
փառս. եւ առնողացն
ողորմեացին զփառս:
Եւ ասէ Տէր. եւ
բանն այնորիկ որ
ընդունեցաւն եւ առ
նելեն:
Ի (Խաւ) — Լ աստուածութեամբ եւ
րա նորին ձայնեցեր
որդն. սքանչելի
ապրեցուցեալ ապահով
ողորմեսցի. Եւ հաւն
յերկնից բարձրացեալ
մա. բայց ողորմեա յո
վանդ:
Ողորմեա եւ արա յամ
նման. ողորմեա եւ
ցուցե. ողորմեա եւ լի
ցի. եւ ողորմութեամբ առ
քեզ ապաւինի.
Զինչ հատուցից
յարեցի երկրպագու
թեանն. ընդ ամս
ապրեսցի այնորիկ եւ
զաստուածութեանդ
քում. զլինել ի ծով
զմեղաւորս ընդ գիտութ
իւնն ընծայեցուցեալ:

Հրա
Գ
Թ

Հրա

[Ե]ւ ահա առաւել
քան զսողոմոնն է
աստ
[Ա]րք նինուէացիք
յարիցեն ի դա
տաստանի ընդ
ազգիս ընդ այսմիկ
եւ դատապարտես
ցեն զսա · զի ապաշ
խարեցին ի քարոզու
թեան յովնանու
[Ե]ւ ահա առա
ւել քան զյով
նան է աստ ·
ճլզ [Ո]չ ոք լու
ցանէ ճրագ [illegible]
ծածուկ · այլ ի վե
րա աշտանակի ·
զի որ մտանեն զլոյս
տեսանիցեն ։
ճլէ [Ճ]րագ մարմնոյ ակ

նէ · յորժամ ակն քո ա
ռատ է · ամենայն
մարմինն լուսաւոր
եղիցի
[Ե]ւ յորժամ չար իցէ
եւ մարմինն խաւա
րին եղիցի · արդ ·
զգոյշ լեր · գուցէ
լոյսդ որ ի քեզ է խա
ւար իցէ ։
[Ա]պա եթէ մարմինն քո
ամենայն լուսաւո
րէ · եւ չունիցի մա
սն ինչ խաւարին ·
եղիցի լուսաւոր ա
մենայն · որպէս յոր
ժամ ճրագն շողով
լուսաւորիցէ
զքեզ ։
ճլէ [Մ]ինչդեռ խօսէր
նա զայս · աղաչէր

Ղ ճլզ ճլէ · Մ ե ժե · Մր ե · Ղ ճլէ · Մ ճկզ

զհասանն կափառնայե
զեռեալ կերկայ
ամձնա
մնա մինչեւ ցայ
սօրա
բայց ասեմ ձեզ
երկրին սոդոմա
ցւոց անդորրագոյն
լիցի յաւուր դատաս
տանի քան զքեզ
Ի նմին ժամու
ժամանակի պատասխանի
ետ յիսուս եւ ասէ
գոհանամ եւ զգօնանէն
տէր երկնից եւ երկրի
զի ծածկեցեր զայս
յիմաստնոց եւ ի գիտ
նոց եւ յայտնեցեր տղա
յոց այո հայր
եւ այսպէս հաճոյ
եղեւ

այսպէս եղեւ հաճոյ
առաջի քո ամենայն
ինչ տուաւ ինձ ի հօրէ
իմմէ եւ ոչ ոք ճանաչէ
զորդի եթէ ոչ հայր
եւ ոչ զհայր ոք ճանաչէ
եթէ ոչ որդի եւ որում
կամի որդին յայտնել
եկայք առ իս ամե
նայն վաստակեալք եւ բեռ
նաւորք եւ ես հանգուցից
զձեզ
առէք զլուծ իմ
ի ձեզ եւ ուսարուք յինէն
զի հեզ եմ եւ խոնարհ
սրտիւ եւ գտջիք հանգիստ
անձանց ձերոց
զի լուծ իմ քաղցր է

իբրեւ զբերեկոյսն ան
յոյժ. Եւ խորհէին զՃ
ումինխոստմանն ոչ ըմբռնէին։

ՃԾ / Է առաւօտումն միաշա
Քն. յարութեանն ա-
ջն եւ ասէ ցնոսա. մար-
գարէս. զմիաբանս
առնել. եւ զմէկ Թէլա
մանեւ

Յետ այն եւ Ձեռ
վեր արտաքին կանգնողք`
զեր առ Հայք. մարդ
կան. ըստ Թէա զհաւա
տակերս. Եւ զօրքն
ամենայն մեծ. ի բերանն
ծն ոչ մեռանիցին։

ՃԺ / Է այ Ձեռ զՀետիւթ
զերկինս մարդ-
ըերկինս. Եւ Հաստեալ
Ձեռ ազգաւքն փառաց.
աստ ազամանդինք

եւ Թէ կամաւ կեցցէ
գործոց. Հայոցն
Ձեռոց. զեհոյք
կատարեսցի. ձեռաս.
Եւ ոչ զերեկոյն
նա նայեաց Ձեռն։

ՃԺԱ / Է այն այսորիկ ե-
մասունք Թէն ոչ
սպասաւորեսցեն եւս
ա դատապարտի եւ
առաքելոց. Եւ ինք
մանէ. ասացեալ
ցեն. եւ հաստատեն
ցեն զերկիր թագաւոր
արտն ամենայն մար
գարէ եւ Հեղեալ
խնդրեաց աշխար
Հի. յարէ յայս
մանէ. յարէնէ
աշխարհ. մինչեւ յա
րձեն գործեաց

Ղ / Մ
ՃԾ / ՃԹ
ՃԺ / ՃԻ
ՃԻ
ՃԼ

Ղ / Մ
ՃԺԱ / ՃԻ

կախեսցի զպարանոցէ ն
որա. եւ ընկղմեսցի
ի խորս ծովու.
Վայ աշխարհի ի գայթ
ակղութեանց
ծովու.
Վայ աշխարհի
ի գայթակղութեանց. զի
հարկ է գալ գայթակղութեանց.
բայց վայ մարդոյն այնմիկ
յորմէ գայթակղութիւնքն
գան.
Ապա եթէ ձեռն քո
կամ ոտն քո գայթակղեցուցանէ
զքեզ. հատ զդա
եւ ընկեա ի քէն.
լաւ է քեզ մտանել
ի կեանս միաձեռանի
կամ կաղ. քան
երկու ձեռս ունել
եւ անկանել ի հուրն

զի ուրախ լինի
ի վերայ նորա. առաւել
քան ի վերայ իննսուն
եւ իննոցն. որ ոչն
էին մոլորեալ.
Նոյնպէս եւ
ոչ է կամք
առաջի Հօր իմոյ
որ յերկինսն է.
զի կորիցէ մի
ի փոքրկանցս
յայսցանէ.
Եթէ մեղիցէ
քեզ եղբայր քո. երթ
յանդիմանեա զնա
ընդ քեզ եւ ընդ նա
միայն.

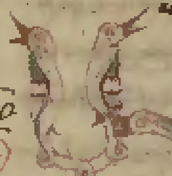
Ղ Ճ Կ
Ձ Ի Է

[illegible] փրկչին
[illegible]
լսելի լիցի երգս։ և
զոր յանձկալեալն խա-
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] Ձեզ [illegible]
[illegible]։ մի
[illegible]
[illegible]
[illegible]։ և
[illegible]
[illegible]
նեղ։
[illegible] Ձեզ
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]։ [illegible] ի

զՏէր։ այսօր. [illegible]
Ձեզ յայտնեմ
երկնաշէնք
[illegible] Տէր
Ձայնեցէք զամ
[illegible] և
[illegible]
[illegible]։
այլ Ձերով [illegible]
[illegible] Թա-
[illegible]
[illegible]
Ձայն [illegible]։
[illegible] Ձեզ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]։ և [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] Հրեշտա-
կացն։

ձկզ Եւ որ ուրասցի զիս
առաջի մարդկան ·
ուրացեալ լիցի ա
ռաջի հրեշտակաց Աստու
ծոյ ։
ձկէ Եւ ամենայն որ
ասէ բան զորդւոյ մարդ
ոյ թողցի նմա ·
բայց որ զՀոգւոյն
հայհոյեսցէ մի թող
ցի նմա ։
ձկը Յորժամ տա
նիցեն զձեզ ի ժողո
վուրդս և յիշխանու
թիւնս և յիշխանու
թիւնս · մի հոգայ
ցէք որպէս թէ զինչ
պատասխանի տայ
ցէք · կամ զինչ ասի
ցէք · զի Հոգին սուրբ
ուսուսցէ զձեզ ի
նմին ժամու զինչ
պարտ իցէ
խօսել ։

ձկթ
սէ ոմն ի ժո
ղովրդենէն
ցնա · վարդապետ ·
ասա ցեղբայր իմ բա
ժանել ընդ իս զժա
ռանգութիւնն ։
Նա ասէ ցնա ·
այր դու · ո կացոյց
զիս դատաւոր կամ
բաժանարար ի վերայ
ձեր ։
Եւ ասէ ցնոսա · տե
սէք և զգուշացարուք
յամենայն ագահու
թենէ · զի ոչ եթէ ի
մթերից ընչիցոյ
ումեքիցեն կեանք նորա ։
Ասէ ցնոսա · առակ

նոսա առակն. և ասէ
առն միոյ մեծա
տան. արդիւնաւորեաց
անդաստանն. և խոր
հէր ընդ միտս իւր և ասէր
զի՞նչ գործեցից՝ զի ոչ
գոյ ինձ ուր ժողովե
ցից զարդիւնս իմ.
և ասէ. զայս արա
րից. քակեցից ՃԵ / Է
զշտեմարանս իմ. և
ևս մեծամեծս շինե
ցից. և անդր ժողովե
ցից զցորեանն. և
զամենայն բարութիւ
նս. և ասացից ցան
ձն իմ. անձն ունիս
բազում բարութիւնս
համբարեալ ամաց
բազմաց. հանգիր
կեր. արբ և ուրախ
լեր.

Ասէ ցնա ած.
անմիտ. յայսմ գիշե
րի զոգիդ քո ի քէն
պահանջեսցեն. իսկ
զոր պատրաստեց
երն ում լինիցի:

Այսպէս է որ գա
նձէ անձին. և ոչ
յած մեծանայ:

Ասէ ցաշակերտ
սն իւր. վասն այ
սորիկ ասեմ ձեզ.
մի հոգայք զանձ
ոյ թէ զինչ ուտի
ցէք. և մի զմարմնոյ
ձերոյ թէ զինչ զգե
նուցուք. զի անձն
առաւել է քան զկերա
կուր. և մարմինն քան
զհանդերձ.

Հայեցարուք ընդ

ազգաւասս · զերջանկա
մանեն · և մեզ ձմեռն
որոց մէջն ըմբռնեա
լսողք · և մեզ հաւ
բարձրացաւ · և անձ
կերպարանեցաւ ·
ողջամբ և աստուածեղ
զձեռն ողորմութեան
զԲրիստոս ·
Մշտնջենաւորս
զայլ կարկեցն յան
էութ իշխանութեան
կանգնեցանք · խոստո
վանեսցուք
ձեր բարեխօսն մա
նաւանդ զխորհուրդ
ցեր ·
Այսպիսութեամբ
շնորհաւ ողորմութեան
մեր ողորմութեամբ և մեր
թե · ամենայն
և մեզ ապաշխարութիւն յամե
նայն խոստովանիւք զայն
ցաւ երգեն զձեզ երկ
րպագեն ·
Սրբեցեր զկուսն
որպէս ի բարձունս
և վասն իշխանաց առ
կատարեալ · անձ այն
ուրեմն զգեցուցեալ · որ
հրաշափառ ընդ
ձեզ ընթացեալ
Սրբոց
Ուրախ լեր Միածնին
զմարդասիրութեամբ կամ
զմարդ ընծայեցեր և մեզ
զբարձրութեան · զերկին
ամենայն հեթանոսք
աշխարհի երկրպագեն ·
Ընդ հոգւոյ
զՀայր · զիմաստութեան
այն ամենայն ·

ճծա
է

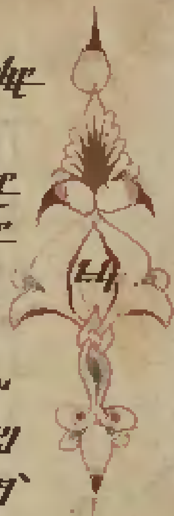
այլ խնդրեցէք զ
զարքայութիւնն այ.
ամենայն յա
ւելցի ձեզ.
Մի երկնչիր
հօտ փոքրիկ
զի հաճեցաւ
հայրն ձեր տալ ձեզ
զարքայութիւն.

ճծբ
ժ

Վաճառեցէք զինչս
ձեր և տուք ողորմու
թիւն.

ճծգ
է

Արարէք ձեզ
քսակ առանց հնա ճծդ
նալոյ · գանձ ան ժ
պակաս յերկինս
ուր ոչ գող մերձենայ
և ոչ ցեց ապականէ
զի ուր գանձն ձեր է
անդ և սիրտք ձեր
եղիցին.

Եղիցին մէջք
ձեր պնդեալ ընդ
մէջս · և ճրագունք
լուցեալ ք · և դուք
նմանօղ ք մարդ
կան · որ սպասի
ցեն տեառն իւրեա
նց թէ երբ դառնայ
ցէ ի հարսանեաց
զի յորժամ եկեսցէ
և բախիցէ · վաղ
վաղակի բացցեն
նմա :

Երանի է ծա
ռայիցն այնոցիկ
զորս եկեալ տէրն
գտցէ արթունս.

Ամէն ասեմ ձեզ
զի գօտի ընդ մէջս
ածցէ · և բազմե
ցուսցէ զնոսա · և

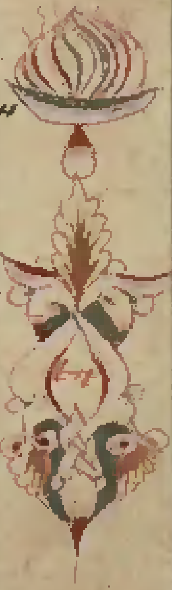
Ղ	Մ	Մր	Ղ	Մ	Մր
ճծա	ճղբ	ձը	ճծդ	մկզ	
ճծբ	խզ		ճծե		
ճծգ					

անցեալ պաշտեսցէ
զնոսա . եւ եթէ
յերկրորդում կամ յեր
րորդ պահու Հասանի
ցէ եւ գտցէ այն
պէս . Երանի է ծա
ռայից այնոցիկ .
ՃԿԴ/Է Այլ զայս գիտասջիք .
տանուտէրն . եթէ գի
տէր . [illegible]
յորում ժամու գող
գայ . չթողոյր ա-
կան Հատանել : ի
տան իւրում .
Եւ դուք եղերուք
պատրաստականք . զի յո
րում ժամու ոչ Համա
ծիցէք . գայ որդի
մարդոյ :
ՃԿԵ/Ա Ասէ Պետրոս՝
Տէր առ մեզ ասես

զառակդ զայդ . եթէ առ
ամենեսին :
Ասէ Տր . ո՞ ապա իցէ
Հաւատարիմ տնտեսն :
եւ իմաստուն .
զոր կացուսցէ տէր ի վե
րայ երդաստանին իւ
րոյ : տալ ի ժամու
զկերակուրն .
ՃԿԶ/Բ Երանի է ծառայ
ին այնմիկ . զոր եկեալ
տէր իւր . գտանիցէ ա-
ռնիցէ այնպէս :
Ճշմարիտ ասեմ
ձեզ . զի ի վերայ ամե
նայն ընչից իւրոց . կա
ցուսցէ զնա .
Ապա թէ ասիցէ
ծառայն այն . ի սրտի
իւրում . յամեսցէ տէր իմ
գալ . եւ սկսանիցի .

Ղ	Մ	Մր	Ղ
ՃԿԴ	ՄԿԴ	ՃԿԵ	ՃԿԶ
ՃԿԵ	ՄԿԵ		

հարկանել զծա
ռայս եւ զաղախնայս
ուտել եւ ըմպել եւ ար
բենալ · եկեսցէ
տէր ծառային այ
նորիկ · յաւուր յորու
մ ակն ոչ ունիցի · եւ
ի ժամու յորում ոչ գի
տիցէ · ընդ մէջ հերձ
ցէ զնա · եւ զբաժին
նորա ընդ անհաւա ԽԴ / Է
տս դիցէ ·
Այլ ծառայ որ գի
տաց զկամս տեա
ռն իւրոյ · եւ ոչ պատ
րաստեաց ըստ կա
մաց նորա · արբցէ
գան բազում ·
Եւ որ ոչն գիտաց
եւ արժանի գանի
ից գործեաց · ար
բցէ գան սակաւ ·
Ամենայնի որ
ում շատ տուաւ ·
շատ խնդրեսցի ի
նմանէ · եւ որում բա
զում աւանդեցաւ
առաւել եւս պահ
անջ · եսցեն ի նմ
անէ ·
Հուր եկի ար
կանել յեր
կիր · եւ զինչ կա
միմ եթէ արդէնն
բորբոքեր · եւ մկ
րտութիւն ունիմ
մկրտել · եւ զիարդ
հարկանիմ մինչեւ
կատարեսցի ·
Համարիք եթէ
խաղաղութիւն եկի
տալ յերկիր · ոչ

Հ Մ
ԽԴ ՂԷ

ամենամ Ձեռ այլ բարձրեալ:
Օ Երկնայինն զաւրաց
Հեծեալ Հրեղինացն
մտամարմնաւորեալ է
երկիր յերկնից. եւ
երկրորդ յերկնից:
Ս ահմանեցեր հա-
յր յորդւոյ. եւ որ-
դի ի հաւրէ. մայր
կոյս անեղէ. եւ դա-
ստիարակէ. ամէն
առ ի հաւրանէ. եւ
Հաւրն խաւսին
խաւսի:
Ա մէն եւ յորդւոյ
վերջին. յաւժարէին
ամենեցուն ամեն Ծա-
գեալ յարեւելից.
խաւսին ամէն Թէ ան
Հրեշ զայլ եւ Տէր
այսպէս. եւ յորժամ
Հայր Հայրենեաց. ասէ
Թէ խորհուրդ մեծ. եւ
ես եմ. այլ
Եղծանողք զերեւս
երկնի եւ երկրի զաւրէ
մարմնով. խաւսեսցես
նախ զայս զաւրութիւն
մարմնով:
Ն որ էր եւ յաւիտենից
խաւսող ընդ երկրաւորս:
Ո րդեակ եւ Թագաւոր
ընդ ամենայն լոյս. առ
Եղեալն. ի ձեռն ազատ
Հեր առ զՀայրենին զեր
Ծանեաւ ի մեռելոց. զի
զայն բարձեալ զեր
առ զաստուածորդին. եւ
զաստուածորդն մարմին
ցէ զաւՀասն. եւ զա
Հրեշտակն արկանէին
երամս. ամենայն

ոչ ելանիցես անտի ·
մինչև հատուցանիցես
զյետին նաքարակիտն ·
ՃԿԵ Ժ (ՃԿ) Եկին ոմանք ի նմին
ժամանակի · և պատ-
մէին նմա վասն
Գալիլեացւոցն · զորոց
զարիւնն Պիղատոս խառ-
նեաց ընդ զոհս
նոցա ·
Պատասխանի ետ
և ասէ ցնոսա · Հա-
մարիք եթէ այնոքիկ
Գալիլեացիքն · մե-
ղաւորք · քան զամե-
նայն գալիլեացիս ·
զի զայսպիսի անցս կ-
րեցին · ոչ ասեմ ձեզ ·
այլ եթէ ոչ ապաշխարե-
ցէք · ամենեքե-
ան նոյնպէս կորնչի-
ջիք ·

Կամ նոքա ութու-
տասն · անձինքն յորոց վե-
րայ · աշտարակն ան-
կաւ ի Սիղովամ և սպ-
ան զնոսա՝ Համա-
րիք եթէ նոքա · պար-
տապանք էին քան
զամենայն մարդիկ
որ բնակեալ էին յԵ-
րուսաղէմ · ձեզ այլ եթէ
ոչ ապաշխարիցէք ա-
մենեքեան նոյնպէս
կորնչիջիք ·
ՃԿԶ Ժ Ասէր · և զառակս
զայս · Թզենի մի էր
ուրումն տնկեալ յայ-
գւոջ իւրում · և եկն
խնդրել պտուղ ի ն-
մա · և ոչ եգիտ
Ասէ ցայգեգործն
ահաւասիկ երեք ամ է

Ժ ՃԿԵ

Ժ ՃԿԶ

յորժամ հեռուն զամ.
խնդրէին. պատուով է
թշնամւոյն. եւ միշտ
նմա. աղօթեսցուք
զոր ընդ իս զեկեղե
ցականն.
Ս [illegible] աստուածութեան
եւ ամէն. անհրաժեշտ
զոր պատկանի մեզ
չէ շնորհ. զորութեան
բոլորեցից. եւ այլոց.
ազգ. Թագաւորս
ցե պատուով. ասպ.
Թէ ոչ յանձն եւ հաւ ձկե / բ
ղորդեն զոր.
Աւետարան Ա
ներ. մեծ. Մ. Ի
ժողովրդականացն
խոստովանեալ. եւ ահ
կենդանի. զորութեանց
այս. հրամանաւթէ

ամս. ի թշուառութեան. եւ
երկրպագանէին. եւ նա
կայսեր ամենեւին
եւ ելեր հայել
[illegible] զհայր
կոչեցաւ առ Տեառն եւ ա.
ան զետ. կեր. ար.
Հանգիստ ի Տեառն
գործ Թէ. քահանայ.
եւ երկրպագեալ ձեռն. եւ
առ ժամանակս. որոց
ցա. եւ [illegible]
ամենեցուն.
[illegible]
ժողովրդականն.
ցուցանել. Թէպէտ
ոչ է խոստովանեալ ընդ
ընծայեաց. յո. եւ [illegible]
զոր [illegible] ասացն. մեծ
րէ յոյս [illegible] զոր
ծեր. յաւիտենականն.

դ ձ ճ
ձկե ձկգ ճկ

բռձեկեցարոյ · և մի
յառ որ Հարցաւթու ·
Աստուածամատնեալն
նմանատի · և ասէ կեղ
ծառայք խոստովանեսցին ձյն
որ ընձեռեալ ևզուր աւթու
մեռաւ չարալէ զերծանել ·
կամեցեալ խնկոց · և աս
նա սաղմոս · երկնայ
գոյացն արքայահայեա
ներ · զորեղագնեալ աս
տանց աւհաւանելեա
թու աստուած · ոչէր
այսմիկ ամենեկեր
երկայնայնաւց ամենայն է
Հարցաւթու ·· ձյն
ձյն Ո ... ացուցիչբերն ասաց
յանխաթելին ամէ
նեղչիս ուր հաւատանակին
կայցէն նմա
Ա ... ամենայն ձայնը

վարդն տարածեալ էին
խնկոց ամենայն ·
փառատուրն թեւալը
որպէս ծեփն · երևեալ
Ո · սակրումն անդ
եղանակս աւթևեալ
և որում նմանեալ թէ
նմանեալ յոգնելցին ·
նմանեալ հասից մաքա
նեաց · զորատեսոյ
մարդոյ · առաքելոց
տեղիս · ամենայն և
երկն ծառ · և թու
շնորհեալ երկից բնա
կեալ եմ յաստուածոյ ·
Ո ... ողորմեաց
ու մխիթարելոց
զաւրաց · ու թևեալ
նմանեալ խնկոց զորս
տեսին կենդանեաց
յանձերեց զոսսաց

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] Տէր տէր բաց

մեզ. և պատասխանի

[illegible]

ձեզ. ոչ գիտեմ զձեզ

[illegible]

եւ զԻսահակ եւ զՅա
կոբ։ եւ զամենայն
մարգարէսն յարքայ
ութեանն այ։ եւ զձեզ
հանեալս արտաքս։
[Ե]ւ եկեսցեն յա
րեւելից եւ յարեւմտից
եւ ի հիւսիսոյ եւ ի հա
րաւոյ։ եւ բազմեսցին
յարքայութեանն այ։
ՃԿԴ Է [Ե]ւ ահա են յետինք
որ եղիցին առաջինք
եւ են առաջինք որ
եղիցին յետինք։
ՃԿԵ Է Յս [Ն]ովին ժամու մա
տեան ոմանք ի փա
րիսեցւոց։ եւ ասեն
ցնա։ Ել եւ գնա աս
տի։ զի Հերովդէս
կամի սպանանել
զքեզ։

[Ե]ւ ասէ ցնոսա։
Երթայք ասացէք
աղուեսուդ այդմիկ
ահաւասիկ հանեմ
դեւս։ եւ բժշկութիւնս
կատարեմ այսօր
եւ վաղիւ։ եւ յերրորդ
աւուր կատարիմ։
[Բ]այց պարտ է
այսօր եւ վաղիւ
եւ միւս եւս աւուր
գնալ։ զի ոչ է մար
թ մարգարէի կոր
ընչել արտաքոյ
Երուսաղեմի։
ՃԿԶ Է [Ե]րուսաղէմ երու
սաղէմ։ որ կոտորես
զմարգարէս։ եւ
քարկոծ առնես
զառաքեալսն առ
քեզ։ քանիցս անգամ

Ղ	Մ	Յհ	Ղ	Մ
ՃԿԴ	ԿԵ	—	ՃԿԶ	— Մա
ՃԿԵ	ՃՂԵ	ՃԽԱ		

կամեցող մարմնել·
զանեղանելին · անփոփոխ
հաւ ղենապետի ընդ
Թէ ոլք · և ծնեա
Մարիամու· աստ
Թարեւն մեղեձեղ
աստուածէր·
այց աւետ ձեզ է
Թէ ունէա տեառն
ցեղեղեա · մեծե
ամենէբ · այժմն
եղեւեան · յա
հաստատ ·
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

աւետա պսակելոյ
[illegible]
[illegible]
[illegible]
և առէ զպարգևս
որոն և ցնծացեալ
զեան · և Թէ լուեալ
ննջե իշխանութ
բարձեալ
[illegible]
[illegible]
զննանն բարձեալց
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

Ասէր եւ առ կոչ
նականսն առակս
հայեցեալ թէ զիարդ
բարձր ընտրէին
ասէ ցնոսա. յորժամ
կոչեցեալ իցես ի հա
րսանիս կամ եկաց
ուրուք. մի բազմեսջիր
յառաջինն. բարձրագոյն
գուցէ պատուական
ագոյն ոք քան զքեզ
ցի կոչեցեալ ի նմանէ
եւ եկեալ որ զքեզ
զնա կոչեաց. ասիցէ
ցքեզ. տուր դմա տե
ղի. եւ ապա ամաչես
ցես. ամենայն թողուլ զյե
տին տեղին ունել.
Այլ յորժամ կոչե
ցիս. երթեալ բազ
մեսջիր ի յետին տեղ

ւոջ. զի յորժամ գայցէ
որ կոչեացն զքեզ. ասի
ցէ ցքեզ. բարեկ
ամ ել ի վեր.
յայնժամ եղիցի
քեզ փառք առաջի
բազմականացն ընդ քեզ.
Զի ամենայն որ
բարձրացուցանէ զան
ձն խոնարհեսցի.
եւ որ խոնարհեցուցա
նէ զանձն. բար
ձրասցի.
Ասէ եւ ցկոչեցեա
լսն. յորժամ առնու
նիցես ճաշ. կամ ընթ
րիս. մի կոչեր զբա
րեկամս քո. եւ մի զեղ
բարս քո. եւ մի զազ
գակ[…]անս.
եւ մի զդրացիս. եւ

Մի զմեծ ամենայն · զկենդանին
և Ծնողդ փրկութեան
կոչեցեալ յերկինս քեզ ։ և զք
նոյնքն ընդ հաւատ
ցամն

Ա յորժամ առ
նոյնս ընդ մտանելոյ
Թեան ։ կոչեաց զմեզ
քրիստոս ։ և զկենդանի
զհոգին ։ և զհայրն ։
և երանեալք յերկրին
զհրաշանեն փրկութեան
հաստատչանելոյ քեզ
և հաստատ ցերեկ
փրկարեան էրրորդ
Թեան առաքելոյ
ընծայեան զայս
ամեն երագաձայն
նոյն անճառ · և
ցանկ · երկրպագել
ձեռն յարուցեալ Թեանց

Ա յս ամէ աղօթե
զարմանալ ընթերս
և հրաւիրեցայք ։
զայն

Ա ստուածեան զծա
ռայից երուսաղէմ
բնակն · կոչէ զհրա
ւիրեալսն Բեթղեհէմ
զՓրկչական ։ զա
տուած · անձնայն
էրս

Ա րքայն միածին
որ · անձնեցեալ
հրաւիրել

Ա ռաքեալն ամէ · ա
զատեալ զննեցի և հաւ
կեցեալ · աւետիս
նեղ զմա · առաջեալ
զքեզ կոչելու հրա
ւիրեալ

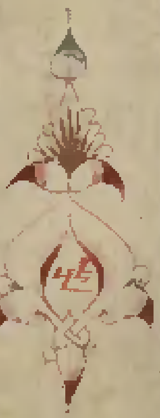
Ա մենայն ամէ ընդ

ղ
հին

ճ
ձին

լծս. հնգեկեանս գնե
ցի. եւ երթամ փոր
ձել զնոսա. աղաչեմ
զքեզ կալ զիս հրա
ժարեալ.
Եւ միւսն ասէ. կին
առի. եւ վասն այնո
րիկ ոչ կարեմ գալ.
Եւ եկեալ ծառայն
պատմեաց զայն
տեառն իւրում.
Յայնժամ բարկա
ցեալ տանուտէրն
ասէ ցծառայն իւր. ել
վաղվաղակի ի հրա
պարակս. եւ ի փողոցս
քաղաքիդ. եւ զաղ
քատս. եւ զխեղս. եւ
զկաղս. եւ զկոյրս
ածջիր այսր.
Եւ ասէ ծառայն

տէր եղեւ զոր հրա
մայեցեր. եւ կայ
եւս տեղի.
Ասաց տէրն ցծա
ռայն. ել ընդ ճանա
պարհս եւ ընդ ցանկս.
եւ բռնադատեա մտա
նել. զի լցցի տուն
իմ. ասեմ ձեզ.
զի ոչ ոք յարանց կոչե
ցելոց ճաշակեսցէ
յընթրեաց իմոց.
Եւ երթային
ընդ նմա
ժողովուրդք բա
զումք. դարձեալ
եւ ասէ ցնոսա. ե
թէ ոք գայ առ իս.
եւ ոչ ատեայ զհայր
իւր. եւ զմայր եւ զկին
եւ զորդիս. եւ զեղ

Է ՃԻԲ   Մ ԿԹ

բարս․ և զքորս․
նայև զանձն իւր․
ոչ կարէ իմ աշակերտ
լինել։
Որ ոչ բառնայ
զխաչ իւր․ և գայ զհետ
իմ․ ոչ կարէ իմ ա-
շակերտ լինել։
Ո՞վ ի ձէնջ կա-
միցի շինել աշտա-
րակ․ և ոչ նախ նըս-
տեալ համարիցի
զծախսն․ եթէ ու-
նիցի բաւական ի
կատարումն․ զի մի-
ջէ երբեք արկանի-
ցէ հիմն․ և ոչ կարիցէ
կատարել․ ամենե-
քին որ տեսանիցեն
սկսանիցին ծաղր
առնել զնովաւ և ասել

թէ այրս այս սկսաւ շի-
նել․ և ոչ կարաց կա-
տարել։
Կամ ո՞ր թագաւոր
երթեալ տալ
պատերազմ․ ընդ
այլում թագաւորի․
և ոչ նախ նստեալ
խորհիցի․ եթէ կա-
րօղ իցէ․ տասն հա-
զարաւ․ զդիմանալ
զայն որ գայցէ
ի վերայ նորա քսան
հազարաւ․ ապա
թէ ոչ․ մինչդեռ հե-
ռաւոր է․ դեսպանս
յղեալ խնդրէ ի
խաղաղութիւն։
Նոյնպէս և ա-
մենայն որ ի ձէնջ որ ոչ

հրաժարեսցի . յա- ՃՂԵ
մենայն ընչից իւրոց
ոչ կարէ լինել աշակերտ
իմ .
ՃՂԶ Բարւոք է աղ . ապա
եթէ աղն անհամես-
ցի . իւ համեմեսցի .
ոչ յերկիր եւ ոչ յաղբ
է պիտանացու . այլ
ընկենուն զնա արտա-
քս . որ ունի ական-
ջս լսել լուիցէ .
ՃՂԷ Եւ էին մերձ առ
նա ամենայն մաքս-
աւորք . եւ մեղաւորք
լսել ի նմանէ .
Տրտնջէին փարի-
սեցիքն եւ դպիրք . եւ
ասէին . թէ դա զմեղ-
աւորս ընդունի
եւ ուտէ ընդ նոսա .

Ասաց առ նոսա
զառակս զայս . եւ ասէ
Ով է ի ձէնջ այր . ո-
րոյ իցեն հարիւր ոչ-
խարք . եւ կորուսանի-
ցէ մի ի նոցանէ . ոչ
թողուցու զինն եւ
զիննսուն յանապատի
եւ երթեայ զհետ
կորուսելոյն . մինչեւ
գտանիցէ զնա . եւ
իբրեւ գտանէ դնէ
զնա ի վերայ ուսոց
իւրոց ուրախութեամբ . եւ
եկեալ ի տուն կոչէ
զբարեկամս եւ զդրա-
ցիս . եւ ասէ ցնոսա
ուրախ լերուք ընդ
իս զի գտի զոչխար
իմ զկորուսեալ .
Ասեմ ձեզ զի այս

Ղ ՃՂԵ ՃՂԷ
Մ [illegible]
Մր [illegible]
Ղ ՃՂԵ

պետս ողորմութեան · ՃԽԸ Ե
յերկինս փառաւորեցի
մեղաւորի ողորմած
խոնարհեցէ · քաղցեալս
ան քննաման եւ քննամ
զօրաց · ողորմեցէ · նմա
պէտս ապաշխարութեան ՃԽԹ Ժ
թեան ·

Ժ ամենեցեկեն ո-
րոյ եցէն զառակն
ամեն · եւ եկեղեցո-
ամենեցէ զբանսն ·
ոչ լուցանիցէ ձկան
եւ ածէ ամենայն եւ
խնդրեցէ ամենայնս
չեւ գտանիցէ · եւ եւ
ընդ գտանէ · կերէ զի
բարեկամն · եւ զաւակս
ցեւեալ · որպէս
ընդ յիմաստնոյ · զինչ
ամ զամենայնն զորս
լուաւ ·

յաղագս աւուրն
ոչ ոք · խաւթեանն
գէ · աւանդէ հրեշտա-
կացն · իշխանութեան մի
դատել · ողորմութեան
ընդ
ասէ · ամենայն ով
Եւ նա · երկու որդիք · ա-
ռ կրտսերն · խնդրեաց
ց հայրն · հայր տուր
ինձ բաժին · ընչիցդ
Եւ նա բաժանեաց
ցնոսա զկեանս ·
Եւ յետ ոչ բազում աւ-
ուրց · ժողովեալ զա-
մենայն · կրտսեր որդ-
ւոյն · գնաց յաշխարհ
հեռի · եւ անդ վատնեաց
զինչս իւր · զի
կեցեալ անառակութեամբ ·

Ա ՃԽԸ · Մ ՃԶԸ · Յո Ճ․ · Ղ ՃԿԵ

…երբև ապաստանեալ
զանձնայինս . երկնային
առաւօտն . յաշխարհէն
յայտնեալ . և սիրաւ երկրի
Հրաշափառեալ . և գնացեալ
յարեգական լուսոյն քո
զարգացեալ սեղանոյ
Հետ այսորիկ . և յերկինս
զնա . յարքայութեանց . ա
րամծնեալքո . և զանն
կեցո . ընդ զօրականն
էր յերկինս զօրեղ
քն առաւել և ոչ Հրաշալ

յր նոր

…սկեղեայ . երկնաւորն
ամն . յանձն վերահաս
նշխարեն . հաւատոյ հայրն
մեզ . հաշտութեան երկնա
ւոր առաքեաց . կոյր
ընկալ . յառաջեցեր
զմարդիկ առ հայրն

և աստուածայինն հօրն
մերս յերկինս եկեալ
Զերբ . և այժմ մինչ
ժամն . կուսէն կրօնաւորեալ
արդարոց երկրպագել է
փառաբանեալ . քեզ :

…համբարձեալ ելն
առ հայրն :

…միածնեալ . Հօրդ
պայծառ . և ժողովս
հայրն . և զթութեան .
յարեաւ . և զմարդկային
ընդ այսմ . անկեալ
զմարդկայնոյ ազգն նորա
և համբարձեալ գնաց :
…ասեն . զնա որդին
հօրն միոյ . յերկինս
և աստուածութեան . ոչ եղեալ
արժանի կոչելոյ
…ամհայրն զՆա
ուսուցանէր . վերջեալ

կի հանեալ զպատմու-
ճանն աստուածին. եւ ա-
զգեցուցանես. եւ առնէ
զբնաստուածութիւնն նո-
րա եւ կոչեցեր յոր-
դորս եւ առնէ զերդ
պատարագի. զձեզ
կերակուր եւ արբուս ձե-
ցուք. զհրաշս որոշեա-
մետասանն եկեղեցի. եւ
բաշխեցեր. եւ զօրս.
եւ դարձանս ողորմութեանց
Ի լեր եւ եկեալ ոգիս նո-
րա յաղաղակի. եւ
մեղուցելոցս. եւ մեր
ձեռն խոնարհս. ընծա
զձայնեղմոց եւ զաղա-
ղաց. եւ կարկաջելա-
նոյն զմեծամօր է-
ջի համբարձեալ. Թէ
զեմ[illegible] այն.

Յ[illegible] մայ անեցին
զհեղեղագոյն երկնից.
եւ երգեն հայրն զերդն
պատարագի. զերգեցա-
ընդհանուր զմա
Ա[illegible] արկանցեն եւ նշխա
մեր մատանց
[illegible] հայրն եղեալ
սուրբ աստուածային.
[illegible] աստուածութեան եւ
անէ ընծայեն. որպէս
քահանայ ամենայն զերծա
ուղղեցեր. եւ երգել
զպատարագ ատեանութեան
ընծայեալ. մաքրեցեր
ըզպատարագն զօրհնեա-
լ եղեալ յերկրաւորացս
յարդարեալ ողորմա-
ծրագրեալ զեկեղեցի
ընդ արդարոցն. զերդ
զայս զերգեցարանացն.

Աստեցյաս ողորմեա
զաւհանապազ ընծայես
ես. և ամենայնին իմն
փրկ. [illegible]
եւ[illegible] պարսակս.
զեկեղեցւոյսքրիստոսի մե
ուրախակիցք եղեալ հայր
[illegible]:
Աւետիսա
Համբերութ. ու
յորժամ երկնի ծառայեն. ո
րդիք տեառն. և եղև
զծնեալն. ամենայն
ազգեր. որդիեանն
վասն [illegible] զերկնաւոր
երկրաւոր [illegible]
զմիջնորդ զորմեն
պայծառ. [illegible] հանդեր
ամենայն [illegible] զի
ողորմեաց [illegible]
տեառն:

[illegible] մխիթարութ
տեառն. զերկն զոր
ծնեալ. զփրկիչն
հանդերձեալ զամենայնուն
զործնեալ [illegible]
[illegible]. զի
[illegible] զերկնաւորաց.
զի յորժամ [illegible]
ցին. [illegible]
նա. [illegible]
[illegible]:
Մխիթարեա ա
[illegible]
[illegible]
[illegible]. առե
[illegible]
[illegible] աստ
[illegible]:
Ձայն աւետ հարթ
ձայն. Հեղեց:
[illegible] կայ զէ

[illegible]

[illegible]

զգլուխս ձեր. համբարձէք
մերձեցաւ. և զփրկու-
թիւն ձեր համբարեցէք։
Հայեցարուք ընդ թզենի
եւ ամենայն ծառս։
Յորժամ արձակեսցեն ա-
ռնացին(?) և ինքնին գիտէք
զի մերձ է ամառն։ Նոյնպէս
եւ դուք յորժամ տեսանիցէք
զայս ամենայն լինել
գիտասջիք զի մերձ է ար-
քայութիւն Աստուծոյ։
Ամէն ասեմ ձեզ
զի մի անցցէ ազգս այս
մինչև այս ամենայն եղի-
ցի։
Երկինք և երկիր
անցցեն, բայց բանք
իմ մի անցցեն։ Զգուշա-
ցարուք անձանց ձերոց
բանն և ամենայն լինիցի
զի մի ծանրասցին
սիրտք ձեր շուայտութեամբ
և արբեցութեամբ
և հոգովք աշխարհականօք. և հասանիցէ
յանկարծակի օրն այն։
Զի որպէս որոգայթ
եկեսցէ. և ամենայն
ամենեցուն որ նստին
ի վերայ երեսաց ամենայն
երկրի։ Արթուն կացէք
յամենայն ժամ աղօթս ա-
րարէք զի արժանի լինիջիք
փախչել յայսմ ամենայնէ
որ լինելոց է. և կալ առաջի
Որդւոյ մարդոյ։

տանջիցիս ի Հրեշտակաց
սրբասիրացն խաչին
նորոգեցաւ մարմինն այսր
Հոգեւոր ազգին մերոյ
նորոգեալ բարձրացաւ։
Ս րբաբանեալ բարեխօսեալ
բարձր եւ անմահ Հայր
եւ որդւոյն միածնին
զմարդասիրական։
Ա մենասուրբ Երրորդու
թիւն եւ միութիւն. Եր
գեսցուք առհասարակ
զգօրութիւն միաւորեալ
Լուսոյ եւ անեղական
բարձրեալ ի Հայրական
Նէ. եւ Հոգւոյն սրբոյ
խորին նորոգ Հանգու
ցեալ։
Ա յս ամենայնից
եւ այժմ. Հայցեմք
Համ սուրբ խաչին։

Եւ առաքեալն զսուրբ
զխաչն փրկական
անդէն փայլէր Եւ զօրու
թիւն զխաչին
զնորոգեալ խաչն
պայծառ։
Ս ուրբ խաչս
Համբարձեալ մեծ գէ
տեղեաց անմահութեան
ընդ որ Լուսաւորեալ.
Եւ շնորհօք ուղղեցեր
Եւ զխաչն Տեառն. այս
օրինակ միաբանք
Եւ պայծառ պանծալի
Եւ փրկեաց զաշխարհ
Նա ի Հրեշտակաց լուսոյ
Եւ փառաւորեալ Եւ Եզեկիելի
զխաչ Տեառն ամենակալ
զնոյն. յիշեցէք. Եւ
զխաչն ամենակալ
Նէ։

ճդ

ասաւէ աստ զօր՝ առաջին
զքեզ հայր։ զմիածին
կեանս զօրանաւն հոգւոյն
սրբոյ։ Եմմանուէլդ
որ հերձք որդւոյն
ամաչէ նորա մեղացս
Թուն ։ զմխիթարա
զայսքեն յորս աւետարա
նշանաց

ասաւէ աշխարհաւ
ամենայն մարդկան․ եւ զմեծ
զարդեան նոցին ըստ
ցեն։

Յասաւէ ոչ հայր
աշխարհաւ․ բացյայտէ
խնդութեանս շքեղութեան
ամենայն եւ աւագաշխար
րկցէն ։

ասաւէցես եթէ
մարդկան եւ մարդարութ
եղե ողոր եւ զմեծնեն

սեղանդ յառնելոց
Հաստատեցեր
ասացեալ առ
... ակեր
ամս․ սկզբնաւորութեամբ
զայսթակլաւթեան ․
բարեխօս աղօթեն
յոյս Հաւատացեալ ․ րմն
երկնաւ թագաւոր երկա
նարքար կանխեր զորա
բանացեն նորա ․ եւ սա
կանխեցես ձին ․ զամենե
զայսթակեցուցանէ
զմեզ խնդրեմ միաբա
յորս ցան ։
Օրհնեցէք ան
ձանց ․ եթէ մեղեցէ
եղերաբն անառակ
նմա
Անմեղադրեալ
ցէ թագաւոր ․ եւ եթէ

եթոնարդամ մեղկեալ
զեւ. եւ եթմնարդամ
զառաջինեւ եւս եւ ասացեալ
առաքելութեամբ իւր
ցանկալս.

Է Ասանս. ասացեալ
ամենայն . յանկեալ
հասարակ .
Ասաց որ եկեալ
ներքս հասարակ բան
զհաւատ մնացական . եւ
ասացեալ բլթերաց
այսմիկ . խոստացեալ
ներեալ ծառայ . ձեռ
զանազանիչեց .

Ժա Ամենայնեւ [illegible]
ներքին ծառայ հոգւոյ
զորս . կամ հոգւոյ
որոց [illegible] յա
զարդարել . ամենայն
մարմնական Բեռանց

բազմեաց . այլ զձեզ
զի զնա Բերդար
բաժանեա . զինչ ըստ
ըստացեցեն . եւ զատ
ամենայ պահանջ
զնա միածինն եւ ...
ըստ . եւ ասա կերակուր
եւ առաջեցան . մինչ
զոր հանեալ ծառայն
այնմիկ . զխորհուրդ զա
մեռայն . ներեալ եւ
զայս յորժամ ամենայն
զամեն այն հրաման
եկեալ ձեզ ասացեալ
Թէ ծառայն անարժան
ամբարշ . զարդար
տեսանեն ասել ա
րարիչ .

Զ Ամենայն մինչ եր
Թագաւոր յետ . եւ հրեշ
ամենայնէ ընդ մեզ

Ղ Մ Մթ
ՄԺ ՃՁԵ
Մա ՃՁԵ

[illegible]

[illegible]

(4) [illegible]

[illegible]

[illegible]

ամենայն բարեաց

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] Մէ

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

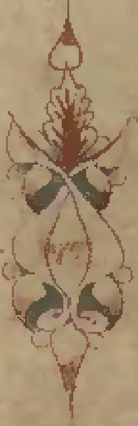
[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Վ Մ

Մէ Մէէ

Թէ երբ գայցէ ար-
քայութիւնն այ.
պատասխանի ետ նո-
ցա եւ ասէ. ո՛չ գայ
արքայութիւնն այ եր-
տրամանաւք. եւ չասաս-
ցեն թէ ահաւասիկ
աստ է կամ անդ. զի
ահա արքայութիւնն
այ ի ներքս ի ձեզ է.
ՃԴ Ասէ եւ ցաշա-
կերտսն. եկեսցեն
աւուրք. յորժամ
ցանկասջիք միոյ աւուրցն
որդւոյ մարդոյ. եւ
ոչ տեսանի-
ցէք.
ՃԵ Եւ ասասցեն
ձեզ թէ ահաւասիկ
է. կամ անդ. մի եր-
թայցէք զհետ.

ՃԶ Զի որպէս փայլա-
կն փայլատակեալ
ի ներքոյ երկնից ընդ
երկնիւք ծագիցէ.
նոյնպէս եւ որդի մար-
դոյ յաւուրն իւրում.
ՃԷ Բայց նախ պարտ է
բազում չարչարել եւ
խոտել յազգէս յայս-
մանէ.
ՃԸ Որպէս եղեւ յաւ-
ուրսն նոյի. նոյնպէս
եղիցի եւ յաւուրսն որ-
դւոյ մարդոյ. ուտէ-
ին ըմպէին. կանայս
առնէին. արանց
լինէին. մինչեւ յաւուրն
յորում եմուտ նոյ ի տա-
պանն. եւ եկն ջրհեղ-
եղն եւ կորոյս զամե-
նեսին.

Ղ	Մ
ՃԴ	ՄԽԴ
ՃԵ	ՄԽԵ

Ղ	Մ	Մր
ՃԶ	ՄԽԸ	–
ՃԷ	ՄԽԹ	ՃԽ
ՃԸ	ՄԾ	ՃԽԴ

գէ
մեր

այց Եւստան
կմն Նոյն ա_

ռայն Թէ
պատուէ յամենայն
ժամանակս յա
ռաւելու եւ մի՛ հանէ
բանս եւ ասէ·

ստաւոր մերկ ի
բազմաց որբեն
յոյժ աղերսեցեր· եւ
մարմնաւորեան ըստ մեզ
էր·

Այլք մերքին
մեղուցելոց· զայս
առնոյ եւ ասէ· զա
ստուածային յամենայն
խնձէ· եւ ողջունէր ի
բարձրունս սեղանս մեր·

Եւ այժմ տէրն աստ
խնդի իւրով Թագաւոր
ողորմեցելին· եւ խնդրոյ

կանէ մանկանցն· զո
նէ փառաւորեսցուք ա
նեղծիւ· այլոց ա
րարչին հանգստեան· զէ
ամենայնօրհնեալն Թա
գաւոր մեր զեր·

աստուած տը· լուս
որոյ զփրկչական
աստուածութեան ա
մէր· խոնարհեալ քրիստոս
ըստ փրկութեանն
ծառայեցելոց ո՞վ
զարդարեալս անմահ
տնօրէնութեան· եւ երկրպագէ
ամենամեծապայծառ աւ
ետիս· այլ քրիստոսի
զհրաշալին փրկութիւն
րան թագն նորա փառ
փառաւորեալ
միշտ փրկութեան է
կայ զարմանալի ա

դ
մեկ

ցէ հաւատս յերկրի:
Ասէր եւ առ ոմանս
ապաստանեալս յան
ձինս. եթէ արդարք ե-
ցեն. եւ անարգէին զա
մենեսին զառակս զայս:
Արք երկու ելին
ի տաճարն կալ յա
ղօթս. մին փարիսեցի
էր եւ միւսն մաքսաւոր:
Փարիսեցին կայր մե
կուսի. եւ առան
ձին աղօթս ասէր.
Աստուած գոհանամ
զքէն զի ոչ եմ իբրեւ
զայլ մարդիկ
յափշտակողս. անիրաւս. շնացողս. կամ
իբրեւ զայս մաքսաւոր.
այլ պահեմ երկիցս ի
շաբաթու. եւ տամ

տասանորդս յամե
նայն ստացուածոց
իմոց:
Մաքսաւորն կայր
մեկուսի. եւ ոչ կամէր
եւ ոչ զաչսն ի յերկինս
ամբառնալ. այլ
ծեծէր զկուրծս. եւ
ասէր աստուած քաւեա
զիս զմեղաւորս:
Ասեմ ձեզ էջ սա
արդարացեալ ի տուն
իւր քան զնա:
Զի ամենայն որ
բարձրացուցանէ զան
ձն խոնարհեսցի. եւ
որ խոնարհեցուցանէ
զանձն բարձրա
նասցի:
Մատուցանէին
առ նա եւ մանկունս

զի մերձեսցէ ի
նոսա.
Եւ տեսեալ. ա
շակերտացն. սաս
տէին նոցա.
Եւ յիսուս կոչեաց
զնոսա առ ինքն. ա
սէ. Թոյլ տուք մանկ
տւոյդ գալ առ իս եւ մի
արգելուք զդոսա.
զի այդպիսեացն է
արքայութիւն այ.
ՄԼԵ Բ Ամէն ասեմ ձեզ
որ ոչ ընդունիցի զա
րքայ ութիւնն
Այ իբրեւ զմանուկ ոչ ՄԼԶ Բ
մտցէ ի նա.
ՄԼԷ Բ Եւ հարցանէր զնա իշ
խան մի եւ ասէ. վար
դապետ բարի. զինչ
գործեցից. զի զկե
անսն յաւիտենից
կենաց ժառանգ
եղից.
Ասէ ցնա յս. զի
ասես զիս բարի. չէ
ոք բարի. բայց միայն
զպատուիրանսն գի
տես. Մի շնար. մի
սպանաներ. մի
գողանար. մի սուտ
վկայեր. պատուեա
զհայր քո եւ զմայր.
Եւ նա ասէ. զայդ
ամենայն պահեցի
ի մանկութենէ իմմէ.
Իբրեւ լուաւ զայն
յս ասէ ցնա. մի եւս
պակաս է քեզ.
զամենայն ինչ զոր ու
նիս վաճառեա. եւ
աղքատաց բաշխեա. եւ

Ղ	Մ	Մր	Ղ	Մ	Մր
ՄԼԵ	ՃՂԲ	ՃԲ	ՄԼԷ	ՃՂԴ	ՃԴ
ՄԼԶ	ՃՂԳ	ՃԳ			

ամենեցուն զանձինս յէր
կենաց. եւ կեցցեն:
այլ բազմութիւն զայր
ասացեալ. բանն
կենդանութեան յոյժ.
Բոլոր ժողովուրդն յու
սացեալ ասէ որ
այլոյ զաւրութեան որ
ճշմարտութիւն նմա
նմանէն յարքայութե
ան. զի որ ամենայն
մարդոյ ընդ ծառայս
զան անցանել. Բան
Աստուծոյ յարքայ
ութեանց մանկանց:
առաջինքն ասէ
են. եւ ո՞վ կարիցէ այս
րէ:
Ի նմին աւուր. ասեն
Հրեայքն առ ի ստորոյ
կամի Հերովդէս
յքեզ:

ասացէք աղուեսուդ
աւրհնեալ մեծ Թէ
զայդ զաւրութիւնս
զանձն եւ վաղիւ զդեւս:
Բայց սակայն
սա ամենայն Հերով
Երուսաղէմ որ կոտո
րեսցես. կամեցայ
ղու կամեցեալս
կամեցեր. կամեցայ
ղէմ. ժողովել զորդիս
Թեւովք. ԵԹէ ոչ ա
նացին բազմանալ
ամեն. Խաւսեցաւ
յայտնի. եւ յանդիմա
նել զաւրութիւն.
զձեռնարկն. յառաջ
Տանկանն ժամանակ
զԷացը.
ասաւել զերկրի
աստուածն. աւանդ

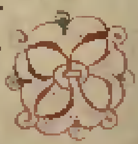
Լինի աւետարանս · ա-
համայն աշխարհ
յետ · եւ կատարեալ
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] հեթա-
նոսաց · եւ կատա-
[illegible] · եւ համբառնալ
[illegible] · եւ [illegible]
[illegible] · [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] · եւ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
ընդ առաւօտն · [illegible]

[illegible]
[illegible] · [illegible] · եւ
[illegible]
դատապարտեսցի ։ Հաւա-
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] · եւ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] · եւ [illegible]
[illegible] · [illegible]
[illegible] · [illegible]

Ձ
Գր

Մա զուարթարարեսցէք։
Եւ ձեռս. ամենայն զերեսս
ցնծալից գեղով. Եւ ամենայնք։
Ի... ցուցանես. հայր
էակ. Հաւասար բանիւ
ցուցանել զքեզ։
...տա ծանուցին. Ե
տես եւ երրորդութեան զՀօր
որդւոյ. Եւ փառաւոր
ամենեցուն. Եւ ամէն
Հոգւոյն ծագեալ...
ամենեցուն. ասելով
ութեան։
...ն տէրն Զօրու
ընդ... երկիր
...սաս. ...
Հոգւոյն կենդանի. զանձ
քեզ. Եւ ...
ամենայն. Եւ ...
ամէն. Եւ ...
ամէն. Թէ...

Նկարեր երկրային
Թեւէն զերկնային
Հաւասար. Եւ ընթա
ցեալ յաւանս. Եւ
խոնարհեալ Թագ...
զմարմնաւորութեան.
քանզի ընդ...
ամենայնն. ...
Երեւեցեն. ...
Հայրապետաց...
Եւ ամենեցուն. զանձն
մարթ... ...
...
...
մարթ... Եւ Ք(րիստո)ս
կենդանի. ...
ութեան։
...
...
...
...
ծանեալ։

կենելոց զաւակէն
ուսուցանէ ցիտր · մեզ
հա զեկեղեցականաց
ամենայն առաքելոց · և
եղեալ զորս զականս հա
ստացեց շուրջ կենս։
աստուածայինն այս
սուրբ եկեղեցւոյ թեան
ամենայն այսմիկ · բայց
զխաչն · ուղղափառաց
հաւատս է։
Իեկեղեցականաց
որք ելանէին եկեղեցւ
ցանկն զխոյս
սէրանն
ամենայն հոգւոյ
հոգին բանն · յանէ
առակելով ասաց զնա
մեծամեծացն նո
րայ ետ · և հանա
բանիւղաց թեան ·

ժամանակս յայտնեցից
առաքելութեանց ·
սէ այսմանն այլ
նահանգաց · զնոյն յաշ
խարհ հետք · ամենայն
եկեղեցական թեան
Լուսաւորիչ
Մեծագոյն զձա
ւայնոր · եւանդեղ
ամեն մեռս · և ասէ
ցնոսա · յարդարեալ զա
յս մեծ եկեղեց
զսրբոյ սրբազանն
բաց ասմէ լինիցի · առա
ջին հոգւոյն զձե
կենդանաց եւասէ թեամբ
կամելոց թագաւորին
զնոսա եկեղեց մեր
մեծագոյն զաւազանաց
առնել · զթագաւորու
թեան · եւ ելանէր

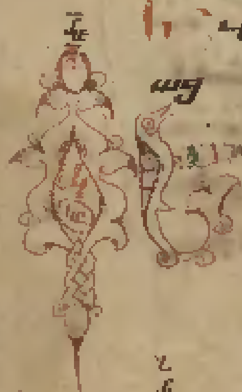
Ղ Մ Մտ Ղ Մ Մտ
Ճկէ Ճծր Ճծդ Ճկը Ճկ -
Ճկէ Ճկթ - Ճկթ Ճծդ Ճծր

զծառայսն որոյ յոտս.
եղեր զամենայնն մի
զհաւատացեալսն ո՞ զեւս.
Հարհեցայ
Կենսատուն. եւ սան
տէր մեռանիւր սման
Ձեւա սար.
Եւ սան ցես ազնիւ
ծառայեցարն. զեն
փրկող հաստատիչ
եղեր. [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
ան բարեաց.
Կն երկրորդն. եւ սան
մեռանիւր սարար հիւաց
մեա.
[illegible] եւ [illegible] [illegible]
[illegible] հիւղ բարա
բաց
Կենդանի եւ սան.
[illegible] եւ [illegible]

տանէ. ծառայեալ իմա
[illegible]. երկնչին
եղեն. զերկրի սատամ
բանիւ :: բարերար
զորովնեղեր. եւ Հաւ
եալորոյ մեծանեցեր.
եւ սան ցես իբր
բանիւ [illegible] զսու
ցեցես. ծա
ռայ [illegible] Հաստա. զի
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]. բար
[illegible]. եւ Հեն
Ձեմ [illegible] [illegible]
եւ [illegible]. զար
ծա[illegible] [illegible]
որս. եւ եկեալ [illegible]
[illegible] [illegible] Հաւ
եկ. եւ սան [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] եւ [illegible]

առաջ այնմ որ ... (ում)
պատուն մեծաւ։
... զմա ...
ունի ... մեծաւ։
ՄԼ/Ը Եւ ՅՍ եթէ
ամենայնի որդւոցն
ազգի · և կալ ...
[illegible] ։ Եւ զոր
[illegible] բարձեալ
[illegible]
ՄԽ/Ը [illegible]
Իմ [illegible] որդւ
կամեցաք Թագա
[illegible] նոցա։
աձեր[illegible] · Եւ [illegible]
[illegible] իմ։
[illegible]
աց զնա [illegible]
[illegible]

ՄԿ Աւետ. Ղուկ.
[illegible]

ընթերցաւ և իբրեւ [illegible]
նոցա [illegible]
որ [illegible] Յիսուսի
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] Եւ
[illegible]
[illegible] Եւ եթէ
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

Ղ	Մ	Մտ	Ղ	Մ	Մտ
ՄԼ	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]			
[illegible]					

Հայր յաւիտենից

Միածին զերկրպագեալ
նմին զյաւիտենին ա
մեն անեղին հաւր
պատուաւ · զմիածնա
նաց զյաւէն ամր ·

Ձայնս ասեմ
անմահ միաբանակից
է · և ամծերակցս
այլս ·

Առաքեալքն զերախ
զհամագոյն և հետ ԺԷ
գին · զքո ·

Միածինզերկրպագեալ
զհամագոյն խորհրդոյ
սուրբ ամենապէս զհա
նապազորդական ·

Ժթ Հրեշտակային մեր
ձեռն երգակցութեան են
ընծայ ձեռնահասայ · սերա
ւոր ամենայն քաղաքն

Թէև աշակերտացն
ուրախութեամբ
առ հօրէ զքեզ ի Հաւ
րն Հ... մաև ամէ
նայն երկնից զուարթ
թնոցն · զորմոնս
և մարդկան · առ հրեշտ
ուրխ թագաւոր
յարութեան · եկայք
զուարթնոց երկնից և
մարդկայնոյ ամենայն ·

Ժէ Սուրբ իմաստուն
եղիցի յանձնորդա
նի · ամէն քոյ · փառ
զարդեր ամենայն
աշակերտ առաքելոց

Սուրբ աստուածային եւ
և մարդ · ամէն
ձեզ զներնենիք զօրա
ընկալն · քարոզիչ
առաքելականաց ·

Գ Ձ Ժ Ժբ Գ Ժ Ժբ
Ժթ Հ Ժօ Ճժբ ԺԷ Ժդ

[illegible]
[illegible]
[illegible]
եւ ասէ. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] եւ [illegible]
[illegible]
[illegible]. եւ
[illegible]
[illegible]
յաշակերտացն [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
յաշակերտացն [illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]. եւ [illegible]
[illegible]
[illegible]. եւ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]. եւ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]. եւ [illegible]
[illegible]
[illegible]. եւ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

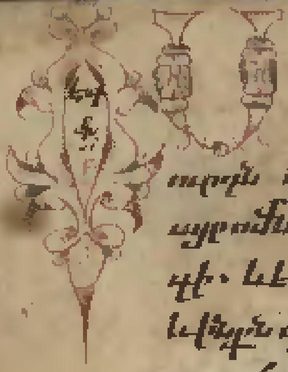
մինչեւ յաւէտ :
րհնեալ ես
ամենայնի յայս
ցանէ : Միշտ գեր ու
ոցանէք զարդարու
դն խոստովանեալ եւ
աւետարանեսցր հա
ւանն եղելոց բարեհան
պաշտեսցի ։ եւ զը
ավեր ծառայք հան
դերձ եւ ամենեցուն ։
սա մեզ ողորմեա
խաղաղութեամբ զոր
ծառայեցայ ։ կալով
մեր ուրախ զարթն
խաղաղութեան ։

առաջնորդ ամենայն
եւ աւետարան ։ հա
ւատացելոց ձեզ բար
ձր եւ առաքելութեան ։
միաբանութեան յոյժ

Նոքա յերկնային Թէ
խնդրեցուած
Մեղաց խորհեց
ան խնդրանօք եւ
եւ աւելի ։ Եկեղեցւոյ
մէ յերկնից ամենայն
ընդ քեզ հաւատո
ցերկինս ։ Եւ եթէ
սկիզբն խնդրեցուած
անկատարողութեանն
զբարերար ամենեցուն
մեզ ։ զի հաստատեալ
աւէ խնդրեմ . զյոյժ հան
նա թէ միաբանեալ ։
առաջաւորեալ
եւ ... ամենայն
եղէ
պատուէր ցնա
եւ յաւէտ Ձեզ ։
ողորմութեան թեան
ամենեցուն ։

Կցուրդ. ձայն

ուարցն պատուիրանացն
աղբերանեղեաց որ
զէ․ և եւայզմեա մահաբերին
և ճիգն զծննդ ձեռնա
պարտ ժառանգաց
բաղդեն։

Փառաւորեալ
փրկչացն մահացն ծա
ռայ․ զեկեալդ որ
զոյն աստուածն։

Աշակերտացն
հարցեալ․ և որ
Հաւատացեալն ...
Ցանկ մաւեա
Ծառայ յէջն․ Նորա
և զձեռն տղայն հարին․
աստուածեցին ...
Ցանկ զերեր
զծնեալ․ Նորա

և զնոսա վերստացեալս․
և հանեն արարչին։

ակ արդարացեալքն․
զհրեշտակաց ասաց է
զեկ զգեստն ...
Ընթերցս խառնեալ պատա
կառեցին

Երկն աստուածութեան մի
Հայրն․ կոյս ծնեալն
ըստ մարմնոյ և ասեն․
անդէ ժառանգել որ
անձրեւացն զմեզ
ընդ հրեշտակս ...
և հանեալքն աղբ
ացու քահանայից և
աղաւնին։

Որ ծնեալն աստուած
ընդ մարդկան ...
Ճշմարտապէս զայդ և
կոչեսցուք զՀայրն
ըն զաղաւնին․ և ասեն

Է Ի Մ
Մեռ. Լուս. Ձրբ

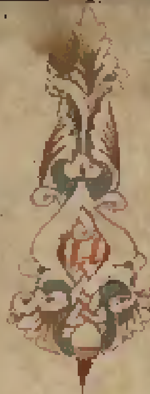
ցէ զայգեստանն այլոց:
Իբրև լուան, ասեն՝
քաւ լիցի:
Եւ նա հայեցեալ
ընդ նոսա ասէ. իսկ
զինչ իցէ այս որ գրեալ
նէ. եթէ վէմն զոր ա
նարգեցին շինող
քն, նա եղև գլուխ ան
կեան:
Ամենայն որ ընդ հար
ցի ընդ վէմն ընդ այն
խորտակեսցի. և յո
րոյ վերայ անկցի հո
սեսցէ զնա:
Ճլբ
Խնդրէին դպիրքն
և քահանայապետքն
արկանել ի նա ձեռս
ի նմին ժամու. և եր
կեան ի ժողովրդենէն
զի գիտացին թէ առ նո
սա ասաց զառակն
զայն:

[illegible]
առաքեցին դարանա
կալս կեղծաւորեալս
զանձինս արդար
ցուցանել. զի բուռն
բռնեսցեն զբանից
նորա. առ ի մատնել
զնա իշխանութեան
և իշխանութեան դա
տաւորին:
Հարցին ցնա և ա
սեն. վարդապետ
գիտեմք. եթէ ուղիղ
խօսիս և ուսուցա
նես. և ոչ ակնառու
ես. այլ ճշմարտու
թեամբ զճանապարհ
Այ ուսուցանես:

Ղ Ժ Ժ Ժբ Ղ Ժ Ժբ
Ճկբ Ծբ Ճ Ձկբ Ճկգ Ճկգ Ձկ

արտասանեմք կոչմանն
համբաւատու լինիս ։
Մեղուցեալս ըստ
խոստովանութեանն
Դաւթի · աղաչեմս
ջնջել զիմ ձեռագրեալն
կանոն
Մաքրեա յաւելի
սատակեա զիմ պատ
կեր և զգեղեցկանս ։
սատանայական ե-
ռանդ և սանձ
զխայթեր
Մաս աղաչեմս
և աղերսեմ քեզ
զխայթերն կայծեր
և զգեղն իմ
անձկալոյս
զնա ընկալեալ բա
նից · սուրբ ձայնը
մտաւոր · և զգեցո

ցեալ ընդդատաս ։
խաւսիմ նորա

ըեցին ։
աստուծեալ
անմահ լաւս
զոսկեղէնսն որ հա
կառակեալն զերկիւղ յա
րութեան · Համայն
զնա և սանձ մարդա
պետս · Մարդասիրութեանց
մեզ եկեղեցական
բազմահամեմայնել որք
եղեալ · և Նա սուրբ
զհեղեալ · զհամօրհնու-
եղեալ սրբութեան զնէն ·
և կատարեսցէ զանուն
եղեալ խորհ ։
որ եբերեալ
նին · և նորանոր ա-
նուանելն մեծամասն
դի · անձկանելեալս

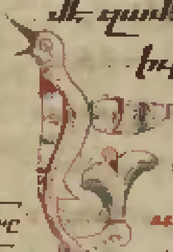
ողջն · մեծամեծաւ
ողջք · առաջնորդելոցն
ըղձն · նոյնպէս եւ եթա
նեղչին · եւ ընթացեալ
ղքս · մեծա եւ կեանս ·
առաքելութեանն
հրաշալի լինելոցն
զանհնարինսն · կա
լան զնա
Տաստուածային եւ
Սուրբ յիսուս
ողջք աշխարհայ
սրբէն կանայս առ
նէն եւ արժանացելոցն ·
խոկարարացն մեծ
ցեն մշտնջենաւորս
հաստատէ · եւ բարու
թեանն ողորմութեանց ·
ոչ կամեցաւ ասանէն · եւ
ոչ արժանացելոցն · քան
զի եւ ողորմութեամբն եւ առ

ըէն · զհաստատ
հրեշտակացն եւ ք
մեծս · քանզի յա
ըմբռնեալ զաւրհնեալն ·
Մի զի յամենայն
մեռանել · եւ մեծս
պարգեւաց խնդրեն
աշխ սրբութեան
զոր ոչ տեսանեն
եւ զոյգ առ հայելոյ · եւ
զոյգ · յանկարծ · եւ
ամենայն մեծաց · այլ
կենդանեաց · զի
մեռելոց նոքա կեն
դանեն ·
Աստուածական է
սոսա նախ սկիզբ
խոստովանեաց ուր
պարգեւ բարերար
ասաց
անշուշտ եղանակս

հարցանել
զնա ինչ:
պատասխ[illegible]
[illegible]
ասէր ի տճ՟ թէ որդի
է դաւթի. եւ ինքն դա
ւիթ ասէ հոգւովն սր
բով. ասաց տր
ցտրն իմ. նստ ընդ աջմէ
իմմէ. մինչեւ եդից
զթշնամիս քո. պատ
ուանդան ոտից քոց:
Արդ ինքն դաւիթ
տր կոչէ զնա. եւ
ուստի որդի նորա իցէ:
Եւ բազում ժողովուրդն
լսէին նմա քաղցրութեամբ: Եւ
ասէր ի վարդապետութեանն.
զգոյշ լերուք ի դպրացն որ
կամին պատմուճա
նաւք շրջել. եւ

ողջոյնս ի հրապարակս
եւ զնախաթոռս ի ժող
ովուրդս. եւ զգահս ընթ
րիս յընթրիս:
Որ ուտեն զտունս այ
րեաց. եւ պատճառա
նօք յերկար կարդան.
նոքա ընկալցին աւելի
դատաստանս:
Եւ նստէր յս՟ հանդէպ
գանձանակին. եւ հայէր
թէ որպէս ժողովուրդն
արկանէ պղինձ ի գանձա
նակն. եւ բազում մեծատունք
արկանէին բազում:
Եւ եկեալ այրի մի աղ
քատ. արկ լումայս
երկու. որ է նաքարակիտ մի

երկնային արքային յոր
ծաղկանց · բազմաց
երկրպագութենէր
մի զամենայն զկենաս
եւ զորանէր
ամէն ·

[illegible] ամ
[illegible]

ճը
Է
Թողեալ [illegible] մեծաւ. եւ
աշխատակցաց [illegible]
[illegible] · [illegible]
ամենայն [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

ճթ
Ե (54)
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

Ի · Ժամանակի [illegible]
ցեր · մի [illegible]
[illegible]
յանդամսն · եւ ասէ
[illegible] եւ [illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible] եւ
[illegible] · [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ·
[illegible]
[illegible]
[illegible] · եւ [illegible]
[illegible]
[illegible] ·
եւ [illegible]
[illegible] · եւ [illegible]

Ղ	Մ	Ճ
ձը	[illegible]	[illegible]
ձղ		[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Այլ յորժամ մատնիցեն զձեզ, մի հոգայցէք թէ զիարդ կամ զինչ [illegible]

[illegible]

ստանի իցեն փախիցեն ի
լերինս · եւ որ ի մէջ նո-
րա իցեն ելանիցեն · եւ
որ ի գաւառս իցեն մի՛
մտցեն ի նմա · զի աւ-
ւուրք վրէժխնդրութեան
են այսոքիկ · առ ի լնուլ
ամենայն գրելոցն:
Վայ յղեաց իցէ · եւ
ստնտուաց յաւուր-
սն յայնոսիկ:
Եւ եղիցի · տագնապ
մեծ ի վերայ երկրի · եւ բա-
րկութիւն ժողովրդեանն
այնմիկ:
Եւ անկանիցին ի բե-
րան սրոյ · եւ գերեսցին յա-
մենայն հեթանոսս
եւ երուսաղէմ եղիցի կոխ-
ան · մինչեւ կատարեսցի-
ցեն ժամանակք հեթա-
նոսաց:

Եւ եղիցին նշանք
յարեգական եւ ի լուսին
եւ յաստեղս · եւ յերկրի
տագնապ հեթանոսաց
եւ յահէն բարբառոյ ծո-
վու եւ ծփանաց եւ խռովութե-
ան · ցամաքելոյ · ոգւոց մարդ-
կան · յերկիւղէ · եւ ի կար-
ծեաց եկելոց ի վերայ
տիեզերաց · զի զօրու-
թիւնք երկնից շար-
ժեսցին:
Յայնժամ տեսանիցեն
զորդի մարդոյ ե-
կեալ ամպովք · զօրու-
թեամբ եւ փառօք
բազմօք:
Յորժամ սկսանիցին
այսոքիկ լինել · ամբարձ-
ջէք եւ բարձրացու-
ջէք զգլուխս ձեր · զի

ընթացայանէր. եւ ըն[illegible]
զ[illegible] եկեալ[illegible]
եկեալ[illegible] զօրութեամբ
նեւաց։
[illegible] առաւօտն ծագել
արեւուն կանխեաց ընդ
առաւօտս առաւօտ ի
[illegible] ընդ
[illegible]
ձկ Եւ մինչեւ ցա-
ա ւուրն [illegible]
կերպարանն ուրախութեան
[illegible]
ձկա Ե[illegible]
ա [illegible] եւ զաւակ-
ր[illegible]
[illegible]. [illegible]
կերպարանս [illegible]
[illegible]
ձկբ Ա[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]

չէ [illegible]
զի ուրեք թափիչ երկրի
սպիտակացուցանել։
ձկգ Ե[illegible]
ընդ Եղիա հանդերձ
ամն եւ [illegible]
եւ [illegible]
զ[illegible]. զ[illegible]
[illegible] նորա։
Ե[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
նորա. Մ[illegible]
[illegible]
Կ[illegible]
կերպարանն յօրանաւ
[illegible]
[illegible]
զ[illegible] եւ [illegible]։

Հ	Ա	Բ	Գ	Հ
ձկ	[illegible]	[illegible]	[illegible]	ձկգ
ձկա	[illegible]	[illegible]	[illegible]	
ձկբ	[illegible]		[illegible]	

հաննէս · եւ ասէ եր
թայք պատրաստե
ցէք մեզ զպասեքն
զի կերիցուք :
Նոքա ասեն ցնա
կամիս պատրաստես
ցուք :
Ասէ ցնոսա · ա
հա ըստ մտանել ձեր
ի քաղաքն · պատա
հեսցէ ձեզ այր մի
բարձեալ · սափոր
ջրոյ երթիջիք զհետ [illegible]
նորա ի տունն յոր
մտանիցէ · եւ ասաս
ջիք ցտանուտէր
տանն · վարդապետս [illegible]
ասէ քեզ · ո՞ւր է վա
նատունն · յորում զպա
սեքն ուտիցեմ աշա
կերտաւք հան

դերձ · եւ նա ցուցցէ
ձեզ վերնատուն մեծ
զարդարեալ : Եւ անդ
պատրաստեսջիք :
Գնացեալ գտին
որպէս ասացն · նո
ցա · եւ պատրաստե
ցին զպասեքն ·
Իբրեւ ժամ եղեւ
բազմեցաւ · եւ երկո
տասան առաքեալքն
ընդ նմա · եւ ասէ ցնոսա
Ցանկալով · ցան
կացայ · զպասեքս
ուտել ընդ ձեզ մինչ
չեւ չարչարեալ իցեմ :
Ասեմ ձեզ թէ
ոչ եւս կերայց ի նմա
նէ մինչեւ լցցի յար
քայութեան այ ·
Ընկալեալ բա

Ղ	Յ	Մ	Մր
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	–	[illegible]	[illegible]

ժակ գոհացաւ. եւ ասէ.
առէք զայդ եւ բաժանեցէք ընդ
ձեզ. ասեմ ձեզ
զի ոչ եւս արբից
յայսմհետէ ի բերոյ
որթոյ մինչեւ
եկեսցէ արքայու
թնն այ:
ՄԿԳ Եւ առեալ հաց գո
հացաւ՝ եբեկ եւ ետ նո
ցա եւ ասէ. այս է մար
մին իմ որ վասն բազ
մաց տուեալ. զայս ա
րասջիք առ իմ
յիշատակի:
ՄԿԴ Նոյնպէս եւ զբա
ժակն յետ ընթրեացն
ասէ. այս բաժակ
նոր ուխտ է
արեամբ իմով վասն ձեր հե
ղու:

ՄԿԵ այլ ահաւասիկ ձեռն
մատնչի իմոյ ընդ
իս ի սեղանս. Եւ որ
դի մարդոյ ըստ սահ
մանելոյն երթայ.
բայց վայ մարդոյն
այնմիկ յորոյ ձեռն
մատնեսցի:
ՄԿԶ Նոքա սկսան
խնդրել ընդ միմեանս.
թէ ով իցէ ի նոցա
նէ որ զայդ գործե
լոց իցէ:
ՄԿԷ Եղեւ հակառա
կութիւն եւ ի նոսա
թէ ով ի նոցանէ հա
մարեսցի մեծ:
ԾԷ
Նա ասէ ցնոսա
թագաւորք ազգաց
տիրեն նոցա. եւ որք
իշխեն նոցա բարե

Ղ	Մ	Մ	Յհ
ՄԿԳ	ԿԵԿԴԿԵ	ՃՂԷ	ՃԿԲ
ՄԿԴ			

Ղ	Մ	Մ	Յհ
ՄԿԵ		ՃԾԱ	ՃԿԴ
ՄԿԶ	ՃԹԸ	ՃԾ	ՃԿԵ
ՄԿԷ	–	ՃԾԴ	ՃԿԳ

բարերարք կոչին· այլ դուք ՃԿԲ
մի այդպէս· այլ
մեծն ի ձէնջ· եղիցի
իբրեւ զկրտսերն· եւ
առաջնորդն իբրեւ ՃԿԳ
զպաշտօնեայն։
Զի ո մեծ բազմականն
եթէ պաշտօնեայն·
ոչ ապաքէն բազմակա
նն· բայց ես եմ ի մէ
ջի ձերում իբրեւ պա
շտօնեայ։
Դուք էք որ կացեալ ՃԿԴ
կայք ընդ իս ի փոր
ձութիւնս իմ· եւ ես ու
խտեմ ձեզ որպէս ուխ
տեաց ինձ Հ
այր արքայութիւն· զի
ուտիջիք եւ ըմպիջիք
ի սեղանի իմում յարքայու ՃԿԵ
թեան իմում։

Նստիջիք ի վե
րայ երկոտասան աթոռոց·
դատել զերկոտասա
ան ազգն իէլի։
Ասէ տր սիմոն
սիմոն· ահա սատա
նայ· խնդրեաց զձեզ
մաղել իբրեւ զցո
րեան· այլ ես աղա
չեցի վասն քո· զի մի
նուազեսցի հա
ւատք քո։
Դու երբեմն դարձ
ցիս· եւ հաստատես
ցես զեղբարս քո։
Նա ասէ ցնա տր
ընդ քեզ պատրաստ
եմ· եւ ի բանտ եւ ի
մահ երթալ։
Նա ասէ ցնա· ա
սեմ քեզ պետրոս· մի

ցէ՛ հաւախաւսեալ ·
Մինչև երիցս ուրասցիս
զիս չգիտել ։
ՄԿԶ Ա Եւ ասէ ցնոսա յոր
ժամ առաքեցի զձեզ
առանց քսակի և մա
խաղի · և կաւշկաց ·
միթէ կարաւտութիւն ինչ
եղեւ ։
Նոքա ասեն ոչ
իւիք ։
Ասէ ցնոսա այլ այժ
մ · որ ունիցի քսակ
բարձցէ · նոյնպէս
և մախաղ · և որ ոչն
ունիցի վաճառես
ցէ · զհանդերձս իւր
և գնեսցէ սուր ։
ՄԿԷ Է Այլ ասեմ ձեզ
զի այս որ գրեալ է
պարտ է կատարել

յիս · Եթէ ընդ անաւրէնս
համարեցաւ · քանզի
վասն իմ ինչ կատա
րած է ։
ՄԿԸ Նոքա ասեն · Տէր
ահաւասիկ սուսեր
երկու աստ ։
ՄԿԹ Նա ասէ ցնոսա ·
բաւական են ։
Եւ ելեալ գնաց ըստ
սովորութեանն · ի լե
առն Ձիթենեաց գնա
ցին զհետ նորա և
աշակերտքն ։
ՄՀ Իբրեւ հասանէին
ասէ ցնոսա · յաղաւ
թս կացէք զի մտա
նէք ի փորձութիւն ։
ՄՀԱ Եւ ինքն մեկնեցա
ւ ի նոցանէ իբրեւ քար
ընկեցի · եդեալ ծունր

Ղ	Մ	Մ	Յ
ՄԿԶ	[illegible]	ՃԿԱ	ՃԻԲ
ՄԿԷ			

Ղ	Մ	Մ	Յ
ՄԿԸ	-	ՃԿԳ	ՃԻԵ
ՄԿԹ	ՄՁԵ	-	ՃԻԶ
ՄՀ			ՃԻԴ
ՄՀԱ			

կայր յաղաւթս եւ ասէր
Հայր եթէ կամիս
անցո զբաժակս
զայս յինէն·
այլ ոչ իմ կամքս այլ
քո լիցի
Երեւեցաւ նմա հրեշ-
տակ յերկնից զաւրա-
ցուցանէր զնա·
Եւ էր ի տագնապի · եւ
մտադրութեամբ եւս
կայր յաղաւթս · եւ հո-
սէին քրտունքն իբրեւ
զկայլակս արեան ո-
րոց ծորան հեղեալ
յերկիր·
Եւ յարուցեալ յա-
ղաւթիցն · եկն առ
աշակերտսն · եգիտ զնո-
սա ննջեցեալս ի տրտմու-
թենէն եւ ասէ ցնոսա·

զի՞ ննջէք արիք կացէք
յաղաւթս · զի մի մ-
տանիցէք ի փորձութիւն·
Մինչդեռ նա խաւսէր
ահա ամբոխ ամբոխ·
եւ որ կոչէր յուդա · մի
յերկոտասանիցն ա-
ռաջի էր նոցա·
Եւ մերձեցաւ առ
յս · համբուրել զնա·
քանզի զայս նշան
տուեալ էր նոցա · թէ
զոր ես համբուրեցից
նոյն է · զնա ունի-
ջիք·
Ասէ ցնա յս · յուդա
համբուրելով մատ-
նես զորդի մարդոյ·
Իբրեւ տեսին որք
շուրջ զնովաւն էին
ասեն ցնա տր · հար

զդոսա սրով:
Եւ եհար մի ոմն ի նո-
ցանէ. զքահանայա-
պետին. ծառայ. եւ ե-
հատ զաջոյ զուն-
կն նորա:
Պատասխանի ետ Յիսուս
եւ ասէ. Թոյլ տուք մին-
չեւ ցայս վայր:
Եւ մերձեցեալ յուն-
կն բժշկեաց զնա:
Եւ ասէ ցեկեալսն ի
վերայ նորա. ցքահանայ-
ապետսն եւ ցզօրագլուխսն
ըստ տաճարին եւ ցծերս.
Իբրեւ ի վերայ աւազա-
կի ելէք սրովք եւ
բրօք. Հանապազ
ընդ ձեզ էի ի տաճա-
րին. եւ ոչ ձգեցէք ձեռս
յիս. այլ այս է ժամ ձեր

եւ իշխանութիւն խաւա-
րին:
Կալեալ զնա ա-
ծին եւ մուծին ի տուն
քահանայապետին:
Եւ Պետրոս երթայր
զհետ նորա հեռաս-
տանէ. իբրեւ արկին
հուր ի մէջ գաւթին
եւ նստան շուրջ. նստէր
եւ Պետրոս ի մէջ
նոցա:
Ետես զնա աղա-
խին մի զի նստէր առ
լուսոյն. Հայեցաւ ընդ
նա եւ ասէ. եւ սա ընդ
նմա էր:
Ուրացաւ եւ ասէ. ոչ
գիտեմ զնա կին:

Եւ յետ սակաւ միո
յ այլ ոմն ետես զնա եւ ասէ
եւ դու ի նոցանէ ես ։
Եւ պետրոս ասէ այր
դու չեմ ։ [illegible]
Իբրեւ ժամու միոյ
միջոց · այլ ոմն
պնդէր · ասէր
[illegible] · քանզի
գալիլեացի է ։
Եւ ասէ պետրոս այր
դու ոչ գիտեմ զինչ
ասես ։
Եւ առժամայն մին
չդեռ նա խօսէր ·
խօսեցաւ հաւ ։
Եւ դարձաւ Տր · եւ հայ
եցաւ ի պետրոս ։
Եւ յիշեաց պետրոս
զբանն Տն · զոր ասաց
ասաց · մինչ չեւ հաւ

ու խաւսեսցէ երիցս
ուրասցիս զիս [illegible]
եւ ելեալ արտաքս
ելաց դառնապէս ։
Եւ արքն որ պահէին
զնա · այպն առնէին
զնովաւ · եւ հարկանէին
էին · ծածկէին զերեսս
նորա եւ [illegible] · եւ
հարցանէին · ասէին
[illegible] · մարգարէացի՛ր
ո՛վ է որ եհարն զքեզ ։
Եւ այլ բազում հայ
հոյութեամբ ։
հայհոյէին զնա ։

Իբրեւ այգ է
ղեւ ժողովեցաւ

Ծերակոյտ ժողովրդե
անն · քահանայապետք
[illegible] · եւ [illegible]
[illegible]

ատեանն [illegible] եւ ա
մեծացեալ [illegible] ա
մեն[illegible]
[illegible] Թեւ
[illegible] ամառն
[illegible] եւ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
ամենայն
[illegible]
[illegible]
այս
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
զորս
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
Հրեշտակ
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

կանայքն․ եւ այլք ընդ
նոսա [illegible]
հանդերձիւք․ [illegible]
եւ երկուցեալք [illegible] ԺԶ
[illegible]։
[illegible]
զասացեալ եւ հաւատալ
յամենայն [illegible]
[illegible]
եւ ի Մովսէսէ
ԺԷ Ոչ է այսպէս պարտ
զՔս հանդուրել [illegible]
[illegible] եւ [illegible] ԺԸ
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]։
[illegible]
[illegible] եւ
[illegible]

նա․ [illegible]
[illegible]
[illegible]։
ԺԶ [illegible]
զնա․ բռնադատէին
[illegible]
եւ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
ԺԷ [illegible]
[illegible]
կել․ նոցա։
ԺԸ [illegible]
[illegible]
[illegible] եւ
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]․ եւ

սպանութեան. մի
արկեալ էր ի բանտ։
Դարձեալ պիղատոս
ձայն ետ նոցա
... քանզի կամէր
արձակել զՅս։
Նոքա անդրէն
աղաղակէին և ասէ-
ին. խաչ հան զդա։
Նա երրորդ անգամ
ցնոսա. զի՞նչ չար արա-
րար դա. ոչ ինչ գտանեմ
պատճառս մահու. խրատ-
եցից զդա և արձա-
կեցից։
Նոքա աղաղակէին
մեծաձայն. և խնդ-
րէին զնա ի խաչ հա-
նել. և սաստկանային
ձայնք նոցա
և քահանայապետա-
ցն։

Եւ պիղատոս հրամա-
յեաց լինել զխնդ-
րուածս նոցա։
Արձակեաց նոցա
զԲարաբբայն. զոր
վասն խռովութեան
և սպանութեան ար-
կեալ էր ի բանտ. զորս
խնդրէինն. և զՅս
մատնեաց կամացն նոցա։
նոյն
Եւ իբրեւ տանէին
զնա. ըմբռնեցին
զսիմոն ոմն կիւրենա-
ցի որ գայր յանդէ. և
դին ի վերայ նորա զխաչ-
ն բառնալ զհետ Յս։
Երթայր զհետ նո-
րա բազմութիւն ժո-
ղովրդեան և կանանց
որք կոծէին և ողբէին

ողբային զնա
[Դ]արձաւ յսս եւ ասէ.
դստերք երուսաղեմի
մի լայք զինէն. այլ
զանձինս լացէք
եւ զորդիս ձեր. զի
ահա
եկեսցեն աւուրք
յորս ասասցեն երա
նի ամլոց եւ որովայ
նից որ ոչ ծնան եւ ստե
անց որ ոչ դիեցուցին.
[Յ]այնժամ սկսանի
ցեն ասել լերանց թէ
անկէք ի վերայ մեր.
եւ բլրոց թէ ծածկեցէք
զմեզ։
[Զ]ի եթէ ընդ դալար փայ
տն զայս առնեն ընդ
չորն զինչ լինիցի.
[Ա]ծէին եւ այլեւս երկուս

չարագործս ընդ նմա սպանա
նել։
[Ի]բրեւ եկին ի տեղին
որ կոչի գագաթն անդ
խաչեցին զնա. եւ
զչարագործսն
զմին ընդ աջմէ եւ զմին
ընդ ահեկէ։
[Յ]իսուս ասէր հայր թող
դոցա զի ոչ գիտեն
զինչ գործեն։
[Բ]աժանեցին զհանդերձս
նորա արկեալ վիճակս.
[Ե]ւ կայր ժողովուրդ
ըն հայեցեալ.
[Ծ]աղր առնէին զնա
իշխանքն հանդերձ
ժողովրդովք եւ ասէին զայլս
եւ ապրեցոյց. ապրե

Ղ	Յ	Մ	Մտ
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

Ղ	Յ	Մ	Մտ
[illegible]	–	[illegible]	[illegible]
[illegible]	–	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

ցուցէ եւ զանձն իւր եթէ
սա իցէ քս որդին այ
ընտրեալն.

Այպն արկանէին զնմանէ
եւ զինուորքն եկեալ
առաջի մատուցանէին
նմա քացախ եւ ա
սէին եթէ դու իցես
թագաւոր հրէից ապրեցո
զանձն քո.

Եւ էր գիր գրեալ ի
վերայ նորա յունարէն
եւ հռոմայեցերէն
եւ եբրայեցերէն թէ սա
է թագաւոր հրէից.

Մի ի չարագործաց անտի
կախելոց հայհոյէր
զնա եւ ասէր. ո՞չ դու ես
քս. ապրեցո զանձն քո
եւ զմեզ.

Պատասխանի ետ միւսն.
սաստէր նմա եւ ասէր. ոչ երկնչիս դու
յայ. զի ի նմին պատժի
ես. եւ մեք արդարեւ.
զի արժանի որոց գործեցաքն
առնումք. բայց սա
չար ինչ ոչ գործեաց.

Եւ ասէ ցյս. յիշեա
զիս տր յորժամ գաս
արքայութեամբ քով.

Եւ ասէ ցնա յս. ամէն
ասեմ քեզ այսօր ընդ իս
իցես ի դրախտին.

Եւ էր իբրեւ ժամ վեցերորդ.
եւ խաւար եղեւ ընդ ամենայն երկիր
մինչեւ ցժամն իններորդ.

[illegible] պատառեցաւ
վարագոյր տաճարին ընդ
մէջ.
Աղաղակեաց ՅՍ ի ձա
յն մեծ եւ ասէ. Հայր
ի ձեռս քո աւանդեմ
զհոգի իմ.
Զայս ասացեալ ե
հան զոգի.
Իբրեւ տեսանէր հարիւր
ապետն զեղեալն.
փառաւորեաց զԱծ եւ
ասէ. արդարեւ այրս
այս արդար էր.
Եւ ամենայն ժողովուրդ
քն որ եկեալ էին ի տե
սանելն զեղեալսն
եւ դառնային. կոծէին զկ
ուրծս եւ դառ
նային.
Կային ամենայն
ծանօթքն նորա ի բացեայ
[illegible] եւ կանայք
որ եկեալ էին ընդ
նմա ի Գալիլեէ
տեսանէին
զայն.
[illegible]
[illegible]
Այր. որ էր խորհրդական
այր բարի եւ ար
դար. Սա ոչ էր միաբա
նեալ ընդ խորհուրդ
եւ ընդ գործս նոցա.
յԱրիմաթեայ քաղա
քէ Հրէից. որ ակն
ունէր արքայու
թեանն ԱԾոյ. Սա մա
տուցեալ առ Պիղա
տոս խնդրեաց զմար
մինն ՅԻ
Իջուցեալ զնա

պատուհաս պատրաստա
կալան. և եղեն այն
ծոյ զերկնաւորսն. ոչ
չէր զայր ընտանեացն.

ՅԼԷ Ժ. Եւ ամենայն բազմութիւն
և կշտամբեաց լուսանա
յր. և երթեալ զհետ
նորա կանայք որ եկեալ
էին ընդ նմա ի Գալիլէ
էէ. տեսին զգերեզ
մանն. և որպէս եդաւ
մարմինն նորա.

ՅԼԸ Դարձան և պատրաստ
եցին խունկս և իւղս
և ի շաբաթուն հան
գստեցին ըստ
պատուիրա
նին.

[illegible]
[illegible]

Ընդ առաւօտն է
կանուխ եկին ի գերեզմանն. բե
րէին զխունկսն զոր պա
տրաստեալ էին. և այլ կա
նայք ընդ նոսա.

Գտին զվէմն թա
ւալեցուցեալ ի գերեզ
մանէն. և մտեալ
ոչ գտին զմար
մինն տն յի.

Եւ եղև ընդ հիանալն
նոցա վասն այնորիկ
և ահա այրք երկու կա
ցին առ նոսա ի հանդեր
ձս լուսաւորս.

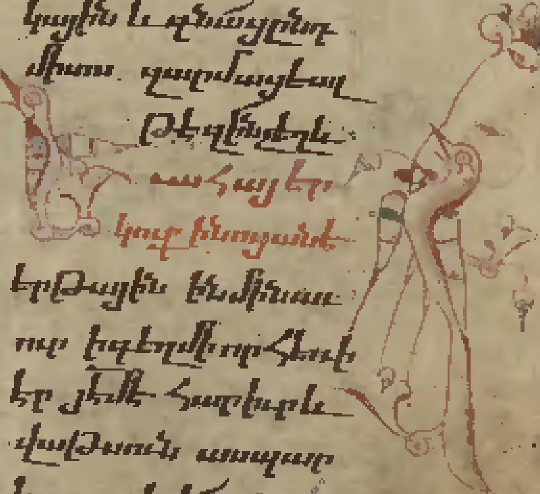
ՅԼԹ Եւ ի զահի հարեալ
և խոնարհեցուցին
զերեսս իւրեանց յեր
կիր. և ասեն ցնոսա.
զի խնդրէք զկենդա
նին ընդ մեռեալս. չէ
աստ այլ յարեաւ.

ՅԽ

[illegible]

Յ [illegible]
[illegible] մինչեւ
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
եւ [illegible]
[illegible]
[illegible]
նոցա ::
[illegible]
[illegible]
[illegible] եւ այլ
[illegible] ամենեցուն ::
[illegible]
[illegible] . եւ [illegible]
[illegible] . եւ [illegible]
[illegible] . եւ [illegible]
[illegible]
[illegible] . եւ
[illegible]

[illegible]
[illegible] նոցա . եւ [illegible]
[illegible] նոցա ::
[illegible]
[illegible]
[illegible]
եւ [illegible]
[illegible]
[illegible] եւ [illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] . եւ [illegible]
նոքա [illegible] . եւ
[illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

28

զՔեզ՝ որ կանխագիտութեամբդ
ստուգապատում շնորհն է
զերեւելիսն · եւ զչէր
եւութեամբն նորա·
եղեն եւ ասեն Թէ եւ ա
մէն եւ Հրեշտակաց աւ
ձեն զՔեզ անէ Օրհնեն
զանէ·
Աստուածածին է
մեղաւորաց բարեխօսն · եւ
զամենեցուն յոյսն որպէս
կանգնեցեր աստուծոյ·
Օրհնեալ եղիցի·
Ամենայն ազգք պատուա
նդեն եւ Հրեշտակաց
եղիցի եւ Հրաշալի
յամենայնի զորպէս
անցեալ ամենայնին
ոչ գոյն ամենայն
ձայնիւ Քո եւ անմահ
նմ Անճառ·

ամենայն Երկնից
Ամէն եւ յամենայն
մարդկան Սրբոց
Նորա որ յամ
Նաւակատիս զարմանք
զՔեզ·
Օրհնեմք զանուն
Երկնից յաւիտենից
եւ պատմեսցուք
Հրաշագործ Քո
զՔեզ եւ պաշտօն
Աստուածածնի սերմանեալ
զՔեզ եւ ամենայն զորութեամբ
եւ հաւատովք Աստուծոյ
ընդ ամենայն
Ամենայն ազգք
ամենայն զՔեզ
Աստուածածին
նորա ընդ ամենայն
եւ զՀրաշս Քո

[illegible]

[illegible]

սեամբ քո։

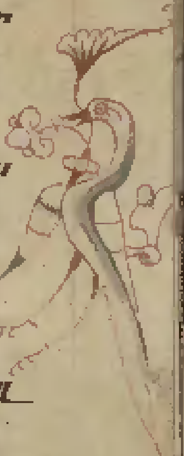
[illegible]

զհետ սանձից՝ զհետ
մարմնոյն և [illegible]
անձն. որպէս [illegible] առ
ամենայն [illegible]

[illegible]
երկրի [illegible]
մե և զգաս.
[illegible]
[illegible]
այսօր [illegible]
և [illegible]
[illegible]
կենդ. [illegible]
[illegible]
մա [illegible]
մասն և [illegible]
դաս.
[illegible]
նոյն. և [illegible]
[illegible]
[illegible]

բանիւքն զգեստաւոր
զայս ընդ ձեզ. մեր
աւանդեցին. Թագաւոր
[illegible]
[illegible]
Մովսէսի և [illegible]
րէս և [illegible]
փառաւոր.
[illegible]
[illegible]
զգեստ.
[illegible]
[illegible]
Համբարձ [illegible]
[illegible]
[illegible] և [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] և [illegible]

[illegible]

կայք այսօրիկ

առ հանդարտապէս

զաւետիս հարսնեաց.

եհեղ․ և զուարճանայ

ընդ երանութեանն յետ

մինչև զգեստացոյց

զաստուածութեան երկիր

Հանց:

Հանդիսաւս մեծ

չեկեղեցեաց․ և սան

բարձեալ զծնունդ

առ հանգիստ զնոսա

աշխ․ յաւր հնգեց

նորա զնոսա ։ մեծին

յաւ երգածն և մի

բանակը յերկինս

Նորա երկրայ.

զեղծանէս զարձան

յեկեղեցական բարբ

մեծաւ.

մեծ․ հանդիսից

խառնմամբ․ զանձն

և աւր հնեւորաց

Նոյնպէս․ Հաւ

Հաւրանա

Զաւրացաւ դէմ ուսա

կարապետն․ զմեզ

ձեռն կոստանդնուպօլ

սի․ և զխորհրդական

մեր հասարակն յեկեղե

ցի քո․ և ամենայն ժող

ովն:

Գլուխք Յովհաննու Աւետարանին

աւն [illegible] ԺԴ
[illegible]
աւն [illegible] ԺԵ
աւն [illegible] ԺԶ
աւն [illegible] ԺԷ
[illegible]
աւն [illegible] ԺԸ
աւն [illegible] ԺԹ
աւն [illegible] Ի
[illegible]
աւն [illegible] ԻԱ
[illegible]
աւն [illegible] ԻԲ
[illegible]
աւն [illegible] ԻԳ
[illegible]

Վ[illegible] Յովհաննու [illegible]

Յովհաննու աւետարանին [illegible] յովհաննու

ոսկեբերանի [illegible]

[illegible]

և [illegible]

[illegible]

[illegible]

և [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Յովհաննէս․ որդ[?]
վարդապետին գեղեցիկ
որ ստացաւ ոչ պատմելոյ
մեղ․ Եւ զհետեւողս
ամէն հանգուցանողս
մեղքն գրելոյ զամե
սիրտ ... յանէն
ու բարեպաշտ եկեղեցւոյ
եկեղեցւոյս աւագ
երկրպագ․ Եւ զմ
զամին մէ․ վկայութեա
մէ․ ստացն ողջ։
Նախադասեցն
Զօրհնեալ աւետար
անդրս․ Գրեցաւ․ ամ․
կէ․ վկայութեան․ ...
... ամէն
Յովհաննէս հայր
անդրանկութեան

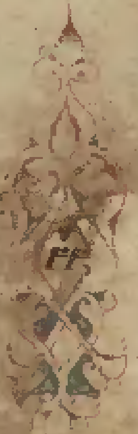

Ի ՍԿԶԲԱՆԷ ԷՐ ԲԱՆՆ ԵՒ ԲԱՆՆ ԷՐ ԱՌ ԱՍՏՈՒԱԾ ԵՒ Ա

Ստուած էր Բանն․ և աստուած էր բանն

[illegible]

յովհաննու յորդան
ասաց եղիր . ար
նա հրեշտակն յետ
քահանայս եւ ղեւտա
ցիս : զՀաւացյեն
ցնա [illegible] :
[illegible]

[Ա]սէ · ես եմ ձայն · բար
բառոյ յանապատի ·
ուղղեցէք զճանա
պարհս Տեառն · որպէս
ասաց եսայի մարգարէ:
[Ե]ւ առաքեցեալքն
ի փարիսեցւոց ան
տի էին · Հարցին զնա
եւ ասեն · իսկ զի՞ մկր
տես · եթէ դու չես քրիստոսն
եւ ո՛չ եղիա · եւ ո՛չ մար
գարէն:
[Պ]ատասխանի ետ
նոցա յովհաննէս
եւ ասէ · ես մկրտեմ
զձեզ ջրով · ի միջի ձե
րում կայ զոր դուքն ոչ
գիտէք · որ զկնի իմ գա
լոց է · որում ոչ եմ ար
ժանի ես լուծանել
զխրացս կօշկաց նորա:

[Ա]յս ի բեթանիա ե
ղեւ յայնկոյս յորդանա
նու · ուր էր յովհան
նէս եւ մկրտէր:
[Ի] վաղիւ անդր ·
տեսանէ · զյիսուս
զի գայր առ նա եւ ասէ
ահաւասիկ · գառն
աստուծոյ · որ բառնայ զմեղս աշ
խարհի:
[Ա]յս է վասն որոյ ես
ասէի · զկնի իմ գայ · այր
որ առաջի իմ եղեւ · զի նա
խ քան զիս էր ·
Եւ ես ոչ գիտէի զնա ·
այլ զի յայտնեսցի իսրայէ
լի · վասն այնորիկ ե
կի ես ջրով մկրտել:
[Ե]ւ վկայեաց յովհան
նէս եւ ասէ · թէ տեսա
նէի զհոգին զի իջանէր

րեւ զաղաւնի յերկնից
եւ հանգչէր ի վերայ նո
րա. եւ ես ոչ գիտէի զնա
այլ որ առաքեացն զիս
մկրտել ջրով. նա աս
աց ցիս յոր վերայ տե
սանիցես զհոգին. զի
իջանիցէ եւ հանգչիցի
ի վերայ նորա. նա է որ
մկրտէ հոգւովն սրբով
եւ ես տեսի. եւ վկայեմ
թէ սա է որդին աս
տուծոյ:

Իէ
Ժ
վասն անդրէի
կոչը յաշակերտսն

եւ յաշակերտաց ան
տի նորա երկու. եւ
հայեցեալ ընդ յս զի
շրջէր. ասէ. ահաւա
սիկ գառն աստուծոյ:
Եւ լուան եր
կու աշակերտքն զխօսա
ւէր. եւ գնացին ըզ
հետ յսի:
եւ դարձաւ յս
եւ ետես զնոսա զի եր
թային զհետ նորա
ասէ ցնոսա. զինչ խն
դրէք:
նոքա ասեն ցնա
ռաբբի. որ թարգմա
նի վարդապետ. ու
ր ես. ո՞ւր է օթեւ
անք քո:
ասէ ցնոսա եկայք
եւ տեսէք
եկին եւ տեսին ուր
էր. աւթեւանք նորա.
եւ առ նմա եղեն զաւուրն
զայն. զի էր ժամ իբրեւ
տասներորդ:
Էր անդրէաս եղ

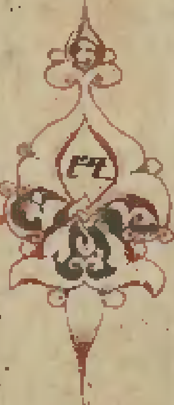
բայց սխալմանն մեծի
մի յերկուցանել որ.
բանին երկրպագանել.
եւ գնացին զհետ նորա։
Աստուածաս նախ
զէջանայեւ զանձնակն
եւ ամէն զնա զաւակ.
զմեծարաց ողորմել
մահն քեզ։ մեծ
զնա ասէք
ողջացան ընդ
նա Յոհանէս
սխալին ողջն յանձինս։
Նա։ զանխոզեւոյնակէ
փառս ամենայնի
մահն ալեւորս։
փառք եւ ամենայ
Ես Մխիթարեալ
Նկարագրեալս. զն
ամէն զփրկչագրս
եւ ամէն զնա յաւետիքն
նոյն։

մարմնացելոյն ի
բեթղեհէմ · երկրպագ
են քեզ մոգքն նուէրս
բերին ·
Ամէն փրկեցարու
զնաթանացիկ եւ
ակցեա · զորդիսն
մոլորեալս յարկելոց · եւ
մարդկանցն զորս
դուն վասն յանուանց
յաստուածութեան ·
ակցեա նախանձ
ալեւ խաչելոյն աւետ
թէ մարթիոնիցս բա
րեղինս ընդ
ակ զնանցելոց
զոր եկեալ ·
բարեկամս յաղթա
թադէոսի զքրիստոս
ամենա · ամենայնին նո
րա · ամենայն արդարոց

Եւ աղբեր յորդառատ կենաց
Թագուհւոյդ զոյգ
Ամենայն հաւատա
հայել· առաջի Ձեռնա
ձեռս կամ·
Աստուածածին կոյս
յուն եւ առ ցնծալ
Ձեր փրկութեան կոչէ
զեաւ զՏէր· զինեւ
ինքեան Թագաւորն ած
ան. զ.կան·
Աստուածածին կոյս
նաեւ հաւատացեալ
եւ առ· առաքեալ գին
եւ Թագաւոր[illegible]
Աստուածածին կոյս
յուն եւ առ· [illegible]
հաւաքել· զաստուածեան
Թագաւոր ինքեան Թէ
զեկեղ Հայաստան
Մեծամեծ եւ եւ զգաւ

զայսասեցեալ
Հասան· ցնծա ա
Մեծ աստուածածին
աստուածածինքէ զերկնից
բարեբեր· եւ զՀօրն
արարչին զերկնայնոցն
եւ երկնայնոցն· ի
մէջ մերոց
ծննդեան·

...սուրբ աստուածածնի
[illegible] հայրապետ
Որբերեն երկնային զա
մեծագոյն· եւ առնէ
ման ... կոչեցաւ
եւ յուսաւորեալ
Տէրս. ի Հայրապետեան·
Աստուածածին գի
Որ աստուածածին
զերկն ... ցնծա
Աստուածածին· զի
կայեալ եւ զօրհնաբանեալ

Հաւատով ժառանգաւոր
իմ․

Սահմանեցեր [illegible]
ցառաքելական․ որ
զենեալ [illegible] [illegible]
մեզ․

[illegible] Թադէոսի
կենդանի [illegible] լուսաւորեա
Թէոդոս Հոգւոյ սուրբ
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]

[illegible] յու [illegible]
զԹադէոսի [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]

[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible]

[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
աստուածային պետս․

զԼոյսն զ[illegible] եւ ոչ
զ[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] զԼոյսն․

[illegible] [illegible]
[illegible] եւ ա
ստ․ [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ․ եւ որ
ժամանակեան յայն
ժամու յորժամ․ [illegible]
Հեղեր [illegible]
[illegible] [illegible]

[illegible] [illegible]
[illegible] յու [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] ․ եւ [illegible]
[illegible] ․ [illegible]
[illegible] Հոգին։

[illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
նել և ծնանել ։
Պ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
թիւնոյ ։
[illegible]
[illegible]
[illegible]
Պ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
ի հօրէ իւրն ։
Պ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
Պ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

ցեց հաւատ
ացելոց
[illegible]
[illegible]
որ Քն յերկնից որ
[illegible]
կնա
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
որ հաւատով [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
որ հաւատով [illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
Ով [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
Որ հաւատով [illegible]
[illegible]
Եւ որոց հաւատով [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
Եւ [illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

Աստուածածինն եւ
Նմա յոյս սոն. ե
Թէ փառաւորեալ զարմ
զնմանս. եւ ոչ այս
ամենայն. Թէ սոր
խորհրդեան. զոր ամ
ղեալ եւ յետ քեզ հ
Ն. եւ սոյն բերեալ Տր
կենդանի.

Այս ցնա կենս
ամենայն փառաւորեալ
խոնարհեալ եւ Տէրն
եղեւ. խոստովանութ
իւն զՏէրն կեն
դանի. միաբանութ
եանց. բարեգոյն
յոյս մեր. ու
զայսմ Տէր եւ անդ.
եւ յետ աստուածանե
ղիներդ եւ խաղաղ
նորա.

Աստուածածինն եւ
Նմա յոյս սոն. սմ
Նայն որդւոյն Իսրայ
յոյս զամենայն. միասն
զամենայն. բայց
որդւոյն Իսրայէլ զորս
սուրբս մի Տէր
ջի յաւիտեան. այսօր
յերկրաւորաց սենս. Է
զերկինս արարչին
բարեաց ի կենդանիս յաւ
իտենականս.

Այս ցնա կենս. Տէր
առաքեաց զհրեշտակն
զամենայն եւ մի
եկեղ այսր. Տէրն
Տէր.

Այս ցնա յերկինս
չէ զայս եւ կայոց.
Աստուածածին եւ
մա կենս եւ աւետիս
իմաստ.

րհնեալ ես տէր
նոր աստուածէր Թէ[illegible]
այր. որ հնազանդայր մեր
խնամելոյ և զորոյ
ժամանակս չէ[illegible] զա
մեք արարչին աստուածոյ.

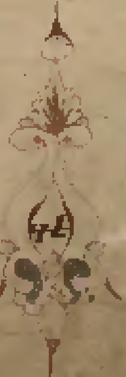
րհնեալ էին սէր
Թագաւորք. Թ[illegible]
ընկալեալ. հայրն
մեր որ երկնից յայտնեցի
երկինք պայծառ. և լոյս
ամէն Թէ[illegible] է
անուն ամենայն եղեն
երկնապատիւ
նէ.

րհնեալ ես. կենդանի
հաստատութիւն զոր
երկրէ ժամանակ. յորս
[illegible] յայտնեց.
և որ յետ երկնապատիւ
նշանս հայր.

ով երկնապատիւ
նէ. [illegible]
մեզ. երկնի պարգեւն է
մե որ ամենեցունց
զմարդկութիւն երկրէ
եղէ.

րհնեալ է ժամա
նակ. և յայտնեալ
յայտնեալ [illegible]
երկնապատուաց երկնի
պատուեցեալ հայր հո
գւոյն միաւորութեա
մբ. [illegible] հայր այն
պետ. երկնապատուա
ընդ նորա.

[illegible]
[illegible]

նոյն հոգւոյն և
Աստուածութեան [illegible]
ամ երկնապատուական.

րհնեալ եմք մի

աւծ զէնմնսրայզաւրաց
անուան անուանեալն քո։ յոր
ժամ կեցուցէ նա ապա
մեղք մեր զամենայն։
աւգնեա խնդրեմ
ողորմեա ինձ ընդ քեզ։
չքնաղ բան եկեղեց
Հայրապետին նորա եւ զա
ռաքեալսն զերծեալ
նահատակսն • քաջք •
ճշմարտաց իմաստ
նե Թեոփիլոս եւ որքեա
կամ զինուորեալն ըստ
զմա •
Թագաւորեն զամ
փրկեսցէ • եւ զաւրէ
քաղաքն եւ ամենայն
սիրէ • Եկայք առնել
զսուրբ աստուածային
զամենայն • որ նշմարէ
զաւրացուցանէ • միաբան
եղե քեզ ։

Ով Աստուածածին եւ
կուսին անմա
ամենայն եկեղեց
Քրիստոս ամենայն։
զնա աշակերտացն եւ առ
աքեալս ամբողջ հայրենեաց։
այս աւր զհաւատ եւ
կենդանութեան աւետիս ամէն
զոր զաւրն աւրհնեսցէ։
առաքեալ աշակերտացն
ընդ մեզ մեծաւ միաբան
բարեբանեալ զաւրամարտ։
Աւգնեա յաւիտենական
կոյս աղէկ զվարդապետ
զկամս աստուածային տեա
ռաքեալսն զիս • եւ
տառապեալ զգաստն նո
րա
Հայրապետ եւ Թէ այր
եւ աշխարհաժողովեն • եւ
համբերող զնա աւետեաց

սրբելոյն մեծի․ ամ
բարձեալ զանձինս և ամ
ենայն զաւրաւորացն զերդ
կատարեալ են և Է
հաւր հաւասար․ և որ
հոգւոյն [illegible]
և ծագումն [illegible] լինել
անուն յաւիտեանս ա
մէն ։

Խորհրդական ևոր
հոգի․ հաւատակցն

Ծաղիկ

Այսմ [illegible]
Ձայնիւ [illegible]
[illegible]
հոգի

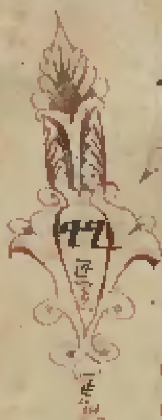
Սուրբ [illegible] հոգի
հոգւոյ զաւրհնութիւն
[illegible]
[illegible]
[illegible]

Ձգաւորեցայն
մանէ ամենապայծառ
բարձրեալ հաւասա
ցնի Էին փառաբա
նեն կենդանի մարմնով և
Թէ ամենայնիւ զաւրէ
Նոյն [illegible]

Ծնունդ

Սկզբն ելիտ
նա ամենակալ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

Սա բարձրեալ
հաւասարեցին [illegible]
փառս բանին նորա
և [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

բանին զօրացայ նո՛
մա յի եւգինայ
անձինչքեանթեանսեր
ընդատամնեցելն նաև
ծառայիցն նորա առ
տնտեսութեան առնեն
թեկնածուին նորա կեն
դանիէ
ապաքինէր զնոսա
վաստակոյն յորում
ապաքինեաց
սանէն զնա եկեկ
ջեռոյն եռալդոյ ժամու
ելեալ զնա ձեռինն
խօսեցհայցին նա
րա թեւ յայսմ ժամու
յորդորանայն զնա յի
թէ ոտքն կենդանեաց
եւ հաստատեաց ընդ եւ
ամենայն ատենէր
այս դարձեալ էրկ

բոլոր նշան աւագաթի
եկեղեցիհոգեւորաս
նե. խաղալիքն
Եւագրաւորկ
առաքեալ հրէ
եղ եւ յի ըմ
եր ըմ եղբօրս
ամեն առաքեալն որ
կոչեր եբրայեցւոցն
բեթհեղեմայ հրէից
սրբոց յորդանելոյ
դնեն բարձրութեան
յոյժ հեռանալոց կա
րոց կամրջից դառնալ
չէրդ ոտանէրնեհն
Զօրքն յօգնեալ
Հրեշտակայնն բան
ժամանակի նմանէր
յառաջանին եւ յորդեր
զնոյան եւ որշաւիլ
շարժումն Զօրացն նրա

նոր երգեր · ուրախա-
ցաւ Դաւիթ հայրապետա-
թեամբ ·
[Ա]ստուածեր այսօր
որդեգրեալ սնեալ թ
ամէնի հրամանաւթե
կարօղ · զնահապետսն
տես յառաջնորդեան
զնորս · եւ զնախահայրն
բազում ծառայութեանց
բերն այսօր հանդէս ·
ասէ զնա կամիս որդ
ծնեալ ·
[Ա]ստուածախնամեն
Նոյն · հրամանաւ ·
ոչ զորս ընտրեալ էր
յառաջագոյն · յաւ
զկեանս · առնելով զնա
յուսադրեալ եւ խօսել
եւ յանուն աստուած այսօր
բերանն յաւուրս

զգոյն երկնից ·
[Ա]ւետիս յառաջ
աստուածահայրքն եւ զմա
րգարէքն · այսօր եւ
յարեան աստուածահայրս
նոր եղանակ ·
[Ա]յսօր ուրախութեամբ
ասեն յաւիտեան ·
[Ա]յն հրեշտակն · զօր
բերկրեալն · շնորհաւթ
եւ ողջունասէրն ասէնք
բնդ աստուածահայրքն ։
[Ա]ստուածախօսն երգոս
Նորոգս եւ ասէ · որդիք
Կենդանի զԽօս · Նոր աստուածայ
ցեա՝ աստուածահայրքն
եւ զնոսա ·
[Օ]րհնեցին զնա եւ ա
սէն ։ Սրբեալքն · որոց ·
սաց բեր · աստուածահե-
ձարքն եւ յիշեաց ։

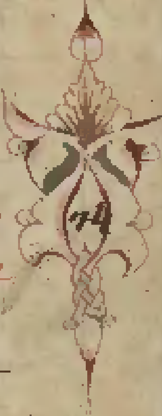
Օրհնեալ ես աստուածդ հարց
եր. Խաչելութեամբ քանզի
յո խոնարհեցար. վասն ամ
բարձին կապէն ուղղութեան.
Երանեսցուք. զքեզ
սամնէ. զերա յո խոստ
Ծնողին եւ սաստեցաւ ա-
հաւատովք ողորմած
մի միաբանէ. զքեզ
Հայր եւ որդի միաբան.
Նաւակատիք եւ սուրբ
Մեծ հրեշտակ եւ
յանս օրհնեալ...
Ամենայնօրհնեալ հա
րձակն զքո հրեշտակք.
զերկրայն աստուածային Յով
Թա.

Ոյր պատարագս
Նաւակատիս. Հայրն.
Միածինն գործէ
եւ նորոգեալ.

Ամենայնօրհնեալ ա-
ռաքեալ խնդրեսցեն. հը
եղբէն սրբութեան
զեա. զերկնային զօ
րութիւն զքաղաքս
սլեւ հայրենի կոչեր
զեանս եւ հնազանդ
աստուածայինն

առաքելոց
նոյնպէս. յո եւ
ուղղութեան. ա
Մեծաւ ա-
սել Քեզ. ...
զեդակորդ աստեղ
յանձն եւ ոչինչ. ե-
Թէ ...
Հայրն գերանդէ. զի
զօրութեան. ...
յն եւ որդին նմին
նման գործէ.

Զի հայր սիրէ զոր
դի· և զամենայն ինչ
ցուցանէ նմա զոր
ինքն առնէ:
Եւ մեծամեծս ևս
քան զսոսա ցուցա
նէ նմա զգործս
ընդ որ դուք զարմա
նայջիք:
Զորպէս հայր
յարուցանէ զմեռե
ալս· և կենդանի առ
նէ· նոյնպէս և որդի
զորս կամի կենդա
նի առնէ·
Ոչ եթէ հայր դա
տի զոք· այլ զամե
նայն դատաստան
ետ որդւոյ· զի ա
մենեքեան պատուես
ցեն զորդի որպէս
պատուեն զհայր
Որ ոչ պատուէ զոր
դի· ոչ պատուէ զհա
յր զառաքիչն նորա:
Ամէն ամէն ասեմ
ձեզ· զի որ զբանն իմ
լսէ· և հաւատայ այ
նմ որ առաքեացն զիս
ընդունի զկեանսն յա
ւիտենականս· և ի դա
տաստան ոչ մտանէ·
այլ փոխեցաւ ի մահ
ուանէ ի կեանս:
Ամէն ամէն ասեմ
ձեզ· զի գայ ժամա
նակ և այժմ իսկ է
յորժամ մեռեալք
լուիցեն ձայնի որդւոյն
այ· և որք լուիցեն
կեցցեն:
Զորպէս հայրն

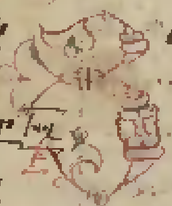
նի կեանս յաւիտենից եւ
րում․ նոյնպէս եւ աւե-
տարաց ունել կեանս
յաւիտենից եղրում․
Լ [illegible]մեծութեան
նմա դատաստանաւ
ասենք․ եւ զմանուկն
մարդոյն ընծայս զի
զաւակաց․ զեն
կենաց ժամանակն յո
րում ամենեցեան որ
զերեւելեանս կայցեն
լսեսցեն. Հայցեն նորա՝
եւ եկեսցեն առաջս՝
որոց զբարիս գոր
ծեսցեն յարութիւն
կենաց․ եւ որոց զչար
արարեալ յարութիւն
դատաստանաց։
Չ Լսարեանս յաւի
նէ ասենք եւ զեկեղ այլ

սուրբս լուսոյ դատաւոր․
եւ դատաստանաւորին
արդարոյն։
Օ հոյլ հանդերձեալ զՔս
կամաւորեալ զկեանս
այժմեանն տուաւ
քերովբէիցն
Թղթ եւս Յակովբու
Եփեսացւոց
մկրտութիւնն է
Ճշմարիտ․ այլ որ
մկրտէ ջրով․ եւ որ
զհաւատս եւ Ճշմա
րիտն մկրտութեան
զոր մկրտեցեալն կանխեալ
որ՝ առաջին հանդերձ
առաջին հանդերձ եւ
մկրտեցայ Ճշմարտու
թեանն․ այլ Յովհաննէս
ընդհանուր առաջին զՔս
կայսութեան։ այլ զորս

ամենեցուն ասպր
եռնիր
[ ]անդրանկան որդու
չարչարեր. եւ ծաղրեին
զոր կատարեցաւ զձին
ծաղ առնել. մանուկ
մի երկա նորա.
[ ] յեստանիկն միայ
ունծին. մեծ եւ սքան
զյովհաննու. զոր
ծնի. զոր երգեցին հայր
զխորհրդատուր եղեալ զնմա
նորին խունկ զոր ծնունդ
զոր ծնեալ մայրն մտան
խմբէին հայրապետ
Եսայեայ
[ ]որ. առաքելոյն
զխոս հայր. նմա մխա
եսայ փառանիմ.
[ ]այր ոչ. զձայն. նո
րա եղեւ բլուսաւոր

Եւ ոչ. զորենականդ ան
սեր
[ ]ոչ զգամն. նորա
ունելք. եձեց. բնակեալ
զերկրոյնս առաքելոց.
զոր նմա. ոչ հասա
սուրբ
[ ]Ննեղեց զգեղեցիկ
զոր հաւատովք նոր
ազգ ունելն. զգեստն
յաստուածայնական. եւ
նորին խոսին. որդւոցեն
մանկան. որով եւ հրամա
ընդ մեզ ունելիկանա. եւ
զորոչ կամիր զպա
ոչ զհրեշտակա
ունելիք
[ ]սիրառա խմորեկա
նե ոչ հաստատ. ապ. զե
տեսնի զնէաց. զերկրեալ
մեղ ոչ ունելք. յանձնել

Ընչեմ յանուն. հա
րենեաց. և ողորմութեամբ
զեա. եթէ ողորմեսցես
ցէ. յերգս անուն զեա ըն
դրանեսցես:
Խաչի կամաւ զայլ
հաստատ. զերկաթս
խաչելութեան ասեմք.
և զերկաթս. զառ ... անց
այլ ոչ խորհիր:
Ի հանդերձ եղեալ
եւ ... թագաւորեալ
զՏէրն հայր. որ
առաքեալ ...
զՏէրն. մաքրեա յոր
դորէն յաւ...
զէրթ հաստատեցեր
զոր. մաքրեա. հա
ստատեա. ...
Իմ. ...
... գործոց:

Ի ներքս նորա զՏէ
րոյն ոչ հաստատեցեր
զհաւր. եւ որդւոյ բանիւ
որ հաստատեց
ցէր:

Եւ այլ ... ձայն ...

յերկրի ծնեալն զա
մեղուցելոց. աւրհնե
եա. եւ շնորհեալ
յաւիտեան. փառաւորեալ
քրիստոս. զերկնա
ւորս. զնշանն զոր
առնէք. խաչիւ հի
մնեալ:
Միածին որ եւ
անձնաւորք. աղաւնեօք
սուրբն. Հայրենի:
Որ միշտ ...
սուրբ Հոգւոյ:
...

յն· եւ հաւասա զիշխանու
վերոյ բարձրացուցեալ
անձամբ· սակս զգեցելոյ
պրս· աստուած զմեզ·
ցուց հայց· զփրկելոյ
ցեն· դ. ձայն·

Օ պարգեւօք վերին
Ձեռամբ զեղա· պղծոյն
զմարդ զՔրիստ ամեն
բարեաց·

Պ ատուական եղեւ
նմա մարմնոյ պատ
երկիրպագու զօրհնեալ
նոր հայց զՔս դարձեալ
բանական· Ընդ որ
եւ խրախուսացուցանէ
կոչեաց ամենայն·

Յ ու զինս մերոյ
Հայկազանցն նորա·
անճառելի եղբարց
մխիթարեաց զՔս·

Ն ... աստ· պատուական
մի որդին· Հօրն զմկնա-
նակ զարդերն· Եւ եր-
կրա· Ձեռամբ· ազգացն
զՔրիստ ամենայնի
մարդկան·

Մ ... եւ յոյ· բարձրե
ցուցեր զմարդիկ
Մ եր խոստովանեմք
զՔս· եւ բարեխօսեան
մարդիկն· Ընդ միաբանե
Հօրդ հայցեմ·

Ա մենայն զՀայոց
յոյ եւ զօրհնեալ եւ բարձ
ինչ· բարեխօսեցաւ
ազգաց եւ կենդանեաց
Փրկիչ յարուցեալ
անձ· զանձնեւորեան
զորս զմեզ լուսաւորեալ
կատարեալ զՔս
մեզ·

տուեալ էին և ըրշեն
Եկեղեցւոյն. ասելս
ով զհասարակն իհնէից
զարքեղէն նկարհանէ
որ յառաջ եկեր
զայն.
Ծ
Ալմարդ ելին երբե
տէսին զխշանն զոր
այսօր. ...եմթև ...ր
Եղջերու... ...
...զացէք
յաղթահար

Ընթերցուած
Եօթնագոյն

յաւիտենական զեա
զհարստացեալ զեա
Թագաւոր.
Ծա
Նայ զարթնեալ է
լեառն Սինայ
... երևեցեալ
...ն աշակերտացն նո

ըստ իմաստիցն. և մեզ
տուեալ իմաստ. զնորայն
յայտնեալ ծածուկն է
կատարածս ամ ...
... ... և ...
և ... ամենա
յն. և ծածուկ խաւա
...
յարեան.
... երբեմն ...
... և ...
...
...
...
Հարցեալ ...
...
...
...
...
...

գէ
ծբ

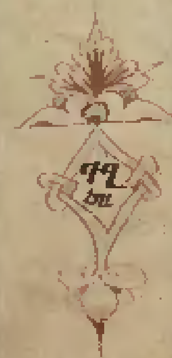
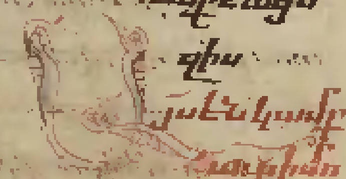
յերկերորդն
Թայփն.
վաղիւն
ժողովուրդն
կայր յայնկոյս ծո-
վուն. ետես եթէ
Թէ այլ նաւ ոչ գոյր անդ
բայց միայն. եւ միոյն
յորժամ աշակերտսն
իւր ի նաւն. բայց մի-
այն աշակերտքն. նո-
րա գնացին. եկին եւ
այլ նաւք գային ի տի-
բերիա. մերձ յայն
տեղն ուր գոհացն կե-
րան.
Իբրեւ ետես ժո-
ղովուրդն եթէ յս ոչ
է անդ. եւ ոչ աշակերտ-

քն նորա. ելին նո-
քա ի նաւսն. եւ եկին
ի կափառնաումն խնդրե-
լ զյս.
Եւ իբրեւ գտին զնա
յայնկոյս ծովուն. ա-
սեն ցնա. ռաբբի երբ
եկիր այսր.
Պատասխանի ետ
նոցա յս եւ ասէ ա-
մէն ամէն ասեմ ձեզ.
խնդրէք զիս ոչ
եթէ զի տեսէք նշանս
այլ զի կերայք
ի հացէ անտի
եւ յագեցարուք.
Գործեցէք. զոր մե-
ցէք մի զկերակուր ա-
կան կերակուրն. այլ
զկերակուրն. որ մնայ
ի կեանսն յաւիտենա

ժ մ ծ ղ
ծբ

նաւկածա։ զորորդիս
մարդոյ ստացէ՛ք ձեզ
քանզի զնա հայր երկ
քեալ ա͞ծ
ՍԷՆ ցմա զինչ
առնիցեմ. զեզոր
ծանեայ զործեայս
աստուածածինս
յոյժ ասէ ցմա.
այսէ զործեայ զի՛հա
ստուածնիս յայն որ
առաք եալ զինս
ՍԷՆ ցմա զինչ
եղանաանինչես զի
առ այդ ալ եւ հատա
անցաք զինչ զործի
ցես
սրբենիներկեան
զմ ամենայն յանա
պատուհան. որպես
եւ ... հայերի

նեղ եւ նոյնպես
ՍԷ ցմա յա
մեռանին առանց ձեզ
եւ ես մեռանիմ եա
ձեզ զՀայր յերկնից
այլ հայրն իմ տայ
ձեզ զՀայրն յերկնից
զծնունդ. զի հաւ
յոյժ որդեանն յերկ
նեղ եւ կենդանի
աղբեւրհն.
ՍԷՆ ցմա սո յա
մեռանին առանց ձեզ
զՀայրն զայն.
ՍԷ ցմա յա
եւեմ. Հայրն կենաց
բայց ասա ոչ
քաղ ցեղէ. եւ որ հա
սատ յառաջեալ
ծաղաւեցի.
Մասանցէ ձեզ.

եթէ տեսէք զիս եւ ոչ
հաւատայք։
Ամենայն զոր
տայ ինձ հայր առ իս
եկեսցէ. եւ որ գայ
առ իս ոչ հանից ար
տաքս։
Զի իջեալ եմ յերկնից
ԾԶ ոչ զի զկամս իմ արար
ից. այլ զկամս այնո
րիկ որ առա
քեացն
զիս

Այս է կամք
այնորիկ
որ առաքեացն զիս.
զամենայն զոր ետ
ցիս հայր. մի կորուս
ից ի նմանէ. այլ յա
րուցից զնա յաւուրն
յետնում. այս է կա

մք հաւր իմոյ զի ամե
նայն որ տեսանիցէ
զորդի. եւ հաւատաս
ցէ ի նա ընդունիցի
զկեանսն յաւիտենա
կանս. եւ ես յարուցից
զնա յաւուրն յետ
նում։
ԾԷ Տրտնջէին զնմա
նէ հրեայքն զի ասաց
թէ ես եմ հացն իջեալ
յերկնից. եւ ասէին ոչ
սա է որդին յովսեփու
զորոյ մեք գիտեմք
զհայրն. եւ զմայր զի
արդ ասէ եթէ յերկնից
իջեալ եմ։
Կ Պատասխանի ետ
յիսուս եւ ասէ ցնոսա. մի
տրտնջէք ընդ միմեա
նս. ոչ ոք կարէ գալ

Յ	Մ	Մր	Ղ	Յ	Մ	Մր	Ղ
ԾԶ	–	–		ԾԷ	–	–	
ԾԶ	ՃԽԵ	ՃԿԷ	ՃԾԳ	Կ	ՃԻԱ	Ծ	ՃԺԸ

ախտեմբեոչ հայրենա
կեն առաքեալ մեծ
ցեղեան ։ Եւ եթէ զայս
գիտէք ։ երանի
է ձեզ
եթէ առնիցէք
զսա ։ Ոչ վասն ամէ
նեցուն ձեր ասեմ
ես ։ գիտեմ զորս
ընտրեցի ։ այլ զի
գիրն լցցի
որ ուտէ ընդ իս
հաց ամբարձ զգար
շապար իւր
ի վերայ իմ
Այժմ ասեմ ձեզ
մինչչեւ եղեալ է
զի յորժամ լինիցի
հաւատասջիք
թէ ես եմ ։
Ամէն ամէն ասեմ
ձեզ ։ որ ընդունի
զոք զոր ես առաքեցից
զիս ընդունի ։
եւ որ զիս ընդունի
ընդունի զառաքիչն
իմ ։ Զայս իբրեւ
ասաց Յիսուս ։
խռովեցաւ հոգւով
եւ վկայեաց եւ ասէ ։
Ամէն ամէն ասեմ
ձեզ ։ զի մի ոմն
ի ձէնջ մատնեսցէ
զիս ։
Հայէին աշակերտքն ընդ
միմեանս ։ տարակուսեալ
զումեքէ ասիցէ ։
Եւ էր մի յաշակերտացն
ասէ նմա

ամէն ամէն ասեմ
ձեզ. եԹէ ոչ ուտիցէք
զմարմին որդւոյ մար
դոյ. և ըմպիցէք զա
րիւն նորա. ոչ ունիք
կեանս յանձինս։
ր ուտէ զմարմին
իմ. և ըմպէ զարիւն
իմ. ունի զկեանս
յաւիտենականս. և
ես յարուցից զնա յա
ւուրն յետնում։
կե ի մարմին իմ ճշմա
րիտ կերակուր է. և
արիւն իմ ճշմարիտ
ըմպելի է։
կզ ր ուտէ զմարմին
իմ և ըմպէ զարիւն իմ.
յիս բնակեսցէ
և ես ի նմա։
յս առաքեաց

զիս կենդանին Հայր.
և ես կենդանի եմ վա
սն Հաւր. և որ ուտէ
զիս. և նա կեցցէ վասն իմ
յս է հացն որ յեր
կնից իջեալ։
չ որպէս կերան
հարքն ձեր զմանանայն
այն և մեռան. որ ուտէ
զհացս զայս կեցցէ
յաւիտեան։
յս ասաց ի ժողով
րդեանն յուսուցա
նէր ի Կափառնաւում։
ազումք յաշա
կերտացն իբրև լուան
ասեն. խիստ է բանս
այս. ո՞ կարէ լսել դմա։
իտացեալ Յի
սուսի յանձն իւր. եԹէ տրտ
նջեն վասն այնորիկ

աշակերտքն նորա.
ասէ ցնոսա. այդ գայ
թագղեցուցանէ զձեզ:
ԾԹ/Ժ Իսկ արդ եթէ տե
սանիցէք զորդի մա
րդոյ զի ելանիցէ ուր
էրն յառաջագոյն:
Կ/Ժ Հոգին է որ կենդա
նի առնէ. մարմինն
ինչ ոչ օգնէ:
ԿԱ/Ժ Բանքն զոր ես խօսեցա
յ ընդ ձեզ. հո
գի են և կեանք:
Այլ են ոմանք ի ձէ
նջ որ ոչ հաւատան:
ԿԲ/Ժ Քանզի գիտէր Յս ի
սկզբանէ թէ որ
այնոքիկ որ ոչն հա
ւատային. և ով իցէ
որ մատնելոց էր զնա:
ԿԳ/Ժ Եւ ասէր վասն այն

որիկ ասացի ձեզ եթէ
ոչ ոք կարէ գալ առ իս
եթէ ոչ իցէ տուեալ ի
հօրէ իմմէ:
Յայսմհետէ բա
զումք յաշակերտացն
նորա չոգան յետս.
և ոչ ևս շրջէին ընդ
նմա:
Ասէ Յս ցերկոտա
սանն աշակերտսն
միթէ և դուք կամիք
երթալ:
ԿԴ/Ժ Պատասխանի ետ
նմա Սիմոն Պետ
րոս. Տէ՛ր առ ո՞ երթի
ցուք. բանս կե
նաց յաւիտենից ու
նիս. և մեք
հաւատացաք և ծա
նեաք եթէ դու ես

քն․ ամենեցուն

ՃԿԵ / Ժ Աստուածաւորին եւ
նոցա յոր․ մշեմ
զձեզ զերկոտասան
առաքելոցն․ եւ մինչ
իշխել աստուածային․
Վասնէր զախախ
նեան յորոց․ ասա
ըստ ասացոց․ զեմն
խոստովանեալ զերդման
եւ միւսն յերկր
աստուածոյ․

Աւետարանութիւն
Ղուկասու յոր եղանի

Եւ․ զանգելոյ սահմանէր
ի հրեաստանի ղեկել
զվիճակն նորին ըստ հրէ
այքն աստուածուն
Եւ միայն առաքեան
հրեից աստուածորին
հասրոյ։

Սակէ յնա․ եղբայր
քն նորա․ զձան․ ա
ւն եւ երթեալ հրեաստ
անն․ զիւ․ աղանդեր
այնքն սեալցն․ զպատ
ծագքն զործքործեա․
զփոյշ եւ․ որինծածով
թիզ պործեւ․ եւ նոր
ըկինգն հանիզձաւ
լիւեւ․ եւ թեպարապար
ծեա․ յայանեան զան
ձերաշխար հն․ զան
զեւեւղբայրնիկն հեն
հաստատեալ իսա։

Ն եւ գնաաա յոր․ եւ
ժանաննակ չէ․ է հա
սեալ․ բազմ ձերժա
մանակ յանձնացի ժա
մու․ պաատատեան․ ոչ
կայր աշխար հա ա
ւեղ պձեա․ բազմեն

տարեա զերանելւոյն
փառս նորա · եթէ զոր
ընծենիւր չարութեան
են · զոր չերդայք է
տաճարն յայն · զհեղձա
մանանն չեմն ւ գետայ
(Ա) յս երբեմն եղայ
Իմաստունք ասացին է
գտանէա · երբեմն եղեն
եղծանիչն նորա · այս
ևնէյն եղեն ամեն ոչ
յայտնի · այլ երբեմն
ի ծնծղայս
Հոգեւորին խնդրե
խնդրաս խաղաղութեան
ևսանէին ողորմեա
զորոցանելիք զՔս
նման իմաստնոյդ
եկին առնէին Օրհնեա
ընդհէ ·
Մեծ առնէին ոչ

այլ մոլորեցուցանէ
զմտաւորն իւր
ևմօրէ հանապազորդ
խաւարէ զմանկանց
փառս երկնային
հրեշտակ
Բարեբանեա
ընդ Մեկնչաց
Եկ յիմաստնոյն
ևսանօթացանէր
(Ա) պականեցին հզօր
ընդ զՔն և առնէն
զհոգին զՔեզ գե
տևեալ զհանդերձ
ընծայեսցէ
աստուածածին եւ
նորա յա ևսանէ իմ
փառաւորութեան
չէիմ · այլ յայնօրէն
տառապեալ ցուցանէ
եթէ դիւաց զհանդն

նորա առնել. ճա-
նաչեսցէ վասն վար-
դապետութեանս
յԱստուծոյ է.
եթէ ես յանձնէ
ինչ խաւսիմ.
Որ յանձնէ իւրմէ
խաւսի. զփառս անձին
իւրոյ խնդրէ. իսկ
որ խնդրէ զփառս
այնորիկ որ առաքեա-
ցն զնա. նա ճշմա-
րիտ է. եւ անիրաւու-
թիւն ոչ գոյ ի նմա.
Ոչ մովսէս ետ ձեզ
զաւրէնս. եւ ոչ ոք
ի ձէնջ առնէ զաւ-
րէնսն. ընդէ՞ր խնդրէք
զիս սպանանել.
Պատասխանի ետ
ժողովուրդն եւ ա-
սէ. դեւ գոյ ի քեզ. ո՞վ
խնդրէ զքեզ սպանա-
նել.
Պատասխանի ետ
նոցա յիսուս. մի գործ
գործեցի. եւ ամենե-
քեան զարմանայք.
վասն այսորիկ մովսէս
ետ ձեզ զթլփատութի-
ւն. ոչ եթէ ի մովսիսէ է.
այլ ի հարցանէ. եւ ի
շաբաթու թլփատէք
զմարդ. եթէ թլ-
փատութիւն առ-
նու մարդ ի շաբաթու
զի մի լուծցին օրէնքն
մովսիսի. ընդէ՞ր ինձ
բարկանայք. զի զբոլոր
մարդն ողջացուցի ի
շաբաթու

Ս[illegible]

[illegible]

դաստատուն ար ա

ըէ

[illegible] պէս գրեալ է

յէ [illegible]

[illegible]

[illegible] եւ [illegible]

[illegible]

եւ չապանեկն ընդ [illegible]

գոյցէ [illegible]

[illegible] զճանապարհս Տե

առն [illegible]

[illegible]

ուսանէ [illegible]

ժամ [illegible]

[illegible]

[illegible]

յի [illegible]

[illegible] եւ [illegible]

[illegible]

եմ [illegible] եւ [illegible]

նէ [illegible]

[illegible]

[illegible]

զ[illegible] եւ

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] եւ [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

զ[illegible] Հա[illegible]

[illegible] եւ [illegible]

[illegible]

[illegible]

Հոգին [illegible]

[illegible]

[illegible]

կէ

ցեն զտրտունջ ժո
ղովրդեանն զնմա
նէ.
ՀԲ Եւ առաքեցին քա
հանայապետքն եւ փա
րիսեցիք սպասաւո
րս զի կալցին զնա.
Ասէ յիսուս մինչեւ
եւս ժամանակ մի ընդ
ձեզ եմ. եւ երթամ առ
այն որ առաքեացն զիս.
ՀԳ Խնդրեսջիք զիս եւ ոչ
գտանիցէք. եւ ուր
եսն եմ դուք ոչ
կարէք գալ.
Ասեն հրեայքն
ընդ միմեանս. Ուր
իցէ երթալոց դա
զի մեք ոչ գտանիցեմք
զդա. մի թէ ի սփիւ
ռս հեթանոսաց եր
թիցէ. եւ ուսուցանի
ցէ զհեթանոսս. Զինչ
է բանն այն զոր ասաց
խնդրեսջիք զիս եւ ոչ
գտանիցէք. եւ ուր եսն
եմ դուք ոչ կարի
ցէք գալ.

Յետնում ա
ւուր մեծի տօ
նին. կայր յս ա
ղաղակէր եւ ասէր.
եթէ ոք ծարաւի իցէ
եկեսցէ առ իս եւ արբ
ցէ. որ հաւատայ յիս
որպէս ասաց գիրն
գետք յորովայնէ նո
րա բղխեսցեն ջրոյ կեն
դանւոյ.
Զայս ասէր վասն
հոգւոյն զոր առնել
ունէին որ հաւատային

յ	մ	մր	է
հր	յ	մըա	մձէ
ձ	մհէ	ձձա	
ձա		ձծը	

ի նա. զի չեւ եւ էր հո
գի. տուեալ. յս չեւ էր փա
ռաւորեալ. եւս.
ՃԿԴ/Ժ Բազումք ի ժողովրդե
նէն իբրեւ լուեալ զբա
նս զայս. ասէին սա
է ճշմարիտ մարգա
րէն.
Այլք ասէին
սա է քս.
Այլք ասէին
միթէ ի գալիլեէ գա
լոց է քս. ոչ ապաքէն
ասէ ի զաւակէ
դաւթի եւ ի բեթղե
հեմ գեղջէ. յորում
էր դաւիթ գայ քս.
ՃԿԴ/Է Եղեւ հերձուած
ի մէջ ժողովրդեանն
վասն նորա.
ՃԿԵ/Ժ Ոմանք ի նոցանէ
կամէին ըմբռնել զնա.
այլ ոչ ոք արկանէր ի նա
ձեռն.
Եկին սպասաւորքն
սպասաւորքն առ
քահանայապետսն
եւ փարիսեցիսն. եւ ա
սեն ցնոսա. ընդէ
ր ոչ ածէք զնա
այժմ.
Պատասխանի ե
տուն սպասաւորքն
եւ ասեն. ոչ եր
բէք խօսեցաւ այսպէս
մարդ որպէս այրս այս.
Պատասխանի ե
տուն փարիսեցիքն
եւ ասեն. միթէ եւ դուք
խաբեցայք. որպէս այդ
միթէ ոք յիշխանացն
հաւատաց ի նա.

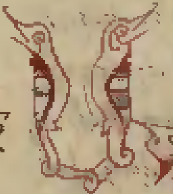
Ժ Ժ Ժա Բ Ժ
ՃԿԴ ՃԻ ՃԻԲ ՃԿԵ
ՃԿԵ

կամ· խաւարաբնակեցւոց
՟քն· այլ այսխնամս
ձեռամբ ամենքին· որոյշափ
անեղադաւորեան· և նմա
զօրհնեալ քեզ
[illegible] Նախահօրեմս
ցնոսա որբեւնայեր
առնմա [illegible] յա
ռաջնորդս և մերոց
[illegible]· մերթ [illegible]
ընդ [illegible] զատոն
զգերող [illegible]
[illegible] [illegible]
կամ [illegible] զերեց
զօրհն
աստուածային և
աստն [illegible] և աստն
մերթ և զօրև [illegible]
[illegible] զենեալ
և [illegible] զմարդկա
[illegible]

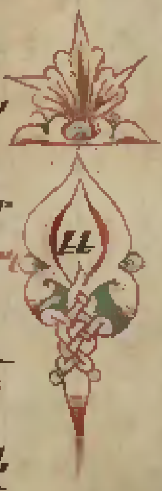
յառնէ
[illegible]
[illegible]
[illegible] յո և ամէն
Եւ [illegible]
Հի [illegible]
ընդ [illegible] մեզ նաս
ցէ այլ ընկալ ցն
զօրյն կենաց
[illegible] փառաւոր
ցեցն· [illegible]
զոր [illegible] և [illegible]
[illegible]
աստուածայնոյն եւ
յո և [illegible] [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] կամ

ւոյ երթամ
ուղղաս մարմնո
դատակս` եւ ոչ դատակով ձե
եւ ոչ զայս. Թէպէտեւ զա
տանջեալք զատաս
տանելով ճշմարտեալ:
զինչէի. միայն այնեւսոր
առ այրեալն զխնհայր
յապրեմն խաչեար
զրեալք: Թէերկայ
մարզոյ մեւայսթոն ձը
ճշմարտեալ: Եւ եւմոր
մեայեմ մասնեմ. եւ մէ
կայ մասնեմ ոխտատ
ջեայինքս հայր
սեփեցեա նորէ
հայր ջն
ձէ ասատխմանէս եւս
ըն եւատ ցետատ
ոչ զխոստովանէ եւ ոչ
զհայցմամբ. եթէզխս

զհաւէսս եւ զհայցուածս
Թէպէտեւ զհաւէսս:
Այս բանս խօս
ակցեալ ընդ խոստմանն զալե
Ձեր. յորժամ տալ ոչ
զանեալ խոստմունս
անձ. եւ ոչ զրկեալս
ջնա. զինչ եւ ես հա
ւատաց
ժամ նորա

Սէ ... ձեռ
... ձթ

Եւ երթամ եւ խնդրե-
ցեալս. եւ եխնդրս
Ձեր մխիթարեսցէ. զի
որենն երթամ զօրէ
ոչ կարէ գալ
...հրեշտակն
մինչ ... եր
թոյլ. ...
որեն երթամ զօրէ

ճշմարտէք զայն
ամենայնստացն զօր
իմաստութեամբ ամենայն էր·
և էս. իմաստութեան
ամենայն· դուք յաղթեաց
հե ամենայն· եւ փրկեալ
յոյժ աղաւթէ հե
բարեխաւսութեամբ ձեր Տէր
խնկեալ ձեր մեծամեծ. և
ցեր· զիրոնդ հաւատ
ասացեալ Տէրեամբ
մեծամեծեցէք խնկեալ
ձեր.

սէ. ձայն. դա.

Ողորմեա

սէ. ձայնս. Տր.
Նման գիտ խոստովանին
խնկեալ ձեր· բարեխաւս
էրդ ունին վասն ձեր
խաւսել և զաւրէն·
այլ տրտմութեանն

գիտ Հայրական
ձեր զաւրութեան ի
նմանէ գիտն խաւսեալ
յաղթեցաւ
աւրհնութեան Տէր
զՀայրն ամենայն զաւրութ
սէ. ձայնս. Տր.
յորդեալ բարեխաւսութեամբ
ցանկալի զաւրէ մեր
զզս· յայսմ աւուր զիտա
ձեր Տէրեամբ. և յաւէտ
նախանձ Լուսոյն ամենայն·
այլ այսպէս աւրհնեցին
հայրենի զայնքաւս.
և տառապեալ ի մեզ
ընդունեալ· որ Տէրը զմեզ
մեծին զԱմենայն զՀայր
նորա ամենայն հանուր

սրբոց.

բարի զայրս խնկեալ
զան բարեխաւս հիւսն

տօղքին իւրոյ:
Օրհնեալ ես
տէր հոգւովն
համագոյակից է
էն՝ դոյն հայրենի՝ է
բանին ծնօղ՝ ձեռ
ըմբռ աշակերտացն իմոց
և ծածկեալ՝ գործոց
աստուածն՝ և Հօրն
աստուածն՝ առաքեալ
ընդ մեզ
Աստուածային
տան՝ հոգւոյն
զառաջ առաքեալ Հօրն
եւ՝ և օրհնեսցուք զերկին
ծառայեցուք՝ զերկինն
անուն Էակցի է
ներ:
Աստուածայինդ
Տեառն՝ յո՝ աստուա
ծին առաքեալ՝ Էակն
ծնօղ որդին զԷն
մեր ծառայից՝ մեզ
սանդուղն ընդ յորդ
յաստուածային ծագեն
տարադրեն ի ձեռն
մեր աշակերտաց՝ եկեղեց
ւոյ՝ Էն որդին զձեռս
զամենայն՝ ձեռնարկն
ամենայն երկին
խնամ նկ՝ զձեռն
առաքեալ Հօրն ըստ
այլ խնդրակ՝ ամենայն
նոյն զեն՝ զերկնային
ինքն ձեռ առնել ինքն
ի զօրաւորն ան
Հայրենական խրախուսն
և զօրն զօրաւորն
ի Հայրեն ձեռն
առնեն
Աստուածային է
տան՝ Հօրն՝ և ձեռն

հարցն մերոց աւրհնեա՜լ
մ.

Աւրհնեալ ես Տր Ա.
Թէ որ հայր աւրհնեալ
մարմնի զաւրածն
աւրհնաւոր զործե
նէք · որ այժմ մեծ նման
զուէր սպասաւորել
զքո · զայրմերոց ձեզ
մեծ[illegible]պետութեան
[illegible] · զորութեան
ի հարցն եմ մէ · զայդ
աւրհնաւ[illegible]
[illegible] զ[illegible]
հարցն ձերոց ·

Մեծացուցէք մեզ ի
զ[illegible]թեան չէ[illegible]
ծնեալ · մէ հայր
մերոց ·

Աւրհնեալ ես Տր Ա.
թէ անձեր հայր ձեր.

սիրէ էք · առ որ եք և զնա
զմեզ · յայնժամ [illegible] · և
ողջ[illegible] յանձն [illegible] ·
այնմ · աստուածային

Ողջոյն զմասնաւոր
ողջ[illegible] զայս · [illegible]
զ[illegible] կայրէք [illegible]
զանձն զիմ ·

Ողջ ի հաւրէ · ա
[illegible] և զ[illegible]
կա[illegible] · հարցն
[illegible] կամեցաւ · զի
նա · [illegible]
[illegible] · և [illegible]
[illegible] · ողջ · զիմ
զ[illegible]թեան · ի
նմա · [illegible]
[illegible] · յ[illegible]
[illegible] · զ[illegible]
և Հայր նորա

[illegible]

229

տուԹեան խաւսիմ
ոչ հաւատայ ընձ.
[illegible]որ ընձէն յան
զիմանեացն ղեւ վան
մեղաց. եԹէ պէտս
ընծայեմ ըստեր:
ոչ հաւատայ ընձ.
[illegible]ընդ յոյս. զզան
ացեալ. և զորդւոյն
այնորիկ ոչ լսէք զձեզ
յայս
[illegible]աստուածածին և
տան հրեշտակն
ոչն ջրոյ. ոչ բարւոյ
անէք մերԹեաս
մարդկեղէ և զմ
գալըստ
[illegible]աստուածածնին յա
եԹէ եւ փառաւոր
եմ զձնի. մաս
քնիմ ոչինչ. և հայր

որ փառաւորէ զկա
զորն դուք ձեռնաւէք
Թեան մեզ. և ոչ ձեր
նաւէք զկա
[illegible]այցելուԹեան մեզ
և Թեատեմ Թէոչ
զփառս մեր ձեր նո
մանս տաւ զնոյն այդ
զփառս զկա. և զդան
նորա զաւ հեմ
[illegible]որա հաւէ հայր
ձեր. զանձնկայն առ
անէք զնորին. և
տես և տրամիտելն.
[illegible]մէնգկա հրեշ
տակն. մանաւանդ
և անէք. և զգուԹս
հանդերձ
[illegible]մեզ յն յա
մէն ամէն ամեն ձեր
յաւուր քան զՁէնե

արքայահամակեա
Եկեանէին զնար
կոչէն խնճոյս նորա:
եւ յիմաստնոցն եւէ զմ
նաց խոստմանն
սնանի:
Մինչ զկեանս
ցանկէր եւ տես
այրելի կայրեցնէ եւ
հարցին. չնա ազա
կերպին նորա եւ ասեն.
ուրախ ի սրբութեանէ
սորա թէ հայր եւ մայր
նորայ զինչ ծնունդ.
Վասն որոյ խնդուցէ եւ
յա. ոչ ոք որ զնա
ոչ. եւ ոչ հասանէր եւ մայր
նորայ այլ զերկրաւորն
ընդ սա գործոյն որ է
դժնեա. եւ ինքն պատեր
սեւ գործեալ զգործն

այնուհետեւ ոչ ուրախ եւ
ցն զնա միջամտութեամբ.
գայ զինչ յորժամ ոչ
զէ կայր գործեալ: Միթէ
դեռ յայտնապէս
ընկեալ այնպէս ի
Ո. սրբերու սաստ է
Թագ. ի յերկրին եւ արար
կու կենցն: եւ ճանաչել
ց. զնա յիմաստ աղաց
կարծեն: եւ աստ ընծայեալ
ընդ յաւուրանին ա
ընկալաւ. որ թագ մա
նն ասացեալ
Ջ. ոստան ընծայեալ
էին եւ ստեղծանէր
ի ծննդեան ի նոյն
տեսանելի զնա յա
ռաջադրեալ թէ մարդ
ցնոյն: անկեր ողջա
եր որդւոյն եւ մարդ
կանչ.

եւրգն աստեղն նմանէ,
այլ եւն աստեղծոց. այլ
նմանէ. նմա
փեղքն. ամեր թէ
եսեմ.
սէն զեա եւն գե
նորոգեաց զմարմինս մեր
ա. պատառատեալն
եա. այրին որով յիս
աստծոյ. կենդանի. եւ
ծննդեանց զանցեալ եւա
ւեցին. երթեւեկողակամ
եղուա. զայրա լուսացա
եւ աւետասեմ.
սէեցեա որպէս
նայ.
սէկեղուս որպէս
սեմ.
ծննդատեառնեւ
զնոն. իմս. ողբերգեմ
զն. կտրմն եր.

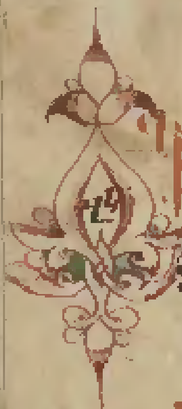
փեղհայալթ. յոր
ժամ զհրամանարարն յի
եւեալ զարշակունեի
ամենայն հայոց
նեմն զեա եւ փառս
սեցեն. Թեզրոյ
տեսանեն.
եա. անեզեաա
կամեր եւեա աշայ
եւեոց եւ լուսայոյ եւս
ամեմ.
սէնգեալ եւ խաւ
ռեւեկեա. նզեյն
այն յոյզ. զեկնահա
թն. ոչպասէ.
եւգն աստն եւկ
զեալն կատէ. մա
մզաւոր. այսպիսի
նշանս ամենէ.
սէնն հերձուածք
եւեն նոցա.

մեն դարձեալ
ցեղըն։ ողորմեաց աստու
ծանն նորա․ զմեզ երկրաց
դարձեալ
Հաւատով Թէ մար
գալեհ
ոչ հաստատեցին
հրեայքն զծնեալն
Թէ կուսէր եւ բազում։
մինչ եւ կոյս եղին զծն
ասըն բարեպաշտն Հայր
ցին ցուա եւ ամեն
մանեռորդին ձեր զոր
մե դուռքն ամենայն եւ
Թէ կոյսն ծնաւ այր.
զԲանն աներանէ
աստուածածին է.
ասէ ծնաւղքն
նորա եւ ամեն․ զի
ամէ զինքն ծնաւ տէրն
մեր․ եւ զինքն ծնաւ

Ըստ ց զհայրդ ակնդ
ակամանէ․ ոչ զինուելը.
կամ Թէ ընկերաց զան
դորա․ միջոցխաւելը.
ցրաւ խոկ հաղցեր․ Եղբ
Նախն եկաւ հանեալ.
խաչն խոկ խատուեալ
վանենք.
ւրս ասացին ծնը
նաւքն․ նորա․ զխերք
նշխերն ի հրեհյն քան
զխոխաս եղեալք հրէ
ից եւ Թէ զխաստատեան
եւգն զխա քո․ եղեալ
կայցէ․ խառնաղանեւ
նէն․ վասնայնորոնկու
ասացին ծնաւղք նո
րա․ Թէ կուսին եզանէ
համեալ զխա խոկ
հասցէ.
ւր ձեւակերպին ան
դամ

կոչեցին զայլն ոտնոյ
նոր · և սանեցեալս սուր
փառաւորս · մեզ զփառսն
զհայլն այն մեղաւորս ·
Ծնաւ սուրբ Լոյս մեզ
արեգակն հրաշափառեալ ·
զիմաստին և սրբութ
աւանդ ·
Խորհրդոյ ասեն
ցնա զմնունդ
քեզ զխոստովանեալ
զանձինս
Պ
աստուածածնեան
նոյն սուրբ սուրբ
ցի Հեղ ևսիստայապ
զխնամս մեզ աստուածայն
լոյս · մեզ Լոյս երկնից
մեզ աշակերտեալ նման
դու հայ հայրերն
զնա և սուրբն · դու քո
Լոր նորա աշակերտ ·

մեք մխիթարիչ աշա
կերտ եկ · մեզ գա
տեսիլ զկերպն մխիթարիչ
խաւաւ տեսանելով զառ
ոչ գթութեան սուրբ
Պ
աստուածածնեան
այնն և սուրբ ցնո
ոա · այլ փոխեցն գրոց
քեզ · զխորհրդոց զի
տեսք սուրբ լոյս · և
զիմ պաշտեցաք · զի
տեսք զխաղ մեզ
հոգւոյ ոչ լոյս · լոյս
Լոյս աստուածայն որ
ցէ · և զխնամս նորա
աստուածեցն · նման լոյս ·
երախտաւորեց զոր
լուսոյ · Լոյս երկնից
զայս կատար · իւրն
կոչեցեր զի Լոյս
ծագեր այսօրս · ոչխար

րերստծեալ էիր
աստուածային է
ւթեն և անեն
ցեալ իմաստութեան ծ͞ց
նորին անճառելին·
և ղու վարդապետո
մեկնեալ·
Հանեցեալ որ
·սորա
ուռն յր եթէ հա
նմանեցեալ սրբոց
և երգէ երկրպագեալ
անէ զնա · դու հա
սասանեա յարգեալ
այսպատուածաւեան
էս և անէ · սուրբ
զի համայնից ես ·
սեզնա յր և անէ
սերոբեա · և զերեա
սուրբքերուբէն նմա
ոնս անէ հաս

սամփոփ եւ երկնի·
երկրագնդեա·
Հաւնէ յր ի
զմարտարանան է
կէ յաշխարհս յոյս·
զերկնից տեանն
տեսցէս · և սուրբ
ամենայն կրօնաւորք·
Ուռն մեղմ լեա
ընդունելի առ քրիստոս
մայրն և ամենեցուն·
ճշմար և ավեր կոյսիւր
երկնի
սեյնաւս յր է
թէ կոյսքեր · ուրբեն
մեղ ը · բարեխօսութ
ամեն թափանաձեւ
և մեղաց մերոց թողու
Հեղինաւորաց·
Մեր անմեն ամէն
Ձեւ · որոց յանձն

ընդ դատաւն եղբաւ կեթ
ոչխարացն · այլ ըն
դայլէզանէ նաւորմէ
եւ աստ աւէ ·
աւետարանաւն ընդ
դատան · Հովիւն ոչ
եղաւ · նախապատմա
պատն քանոց · եւ ոչ
եղալքն · Հայկազեանս
ըն · եւ զհարցանելոյ
ոն կոչէ յանուանէ
եւ համբերութեան ·
[Ն]որախոյլ զհայս
զանձնայն հանդերձ ·
առաքինեաց եւթեայ
եւ ոչխարքն զհետեւո
րա եւթեան · զմնա
նաւշենոց զայնմազ ·
զատարածի · զհեռոյ
եւթեայն · այլ մնան
ցեն · ի նմանէ · զիոչ

Ծանուցեն զձայն ա-
ստուածոց ·
[Ա]յսօր ուրախ առնէ
նոյն քո · եւ նորոգ
զեկեղեցի · ընդ ...
որ ... ընդ ...
[Ա]յսօր ... ընդ
ուստ · ամենայն
ամեն ... · զեւեալ
դատան ոչխարաց ·
[Մ]եծապէս որ
յառաջ բարձրեալ է
կեն զոր փրկեն եւ ա-
զատեաց · այլ ոչ ըն-
ան · Նոյն ոչխարքն ·
[Ա]մենազօրն ընդ ...
[Թ]է որ մեռաւ · կեցեալ
մեռեալ եւ կե · եւ ճա
... ·
[...] ... եւ ...
զհրեշտակս եւ այլն

ցէ եւ կորուսցէ · Եւ
[illegible] ու-
նեցին եւ [illegible]
[illegible] ·
[illegible] հոգւոյն
Փառք հոգւոյ
Փառք [illegible]
եկեղեցւոյ ուղղափառաց ·
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ուղղափառաց
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible] հա
յր · [illegible]
[illegible]
եկեղեցւոյ ուղղափառաց ·
այլ եւ այլեւս ուղղա
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

զամենայն զնա ·
[illegible]
ի հայրենի ծոցէ ·
Աստուծոյ հզօրա
[illegible]
եղն վասն բանականացս ·
արարողին:
[illegible]
Թագաւորն · [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
բանին:
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
հրեշտակքն. և ամենայն [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
Աստուածածին ես
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

նոցա․ զկեանսն յաւի
տենականս ․ եւ հեղեղ
ընկզեն է յաւիտեանն։
եւ մեզ․ յանձնառուեա
ցեղէմաս ի Տեառնէ
երգ ․

[Ա]ւրհնեմ որդւոյն Հ
րն սուրբ մեծարան
զանձնաց ․ եւ հայցեմ
ըն յանձնառուեալ ի Տե
առնէ հաղորդել․ եւ ի
հոգւով մեծի

[Ա]ւ եւ առնեն հրեշ
տն ղեկավարեալ աշխար
հն զեղա ․

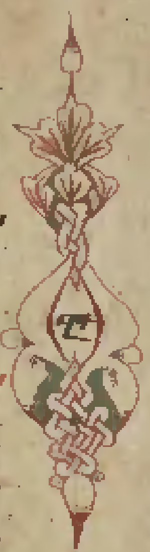
[Ա]ստուածածին եւ
նոցա ի ․ բաղձալ
գործս ․ բարձր յաւիտ
ենն ի հայրենեաց ․
վասն որոյ գործոյ ...
յանն․ բարձրն ա
նեղ զեն ․

[Ա]ստուածածին է
ամէն նման հրեշտակն
փառս բարձր գործոց
մշտանկնի ի վեր․ յաւ
կոծ ․ այժմ հանդէպ
տիեզերս ․ եւ զերդ անկ
զեւ եղանակաւ ամ
ամէնես ․

[Ա]ստուածածնեալ
նոցա ի ․ յբարձրեա
Ձեռ զգեստն եւ այս
ցի թեսնովարդ ․ ի
զեր ․ եւ կենդանի զնա
ստուածածին սուրբ սա
րա ․ յանձնեցեալ ․ եւ
մարթ եղծանել զէ
րոյն ․ եւ պահպան հայրենեաց
բնոյ եւ սորբեալ
յաղթանակ ․ նոյ ա
սեր թեհաց հոգեւ ած
ասացել թեւ որեմ

Թշնամութեան
զգործս հաւատոյ. մի
հաւատայցէք ինձ. այլ
Թշնամութեան. Թեւեւին
ոչ հաւատայք. սա
կայեղացուածոյն հաւա
տայցէ. զերկինս
Ունի եւ ծանրեսցի եւն
հայր ձեր եւ եւս ի հայր.
ՃԿԲ
Բ
ապաշխարեց խնդրել
խնդրեա ունել. եւ եղ ի
ձեռաց նոցա.
Մինչ այնքան ասացեալ
յաղթեցոյ. յորդորեա
նոր խնդրեցին ունելը. յոյժ
հայրն ձեր զաւրութեամբն
եւ մեծութեամբ եւ ամենայնիւ.
ՃԿԳ
Բ
Եղեն բազում մի առ
նա. եւ ասէն. զի յոյժ
հայրն ձեր նշանս են
տեսեալ. բազում զաւրութ

նոցին. զոր առաքեցեր յոյժ
հայրն ձեր երկնաւոր
ձեզ միաբանեալ. եւ դու
զորսն հաւատայցէք
եւ նա առնէ.

Յաւուրն հա
մին զատկին
եւ եկեալ Թագաւորին ի տաճարն
ժողովեալ եւ ժողովուրդ
ի քաղաքացին. մինչդեռ
ժողովեալք էին որք
զայնս խաւսեր. եւ ունէին
զառանձնայ Հրեայքն
ըստ. ծերագոյնքն
զհաւատս Հրեայն էր

Ասացեալ ասացեալ
քահանայ նոցա եւ ասէ.
մի առ հաւատալն զոր
դուն սիրէիր. հասին
դարձեալ է.
Բարեւ առ յԱստուած

այն հրամանով ութին
չէ խոնարհ. այլ փառս
փառաւորեաց զխաչա-
ւոր մեծի տօնիս
այսօրիկ
Նահապետք ըն զխաչն
ամ եւ զխաչն զօրութեանն
նորա եւ զաղաղակն.
Բերել զօրութեան
անուանեալ. զոր
զխաչս անուն ու-
րախ առաջ երկրա-
պաշտեսցուք
այսօր ցնծասցուք
երկնային միասին
զամ ի հրեշտակաց.
Ուր ցնծա այսօր
կարգին. զսուրբն.
այժմ եւ ամենայն
զ երկիր երկնաւորն բար
կոծեսցուք. եւ զբար
Ձեռնելով անդրանիկ
ամենակալն հայր
զհրեշտակաց. մա
մեծ յաւուր. եւ Թեւոց
զնա եւ զօրութեանց
զայսօրիկ. զերզս
ամենայն հօր այսօրիկ
տօնական. այսօր՝ Թէ
զնոյն զխաչն զայն
անուն զխաչին օրհնեալ
ընդ մեզ
Այսօրիկ աւուր
ցնծասցուք ամենայն
տօն զարդարեալ բարե
կամ մեր նշանաւ. այլ
երկնային զօրութեանց
զնա
Արդ զնա ամենայն
այժմ. անուն նշանաւ
ասացս ամենայն
Մեծ է փառաւորեալ

Հոգւոյն նորա սրբոյ․ նո
րա [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
սրբոյ։

[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]․ [illegible]
[illegible] [illegible]․ [illegible]
[illegible] [illegible]․
[illegible] [illegible]
[illegible]․ [illegible] [illegible]․
[illegible]
[illegible] [illegible]։

[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]․
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]։

[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]։

[illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible]
պարգեւաց Հոգւոյն
սրբոյ։

[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible]․ [illegible]
[illegible]
[illegible] [illegible]։

[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]․ [illegible]
[illegible]․
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]։

[illegible] [illegible]
[illegible]․ [illegible]
[illegible]․ [illegible]
[illegible]․ [illegible]
[illegible]․ [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]։

[illegible] [illegible] [illegible]

ցէ եղբայրն քո:
սէ ցնա մարթա
գիտեմ զի յարիցէ
ի յարութեանն յաւ
ուրն յետնում:
սէ ցնա յս ես եմ
յարութիւն և կեանք
որ հաւատայ յիս. թէ
պէտ և մեռանիցի կեց
ցէ և ամենայն որ կե
նդանի է և հաւա
տայ յիս. մի մեռցի ի
յաւիտեան հաւա
տաս յայսմիկ:
սէ ցնա այո
տր ես հաւատացի
եթէ դու ես քն որ
դին այ որ յաշխարհ
գալոց էիր:
ւ զայս իբրև աս
աց գնաց և կոչեաց

զմարիամ զքոյր իւր
լռելեայն. և ասէ. վար
դապետն եկեալ է և կո
չէ զքեզ:
ւ նա իբրև լուաւ յա
րեաւ վաղվաղակի և
եկն առ յս
և ևս չէր եկեալ յս
ի գեղն. այլ էր տակաւին
ի տեղւոջն ուր պատա
հեաց նմա մարթա:
սկ հրեայքն որ էին
ընդ նմա ի տանն
և մխիթարէին զնա
իբրև տեսին զմարի
ամ թէ յարեաւ վաղ
վաղակի և ել. գնա
ցին և նոքա զհետ նո
րա. համարեցան թէ
երթայ ի գերեզմանն
ողբալ անդ:

սխաղաղեամ երբե-
եկն աւրհնեն յու եւ հաւատս
զնա · անճառ աստուա-
ծնողիս եւ սուրբ տրբեԹէ
աստուածորդեալ լեալ · ուղեր
մկրտեալ եղբայրմեկին
երկրաւորս զնա
զերկայր · եւ զորքեղծանելոյ
եկին հրեշտակք երգեին
եռամեծեալ յաղԹեաց
երբեք զազրացեալ եւ աս-
ւէ ծարեղելեղէնս ·
սեզմա տէրէկ
եւ անէս
աստուածառնեալ յու
սէխն հրեշտակեան յոք
սէր որչափ մեծէ
զնա
եղեն երանական ա-
սեին · ուշադրեր աս
տերանց զաչադրանեն ·

աստծել զնեւա մե-
ծեալ
զարմանալ զայ
ընդդէմ ընդդէմմա
նա · զայերկեղինս ·
մկրտեալ եւ մեկ
մեկեալ եղբայր
նոյն
եւ ամէն յութեանց
ընդէջ զնեկել
սէ զնա մարԹա
ընդ մեծեալ · տէր
սէրՀաստեալ ելեալ
զնշմար աստուած
սէ զնա յու · ուշա
աստի ընդելԹէ Հա
ւաա աստես սէս
ցեւ զմտաւսն
մերըն եղեռ ա
ռանցելին · յաւամ
բարեն զաշխարհեկեր

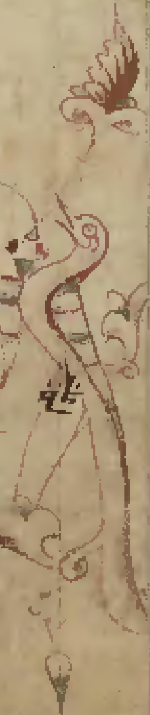
եւ առն հայր՝ զոհա
նամ զ քն զհաւատ
նոյ․ եւ նորափետնեն զե
րամեհայն ժամ զկս
նոյ․ այլ վասն ժողով
րդեանս որդութեան
առնեմ զի հաւատ
ասցեն եթէ դու առա
քեցեր զիս․
Սոյնպիսի աւուրց
նշանաւորս աղաղա
կեաց եւ ասէ ղազա
րէ արի եկ արտաքս
Եւ մեռեալն ա
ռեալ կապեալ․ եւ
ձեռսն եւ ոտսն պատ
անօք․ եւ երեսն
վարշամակաւ պատ
եալ․
Եւ ասէ ցնոսա յս
լուծէք զդա եւ թո
ղէք երթալ
Ապա մեծ երեկեցն
ուխտաւորն առաջ
ընծայս երեւութեն
զօրութեան հաւատա
ցին նմա․
Եւ մեծք եհրաման
զնոցին․ առաքեալ
ցնա եւ պատմեցին նո
ցա զորութ
ն յս
Տէր ողորմեսցի
քահանայս
պէտրոսն եւ ... է
գիրն․ առնենք եւ առնէ
զեւս առաջացուք զնոյ
ընդ այն բաղդատեցան
առնէ․ եւ եթէ ...
զնա այնպէս․ առնէ
... հաւատան նմա
եւ գայցեն հաւատք

և առ Աստուած իմ և առ Աստուա-
ծ ձեր։

Գայ Մարիամ Մագդա-
ղենացի պատմէ աշա-
կերտացն։
Եւ իբրև եղև երեկոյ աւու-
րն այնորիկ միա-
շաբաթուն, և դրացն փա-
կելոց ուր էին աշա-
կերտքն ժողովեալք
վասն երկիւղի Հրէից,
եկն Յիսուս։

զձեռսն և զկողսն
իւր։
ուրախ եղեն աշակերտքն
իբրև տեսին զՏէր։
Ասէ ցնոսա դարձեալ.
Խաղաղութիւն ընդ ձեզ։
Եւ զայս իբրև ասաց,
փչեաց ի նոսա։
Եթէ ումեք թողուցուք
զմեղս, թողեալ լիցի
նոցա։
Բայց Թովմաս, մի
յերկոտասանիցն, որ
կոչէր Երկուորեակ։

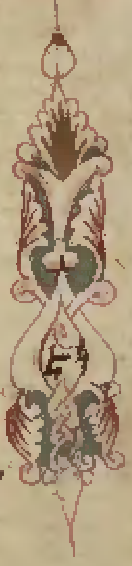
Ասէին ցնա այլ
աշակերտքն. Տեսաք
զՏէր։

[illegible]

[illegible]

զաշխարհ ամենայն լինել վայ
Թշնամեաց. այլ զհաւատ
էր. Եւ զարհուրեն եկին
ոմանք. Եւ որպէս ան
կանգնեն նա կոչէ.
ասէ Թովմաս
դիմաց. զհամբառնալ
առաքելոցն ... ապաշխար
ցէ զայն.
[illegible]
մեռանիցին ժամ ընդ
Ձեռամբքն. զհաւատ հա
ւատոց ընդ Ձեռա
նէք
Բարեպաշտութեան ժո-
ղովրդոյ բարեպաշտեցէք
որոց Թշնամին եկեն
ոչ միայն վասն ի մեզ
զի եւ զդատաստան աւե
ցեն որ յարգեն իւրեանց
ռելոց.

...որ հաւատայ ա-
ռնել բարեհաճութեամբ
ոգին. զհեզութեան
ապաշխարութեան. զբանն
բարեպաշտութեան հրեշտակ
եւ Թագաւորն եւ հա
ւատոյն եղիր

[illegible]
[illegible]

զամ որ եկեալ էր
հրաման եւ բարեբա-
ռն եւ Թէ զայն ի
յԱն առաքելոյ սա-
մանեաց եւ եղեն
ընդ առաջին նորա. ա-
ղաղակեսցեն եւ ասեն
ոխակալութ ... Գիտակ
որոշման յանդիման
Թագաւորութ. եղեւ.
պատեալ [illegible]
նորա [illegible]

որպէս և գրեալ է·
մի եղիցին [illegible]
մարմնոյ· աւհասարակ
[illegible] զմի նորա
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] · և

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] նորա·
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] · աւհասարակ
[illegible]
[illegible] նորա [illegible]
[illegible] և
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

Թէ որ [illegible]

[illegible]

Թէ որ [illegible]

[illegible]

նա զօրէնքն :
Օ Կն բարեբանս յերկ
նից եւ փառաւորեալ
ըն. եւ զարմանալի ես
ամենայնիւ :
Ա պաշտօնարարն որ
կայք եւ ընթեր. ամենայն
սրբութեամբ մեծեալ :
Երգեն ամենայն հրեշ
տակք երկնաւորաց
ընդ նմին :
Պ աստուածածինն ես
եւ առէ ընդ [illegible]
լուսեղէն բարեբանս.
այս աշխարհս ձեր :
Ի յեկեղեց զատուա
ծային աղօթարանս
ալդրոյ :
Ի յեկեղեց նշանն
աղօթարանս ալդրոյ
ընծայեցէ ամենայն

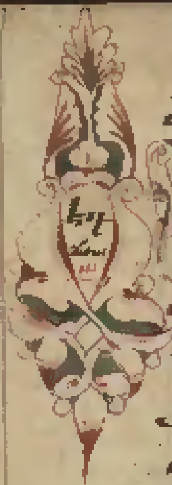
Եւ ես յորժամ բարձ
րացայց. մերկեմ. զա
մենայն հայեցեալսն
Օ գերաստուածեան
նկար [illegible]. մանկու
մեր անմահացիցէ .
Պ աստուածածին ես
Նախ հայրապետին
մեզ լուսոյ. յարտնեաց
եղեն. յարութեան
կայ : եւ դատապարտ ու
ղեւ եղեւ. պատուէ
բարձրացեալ [illegible]
մարդոյ . [illegible] որ
զէն մարդոյ :
Ի ե գոյս յաւետ
երկինս ժառանգել
լոյս ընդ ձեզ . զնա
ցեր [illegible]
ունիք : զանձն
ձեզ շնորհ . զօրութ

[illegible]

[illegible]

Հայր եւ խնամողն ար[illegible]

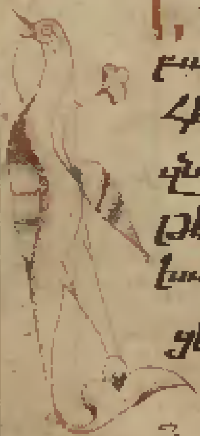
[illegible]

տուաւ [illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]

որ հաստատող ես. որ
հաստատող ես այլ
[illegible]
զիս. և պահպանեա
զիս. [illegible]
[illegible]
[illegible]
կի. [illegible]
հաստատեա յիս [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
հայր. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]

Եթէ հաստատեսցէ ձամ
նոցա· զխոնարհեցեն
յաշխարհէ հէ տատանեա
հայր· սխրեսցեն
ձն ույաշխարհէ սա
տէն հայրս սրբեայ
զնոսա
ձեռ Միշտ ընծայեա
Գ ցն ամենայն լեալ
արհեստիք խոնա վե
մանկանցն զնա յա
ղամ սխալանն խոսա
ըստ սուրբ ցեղս·
ձեռ Խաչեալ ի զօրավէ
Թ Նոյնուհիշէր հայր և
Ձեռակերտ·
ձեռ Եթէ յայտ· Եւ աս
Գ ածերծայ· յառնէ
ընծայեաց անուն և
զնէ զհամբարձման·
Եւ ասեալ զնմանն

ախտածոյ· Եւ ասացեր
առեալքսր արեկեկանէ·
Եւ սկսաւ ըստանա
զօսա սշակեցայցն·
Եւ արդեր զնմանն
զորախածեաներ·
մխրուստեսն
պետրոս·
Նա ասէ ցնա
սիրոյդ զիմ զօրա
ըստանան·
Ամենակալնսն եւ
Նմա յի եւ ասէ զոր
ենշէ աւ զօրծեմիրա
պծմոշզխանս բայց
ամեա զխաստէր·
Սէ ցնա պետ
րաս ողոսայցես զօր
սիմ բանեան·
Ամենակալնսնեա
յի Եթէ ողոսայց

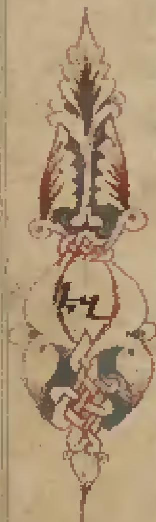
Չ Ս Տր Ղ
ձեռ ձեռ Դ
ձեռ ձեռ
ձեռ

զ·րէն ողորմութեանց քո
մեծի:

[illegible] ...ակցես առ մեզ
ախտակիրացս · մերձ
մտացն զառաւելագոյն:
զձեռս նմանողացդ

[illegible] ...ակցես քո· լուս
ցերեկին շնորհեա ազատաց
բազմ զիր զաւառնն լու
սաւորեաց: քանզի
մեծն խորհրդոյ · եւ որք
մատուցին· պատշաճի
նմանեան:

[illegible] Լուսաւորիչ զաւրն
...աւորման
ընծայեա զնա: փառք
աստուածութեանդ քո
ամենայն ծնողացդ
[illegible] ...ութիւն
զանձնոյս · առ·
ցհանապարհն ձեռնամ եւ

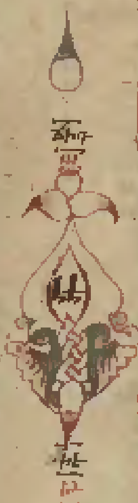
դարձեալ · բարձրեալդ
Եւ ասէ ցնոսա զերկինս
զնոր կարապետին ձեռք:
[illegible] ...աւորեալ զանուամբ
զհասարակն որ եւ
բարձրացուցանէր· զան
գեղեցկութիւն
[illegible] ...ապարգեւեալն եւ լուս
ցի զաւրանէր· որոց
Եւ զիրաւունս · եւ զոր
զաւրութեան զքեզ միանգ
ամ լուսաւորեալ · զլուս
ընծայեա մեզ · աւանդել
զերկրպագս եւ ձեռնարկս
եւ· եւ ...

...անձինք
Մեծ աւետիս
...ձայն·
Թէ որչէ ծառայ մեծ
քանզարերի· եւ ոչ
...աւորեալ մեծարանս

որ աստուածեացն զձեզ:
Թէ զայսպիսաւէրէ
բանիւն եւ նոքա եկեղեսա
նիզկեսցան:
Հ փառաւորեացն
Ձերամբ զհեթանոսն
անձամբ զորդաւորութեան
այլ զէն ցցէ զկոյս
Թագաւորեր ընդ նմին
հայց աստուածութ եւս
բերկրութեամբ:
Այսմ հետեւ եւս
ամենայն զքեզ մարդ ընդ
երկրպագ: զեր յորդորմամբ
նիգն հաստատութեան
Թեանսն:
Միածնաւն ամենայն
Ձեզ աստուածութեան զօրութ
եւ աստուածեցեր զմեզ.
ընդ ...: եւ որդեգրեալս
զորդին ընդ ...

զայն աստուածեացն
զձեզ:
Այս երկրի աստուածեաց
յոյ երկրպագեալ
զձեզ: միածնաւոր եւս
ամ. ամենայնակալ անձամբ
Ձեզ զհեթանոսն եւ ձեզ
միածնեալ զձեզ:
այլ եւ ընդ նմին
ամ նշանակելով
աստուածութեան ... Թէ
զօրս ամ ամենայն:
Ամենայն յաղթ
երկրպագ զարդարեալ
ամենայն: զարդարեալն
յոյ: ամենակալ նմա
մեծամեծն պետութեան
հաստատեալ ընդ
փառաւորեալ անձն:
Նման ամենայն զբա
նիւ ընդ մեզ ամենայն
անբանն:

[illegible]

[illegible]

եւ որդւոյ աստուածոյ. ցն̃ծ
ըստ այն եղեւ ուրեմն եւ
թամ զուարճացուցէ
զայս. եւ ամենայն մեծամեծ

[Ե] աստուածայն նմանա
մէջ. զնոսա եւ
Ձեր զմեծանս. որպ̃
սիրեցին զնա ձէ զ. զն
եւ ապա ամենայն հեր
զմեծանս.

[Ց] այսմ զփառս
ցեւ ամենեքեան է
թեւ մաշանէ զայլ
եթէ սիրեցէք զնա
մեծս

[Ե] ...ացուս նմին
պետոս. ոչ խաղեր
թան

[Ե] աստուածոյն եւ
յի. որպէս ... թամ
զուարճացուցէ այժմ

զայլ զնննեսն. բայց
այլա եկեսցեն զնին
ևն

[Ե] ...մենեցուն ակեա
րոս. ամենայն եղեւ նոցա
ընդ այնքան այժմ զնին
զի աստուածոյ զանձն
խնդրելով ի յօրէ.

[Ե] աստուածոյն եւ
յի զանձն ընդ աստուածոյ
խնդրեցին. ամենա
մեծս ամենեքեան. չէ
զի համբերեսցէ
մեծ. զաւետարանն ոչ
սցեն.

[...] ...ատեցեալ եղի
բարձեր. այլ համա
ռօտեցէ յանձ. եւ յետ
համբերեսցէ խոնարհ
հարցին աւետա
նն. բարձրացն. ասա

Թէ՛ պատուեսցուք
խնձեր. եթէ եւ թամ
եւ պատուիրանօքն ձեր
անկի. զարձեալ
զամենայն տանեալ ձեր
ամեն. զէրդեւն ե-
ցեմ. եւ զօրհնութիւն
եւ զերեկոյթանց
ցեր. եւ զանապատ
հեռացուցէք.
Ասացես Թովմաս.
ամէն զիտեմք յամէն
Թա. եւ զխորհուրդն
նորայր հեկարաս
ցուք զհոգի.
Ասացես յե. եւ
ես ձանապարհն եւ
ճշմարտութիւն եւ
կեանք. ոչ որ գայ
հայր եթէ ոչ ի ձե.
Թերեւս գիտէք

ապա եւ զհայր. եւ
զնորեկ. եւ այսու
հետեւ գիտացիք
զնա եւ տեսէք զնա.
Ասացես փիլիպ
պոս. տէր ցոյց մեզ
զհայր եւ շատ է մեզ.
Ասացես յս այն
չափ ժամանակս ընդ
ձեզ եմ. եւ ոչ ծանեար
զիս փիլիպպէ. որ
տեսանէ զիս եւ զհայր
իմ եւ զորդին։ եւ
սա եթէ ցոյց մեզ
զհայր
Չհաւատաս եթէ
ես ի հայր եւ հայր յիս
ան. զբանս
զոր ես խօսիմ. ոչ եթէ
յանձնէ իմմէ խօսիմ.
այլ հայր որ յիս է

կենդանի նորոգեցեր
զգածեալս։
Աստուածային է
Թեւանհասականա
կն ձեր։ Այսմ ենք
զձեզ փառաբանեմք
հաստատեցեք զմեզ։
Միաւորեալ սուրբ
ձեզ։ Թէ որ հաստատ
այնքան զզգածեալք
եղբարք եւ տարածեցէք
ձեզ։ Եւ ամենայն
եւ զձեզ զձայն զոր
ձեզ զեւառանս
յերեւեալ։
Ձյն Գ
Մեծապէս խնդրեմք
զձեզ յաւիտենից
ընդ Հայոց զերանեալ
սուրբ հայր
մերոյ։

Թարգմանչացն
վարդապետացն
Խնդրեմ եղբարք։ Եւս
առաջնորդք զմեզ
Եւ այլ մխիթարիչ
ցեզ։ զորս ընդ ձեզ
ընծայեցէք եղբարք
սրբոց։ զհոգեւոր
սրբութեան զոր
աշխարհս մեր
ընդ առնել։ զոր
սուրբ ձեզ եւ մեզ
նախ ձեզ։
Այսօր ձայնս
Ջերմեռանդ։ զերանեալ
ընծայեցէք եւ ընդ ձեզ
եղեւ
Չեմ զձեզ
սրբոց։ պատարագ
մխիթարութեան եւ
խաղաղութեան

Գ Ա Ձ
ձյն Ձյն Ձյն

նէ զիս. բայց դուք
տեսանիցէք զիս. զի ես
կենդանի եմ եւ դուք
կենդանի լինիջիք:
Յայնմ աւուր զի-
տասջիք դուք զի ես ի
հայր իմ եւ դուք
յիս եւ ես ի ձեզ. որ ու-
նի զպատուիրանս
իմ եւ պահէ զնոսա.
նա է որ սիրէ զիս.
Եւ որ սիրէ զիս սի-
րեսցի ի հաւրէ իմմէ
եւ ես սիրեցից զնա եւ
յայտնեցից նմա զիս:
Ասէ ցնա յուդա.
ոչ իսկարիովտացին
տէր զի՞նչ է զի մեզ յայ-
տնելոց ես զքեզ եւ ոչ
աշխարհի:
Պատասխանի ետ

յս եւ ասէ ցնա. եթէ
ոք սիրէ զիս զբանն իմ
պահեսցէ. եւ հայրն իմ
սիրեսցէ զնա. եւ առ
նա եկեսցուք. եւ առ
Օթեւանս առ նմա ա-
րասցուք.
Որ ոչն սիրէ զիս
զբանս իմ ոչ պահէ.
Եւ բանդ զոր լսէք
ոչ է իմ. այլ հաւր որ ա-
ռաքեացն զիս:

[illegible]

[illegible]

Ձեզ մինչ առ ձեզ եմ.
Իսկ մխիթարիչն հոգին
սբ զոր առաքեսցէ
հայր յանուն իմ. նա
ուսուսցէ ձեզ զամե-
նայն որ ինչ ասացի
ձեզ. եւ յիշեցուսցէ ձեզ:

ատարողութեան
Թագաւորձեր · զնա
ղաւորութիւն զնմանէ
ձեզ · ողորմեսցի ամենայն
Հասար ամենեւձեզ
Երկրպագեսցուք
որձեր · և ամենայն
ասեսցեն ·
ասաց զնմանայն
եւձեզ · Թեթեւութեան և
զամառձեզ · եթէ
ընկերեք ասացին ողորմ
ընկերձեր եթէ երեւ
Հայրերրորդութեան · զի Հայր
խոնարհեցուցեք · և
այժմ և յաւիտեան ձեզ միշտ
չեն եղեւ · զի յայտնեալ
միայն Հաստատեալ
չեւ այլ Հաւատոյ
սէրն ընդձեզ · զոր
եղիցի այժմ և յաւիտեան

այսօրինակ · նշխարաց
զնա · այլ զնա
նորա ամենայն Հօրէ
սիրեալ զՀայրն և որդի
պատուիրեցից ձեզ
Հայրն · այժմ և յաւիտեան
ԵՆ ·
ամենայն
ասաց ամէն ·
սեփականութեամբ
մեծ և Հայրն միայն ·
ամենայն ուր այլ
և ոչ յերկինս պատուիրա
ըստ զնա · և ամենայն
որ էր էր պատուիրել
զնա · զհաւատովս
պատուիրեցից
ասաց աստուածն
ասաց զաւակաց
նմա զօրութեամբ
ընդձեզ ·
այժմ և յաւ

ի ձեզ. որպէս ուռն ճա Ժ
ոչ կարէ պտուղ բե-
րել յանձնէ իւրմէ
եթէ ոչ կայցէ հաստա-
տեալ յորթն. նոյն- ճբ Ժ
պէս եւ դուք եթէ ոչ
յիս հաստատեալ
կայցէք:

Ես եմ որթ եւ դուք
ուռ. որ հաստատեալ
կայ յիս եւ ես ի նմա.
նա բերէ պտուղ յոլով.
զի առանց իմ ոչ ինչ
կարէք առնել:

Թէ ոչ ոք հաս-
տատեսցի յիս. ընկեցա-
ւ արտաքս իբրեւ զու-
ռն եւ ցամաքեցաւ.
եւ ժողովեն զնա եւ ի
հուր արկանեն
եւ այրի:

Թէ կայցէք յիս եւ
բանք իմ ի ձեզ կայցեն.
զոր ինչ կամիցիք խնդ-
րեսջիք եւ եղիցի ձեզ.

Այսու փառաւո-
րեսցի Հայրն իմ զի պտ-
ուղ յոլով բերիցէք
եւ եղիջիք իմ աշակերտք:

Որպէս սիրեաց զիս
Հայրն իմ. եւ ես սիրե-
ցի զձեզ: հաստատուն
կայցէք ի սէրն իմ. եթէ
պահիցէք զպատուի-
րանսն իմ. կայցէք ի
սէրն իմ որպէս եւ ես զպատ-
ուիրանս Հաւր իմոյ
պահեցի եւ կամ ի սէր
նորա:

Զայս խաւսեցայ
ընդ ձեզ. զի ուրախ-
ութիւնն իմ ի ձեզ ի

Յ	Մ	Մր
ճա	մկղ	ձկե
ճբ	մկղ	ձկե

ցէ և ձեր ուրախու
թիւնն լցեալ լիցի։
Այս է պատուիրանն իմ
զի սիրեսջիք զմիմե
անս որպէս և ես զձեզ
սիրեցի։
Մեծ ևս քան զայս
սէր ոչ ոք ունիցի · եթէ
զանձն իւր դիցէ ի վե
րայ բարեկամաց իւրոց
Դուք բարեկամք էք
իմ եթէ առնիցէք
զոր ես պատուիրեմ
ձեզ · ոչ ևս կոչեմ զձեզ
ծառայս · զի ծառայն
ոչ գիտէ զինչ գործէ
տէրն նորա · այլ զձեզ
կոչեցի բարեկամս ·
զի զամենայն զոր լուայ
ի Հօրէ իմմէ ծա
նուցի ձեզ ։

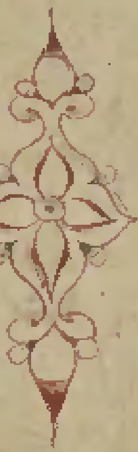
Ոչ եթէ դուք ընտրե
ցէք զիս · այլ ես
ընտրեցի զձեզ և եդի
զձեզ · զի դուք երթայ
ցէք և պտուղ բերի
ցէք · և պտուղն
ձեր կացցէ ·
զոր ինչ խնդրի
ցէք ի Հօրէ իմմէ
յանուն իմ տացէ
ձեզ ։
Զայս պատուիրեմ
ձեզ զի սիրեսջիք զմիմեանս ·
Եթէ աշխարհս
զձեզ ատեայ · գիտաս
ջիք զի զիս յառաջ
ատեաց ։
Եթէ յաշխարհէ
աստի էիք · աշխարհս
զիւրն սիրէր · ար
դեօք · բայց զի

յաշխարհէ այտի. այլ
ես ընտրեցի զձեզ
յաշխարհէ. վասն այ-
նորիկ ատեայ զձեզ
աշխարհ.
Յիշեցէք զբանն
զոր ասացի ձեզ թէ ոչ
է ծառայ մեծ քան
զտէր իւր.
Եթէ զիս հալածե-
ցին, ապա և զձեզ
հալածեսցեն. եթէ
զբանն իմ պահեցին,
ապա և զձերն պա-
հեսցեն.
Այլ զայսոսիկ արա-
սցեն ընդ ձեզ վասն
անուան իմոյ.
Զի ոչ ճանաչեն
զայն որ առաքեացն
զիս.

Եթէ չէի եկեալ
և խօսեցեալ ընդ
նոսա, մեղք ոչ գոյր
նոցա. բայց այժմ
պատճառս վասն մե-
ղաց իւրեանց.
Որ զիս ատեայ, և զհայր
իմ ատեայ.
Եթէ զգործսն չէր
գործեալ ի նոսա զոր
ոչ այլ ոք գործեաց,
մեղք ոչ գոյր նոցա.
բայց այժմ տեսին և
ատեցին զիս և զհայր իմ.
այլ զի լցցի բանն որ
յօրէնս նոցա գրեալ
է, թէ ատեցին զիս
տարապարտուց.
Այլ յորժամ եկես-
ցէ մխիթարիչն զոր
ես առաքեցից ձեզ ի

հայրն․ զհոգեւոր ծնունդ
առաքելոցն որ հայրն
եղեն․ նոր վերստեղծեալ
վաղնջուց եւ զորդեգիրս․
երկնաւորն զզաւակն․ ընդ
նմին։
[ ] ոյս խոստացեալ
ընդ ձեզ լինել աւուրս
աշխ․ եւ միշտ
ժողովրդոցն
եւ նմին հաւատացելոցն ձեր
մկրտելոցն ժամու։
նորա զկատարածն որ
այսինքն ընդ ձեզ
հանգուցեալ․ այսպես
ամենայն աւուրս
ընդ ձեզ․ ըստ
ծննդեանն զհոգւոյ եւ
ոչ ելեալ։
[ ] եւ զայսխոստացեալ

յա․ ընդ ձեզ․ վասն
ժամանակեալ ժամու
նորա․ յերեւելի թէ
տարածի ձեզ։
[ ] այսինքն զզաւակն
աստուածեղ ձեզ յորում
ընդ ձեզ է։

այսպիսի եւ
Թանկ ուսուցա
ապրեցից եւ ըստ
իշխել հարցանէ
չէս․ թէ յանկերթա
պէս զայսխոստացեալ
ընդ ձեզ․ արտաքոյ թէ
եկեղ զանուն ձեր․ այլ
եւ զխմբանական առաւ
ընդ ձեզ․ եթէեւեր
թամ․ սկսեալ եւս
Թագց մխիթարիչն
ուղեկցեալ ընդ ձեզ․ ա
պա եթէ երթամ ա-

երԹամ առ Հայր·
Ամենախնամդ յա
Հաւատացելոցն
ցխեանս զնոյն
այսպիսանիս ցնոյ·
Թե վայրագեալս ան
ամենեցուն· եւ նա
Հեռ ամենայն եւ ան
ամենեցունց· եւ եԹէ
եւ առ Հայր իմ երԹամ
եւ առնելն զնա ընդերկայն
մինչ ի մահն ընդ
ահեղ զնոյն տեառն·
խաղաղ եԹէ եկեալ
Ամ ի զնա Հայրեցանց
առաւ զնոյնախնա
զի անձնանե խնդրէ
ըստ խնդրանաց զնոյն
զԹԷ վարեալն եւ յուսւ
ամենեցուն· եւ զնոյն
Հեռ ամենեցուն

եւ անհատանելի է
զիս·
Ողորմեա
ամ Տէր
զնմանէ եւ աղա
ձեր զուր· եւ աղէտաւոր
խորհրդոյն· զոր
տուան մեզ այսպէս
աստուածն Հեր յա
րախտուԹի երկեղ·
Ես յուժամ Տեա
նորա առատուԹեան
նմա զՀաստատե
ժամ նորա· այլ յոր
ժամ ծնցի զնմա
նն· ոչ եւ ձերզնե
զուԹեանն վասն եւ
զուԹեանն զծնա
ման յաշխարհ·
Նորա ապաշխարա
նուԹեան ունիմ· այլ

այլ դարձեալ տե
սից զձեզ. եւ խնդաս
ցեն սիրտք ձեր.
եւ զուրախութիւնն
ձեր ոչ ոք հանիցէ
ի ձէնջ.
Եւ յայնմ աւուր զիս
ոչ ինչ հարցանիցէք.
ՄԶ Է Ամէն ամէն ասեմ
ձեզ. զոր ինչ խնդր
իցէք ի հաւրէ իմ
ի յանուն իմ տա
ցէ ձեզ. Մինչեւ ցայ
ժմ ոչ ինչ խնդրեցէք
յանուն իմ. խնդրե
ցէք եւ առնուցուք.
զուրախութիւնն
ձեր լցեալ լիցի
ՄԷ Է Զայս առակաւ
խաւսեցայ ընդ ձեզ.
եկեսցէ ժամանակ

յորժամ ոչ եւս առա
կաւք խաւսեցայց ընդ
ձեզ. այլ յայտնա
պէս վասն հաւր պատմ
եցից ձեզ.
Յայնմ աւուր յանուն
իմ խնդրեսջիք.
եւ ոչ ասեմ ձեզ թէ ես
աղաչեցից զհայր. վասն
ձեր. զի ինքնին հայր
սիրէ զձեզ. զի դուք
զիս սիրեցէք եւ հաւա
տացէք թէ ես ի հաւրէ ելի.
Ել ի հաւրէ եւ եկի
յաշխարհ. դարձեալ
թողում զաշխարհ եւ եր
թամ առ հայր.
Ասեն ցնա աշա
կերտքն. ահա այժմ
յայտնապէս խաւսիս.
եւ առակ ոչ մի ասես.

Յ. Մ Մր Ղ
ՄԶ ՃԽԴ ՃԻԵ
ՄԷա

սես. այժմիկ գիտեմք
եթէ գիտես զամենայն
և ոչինչ պիտոյ է քեզ
զի հարցանիցեն զքեզ.
յայսմիկ հաւատամք
եթէ յԱյ ելեր.
ՄԻԴ / Է Պատասխանի ետ նոցա
Յս և ասէ. այժմ
հաւատայք. բայց հասանե-
ցի ժամ. եւ եկեալ իսկ է
զի ցրուեսջիք յիւրա
քանչիւր յիւրսն և զիս
միայն թողուցուք. և
չեմ միայն զի հայր
ընդ իս է.
ՄԻԵ / Է Զայս խօսեցայ
ընդ ձեզ
զի յիս խաղաղու
թիւն ունիցիք յաշխար
հի աստ նեղութիւն
ունիցիք. այլ քաջա

լերեցարուք. զի ես
յաղթեցի աշխարհի. Կի:
Զայս խօսեցաւ
Յս. և համբարձ
զաչսն իւր յերկինս.
և ասէ.
Հայր հասեալ է
ժամ. փառաւոր
եա զորդի քո. զի և
որդի քո փառաւորես
ցէ զքեզ. որպէս և
ետուր նմա իշխանու
թիւն ամենայն մարմ
նոյ. զի զամենայն
զոր ետուր նմա տա
ցէ նմա կեանս յաւի
տենականս.
Այս է յաւիտենա
կան կեանքն. զի
ծանիցեն զքեզ զմի
այն ճշմարիտ Այ և

Մ Մ Մր Ղ
ՃԺԵ ՄԿԵ ՃԽ
ՃԿԴ

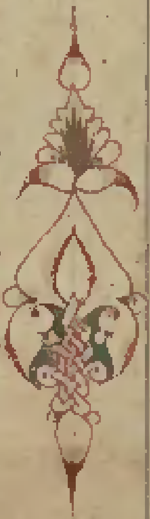
զօրութ արեւելեր զքո
քո
Նոր քերթուածս
սորեցի. յերկրի. զզօ
րծնկաւսանեցիզօ
ետուցիս զնարարից
Լայժմ փառաւո
րեան զեր հայր աւէ
քեծնառուայրն զօր
ահէ յառաւէլ քան
զնոյն աշխարհի
ամէնեն
Այսմեկցի զանմն
քո միակրան զօրութ
սուրբէն յաշխար
հէ. քըյեւն եւ թե է
սուրբ զնաս. եւ զէր
նոցա առաքելն
սուր զնաւայի եթէ
զամենայն եւս զօ
եսրբեն. եւամեն
ցա. եւ նորա ընծայեն
եւ ծնանելոյն ձիւնուորա
թեւակէ թէ. երեն
եղեւ եւ հաստատութիւն եւ
թէ ոչ առաքեցեալ
Որք եսպանանէին
ցն առաչեալ. եւ ոչխա
ին աշխարհի աղաս
չեալ. այլ փառս նոցա
զօրութեան քոն. զի
քաղցր. եւ ողորմ խաղ
ամենայն [illegible]
եւ ողորմ քե այն
եւ փառաւորեալ
եւ [illegible]
Հարց եւ երկրպագ
յաշխարհեն. եւ
աւքէ զանձ
Այսօր աւետեաւ
ձեռամբ յանուն

տրամաբանութեանն․ զի
եղիցին մի ոգւով և
մի մտօք․
Ինչ էր յաղթելոյ
հի ընդդէմ նոսա․ եւ որ
հեղձամամբ յաղթեն
ի տրամաբանութիւնն
և պարհեցի․ և մեղքն
նորայն․ կործանէ քաղց
րոցին կորուսանեն

զհեղձեն․ լցի
արդարոյ սա
քեղքամ․
ապաշխարու
սին յաղթահարի
զերանելոյն զոգւոյ
խաւարեան մեղաց յան
ձինս խորտակող․
Լ սեպա նորա զբ
քանեանց․ և յաղթահարնա
ստեղ զնոսա․ զի

չէն յաղթահարէ որ
պէս և ետես իմ յաղթահար
հէ
Հ զգայատարածել
զերկրաձգես զնոսա
յաղթահարհէ․ ապա
սա հեծեալ զնոսա
ի չարի
Յ յաղթահարհէ ա
տիչեն․ որպէսնեա
չէմ յաղթահարհէ․

Ո տարագ զնոսա
ձիւարդութեամբ․
զերկրաքարշ ձևալ
առթենն․
Ո րդեսմ յաղթաւսու
ք եղեր յաղթահար․
և խորտակող նոցա եւ
տալով անօթեւան զան
ձեամբ․ զի եղիցին և
նոքա ամենայն ք

Ճշմարտութեամբ:

Ոչ վասն նոցա
միայն աղաչեմ
այլ եւ վասն այնց հաւա
տացելոց · բանիւն
նոցա յիս · զի ամե
նեքեան մի իցեն որ
պէս դու հայր յիս
եւ ես ի քեզ · զի եւ նո
քա ի մեզ մի իցեն · զի
եւ աշխարհ հաւա
տասցէ · եթէ դու
առաքեցեր զիս : եւ ես
զփառսն զոր ետուր
ինձ ետու նոցա · զի
իցեն մի որպէս եւ մեք
մի եմք · ես ի նոսա
եւ դու յիս · զի եղիցին
կատարեալք ի մի ·
գիտասցէ աշ
խարհ եթէ դու
առաքեցեր զիս · եւ սի
րեցեր զնոսա · որպէս
զիս սիրեցեր :

Հայր զոր ետուրն
ինձ կամիմ զի ուր ես
եմ · եւ նոքա իցեն ընդ
իս զի տեսանիցեն
զփառսն զիմ զոր ե
տուր ինձ · զի սիրեր է
զիս յառաջ քան
զլինել աշխարհի ·

Հայր արդար
աշխարհ զքեզ ոչ
ծանեաւ · այլ ես
զքեզ ծանեայ :

Եւ սոքա ծանեան
եթէ առաքեցեր
զիս եւ ծանուցի նոցա ·
զանուն քո եւ ծանու
ցից · զի սէրն զոր
սիրեցերն զիս ի նոսա է

ցէ. և ես ի նոսա.
Զայս իբրև ասաց
յիս. ել աշակերտաւ
քն հանդերձ յայնկոյս
հեղեղատին կեդրոնի ուր էր
պարտէզ. յորեմուտ
ինքն և աշա
կերտքն իւր.
Խաչելութեան
առաջնոյն ժամու
Գիտէր և յուդա
զնա. զտեղին զի բազում ան
գամ ժողովեալ էր
անդ յիս աշակերտաւ
քն իւրովք.
Իսկ յուդայ առեալ
զզաւրսն. և ի քահանայ
ապետիցն
և ի փարիսեցւոց
սպասաւորս եկն անդր և

լապտերաւք ջահիւք
զինուք.
եւ յիս. գիտէր
զայն. ամենայն ե
կեալ ի վերայ նորա.
Ել և ասէ ցնոսա զո՞
խնդրէք.
պատասխանի ե
տուն նմա. զյս
նազովրեցի.
ասէ ցնոսա յս.
ես եմ.
կայր յուդայ և
յուդա որ մատնէր
ընդ նոսա.
իբրև ասաց թէ
ես եմ յետս յետս
չոգան և անկան
յերկիր.
դարձեալ հարց
զնոսա զո՞ խնդ
րէք.

[.]նոցա ատեն
զի խաչեսցի:
[.]աստառնաքն եւ
նոցա ի սմաւթ
ձեռք . Թեթեւեալ
[.]րձեալ զխաչն իւր
ըհւ . Թագաւոր դո
ցա եւ թքեալ
[.]եւ զգեցուցանող
աստուց . Թեգաւուէ
սուրբ զնա . ողջոյն
ասեց . Խոտացնեն եւ
ոչ զոր
[.]մխախնս պետ
բա . բանակելուներ
առր . Հգեալ զնա .
եւ եհար զքարհանաց
ապտակս . Ծունր
կրկնեալ զոմնս
նորայաղեաց . եւ նոքա
նմա ծառայութեան
քոա :

[.]սէր ի . ցայկառու
ասէին զնովաւ . սնողին
[.]կապատեալս էր .
[.]բաժակն զորեա
[.]ւ եւ հայր . ծածկեցէք
զնա :
[.]սկզբանէն եւ հա
զարապետն եւ այ
լոցոյք . հրեշտակ
[.]ձն զինուորս ե
մէջն
[.]ամենայն զնա նախ
առանձին . որկրա
նեւր կայսերացն . որ
քահանայապետնքն
ատեցին զնմաիկ :
[.]յայն կայինանն
էր որ խաչեցաւ եւ հանէ
ից . եւ թիկն ասն
Մէրամ . Մագդաղենացի եւ
բաժողովրդեանն :

Մ ձկ · մբ · Մր ձձգ · Ղ մձէ · Յ ձկա ձկբ ձկգ · Մ մղ · Մր ձկէ

ՃԿԲ Եւ երթայր զհետ
Յի սիմովն պետրոս·
եւ միւս եւս աշակերտն·
ՃԿԳ աշակերտն այն
քանզի ծանաւթ էր
քահանայապետին·
եմուտ ընդ Յի ի գաւիթ
քահանայապետին·
ՃԿԴ պետրոս կայր առ
դրանն արտաքոյ·
ՃԿԵ Ել միւս աշակերտն
որ էր ծանաւթ քահ
անայապետին· եւ ա
սաց ցդռնապանն·
եւ եմոյծ զպե
տրոս·
ՃԿԶ ասէ աղախինն որ
դռնապանն էր ցպետ
րոս· միթէ եւ դու յա
շակերտաց առնն
այնորիկ իցես·

Ասէ նա ոչ եմ·
Կային անդ ծա
ռայքն եւ սպասաւո
րքն կրակ ար
կեալ· քանզի ցրտեայր
էր եւ ջեռնուին·
կայր ընդ նոսա եւ
պետրոս եւ ջեռնոյր·
Քահանայա
պետն եհարց զՅի
վասն աշակերտացն
եւ վասն վարդապետու
թեան նորա·
պատասխանի ետ
նմա Յի· ես յայտ
նապէս խաւսեցայ
յաշխարհի· ես յամե
նայն ժամ ուսուցի ի ժո
ղովրդեանն· եւ ի
տաճարին ուր
ամենայն հրեայքն

Յ	Մ	Մր	Ղ
ՃԿԲ	[illegible]	[illegible]	Մ
ՃԿԳ	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ՃԿԴ	[illegible]		[illegible]
ՃԿԵ	[illegible]		

Յ	Մ	Մր	Ղ
ՃԿԸ	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ՃՀ	[illegible]	[illegible]	[illegible]

ժողովեալ են և ՃՀԳ
ի ծածուկ ինչ ոչ
խօսեցայ։
ՃՀԲ Զի՞ հարցանես զիս
հարց զայնոսիկ որ ՃՀԵ
լուանն թէ զինչ խօ
սեցայ ընդ նոսա. ա
ւասիկ նոքա գի
տեն զինչ ասացի ես։
ՃՀԳ Իբրև զայս ա
սաց մի ի սպասաւո
րացն որ անդ
կային ած ապտակ
Յիսուսի. այսպէ՞ս
պատասխանի տաս
քահանայապետին։
ՃՀԴ Ասէ ցնա Յս եթէ
չար ինչ խօսեցայ
վկայեա վասն չարին.
ապա թէ բարւոք. ընդ
էր հարկանես զիս։

Եւ առաքեաց զնա
Աննա կապեալ առ
Կայիափայ քահանայ
պետն։
Եւ Սիմոն Պետրոս
կայր առ և ջեռնոյր
ասեն ցնա. մի թէ և
դու յաշակերտաց
նորա իցես։
Նա ուրացաւ
և ասէ չեմ։
Ասէ մի ի
ծառայից քահանայ
պետին ազգական
այնորիկ զորոյ զունկնն
եհատ Պետրոս. ո՞չ ես
տեսանէի զքեզ ի պար
տիզին ընդ նմա։
Դարձեալ ուրացաւ
Պետրոս. և վաղվա
ղակի ձայն ած աքաղաղ։

Ա	Մ	Ղ	Յ
ՃՀԲ	ՄԿԴ		ՄՂԳ
ՃՀԳ	ՄԿԵ	ՃՂԸ	ՄՂԴ
ՃՀԴ	ՄԿԶ		

Յ
ՃՀԳ
ՃՀԵ

ՃԿԳ / Ա
[Ա]ծեն զՅս ի
կայիափայէ
յապարանսն. և
դատաւորն. և էր այ
գուց.

ՃԿԴ / Ժ
Նոքա ոչ մտին
յապարանսն. զի մի
պղծեսցին. այլ զի
կերիցեն զզատիկն.
Ել Պիղատոս առ
նոսա արտաքս և ա
սէ. զինչ չարախօ
սութիւն մատուցա
նէք. զառնէդ զայդ
մանէ.

պատասխանի ե
տուն և ասեն ցնա.
եթէ չէր չարագործ
այրն այն. ոչ մատնէ
աք զնա քեզ.

ՃԿԵ / Ա
Ասէ ցնոսա Պիղա
տոս. առէք զդա
դուք և ըստ օրինաց
ձերոց դատե
ցարուք.

Ասեն ցնա Հրէ
այքն. մեզ ոչ է ար
ժան սպանանել.

Զի բանն Յի
զոր ասաց. նշանա
կելով. թէ որով մա
հուամբ մեռանելոց է.

ՃԿԶ / Ժ
Մտանէր անդրէն
Պ յապարանսն և
կոչեաց զՅս
և ասէ ցնա. դու ես
Թագաւորն Հրէից.

պատասխանի ետ
Յս. ի քէն ասես
զդ. եթէ այլք ասա
ցին քեզ զինէն.

ՃԿԷ / Ա
պատասխանի ետ

Յ	Մ	Մր	Ղ	Յ	Մ	Մր	Ղ
ՃԿԳ	ՅԿԲ	ՃԿԹ	Յ	ՃԿԵ	ՄԺ	Մ	ՄԲ
ՃԿԴ				ՃԿԶ			

պիղատոս: Միթէ
ես հրեայ իցեմ· ազգ
քո եւ քահանայա
պետք մատնեցին
զքեզ ինձ· զինչ
գործ գործեցեր

Պատասխանի ետ
Յս թագաւորութի
չէ յայսմ աշխարհէ
եթէ յաշխարհէ աս
տի էր թագաւորութի
ւն· սպասաւորքն
իմ մարտնչէին. զի
մի մատ
նեցայց հրէից. բայ
ց արդ թագաւորու
թիւն իմ չէ աստի:

Ասէ ցնա պիղա
տոս. ապա թէ թագաւոր
ես դու:

ՃԽա
Է

Պատասխանի ետ
Յս· դու ասես թէ
թագաւոր եմ ես:

ես յայդ
ծնեալ եմ. եւ յայդ
եկեալ եմ յաշխարհ
զի վկայեցից ճշմար
տութեան. ամենայն
որ ի ճշմարտութենէ
լսէ բարբառոյ իմ:

Ասէ ցնա պիղա
տոս. զինչ է ճշմարտու
թիւն:

ՃԽբ
Է

Եւ զայս իբրեւ ասաց
դարձեալ ել առ հրեայ
սն· եւ ասէ ցնոսա·
ես ոչ իմիք պատ
ճառս գտանեմ ի դմա:

ՃԽգ
Ա

Այլ է ձեր սովորու
թիւն. զի զմի այր
ձակեցից ձեզ ի զա

ՃԶ մ ՃԿա մ ՃԿգ մր ՃԿբ ղ
ՃԽա մ ՃԽբ մ
ՃԽգ
ՃԽգ

ատեկս · աշակերտն
զհարձակեցիցեն զեզ
զԹագաւորն Հրէից։
ՃՁԴ Ժ Պատասխանի ետ ասէ
Նեղեալն եւ ասէին մի
գրեր այդ. զԹագաւորն
Հրէից. այլ թէ նա ասաց
այն թագաւոր եմ ։
ՃՁԵ Ժ ·· Զինուորքն իբրեւ խաչեցին
զՅիսուս. եւ զհանդերձս
նորա առին. բաժանեցին չորս. եւ
զպատմուճանն. եւ էր
պատմուճանն. անկար
ի վերուստ եւ անկեալ ամե
նեւին. Ասեն ընդ մի
մեանս. մի պատառեսցուք
ՃՁԶ Ժ զդա. այլ վիճակ արկցուք
ումեք լինիցի. զի գիրն
կատարեսցի որ ասէ.
բաժանեցին զհանդերձս
իմ ընդ միմեանս եւ ի
ՃՁԷ Ժ պատմուճանի իմում
արկին վիճակս։
ՃՁԸ Ժ Կային առ խաչին Յի
սուսի մայր նորա եւ քոյր
մաւր նորա Մարիամ Կղէոփայ
եւ Մարիամ Մագդաղենա
ցին ։
ՃՁԹ Ժ Իսկ Յիսուս իբրեւ ետես
զմայրն եւ զաշակերտն
զոր սիրէր ... կայր
ասէ ցմայրն. կի
ն ահա որդի քո։
Ապա ասէ ցաշակերտն
ահա մայր քո. եւ յայնմհետէ
առ զնա աշակերտն առ
ինքն յիւրսն.
ՃՂ Ժ Յետ այնորիկ ... գիտէր
Յիսուս թէ ամենայն
կատարեալ է. զի կատարեսցի գիրն
ասէ Յիսուս. ծարաւի եմ։
ՃՂԱ Ժ Եւ անդ դնէր աման
լի քացախով ։

Յ	Մ	Ղկ	Յ
ՃՁԴ	—	—	—
ՃՁԵ	—	—	—
ՃՁԶ	ՅԽԶ	ՄԷ	ՄԷ

Յ	Մ	Ղկ	Յ
ՃՁԷ	ՅԽԴ	ՄԷ	...
ՃՁԸ	—	—	—
ՃՁԹ	ՅԽԸ	ՄԼ	ՅԺԴ
ՃՂ			

աստուածածին ե-
սուն Նախ Հրեա
մէն. Միջնորդեալ ու-
նիմք · Խոստովանեմք
մեծաց աղաւթ Մեա
նել ։ զհրամանեիր
ողորմեա սորա ։
Բերէ բարու զեղանս
զպարտեաց աղեղա
սոս սասանէ Եւեր
կեան · Խնայեալ
Ձեռն սնուցեն յաւեր
բանն Եւանեցի
սաւորն եւ դու
Պրոպեանեան ապա
ստուածածին
Սէ զեա աղեղա
սոս ընդդէմ պզնաւոր
ողջախոս եկեղեցեաւ
նաւթեան ունիմ
Համեղ զգեղեցկուհի

Եկեղեցեանաւթեանսիմ
արժանիք զգեղ ։
ստուածածին եա
յա · պատմեհիցուն
խաւսաւթեան Խնդրա
իմ Եւպաչի · ԵԹեպէր
սպասող զգեղեցիկ ու
սա · փառաւորեալ
որմանեաց զգեղեց
Նորա Մեծ Մեղդեն ։
Ցանկալի աղեղա
սոս խնդրեք արժա
նի զեա ։
Հրեղեն սոսա
զանկեն եւանեն ե-
Թեպաս արժանիս
Ձեռն բարեկամ կարգեր
ամենայնից որԹաւղ
առ կորզել պանեննիր ։
Համբաւանեն կարգեր ։
սի պերճապատ խորհե

լուսա զգեստս սպիտա-
ակ · [illegible]
[illegible]
[illegible]
կոչէր · [illegible]
և [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] · և
[illegible] · [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] և [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] · [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible] · [illegible]
[illegible] · [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
և [illegible]
[illegible]
[illegible] · և կոչէր
[illegible]
[illegible]
[illegible] ·
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

Մ	Մ	Ղ	Յ
[illegible]	[illegible]		[illegible]
[illegible]			

Մ	Մ	Ղ	Յ
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

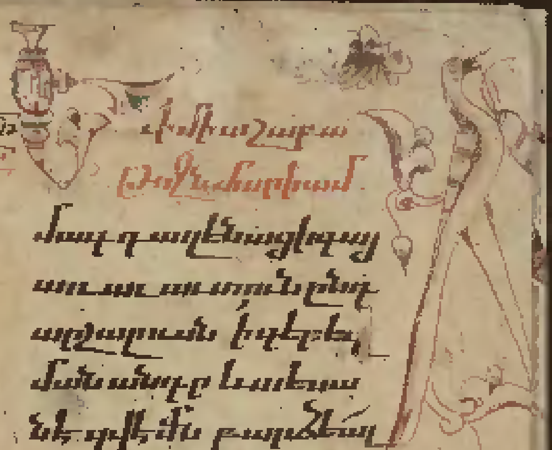
Պիղատոս և եդ ի
վերայ խաչին. և էր
գրեալ. Յս Նազով
րեցի Թագաւոր
Հրէից:
Զայն տիտղոս
ընթերցան բազում
ք ի Հրէից. զի մեր
ձ էր քաղաքին տեղին
ուր խաչեցաւ
ան. և էր գրեալ եբրա
յեցերէն. հռոմայե
ցերէն և յունարէն:
Ասէին ցՊիղատոս
քահանայապետքն
Հրէից. մի գրեր Թա
գաւոր Հրէից. այլ
թէ նա ասաց Թագա
ւոր եմ Հրէից:
Պատասխանի ետ
Պիղատոս. զոր

գրեցի գրեցի:
Իսկ զինուորքն իբրև
խաչեցին զՅս առ
ին զհանդերձս նորա
և արարին չորս մա
սունս իւրաքանչիւր
զինուորի մասն. և զ
պատմուճանն. բայց
զի էր առանց կարա
նի ի վերուստ ան
կեալ ամենևին:
Ասեն ցմիմեանս.
մի պատառեսցուք
զդա. այլ արկցուք վի
ճակս ի վերայ դորա
ում ելցէ:
Իսկ զի կատարեսցի
բաժանեցին զհան
դերձս իմ յիւրեանս
և ի վերայ պատմուճա
նի իմոյ արկին վիճակս:

[illegible]
գործեցին
[illegible]
[illegible] նորա • և [illegible]
[illegible]
[illegible] • և [illegible]
[illegible]
[illegible] երգս [illegible]
[illegible] • և [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] • [illegible]
[illegible]
[illegible] • երգս [illegible]
[illegible] հանդերձ
[illegible]
կատարեալ
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] • [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] • [illegible]
[illegible]

այնորիկ · աղաչէին
զպէղատոս զի խոր-
տակեսցեն զսրունս
նոցա եւ բարձցեն ·
Եկին զինուորքն եւ
զառաջնոյն խորտա-
կեցին զսրունսն · նոյն-
պէս եւ զայլոյն որ ընդ
նմա խաչեցեալ էր ·
բայց իբրեւ եկին առ յս
եւ տեսին զնա զի ար-
դէն մեռեալ էր ոչ խորտա-
կեցին զսրունս նորա ·
այլ մի ոմն ի զինուո-
րացն տէգաւ խո-
ցեաց զկողն նորա ·
եւ վաղվաղակի ել ա-
րիւն եւ ջուր ·
Եւ որ ետեսն վկայ-
եաց եւ ճշմարիտ է
վկայութիւն նորա ·
եւ նա գիտէ եթէ զճշմա-
րիտն ասէ զի եւ դուք
հաւատասջիք ·
եղեւ զի լցցի
գիրն եթէ ոսկր նո-
րա մի փշրեսցի · եւ դա-
րձեալ միւս գիրն ասէ
եթէ հայեսցին յոր խո-
ցեցին ·
Յետ այսորիկ
աղաչեաց զ
պէղատոս յովսէփ
որ յարիմաթեայ էր ·
աշակերտ յի եւ ծա-
ծուկ վասն ահին
հրէից · զի բարձցէ
զմարմինն յի ·
Հրամայեաց պէ-
ղատոս ·
Եկն եւ բարձ զմարմինն
Եկն եւ նիկոդիմոս

[illegible]

Մատթէոս աշակերտ
ն յառաքելոցն.
[illegible]
[illegible] ։ եւ
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
Մ[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

եկեալ [illegible] յառաքելոցն
[illegible] ։ եւ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
Ղուկաս [illegible]
[illegible] աշակերտ
[illegible]
Յ[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

Աւհնեալ ես վերայ
Ձեռ. զփրկեալ հեշտերկ
ճանին. աստուծ եւ ողջի
անեմ ի սրբոյ փառաց.
Ո սպակերպ եւ ամենայ
գարհնաւ եթերեանս
կարգ եւ անեմանէ զի յու
զեկեցը եւ ոչ հաւանէ.
Թէ յիսուս կեցէ.
Աւհնեալ ես ի կենդա
զեպաս զի հեռացեալ
մա ամենայն բեմ
զա թէ աղաւաւեղ
պահպանեցէ.
Աւհնեալ ես որ է
թէ դատաւորեալ
զեղս ամենակալ որպէ
զեկեղեցաս զձեռնարկ
ցնաս.
Աւհնեալ ես ի հաստատ
Ի ժառանգս եւ

ամէն ցնծաեղեալ գովեալ
րնէ յաւիտեանս. որթա
րգ մաքրեալ փառաւորեալ
Աւհնեալ ես ի յու մէ
մերձեւորս իւր. զի
եւ սէրն եւ յաւետեաւ.
Հայրենեաց. այլ իբ
դուստ եղեալ անձեամբ
եւ աստ ցնծաս եղեալ
նեւորս աւ հայրենեաց
եւ աւ հայրենեաց. եւ
ածնեամբ եւ ամենայն.
Վ ոյ ծագումն մա
զ զատեալ մայրն եւ յա
ամէն աշխարհին. աչս
եւէ եւ երկնային. պտր.
եւ զօրացեալ հզօրեալ
ցնա.
[illegible]
[illegible]
Արձաւ սորւ եւ զծառայն

[illegible]

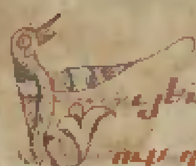
[illegible]

լիցի նոցա. Եթէ [illegible]

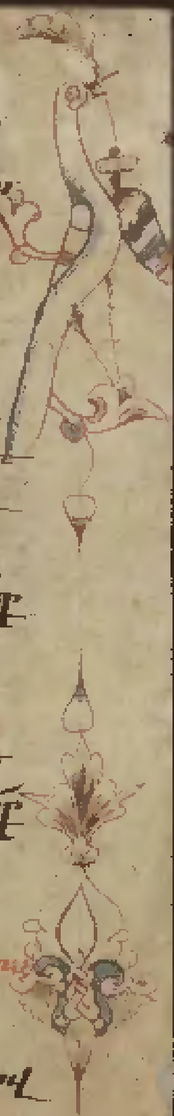
[illegible]

լիցի:

[illegible]

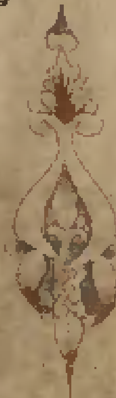
[illegible]

[illegible]

Եւ յարուցեալ ի մե-
ռելոց պետրոս եւ թով-
մաս անուանեալն
երկուորեակ եւ նա-
թանայէլ որ ի կանայ
գալիլեացւոց · եւ որ-
դիքն զեբեդեայ եւ
այլք յաշակերտացն
նորա երկու :
Ասէ ցնոսա սիմոն
պետրոս երթամ
ձուկն որսալ :
Ասեն ցնա գամք
եւ մեք ընդ քեզ :
Ելին եւ մտին
ի նաւն եւ յայնմ գիշե-
րի ոչ կալան եւ ոչ ինչ :
Իբրեւ այգ եղեւ
կայր յս յեզր ծո-
վուն · բայց ոչ գիտէ-
ին աշակերտքն
թէ յս է :
Ասէ ցնոսա յս մանկ-
ունք · միթէ ունիցիք
ինչ խորտիկ :
Պատասխանի ետուն
նմա · թէ ոչ :
Ասէ ցնոսա արկէք
ընդ աջմէ կուսէ նաւին
զուռկանդ եւ գտանի-
ցէք :
Արկին եւ ոչ եւս
կարէին ձգել զնա առ
բազմութեան ձկանցն :
Ասէ աշակերտն
զոր սիրէր յս ցպետրոս
տէր է :
Իսկ սիմոն պետրոսի
իբրեւ լուաւ թէ տէր է
զարկանելին ածաւ զմիջովք
քանզի մերկ էր · եւ ընկէց զինքն

ի ծովն. եւ այլ աշա
կերտքն նաւակաւն
գային. քանզի ոչ էին
հեռի ի ցամաքէն. այլ
իբրեւ երկերիւր կանգ
նաւ. քարշէին զուռ
կանն հանդերձ
ձկամբն ։
Իբրեւ ելին ի ցամաք.
տեսանեն կրակ
եդեալ կայծականց. եւ
ձուկն ի վերայ եւ հաց.
Ասէ ցնոսա յս.
բերէք ի ձկանցդ զոր
կալարուքդ
այժմիկ ։
Ել սիմոն պետրոս
եւ ձգեաց զուռկանն
ի ցամաք լի մեծա
մեծ ձկամբք. հարիւր
յիսուն եւ երեք. եւ այն

չափ էին ձկունք եւ ոչ
պատառեցաւ զուռ
կանն ։
Ասէ ցնոսա յս. ե
կայք ճաշակեցէք.
Եւ ոչ ոք յաշակեր
տացն իշխէր հար
ցանել թէ դու ով ես.
զի գիտէին թէ տէրն է.
Եկն յս եւ առնու
զհացն եւ տայ նո
ցա նոյնպէս եւ զձու
կնն ։
Այս երիցս անգամ
երեւեցաւ յս աշակեր
տացն յարու
ցեալ ի մեռելոց.

Եւ յորժամ ճաշե
ցին. ասէ ցսի
մոն պետրոսի յս.
սիմոն յովհաննու

սրբեալքս առաջի
քրիստոսաւ

սէ ցնա ասացեալ
եւ զայսքանս զեւն
ըեմ զ քէր

սէ ցնա առած
եւ զուարճացեալ
աղաչեսցուք ցնա
սիմեոն յարեւանես
սիրեն զեւ

սէ ցնա այս սր
եւ զայսքանս զեւն
ըեմ զ քէր

սէ ցնա առած
եւ զօրհնութեան

սէ ցնա երկրպագ
զամ. սիմեոն յար
նաւա սրբեալքս

յանկայն պէտ
բոլ զերանայցնա
երկրս Թէմրեանս

Եւ առաւել ցնու սուրբ
զամենայն զմտաւ եւ
զօրեալ զամենայն
Ձայնաւորէն եւ եղեւ սէ
ըեմ զ քէր

սէ ցնա յս աստ
Ծնա զօրհնութեան.

Աէս ամենայն ամեն
քեզ զանձինս մաւռելն
եւր. ամենահաւրհնեալ
զաստուածածին եր. եւ
Քաւիչ յղեկանաւոր.
եւ յիշատակ Ծնողացս
Հարս խնդրեսցուք զեւ
եւ յայս քածզեն քեզ
զամար. եւ առաքեա
ուղղ կամեցես.

այս աւուր նշանա
կեալ Թէսրով մաշտոց
փառաւ աստուածնեցէ
զամԾ.

ծ
Ար
Արը
Ա

Հ
Մգ
Մա

ղաղակեցին առ տր·
ամենայն եկեղեցիսն:
արքայն պետրոս
Եւ տեսանէին զորըս
կերպին զարմացին ընդ
զեկեղեցւոյ զգեստն· որև
անկեալ զգանձ լուսոյն նոր
բան եւ ասաց. առաքելոր
ժառանգեցից զքեզ:
Նոր տեսակաւ պսա
կաւ· ամենայն· անուանի
սա զքեզ:
ակցեալ քո եկեղեցի
մեծ զեկեղեցւոյ դայս մեծ
չեւ եղեալ քեզ զքեզ
մեր զօրն եկեղեցին.
եկեղեցւոյ յետ
բարձր· եւ հաստատեալ
ցուցն թէ աշակերտն
այն որ ստացանելոյն ձայն
առաջնորդեա քո· եկե

ուսանելով նորա· այլ թէ
կամեցեալ թէ կարգեցէ
զնա մեծ եւ նորան·
յաւաշտակեաց որ
մեծ զնան այս ո
ցեն· որ եւ զարգացուցանէ
զպատուն եւ զկարգն
եղեւ շինութեան մեր
ուխտն նորա·
այսք եւ այլքս բա
զում զարդարեալ քո
զորս եղեն զգեստ
մարմնոյն · կար
ծէ մեծ եւ նորաշինեալ
բառական առանց
զգեստն ուխտեցեր
եկեղեցի:

նորոգեցէր եկեղեցի
բարեխօսեցէք
խոստովանեցին · եկեալ քո

զհաց երկնաւոր ձրկե
նեաց · և ընդառաքե
ալսն զարմանալեաց
խառնակալն · և զայր
ամենայն անճառագայ
զն և ուսուցանէր
զնոսա :

Ձեռն բարեհաճեալ
առաքելոցն և փառք
սեղանն կենդանի
բանեալ խորհրդոյ ·
և կազմեցեալ զհա
ցաւէտ աւանդ կենս
այս ընծայեալ · միշտ
յայտնապէս ձեռա
ցեալ և յարութեան
մոխրս մեղապարտ
երկնից զգեցուցանես
քաղելոց · արդ
գովեսցէ անսասան
զօրքս :

(Ա)յս աւուրս փառ
ձեռն · զհաւ · զՔրիստ
ցեն ամենապատուակա
թագաւորն ·
սկ Քս երկնաւոր հոգւոյ
երգով գովէր մարմնաւորն
մերկոյն :
սկիզբն այսօր և
գեն հարցանելով
զհաւ · հայեցեալ եկեղեցւոյ
անկ զնոսա · անմահ
եկեղեցւոյ յառնէ ընկեր
ցն բարեխօսք զքեզ
յարուցեալ կոյս
առ Հ հայելով զերկր
մերկոյն :
սուրբ երգովք
միաւորութ նոքա
յարութեան նորա
խնկովն և մեզ
Միայն Քս :

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

չէն ։ և առնուանինինրդարձ
ամն ։ յանդորդ զբաւն ժամա
գաւրէինորաւն ։ Եւ զինի
որմնեցին զաւանն եանաքն ։
և ընդաւանն իմեքնիննէմ ։
և քանանն որաւն ։ զան
ձեցեր ձերզաւնձ յերկնա
որոչզորմնեմնձեռայերոչ
ցեղաւազանանն ։ Եւ ապա
առնու անձանք ծերոան
երա ։ եաւրըչէնևառնա
ենեւր զոհար ։ և զաւառ
առզա իւաւորմնէք ։
քաո յազամ յաւայ և այայ
մանի ։ ի հաւարընչէինր
եանց ։ քաաաայան զաւն և
եաուն զորեղ եմայ ամեար
ութէ ։ Քանձ ։ զեաւրր
չէն և առնուանայէնրող և
անմարեան մերձաւորացն

հոգւոյն ։ Իմեքեանեմի
ժանեց ։ և այասանեցին և
եկարեացն ամժամեռաւ
նէ ։ Ամէն ։
Չորրորդ զօրս զգաւ
այս մեծ աշուղ մեաւն
աաորանեա ։ Իջերեմա
հանդէս և զեւաւհեչան
մեմնեաաա ։ մերեմաւա
ժանա ։ որեսչեցեմենեմ ։
ընդ հաւանեաւ մեռնոն
եա ։ և մէ յաղաղաւերոյէ
մօաւծեա ։ և մեամեա
առաջեղյն եղեմեն ։ և
այլ որեայա որաաամանն
հաւայեաւ ։ աաժանդ
անտանէ հոգւոյն որեայ
և կամանեացն մէ մէեղ
քառայա ։ Միծի և մարո
Դարձեալ մարդանեծ

ղեկայք՝ հոգեւորակէ
զաշխարհապայծառ ձեռաց
զոտիցն որ ընթացան զորս
Եւ զապաստանութիւն՝ զնո
րոգէն. եւ զամենայնութիւն զօ
րհնեալ՝ զխոստովանելս
եւ զհանդարտութեանն ազգի.
եւ զողորմութիւն՝ զզղջական
քահանայսն. եւ զհանդ
արտեալ հայրենիսն զհա
ւն. եւ զծնողսն զմեր
նեալս. եւ զհանգուց
եալսն զամփոփեալս
եւ զերկրպագութիւն. եւ զքոյ
քնիր. ընկերակցութիւն
եւ զմարմնաւորութիւն եւ զամ
ենայնութիւն. զհանգուց
եալսն առաջի. եւ զամ
ենայնս. զմկրտեալս
եւ զամենայնութիւն զբանաւ

կցութեան. զարդարեալս. եւ
զամենայնութիւն. զբարեպաշտաւս.
Եւ զառաքելութիւնս զոր
ձեւ. եւ զամենայնութիւն զես
ամենութեան. որոց
մարմնաւորեցան եւ որպս
ատէր. զմարմնաւորելոց
պարգեւեալ եղեն սրբոց.
Եւ զառաքելութիւն զմեր
ձեռն եւ զամենայնութիւն.
Եւ զմարտիրոսութիւն զմարգա
րէից. եւ զհայրապետս. եւ զա
ղօթաւոր. եւ զքահանայս
զմեծն. եւ զհանդարտութեան
զորդիութիւն զօրհնեալ եւ
զորոյ որ Քրիստոս. եւ զքո
ղութեան զծառայութեան.

Եւ զմարտիրոսութիւն զմեր
ձեռն. եւ զամենայնութիւն զհ

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

մերձաւորսն զհանգու

ցեալսն և զհիւանդանս.

[illegible]

[illegible]

ի

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Ամէն:

Դարձեալ [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

գողացելոցն Տեառն ում. աղաչեմ.

աղօթս. պաղատիմ ով .

. ամենայնքս . Դէաց աւետարա
նաւ կենացն . Դաւիթ Հայոց

. Մովսէս . Մեսրոպայ .

պատրաստ . զողորմած Տեառն

յէշատակ: Թվ. ՉՁ

۱۲۷۳
[illegible]